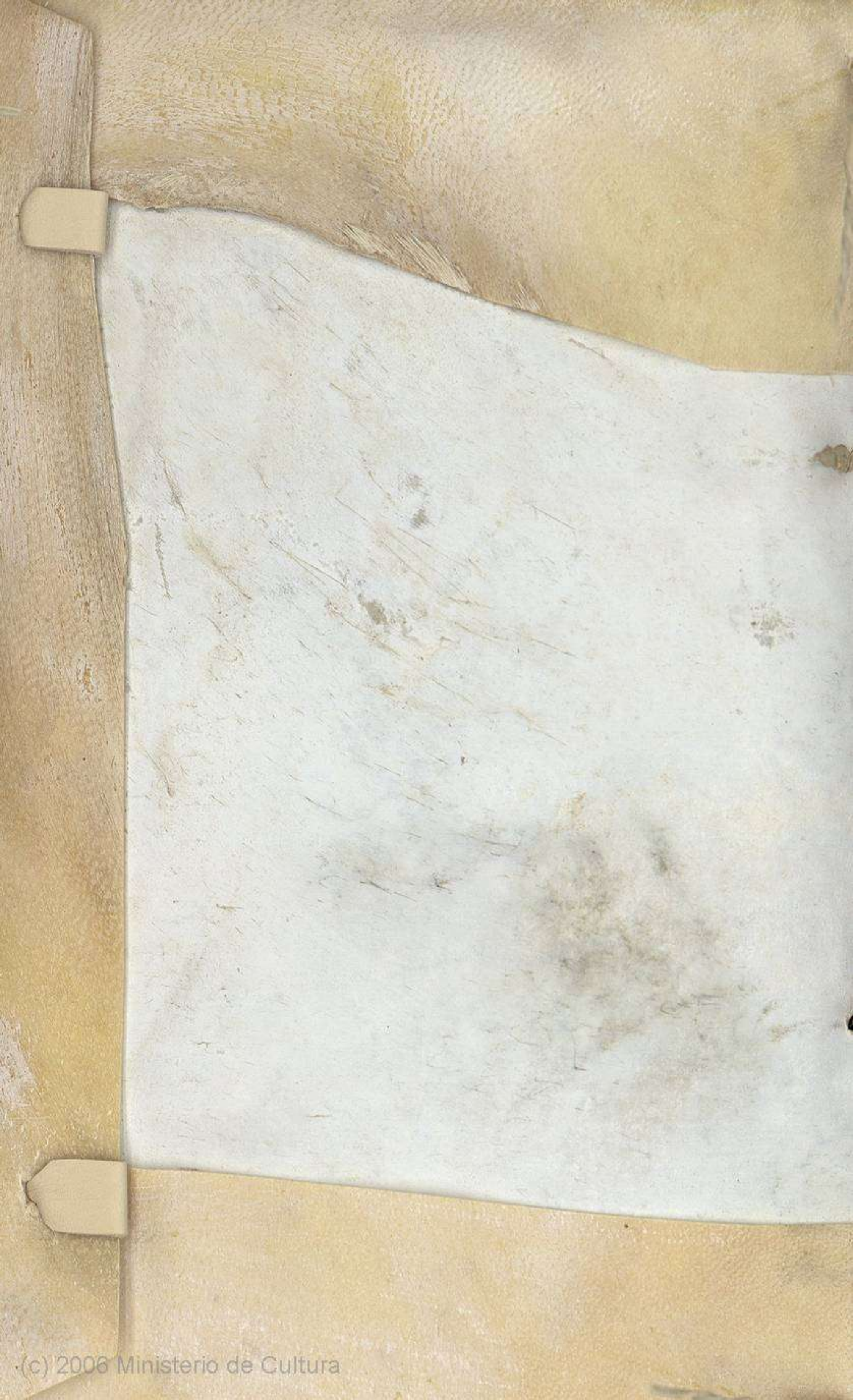

B. M. de S. J. de G. de S. J.

29

V. 6.

CONSEJO
NACIONAL

27

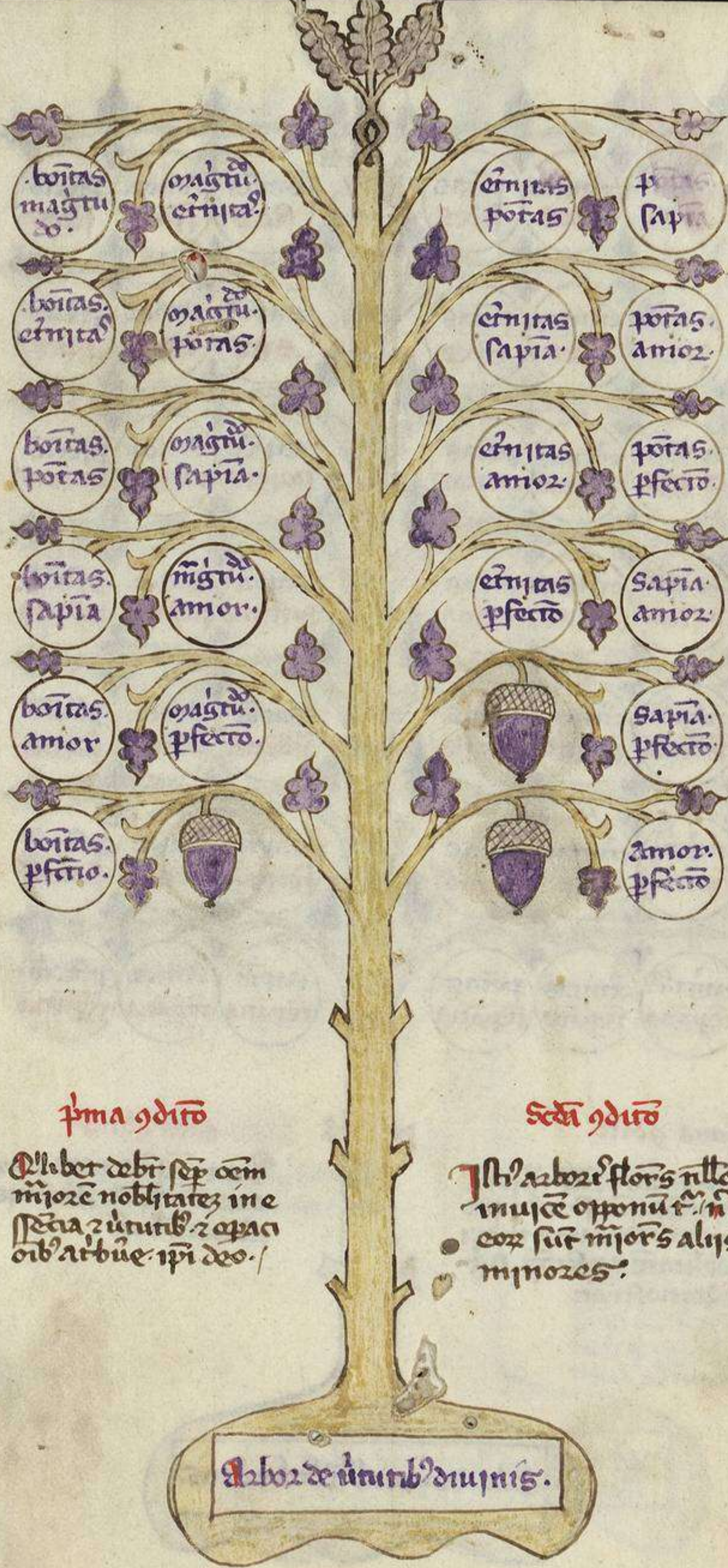
Este liber e dnica per de castillie cuius cesarius
tam qui pro bono z utilitate cor. ad laudem z
gliaz dñi nri ihu xpi z eius stissime genitricis
bre marie uicis gliose. ipm ppa manu scripsit
i dea civitate. mense martio. Ano natu dñi o.
cc. nonagesimo. ~~no~~ gratias Amen. [1390]

Cantic 296. B. Lanquenne.

hic fatue in q̄ hēs noticiā q̄ fides catholica sic
uera z q̄ credulitas iudōz z p̄ccōz i falsita
te existat z i errore. Respondit q̄ i. decc con
ditōibz lib' gentis z tū sapien' / h' magr. ⁸⁹ Yay
i lib' amia z aman. usu. 296. ats. 298. del 296.

est Petrus Hibot notarius publicus.

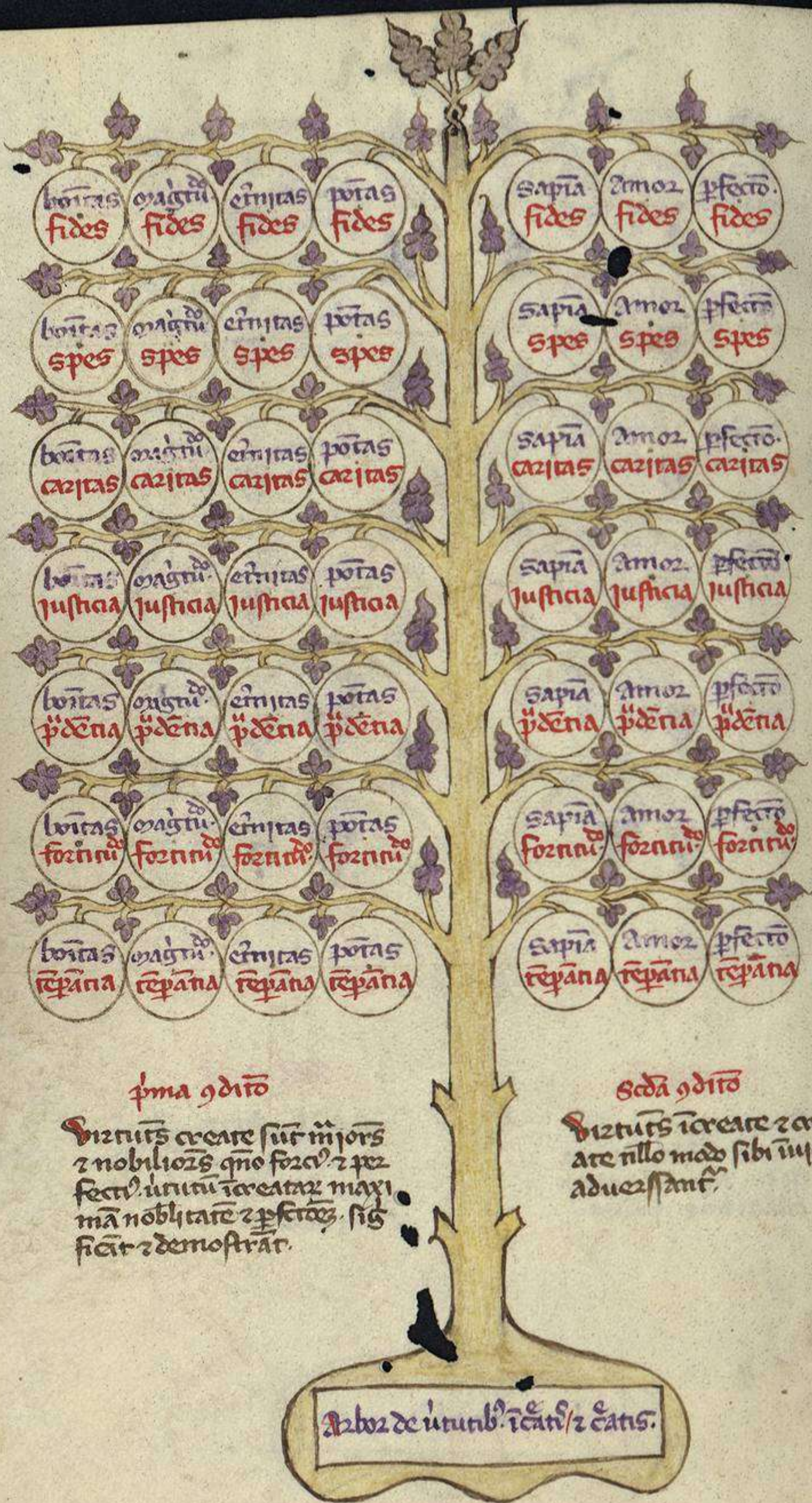
Prima gditō

Quilibet debet sepe oem
 miorē nobilitatez in e
 specia z utunt. z opaci
 oib' arbue. ipi deo.

Secunda gditō

Isti arbori floris nullo. m ad
 inuice opponunt. n. qdam
 eoz sunt mioris alyz. seu
 minores.

Arbor de virtutib' diuinis.

prima gditō

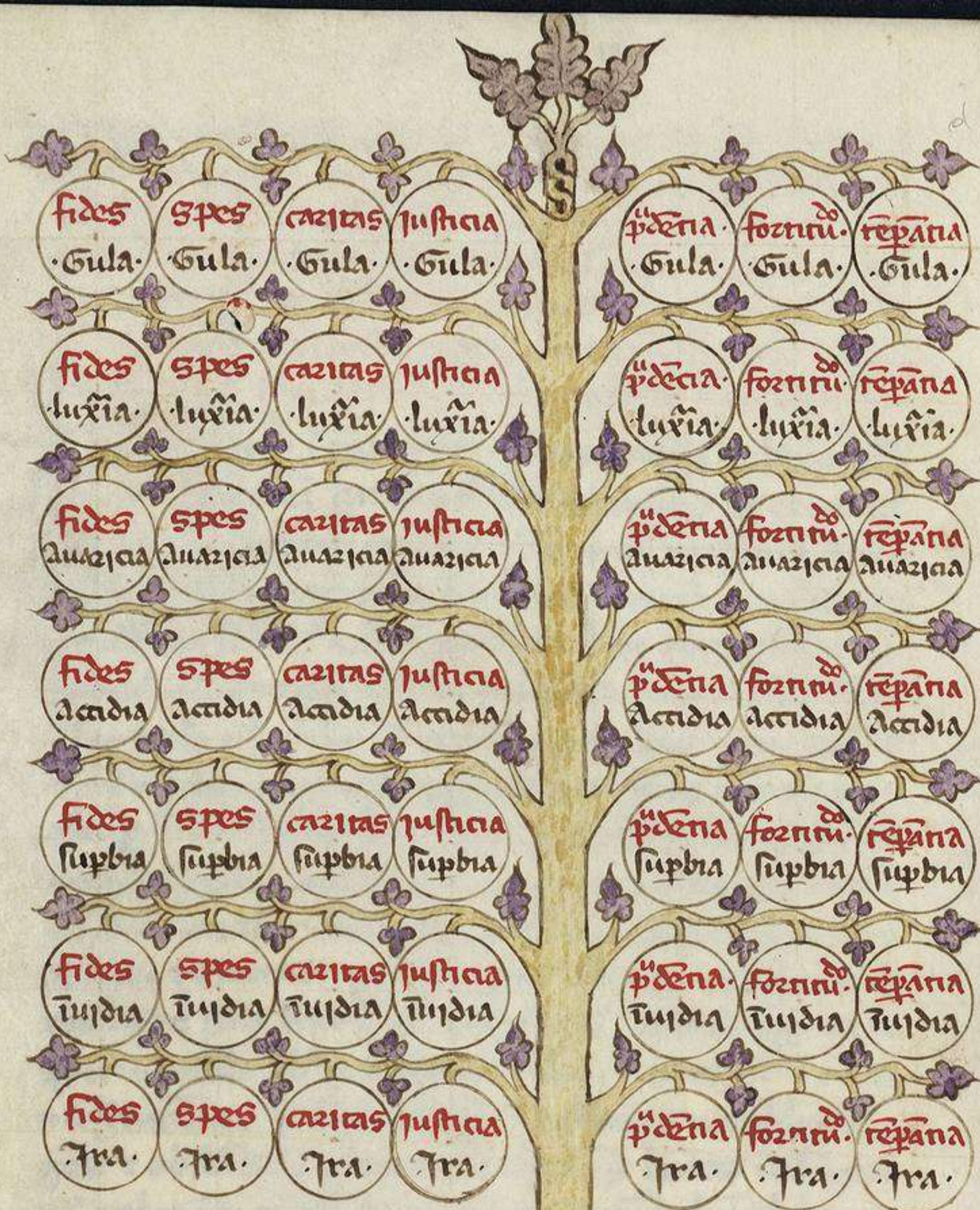
Virtutes i create diuise
 nllares sūr uicij qcordes.

scda gditō

De illd p qd diuise uirtus
 sūr forci ac mltis demos
 trare huano iellctuy p
 uicia expedit afirmari
 et de illd queit negari qd
 sūr gzu miori significatio p
 te 2 q mto faciet uirtus 2
 uicia aduice aduissari.

Arbor de uirtub' diuis / 2 de
 septez uicij capitalibus.

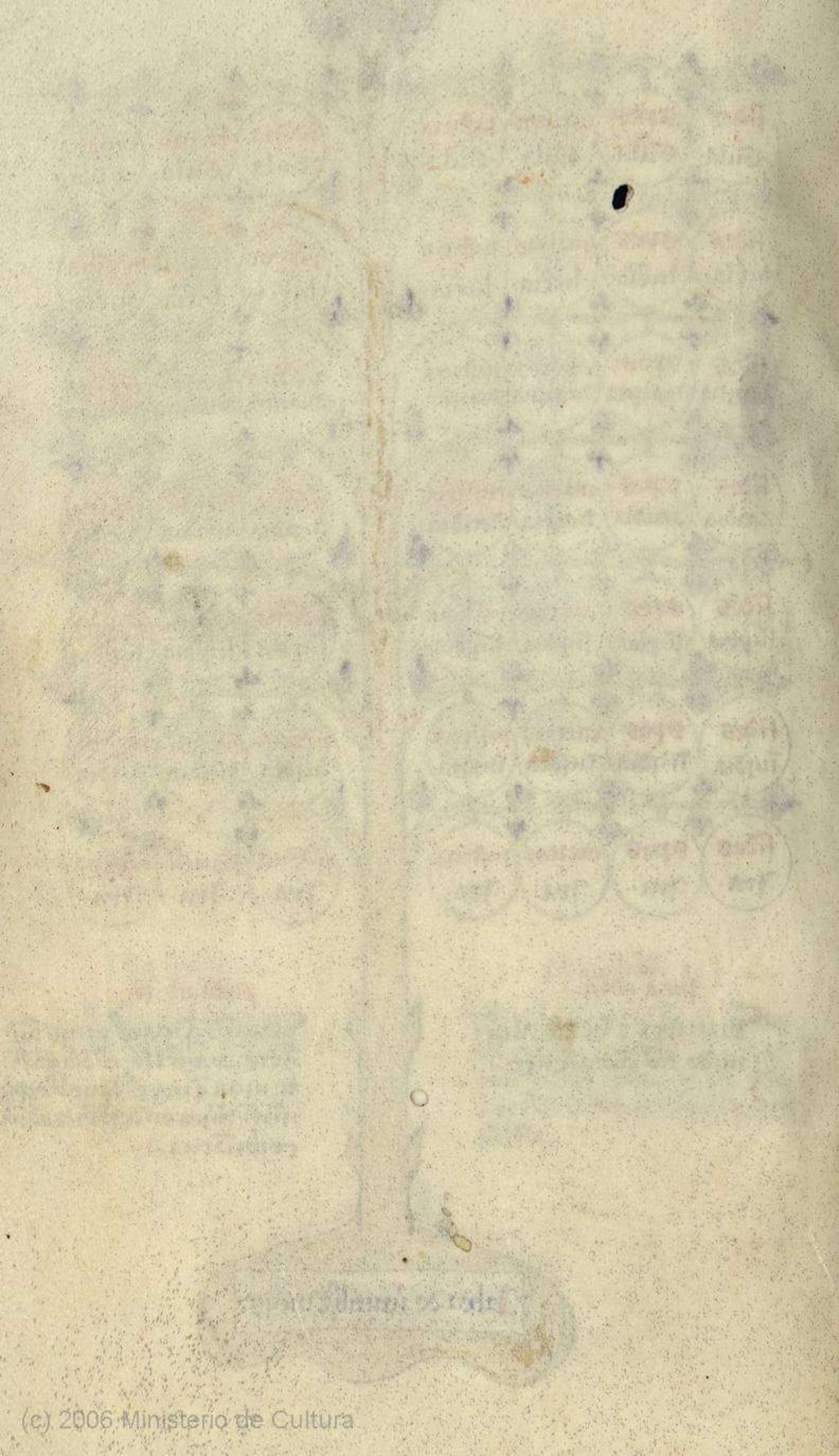
p̄ma gditō

Virtutes et vicia aliq̄ modo nō concordent. :-

sc̄da gditō

Virtus q̄ magis uicis sit
gr̄ie magis et for̄a diligat.
et uicia q̄ magis uirtutib' oppo-
nūt. m̄ior ex defectu et odium
tribuat. :-

Arbor de uirtutib' et vicijs.

Deus excellentissime cuius in primis quod in te non in se habet
nec tempore. cui nunquam honoris materia deficiat. nec
consistat in tempore. cum ubi benedictio et gratia. utroque auxilio
intercedat quod uere magestati celsitudinis. honor dilec-
tio et famulatio. non in uera mentis infinita dignitas. sed
in creaturae osidatois putat et uat. incipit liber
de gentibus et tribus sapientibus super rationibus cum legimus:-

Quoniam logi ipsius preparatio infidelium quibus
ceteris. et eorum falsas opiniones ac errores
cognouimus. ut ipsi excellentissimum deum
adorare omnium laudare ualeant et cogitare
et ad uiam salutis eterne peruenire. Ego pauper peccator cul-
pabilis mundanisque gentibus uisibilis. cuius nomen in huius
libri titulo ut aliter indignum exprimi forte reor. Sequens
modum libri arabici de gentibus totius mundi libris nomen u-
olo. primum in gentibus ualuit putas tollere. confides
auxilio sum opificis adiuuari. inuestigare nouum
modum nouasque res quibus possint errantes ab errore
semita reuocari. et infinitos labores efugere ac glo-
ria quae sine fine. **Q**uia siquidem factas. appata re-
quirit uocabula quibus manifestetur intelligi. hec autem scia cum de-
monstrata ac intellectualis sit. iustitiam uocabulis indi-
ges et obscuris. quae plebei et vulgaris homines intelligere
non ualerent. cum tamen bonum esse desideras. hunc librum
scribere disponam. tam laicis et rudibus quam subtilibus et per-
tinentis. Idcirco in primis breuiter planisque uocabulis. hanc sciam
appalabo. confides de illius gratia et misericordia in cuius comple-
mento proficiat omne bonum. quod hoc in. huius libri materia
prologem in postquam magis appata uocabulis. licet in
libris diligentibus ad apicem spectantem scie suos ascendere
intelligam. quod uultum quod derogat hunc scie in uocabulis

*Liber gentium
is est alius
ab isto. Vide
Lullum circa
in fine. sicut
dicit. de Gen-
tibus, et Librum
Sapientibus*

admissioe
huius libri.

sibi quicquid? et spectantur vobis quibus claris eluces-
cit. existet demonstrata. **T**unc autem libri in quatuor
diuisit libros priato. **I**n primo quod de libro necessa-
riis rationibus deum esse. et in eodem prime arboris flores
existere ac resurrectio demonstrat. **I**n secundo uero libro
omnes sapientis iudei persuasioes quae sua fide esse
miliores secta saracorum ac fide vanorum uisitur
demonstrare. **I**n tertio autem libro. sunt rationes sapientis
vanorum. vanorum fide miliores secta saracorum et
fide iudeorum necessario demonstrato. **I**n quarto
siquidem libro omnes rationes sapientis saraceni quae
sua fide magis ualere quam fide iudeorum. ac et
vanorum satagit demonstrare. **Retractatu huius libri.**

Ordinatioe diuina contingit quod in quadam terra fuit
homo quidam gentilis primum ualde in philosophicis.
sincerus et semel quod desideris in sui statum celsitudinem et
sciam. cepitque et in morte cogitare et in opulenti-
a bonorum detestabiliu huius mundi. Ille siquidem ge-
tilis nullam de deo. nisi de resurrectione habebat notitiam
nec et credebat post mortem cuiquam malis aliquid
esse posse. **I**n gentili in hac quod desideratioe existet. ab
oculis octolorum lacrimis. cor suum alio suspiras in plac-
to inefficaciam labitur et dolore. **T**antum namque gentili pla-
cebat uitae mundanae inlecebris detestatio. **T**antumque
ei fuit timorosa mors et horribilis. eo maxime
quod nichil fore opinabatur post obitum. quod non se esse
solari poterat. nisi sui cordis pellere inefficaciam. nisi et
oculorum lacrimas cohibere. **T**u gentili in huius con-
siderationis labore persistet. hinc se desinuit nata-
le solium dimittit et ad aliquos praesentes exirena se na-

2
ferre si forte afflictiois sue posset remediū inuenire
extremūq; ire ad qdā nemo inhabitabile qd
erat hūdis imtis formosis fontib; & mtis ar
borib; diuisos fructus ferentib; copiose p qz recre
atōez hūanū corpū uita potat etogari. hāc autē
silua diuisar manūez aues plime atq; diuisar
spēs animalia mltā siluestra habitabat. Ideaq; genit
opiabat i h. hēmo odoratu floz & i spācie pul
cras aboz atq; amēntate focū & fluuioz. aliq
hēre refrigiū i sue laboriose cogitatiois regem
q suū corpū grauit affligebat. **C**ū ar genit
i pāto exister hēmo. i spexit locū detetabilis
riparū. prans atq; fontib; hūdatē. decoratur
arborib; i qz ramis diuisar manūez aues pli
me sono dulcissimo decātabat. **S**ub arborib; siq; de
apri. dame. ceau. vrsi. cogli. lepors atq; alie
mlte uenatois bestie habitabat. i spācie qz aia
recrebat qplimū & sps corpū reflozebat. **A**r
borū ei fructib; saporiferis erat uberime de q
bz odor suauissiq; emanabat. **C**ū ar genit sup
dōz delctatōe se qsolari satagit & sui cordis
tstia i pellerē. ipm mortū timorosa cogita
tio et sui eē adnichilitō apthēdūt. multiplicat
q; anxietas dolor atq; tstia sui cordis. **C**ū
genit ab huius cogitatiois angustis uexaret
qbz multiplicat sui cordis tstia & ei sps de
cit i meoze. extimāū pnt se i trā pāz rem
eare q sideras mtuz. qlic i cogitatioez pstina
afflictioezq; mtimada. cor suū deuenat. pnt q
pātm nemo exire nō potat sine iuuamine

aliq̄ seu fortuna Ideoq̄ gentilis ne ī pat̄az redeat.
sua coheret uoluntate / z tāq̄ stolidus p̄ hēmū ex
rabude uagat̄ de loco ī locū ac de fonte ī fontē te
ptado si actōne aū re aliq̄ placidi quā uider̄ pos
set a se laboriosas abice cogitātes z tristitia qua
hebat. q̄to ū pl̄ p̄ locū p̄cedebat z loca magis
decora uidebat z amena. t̄to foras ei9 cogita
tio dolor atq̄ cordi9 dissipatio augebat̄ colligebat̄
ei9 gentilis de florib9 z comedebat de fructib9 illaz.
arbor. expiēdo si floz odorū aromatica delectatio
atq̄ fructū dulcorosū sapor. suo dolori ualere
aliq̄ remediū exhibē q̄ tū cogitabat q̄ mori z
corrupti hebat. necessario tēp̄q̄ eet q̄ suū eē de
saretur: n̄ aliq̄ de eo post mortē exister̄ nich
ei9 cogitatio cretebat assidue / et multiplicati
t̄ ī ip̄o. dolor tristitia atq̄ p̄lactio. **Sic** existes ge
tilis ī hac angustia neq̄ens sibi q̄sulē p̄t̄ mlti
tudiez cogitātonū grauiū q̄ ip̄m actoz afflige
bat. flexis ī trā genib9 ac manib9 ad celū extis
z oclis. osculasp̄ solū p̄fudis gemitib9 ac suspi
rys deuoniste p̄tulit ista ūba. **Ha** mis ī q̄m
dolorē z tristitiā deuenisti. q̄e fuisti ī tāta tor
mentoz caligie genato / q̄e et ad eē hui9 p̄cti
fuisti p̄ducto ex q̄ nō hēs tue captiuitatē re
mediū / z laboris quē sustines redeptore. **Si**
ē aliq̄ res q̄ ī se tāq̄ ūnitū gineat q̄ t̄ iu
uamē ualeat exhibē q̄e tuo labori nō cōpa
n̄. z tui cordi9 t̄stē cogitātes nō remouet
q̄ multiplicari crebro nō cessat. z tuū corp9
dissipat z corrupit. **Sū** at̄ gentili9 hęc ūba

no. p̄lactū
gentilis

3
p[er]tulit i[n] cor[por]e eius a[sc]endit illu[m] locu[m] dimitte[n]s: & q[ui] t[em]p[or]e
de vno loco i[n] alt[er]u[m] p[er]ger[et] q[ui]sq[ue] poss[et] aliq[ui]d reme
diu[m] i[n]uenire / et d[um] gentilis sic uagat[ur] p[er] h[er]emu[m]
de loco i[n] locu[m] sic h[omo] posit[us] ext[er]i[us] sensu. deuenit
i[n] queda[m] tramite[m] ualde p[er]iculu[m]. p[ro]posuitq[ue] illuz
tramite[m] p[er]gredi q[ui]sq[ue] uider[et] ad que[m] fine[m] sue co
gnationis labor p[er]t[er]at[ur] i[m]itari. **C**ontrig[er]it. q[ui]
d[um] gentili[us] gradiebat[ur] illd[um] p[er]ter. tres sapietes
obuia[n]t sibi i[n] uice i[n] exitu cui[us]da[m] ciuitatis
nobilis ac i[m]esse. vnu[m] siq[ue] sapietu[m] erat iu
deus. alt[er] xano. alt[er] u[er]o sarzaco. **C**u[m] u[er]o exiit[ur]
ext[er]i[us] ciuitate[m]. uideret[ur] se salutate[m] mutua[m]
grat[ia]m recep[er]unt / & se i[n] uice com[er]tat[ur] / & utq[ue]
alt[er]os i[n]t[er]rogat. de eor[um] statu & salute / q[ui] et e[ss]e
uoluntas seu p[ro]positu[m] facied[um]. / o[mn]esq[ue] q[ui] corda u[er]o i[n]
redier[et] ad aliq[ui]e locu[m] ubi a[n]i[m]a cui[us]q[ue] eor[um] q[ui] fa
ngata erat magno labore study i[n] q[ui] steterat
reca[n]do aliq[ui]d poss[et] resume[m] uires suas. / t[em]p[or]e
u[er]o i[n] uer[er]unt h[ic] tres sapietes loquendo q[ui]libet de fi
de qua tenebat / & de scia qua docebat scol[ar]is
suos. usq[ue]q[ue] deueniunt i[n] illa foresta p[er] qua[m] genti
p[er]des oberzabat. **T**at[em]p[or]e ist[is] sapietes tres p[er] illa
foresta p[er]cesser[unt] q[ui] deueniunt i[n] q[ui]da[m] p[ar]tiu[m] pul
cherrimu[m] ubi erat q[ui]da[m] fons ualde decor[os] cui[us]
aq[ua] rigabat q[ui]sq[ue] arbor[es] signata[rum] p[er] q[ui]sq[ue] flo
res q[ui] dep[er]igunt i[n] p[ar]te hui[us] libri. **A**d fontes
fuit q[ui]da[m] d[omi]na mirabili p[er]t[er]udis atq[ue] forme
p[ro]fissio iduta uestib[us] eq[ui]tas palafredu[m] que
da p[er]t[er]imu[m] cui i[n] fonte p[er]t[er]o potu[m] dabat.
Sapietes u[er]o p[er]des uideret[ur] illas q[ui]sq[ue] arbor[es] q[ui]

erant ualde placide ad uidentu[m] inspicere[nt] d[omi]n[us]
 qua[m] similit[er] inspicere erat op[er]u[m] ualde gratu[m] ac
 cessit ad fonte[m] & salutauit d[omi]n[us] huius[modi] et
 deuote. **D**na u[er]o it[er]u[m] eis ubi placidis dar[er]e sa
 luto[rum] **I**nterrogauit ar[tem] d[omi]n[us] sapiere[nt] q[uo]d erat
 eis nome[n] / respondit eis d[omi]n[us] q[uo]d ip[s]a erat itell
 ugentia dep[re]cat[ur] sapiere[nt] d[omi]n[us] q[uo]d placet ei do
 de eos natura[m] & p[ro]p[ri]etate[m] illar[um] arbor[um] q[uo]d et sig
 ficabat[ur] lite[r]e q[uo]d i[n] uig[il]is arbor[um] florib[us] erat sep
 te. **D**na siq[ue] r[ati]o[n]e eis dices **A**rbor p[ri]ma
 i[n] q[uo] uident[ur] uig[il]is vnu[m] flore[m] existe[m] significat
 deu[m] ciuitat[em] rex[em] carore[m] & eis uirtute[m] e[ss]entia
 les i[n]carnat[i]o[n]is q[uo]d s[un]t septe[m] i[n] illis florib[us] s[im] q[uo]d
 potest i[n]ueniri. **I**lli q[ui] d[omi]n[us] arbori p[ri]ma alia debet
 duplex g[ra]ditio assignari. **P**rima g[ra]ditio e[st] q[uo]d q[ui]libet de
 be[re] sep[er]e[m] o[mn]i[um] maiore[m] nobilitate[m] i[n] e[ss]entia & uirtutib[us]
 & i[n] op[er]at[i]o[n]ib[us] attribue[re] & cognosce[re] ip[s]i deo. **A**lta
 g[ra]ditio e[st] q[uo]d illis arbori[bus] flores nullo m[od]o adiuces
 opponat[ur] nec q[ui]da[m] eor[um] sit maior[is] alij seu
 minore[s] absq[ue] ei p[re]dicat[i]o[n]e[m] duar[um] g[ra]ditio[n]u[m] noti
 cia nemo p[otes]t ad p[ri]ma[m] arbori[bus] uirtutu[m] & op[er]a
 o[mn]iu[m] p[er]fecta[m] noticia[m] p[er]uenire. **S**ec[un]da q[ui] d[omi]n[us] ar
 bor q[ui]draginta & noue flores g[er]it i[n] q[ui]b[us] scri
 bunt[ur] septe[m] uirtutes i[n]carnate p[ri]ma[m] arboris / &
 alie septe[m] uirtutes e[ss]e p[er] q[ui] ad q[ui]sitas bene
 da[m] s[un]t redit ad gl[ori]a[m] paradisi. **H**uic u[er]o arbori
 p[ri]ma alia duas debemus g[ra]ditio[n]es necessario a
 signare. **P**rima g[ra]ditio q[ui] d[omi]n[us] e[st] q[uo]d uirtutes create s[un]t
 maior[is] & nobilior[is] q[uo]d foras & p[er]fectio[n]e[m] ut
 uirtu[m] i[n]carnat[i]o[n]e[m] maxima[m] nobilitate[m] & p[er]fectio[n]e[m]

arbor

1

2

arbor

1

sep[er]ina

arbor
3

significat et demonstrat. **S**ecunda gditio e q virtutes, 2.
i create et create nullo in alitutu aduissent. 4

Tercia qde arbor qdraginta noue her flors i quibz
stbur. septe virtus i create pme arborz et septe
uicia q sut septe pta mortalia p qz coissione
maledci pccors redit ad iferny dapnatoez peni
am tormetoz. **H**ec ar arbor pnt alia duas her
gditoes — pncipals. **P**rima q virtus i create

diuie nllatez sut uicys qcordet. **S**ecunda gditio est q
oe illd p qd diuie virtutes sint forag ac mltiq de
mostrate humao ittelctuy. p uicia expedit asse
mari et q oe illd queit negari qd sit gruu ma
iori significatoe p hure / et q min faciet virtus et
uicia adiuice aduissari. **S**aluz ty aliaz arborz
gditioib supdas.

Quarta qde arbor uiginti et vnu
floze otinet. i qb stbur. septe virtus create. **H**ec
ar arbor pnt alias duas sibi gditoes appar pnt

Prima gditio e q nlla istaz virtutu aliqtes aly adu
ser. **S**ecunda gditio e q illd i q p dte virtus cu mayo
ri ee queiut. et illd i q ho p ipas magis adqrit
mnu aszmet ee uu / et eis gruu extet falsum
saluz ty aliaz arborz gditioib antdca.

Quinta ar
bor qdraginta noue flors otint / qb septe virtus
create pncipals / et septe pta mortalia asstbur
huc ar arbori pnt alia due debet gditoes pta
lit asignari. **P**rima si qde gditio e q virtus et uicia

aliq m adiuice no qcordet. **S**ecunda gditio e q virtu
tes q magis uicys sut grue magis et forca diligat
et uicia q magis virtutib exponit. maior eis
defecty et odiu tburat. **H**ec decē gditoes pha

4

1.
2.

5

arbor 4

arbor

bite p duas ordines h' e p duo p'n regant. **V**nu
p'n. seu ordio e q p' d'ce d'ce ordines ad vnu sine
queant pncipate. **A**liud p'n. e q p' d'ce ordines
ad istu sine osequedu nullo m sibi iuste adu'ser
fin' at ad que p' d'ce ordines debet dirigi e cogit
e' deū / z ipm dilige z time / et sibi p'ccis rebz
honore famlatu atq' suau exhibe. **P** sup'd'cas
ordines vltant illi floz q' sūt p'n. z doctna ad
dirigedu mēte hōiuz erranti q' de deo nllaz ha
bet noticia n' de eis opibz. q' et fide qua tenet
i aliq' nō cogit. **E**t p' cogitōez istaz arborū
p' hō deplato' o' solari / et laborate' a laboribz
z t'ncis duce ad q'ere / p' has et arborz mori
ficat hō uicior' tēptatōez / z actio ac p'ccatō
mūdat aīaz p'ccante' / p' utilitate ū arborz fruo
to fecerū effugit hō tormētoz infinito' laborz
et dirigit' ad regē sepi'na. **C**ū ū d'na dix' illis
t' b' sapiētib' oīa sup'd'ca. tūc accepit comētu. ab
ipis / z arripuit itez suū / z remasit hū trō. p'
pietē' iuxt' fontē s' illis q'iqz arboribz. **V**na at
sup'rias fontē dixit aliis. **A**. deo q' magnū bonū
foret istd. si p' sciaz istaz arborz posses eē i vna
lege z i vna fide oēs hōies q' vniū i h' mūdo. ita
q' rancor' z odiū nō eēt int' hōies q' se odiūt
admutē p' d'issas fides z lege' g'ria' d'issoz.
Et q' sic e' vna de' pat' z d'ns atq' plasmatōz on
mū re'z tānū. ita oēs ppli q' sūt s' d'issitate posi
n' que'zet eē vno p'p'te. z q' ille eēt i vna saluatio
nis p'petue / z sic q' oēs t'zem' fide vna atq' lege
p' qua posses redde' gl'iaz z laudes debitas d'no n'ro

bonorum omnium plasmatorem. **C**onfidite domini dicit sapiens
ille suis idcirco quod sunt dampna que sequuntur eo quod omnes ho-
mines non habent tantum unam fidem: et quod sunt bona que
fuerunt si omnes eadem lege concordant tenentur. **C**um igitur homo
sit unum super nos esse bonum quod sedent sub istis arbori-
bus iuxta fontem istum et disputantibus hoc quod quilibet nostrum
credit: scilicet quod istorum florum doctrina nobis significat: et scilicet
quod dicitur arborum super dicitur. **S**ed et per auctoritates
quere non possunt. quod repraesentent si possent demonstra-
turus et necessariis rationibus concordare. **A**lii vero sapientes
operantur per dicitur sapientia et apparet hoc quod dicitur. **C**oncedunt
igitur sapientes sub illis arboribus et cepit inveniri florum
illarum arborum memoriamque dicitur atque parabola que eis
domina retulit et proposuerunt in sua disputacione modum et
doctrinam persequi. scilicet quod per dominam per eis exstitit demonst-
ratur. **Q**uando sapientes voluerunt scire quod sibi in-
te proponere. **V**iderunt gentem venientem que per forestam illam e-
rrebat in stolidam barbam plixam logis cibus et incipit
siccabat. et sic homo debilis discolorata facie: macilenta
hincudie pro labore suorum cogitationum et longitudine
itineris quod fecerat per forestam. **A**b oculis super lacrimas que
plume gannue emanabant: cor suum crebra dolor
is dabat suspiria: et eius os plactum ac gemitum e-
mitte non cessabat. **E**t quod propter maximum sue cogita-
cionis laborem siciebat. oportuitque ipsum pro ex fore
bibere quod illis sapientibus loqui posset. **C**um vero bibit in foresta
gentilis et sui proxiis viris ac anelitis virtute ali-
quarum assumpsit. cessante spiritu ipse tunc gen-
tilis illo tres sapientes in suo idiomate salutat scilicet
consuetudine terre sue. **S**apientes autem reddentes ei si

luis dixerunt / q̄ ille deus q̄ rex erat gl̄ie ⁊ pat̄ ac.
dñs om̄z q̄ sūt ⁊ cūat totū mūdū / q̄ et resurra-
bit bonos ⁊ malos ualeat ei ⁊ ḡplazet̄ eū atq̄ in
suis nēcitatib⁹ adiuuaret. **Q**ū gentilis audiuit salu-
tionez quā sibi reddidat sapietes. iſpexit p̄dca⁹ q̄n
q̄ arboris. legit et ī florib⁹ arborz ⁊ uidit ext̄neū
modū illoz sapiētū ⁊ eoz uestimēta cōnea / tūc
cogitās ext̄rim⁹ incipit admirari q̄ptimū de ubi
q̄ sapiētib⁹ audiuit ac de hys q̄ uidebat ī arbori-
b⁹ ⁊ ī hinc ext̄neō sapiētū. **Q**ū ū illoz sapie-
tū ait gentili amice vnde uenit⁹ et qd̄ ē nomē
ur̄m. san⁹ uidet̄ corp⁹ ur̄m deplātū ⁊ affictū p̄t̄
aliq̄ q̄ patimur / ut q̄re uenisti ī hūc locū. expo-
nan⁹ nob factū ur̄m si q̄cā ē ī q̄ possis ḡplazari
uos ut daze uob remediū aliqd̄ seu iuuamen.
Gentilis ū r̄pndit dices / q̄ ip̄e erat gentilis ⁊ ue-
niebat. de loq̄ q̄s p̄tib⁹ ⁊ uagabat̄ p̄ illa foresta
sic hō p̄t̄ ex̄t̄ sensū atq̄ a fortuna ī illū locū
deuenat. refert itaq̄ dolore atq̄ tormēta ī q̄.
ip̄m dix̄at mori⁹ tēptatō timorose / tūc ī saluta-
tione quā m̄ reddidisti audiui⁹ uos dicētes q̄ ille d̄
adiuaret ⁊ ḡplazet̄ me q̄ creauit mūdū ⁊ resu-
citabit oēs hoīes. p̄t̄ hac salutarionez miror ual-
de ⁊ hui⁹ mirabilis cā s̄t̄est / nā toto t̄p̄e uite me-
de deo quē uos dicatis nō recolo me unq̄ aliqd̄ au-
diuisse. n̄ de resurraōe quā dicatis audiui fieri ra-
tionez / et q̄ possit m̄ ratioib⁹ uisus ac cogētib⁹ dem-
ostrare hūc poss̄ ab aīa mā dolore quē patitur
⁊ t̄stia remouē. **Q**ū ū sapiētū ait amice nō
credim⁹ ī deū pat̄re ⁊ creatore om̄z nec sp̄ans

resurrectionis fieri in futuro. **S**ecundum autem respondit illi non
6
est si est res aliqua qua possit in significare cuiusdem
ostentatione anima maiestati ualeat ad resurrectionis
noticia deprecari uel hoc uelint facere. **N**am ostendit uob
firmum quod afflictio maxima et dolore que patitur
pro eo quod me morti appropinquare uideo cotidie et nichil
fore post mortem exitum. uob uero exponere non uale
re. **C**um uero sapientes patrum audierunt ac et intellex
erunt opiniones erroneas in quibus gentilis erat et passiones
qua pro errore sustinebat. pia caritatis deuoto eos
mouerunt. ordinaueruntque quod illi patrum gentili. deum esse. et
in eodem. bonitatem. et magnitudinem. eternitatem. potestatem.
sapientiam. amorem et perfectam existere demonstrarent. et
quod pro illo flore qui in illis quibus arboribus germinat proba
retur. hec omnia. uel poneret ipsum in cogitatione dei et suorum
unum. ac et in se resurrectionis. uel eius cor gaudium
reciperet et eius anima dirigetur in uiam saluationis. ac
glorie sempiternae. **U**nde autem illorum sapientium dixit alius. que
modum tenent in probando hec omnia. melius consilium quod
habeo intelligo est quod sequimur doctrinam et modum in que do
minum intelligencia nos direxit. **S**extum si per quolibet
flore huius res probare uelint essent summas plures.
et materia fieret nimis longa. **I**gitur expedire uide
retur quod aliquibus floribus uestigium ac probum deum
esse et septem uirtus plures existere in eodem. atque ra
tionem debet fieri in futuro. ita quod aliter nostrum ab arbor
prima uel heri incipiatque per ipsum. aliquid uel per sedem ar
boris probet. et sic deinceps per ordinem probet per has
quibus arboribus atque demonstrat gentili. hoc ad quod sa
re est necessario obligatum. **U**no uero sapientes hoc quod.

tercia dicebat appar. Vno at illoz dix alij qd urm
ipm qd iapiet. qlibr sapienū honozat alios. alē
natiqz nolur sibi pzogatiāz tradere ichoādi. Gen
lis m pspicias qlit sapiens mē se itēdebat. pba
diq diferebat p n. depat qz altū eoz q iapiat.
nā mltuz affligebat eiq aia eo q diferebat iape
h. qd ipe feruētissio desidio itllige cupiebat.

Inap libz pm/2p de floze boitan z magitudis

1
pma
azbor

manifestū ē itllctūz hūmāo q magtudo z bo
nitas z ee quēntur i sint. qm qzto bonū
ē maig. tato cū ee mltiq ē qcordas. natu
ar z pūtas siue defecto q boitan z magtudy oppo
nūt quēnt cū nō ee. qd ē qz qzto matu ē maig
tato plq cū ee mzozi quēnt qz maiorz. q si nō foret
ita. s. grū. sepet q oēs hoies plq nō ee. qz ee z plq
matu qz bonū nālī affectaret. plq er mzo bonū quā
maig bonū. z mzo ee qz maig ee appetet p natāz.
hoc at ipossibile ē fm q uua rātoe hū hūano itllc
tū demonstrat. hū er. cozpalī uisū i reb' uisibilibz
manifestat.

Fait at sapiēs genly. dne uidentis uos
q oē bonū existēs i platis z uegetabilib' alijsqz re
bz uuenib'. z nō uuenib'. finitū ē z i cōto q sicut tūq
no. i q. si des nō eet sepet q nllū ee i ee i finitū
existet. er q oē bonū qd ē i ee mē finitū tūq
locaret. i finitū er ee z nō ee i finitū quēntet.
Vextū cū bonū finitū cū ee mzozi quēnt. bonū
at i finitū quēnt cū maiorz. hoc at ē q i finitū
z magtudo quēntur. finitū ū z defectū seu pūta i
sint sūt qcordē. hac i q demonstratōe significatū ex
tat. q si bonū finitū qd ē mzo. qd er cū nō ee ē

7
ueit ~~...~~ e i ee qto magi absq oi copatce vnu
bonu ifinitu i ee existe e necesse / qd bonu hinc
e stlmis dñs deo nr q e supmu bonu oiuu bono
ru sine cuiu ee paret oia iguienta sup dca.

Si metul foret etnitas *de magnitudine et etnitate.*
oportet. nectio qd e horet pncipiu / z
si e qd e horet pn. aliq horet ul eet pn. sibi ipi
hoc at u uident amice iqt genti sapies. ratio no
qferit / na ee qd horet pn. oportz ab aliq pn. sume
pn. qd. pn. medio careat atqz fine / h. at e de glic
rex que uob significare itedio istu ubis. Vos bn. u
den q celu e mobile / z i etnitu tze nocte dieqz
motu uoluit etlari. ee at mobile oportz finitu z
tmitate existe i ppa pntate. idco uident hui mu
di pntate finitu tmys mny. Qu g etnitas cu
pn. no queiat n cu fine / na si eet henis pn. atqz
fine. ia etnitas mnye dicit. Ex hys g patz liqde.
q etnitas mto queit mto cu ifinita magnitudine
qz cu orbe cuiu pntas pnt finitos tmos e greta
sic u orbi pntas cu tmitate queit. z pn. sic et cu
fine foret qcordas. i. cu no ee / n ipaz ifinita mag
nudo ppetua q sibi tradidit pn. sustinet. Qu ig
hoc sit ita / idco declarat manifeste q etnitas
q mto cu ifinita magnitudine queit. qz finita / e
tm pfcissio deo que nos hys roibz demonstrag.

Quatuor et e q etnitas *de etnitate et potate*
z potestas cu ee queit i siml / na si h. q e
etnu no horet pntate eendi etnu. paret. q
ppr defectu pntas etnu mnye foret / et si et
nitas p supia pntate etna no existet. s. suste

caeret p aliqua potate pncipiata seu no etna. se
quet qd est magis posse i reb. pnc. hentib qd i pnc.
caetib seu etnib. h. ar e ipse. ob qua ipotatem
demonstrat deū ee. qd p sui ipis potate etn existit.
ex cui potētia. grā atqz influētia anab' rati
onabilib' z anglis ifudit' ut i duratōe psistē
ualeat etnal. **Gentib' ar rpn dit dices. qd p**
erat mūdū ee etnū ita qd hēret ex se ipō pota
te etnū eēndi. **Verū sapiēs gentib' destruyt ra**
tioez dices. qd sic mūdū. p defectū sue potētie
āqzitate defiat ifinita. cū sua qnta' finitis t
mūp' sit qnta. ita p defectū sui posse sua finy
ta z tūmāta qnta' cū etnitate nō queit qca
ret pncipio atqz fine. **De potestate z sapia.**

Nullū dubiū ē qd potas z sapia cū ee queiūt
nā sapia sine potate. nō hēret p que i esse
poss' existe. **Sic iō. sapia z potas cū ee quei**
ūt. ita eaz. grā. h. ē defect' posse z ignorācia
queiūt cū nō ee. **nā si cū ee queiret seque**
t' qd sapia atqz potas simt qzozdes existēt cū nō
ee. qd si fozet. sequet' qd oēs res posse atqz sa
piciā hentes ū i ee possēt existe. nālit' apeter
i defectū posse z ignorācia deueire. h. ar ē ma
nifeste falsū. **Iō si defecto posse ac ignorācia**
sūt i ee. cū iā liqde piteat qd cū nō ee quei
ant. qd mliq queit. qd potas z sapia i aliq su
posito ee hēant. ū nullo m' sic defectū posse n' ig
norācia iueire. **h. ar supositū ē solū deus**
cū i qdlib' re alia sic defectū qplere potatis.
z pfecte sapie iueire. **De sapientia z amore.**

8
Sapientia siquē & amor adinuicē quēntur / nā
ēē. i q̄ sapia plō scit existē. amor plō pōt di
ligē illd. / **A**lio ar̄ m̄ sapia & amor i ēē distōueniunt
nā sapia scit ēē aliqd̄ qd̄ amor nō diligit vmo odit
/ **S**ale et̄ q̄ scit sapia q̄ amor nollēt sapiāz illd̄ sci
re / **A**liq̄ et̄ sapia qd̄ ē i se dignū amari. qd̄ amor
seu uoluntas nichilōis odit illd̄. / **E**t itū q̄ amari
idignū scit sapia qd̄ et̄ diligit ab amore. / **A**lio
ar̄ m̄ sapia & amor i ēē distōueniunt. / q̄ qd̄ sapia
neq̄t scire / pōt uerū hē amor dilige cū lumīe
fidei fuit illustrat̄. / **I**te et̄ re scire poss̄ sapia p
uoluntatē repāciā quā scire neq̄t p̄ paucitatez
uoluntatē & defectū n̄m̄ū seu et̄ p̄ excellētia n̄
m̄ā & feruore. / **I**ḡ cū sapia & amor cū ēē quēnt
ar̄ / & i ēē sibi inuicē opponat̄. / **S**i talis amor atq̄ sa
pia ēē hēant i humano ēē / q̄to magis absq̄ oī cō
pāte quēnt q̄ i aliq̄ re alia ēē hēant i q̄ quēnt
ant adiuicē / & n̄m̄ē opponat̄. / **H**ec ar̄ res ē de
ōipotēs q̄ si nō foret. seq̄ret̄ q̄ amor & sapia nō
quēnt cū ēē m̄l̄q̄ i q̄ q̄riari nō possēt. q̄ cū ēē
ubi possēt vno alii adūstari. / **H** ar̄ ostar ēē ipossibile
ob quā ipōtate deū patz manifeste demonstrari.

Amor & p̄fectō cū ēē quēntur. **De amore & p̄fectōe**
Hec ar̄ & p̄fectō quēntur inuicē / & eoz oppōita. s̄
nō ēē seu p̄uātō & defectō isiml̄ sūt q̄ cordes. / **S**i
iḡ nō ēē seu p̄uātō & defectō cū ēē & p̄fectōne
siml̄ quēntur i t̄oīe / alijsq̄ reb̄ existētibz i hē
mūdo. / q̄to magis absq̄ oī opāte opoz q̄ ēē. &
p̄fectō i ēē alicui sup̄pōit quēntur ubi ualeat
defectō & p̄uātō seu nō ēē n̄m̄ē rep̄ri. / q̄ si

hoc non esset ita sequeret quod esse et perfectio in re aliqua
quod esset existente absque hoc quod essent ibi sua gratia videlicet
privatio et defectus. hoc autem est impossibile propter quam impossibilitate
deum esse humano intellectu liquet demonstrat. in quo est esse
et perfectio non autem privatio nisi defectus. In hoc uero ac et
in omnibus rebus aliis est privatio in eo quod tempus fuit in quo non fu-
erunt. Est et in eis defectus in eo quod nullam rem. completam
perfectam habere uideamus. non est uideamus naturalem appetitum in
re aliqua satiari. Est tamen in rebus omnibus perfectio aliqua in quantum
in eis existit. quod esse ad non esse operari. perfectio dici
potest. Si non esset aliqua esse in quo sine defectu et privatione
amor et perfectio quereret. naturam tamen amor diliget
defectum sic perfectio ex quo sine defectu in eis atque perfectio
existente non ualeret. hoc autem non est uerum propter quod uobis
significatum erat deum esse. in quo amor esse et perfectio con-
ueniunt in similitudine sine defectu et privatione aliqua. seu non esse
hoc autem propter quod amor et perfectio in eis querunt in quo existit
defectus et privatio seu non esse est propter influentiam. hoc est propter
hundredam et perfectio dei qui in se et perfectio existit sine
privatio aliqua ut defectu. **¶** Per superius flores. sex. p.
bani et significatum deum esse et probatio deum esse probat
et in eodem flores existente superius sine quibus deus esse ali-
quod non haberet. cum igitur ipse de naturate sit. sed et flores
in eis existente. hoc est sue uirtus que conuenit sur in ipso.
¶ Sic probatio deum esse superius floribus ita possit ipse p-
bare per eandem arborum flores alios si uellimus. **¶** Verum.
quod nos uoluit hunc librum facere breuiter. restat et
uobis probare resurrectionem. idcirco non est necessesse quod p-
huius arborum flores alios deum existente demonstramus.
¶ Et quod floribus huius arboris resurrectionem probare

volūta / qua et p̄bare posset oib' alijs florib' q' i hoc
arboze ḡtinet. **I**ntelligēdū n̄chilōis q' q̄tū in
cenna dei nō dicit q' flōrs p̄me arboris diūsitā
te i se h̄ant aliqua. ymo sūt idē cennat. **xx**
tū p̄ relatōez ad creatiās. iū ē q' iūctū n̄ro
p̄ diūsitāte opū uarie demonstrat. **xx bonitate / z**

Bonitas siq̄ de dei ḡsistit et̄na / et̄na **et̄nitate**
et̄ dei ē eiū bonitas. cū iū et̄nitas sit m̄to
maior bonū q̄ h̄. qd̄ et̄nitate nō existit. Si deus ē
ut corp' hūanū i ceter̄ i et̄nū durabile maior
bonitas ē finis. iudic. cā p̄t̄ qua deus corp' huma
nū cōiū. q' ceter̄ si corp' hūanū fine h̄eret. h̄
ē nō eē ita q' postea n̄chil foret. Cū iū h̄ sit
ita. si corp' hūanū h̄et resurgē / z post eiū re
surgē p̄p̄na duratōe existit. Bonitas dei et̄
et̄nitas eū i maiori nobilitate / z nobilitate op
atōe creatiōis iūctualib' demonstrat. Et q' s̄z
ḡditōez / arbor p̄hitas opoz / deo maior nobilitat
recognoscit. idē opoz n̄cō s̄z diūsitā et̄nitas
iūctia ordianū existit q' p̄ uirtute illi' iūctie
hūano corp' ueniat gr̄a z b̄ndictō q' b' resurgē
h̄et atq' existat durabile i et̄nū. **xx magnitudo.**

In natā magnitudo z posse quēquā **die / z potestate**
q' n̄alit' v̄nū granū alicui' semis reitāt p̄ ge
natōez. herba seu arboze sui genis / nō reitāt nōis
illa arboze nūmo / saltā i se simite p̄ceden / h̄
idē seq̄t. de genatōe hōiūz. bestiaz atq' auisū / nā
p̄ natāz. h̄o. ab hōie z femina genat. / et vna si
m̄tē bestia genatō p̄cedit ab altā / nō tū illum
eūde hōiez reitāt q' morit. n̄ eadē bestia ymo

et alio homo et alia bestia potius simpliciter et non ideo. Igitur
si nunc haberet tantum posse quod illi meritis habere quod est iam mor-
tuo et illam meritis bestia seu et illam meritis arborem iam
corruptam ad vitam reducere, huiusmodi magis posse et
nobilem quam nunc habet. **S**i ergo deus non resuscitaret et illi
meritis habere quod iam mortuo est non monstraret nobis quod su-
a potestas maior existet quam natura. **V**erum cum esset
sua potentia fore maiorem quam natura. **S**i non faceret hoc
per quod sua potestas maior quam posse natura intellectum mos-
traret suum amor et eius perfectio et bonitas et sapientia ac
quod alii perdamus arborum flores. sic enim habere potentiam. **H**oc
autem est inveniendum propter quam inveniendum manifestat
quod erit resurrectio in futuro et quod corpus nunc et cuiusque
alio hominis resuscitabitur ad manifestandum deum habere
re magis posse et nobilem quam natura. **C**um gentilis
audiret haec verba memorat quod plures alii super
ditas. eius anima quod erat ignorantie nubilo obumbrata
vitam lumine elucere incipit et eius cor quod
plimum gratulari et ideo sapientes interrogat. sibi
sine ac aves resuscitabuntur in postero. **S**apienter
respondens ait quod non propter hoc quod bestie et aves ratione
in libero arbitrio non utuntur. et si deus resuscitaret
ipos. sine iustitiae et sapientiae diceret. hoc autem est quod
conditio arborum superditas. **De eternitate et sapientia**
Sed quod iam diximus eternitatis et potentias quoniam
potestas autem et sapientia simpliciter in similitudine sunt quod
et ideo de necessitate oportet quod eternitatis et sapientia que-
riantur. nam si gratia esset in deo sequeretur quod eternitatis fo-
ret potentiam gratia quod quod dat cum sapientia. et sapientia
eternitatis gratia existet. quod cum potentia queat et eo

cordat. h^o ar^o e^o ip^o ob qua^m ip^ossibli^o manifestu^m e^o
et^o n^oitate z sapia^m i^osimt^o que^ore. q^o que^oienta^m de
mostrat^o q^o de^o s^oat se ip^om i^o iusticia et^o n^oal^o
sapiete^o. q^o si se i^oustu^m cog^ostet. noⁿ poss^o et^one
se cog^ostet^o sapiete^o. / I^o cu^m m^olti s^ont mali ho^oies
q^o de^o i^o h^o m^ondo noⁿ p^onit. / cu^m et^o m^olti s^ont s^o h^o
m^oies i^o h^o m^ondo. q^o amo^ore dei opib^o caritatis
z iusticie alia^mq^o i^ontu^m ag^ont p^oitena^m z susti
ner^o fame. s^ont. caloze. frigo z alias paup^ortatis
z iedia^m afflicto^oesq^o m^oltimoda^m atq^o mo^ote. z noⁿ
s^ont remun^oan i^o h^o s^oto. / I^octo sig^oficat^o u^oob^o
resurecto ma^oifeste. q^o sic illa res e^o h^o q^o i^o h^o
m^ondo bonu^m seu malu^m opat^o. ita iusticia remun^o
are deb^o seu p^oire re. q^o sic h^o. / h^o ar^o re. h^o
noⁿ foret si sine hu^oano co^ope existet. / iusticia
et^o noⁿ que^oret. cu^m ali^o florib^o hui^o arboris z flo
res e^ont sibi i^ouce adu^osant^o. / *De p^oitate z amo^ore.*

Inq^o genti^o sapiens dne q^ontu^m amo^ore existes i^o
ho^oie d^oult uelle tan^ode p^ont dilige. Ver^ou^m noⁿ
p^ont h^oere q^ontu^m p^ont uelle. z io^o demost^otu^m extat q^o
ulle ho^ois p^ont dilige q^o h^oere h^oere q^o h^oere desi
dar. / Vnd^o si i^o ho^oie p^ontis z amo^ore que^oret i^osimt
ita q^o o^o q^o uoluntas poss^o uelle. poss^o h^oere. / seque
t^o q^o e^oet maior q^ocordana z maior p^octo atq^o m^o
ior eq^olita^m i^o e^o ho^ois q^o n^onc s^ont. q^ono uelle non
het posse h^oendi o^o ill^o q^o p^ont uelle. / I^o cu^m ma
ior q^ocordana maior p^octo z maior eq^olita^m cu^m esse
m^oltiq^o que^oiat. q^o m^oior q^ocordana p^octo atq^o eq^ol
tas. seq^ont q^o si i^o e^o existit q^ocordana z m^oior p^o
fecto z eq^olita^m q^o m^oltio m^oio maior q^ocordana p^octo.

atq; equalitas sunt in esse quod si non foret ita sequeretur in
quiescens in esse et maiestate / quiesceret et cum esse
in illis regularibus maiestate et defectus quod perfectio equalitas atq;
maior. hanc autem est ipsa. nam si potest quiesceret maiestate
et non esse et esse et maiestate in similitudine concordaret. hanc autem
est in quiescens ob quam in quiescens significat manifeste
re aliqua oportet existere nectio. in quod potestas et amor
quiescat equaliter et quod unus amor possit uelle et hanc
esse illud quod ipsemet potest uelle. hanc autem re oportet esse
deum tantum / nam non est res alia quam tantum posse ualeat

Quod perfectior est opus *de sapientia et profectio* **¶** *¶* uelle.
Qualiter perfectior significat sui artificis sapientiam. igitur
fides est uirtus hominum in ratione quod homo resurgat. et sic in
ipsum durabilis nobilitate in ratione in creando hominem huius
sic quod huius si easset ipsum cum in ratione quod durabi
lis non maneret. / cum autem nobilitate est in ratione et maiore
habet spectatorem maiore operatorem indicat. et per ma
iorem et nobilitate operis est foras maior sapientia
in arte demonstrata. / Tu igitur si conditor per me ar
boris. homo debet deo maiore nobilitate attribuere.
per maiore siquidem nobilitate est uobis resurrectionis desig
nata. Idcirco probat ac demonstrat resurrectionis fieri
in futuro. **¶** Tu uero sapiens probat gentili deum esse ac in
se hanc floros per me arboris. probatque resurrectionis
fide nectio. / nichil aliter sapiens hoc idem per sedam ar
boris probare incipit. et legit floros aliquos ad proba
dum illud inquit quod per me sapiens per prima arboris in per
Bona et nobilis *de sedam arboris et per de bona* **¶** *¶* uirtute et fide.
Bona est fides. nam per fidem credit homo et diligit. hanc
quod intellectus nequa intelligit. et si fides nichil foret non

sedam
arboris

amaret hō aliq̄ ex q̄ illd nō intelligit. **I**ḡ cū hō nō po
sit cōs res intellige / et intellectū cū sit partū lumīe fidei
intelligere p̄t hoc q̄ p̄ fidē hō diligit qd̄ intellectū ap̄hen
dere nō ē potēs. / z i eo q̄ hō diligit qd̄ nō intelligit
appetit illd̄ intelligere p̄ naturā. / z q̄ et hoc desiderat. a
cū illd̄ intelligit. q̄ faceret si illd̄ p̄ intelligere nō optaret
Ideo declarat̄ q̄ bonitas z fides i siml̄ sūt q̄ cordes / z
cū infidelitas q̄ uitate nō credit. quā intellectū nō
uult intelligere sic mala res p̄t h̄. q̄ fidei q̄ cū bona
te querit q̄ dicit. **I**deo significat̄ q̄ fides ē. fides q̄ cre
dit ipm̄ ē maior z melior / z infidelitas q̄ nō credit
ipm̄ ē ex hoc detior atq̄ minor. / **M**aior et ē ḡriet
as p̄t fidē z infidelitate q̄ ēēt si diuina cēcia fo
rer nichil. / **C**ū i ḡ. s̄z q̄ dicit̄ q̄ ante arborē ḡri
etas. q̄ sit p̄t uirtūs z uicia cū ēē mltiq̄ queriat
q̄ minor. ad significadū maiore uirtute atq̄ maius u
ciū. u pl̄ amat̄ uirtūs pl̄ et uicia odiat̄. **I**deo
significat̄ uob̄ manifeste q̄ deus ē. / q̄ si deus nichil fo
rer. sepēt̄ q̄ hoc p̄ qd̄ uirtūs z uicia n̄mp̄ diuisifi
cāt̄ z distōueiūt cū ēē mltiq̄ querieret. q̄ hoc p̄ qd̄
magis distōueiūt z sibi i uice q̄ dicit̄. / q̄ si sic ēēt
sepēt̄ q̄ uirtūs nō foret tān̄ amables / n̄ et m̄
uicia odieret̄. / **C**ū i ḡ. h̄. p̄ qd̄ uirtū sit pl̄ amabilis
z uiciū pl̄ odibile cū ēē queriat / z eis ḡriū. cū
nō ēē. **I**deo deus ē manifestabilis hūano intellectu.
p̄ cuius ēē diuinū fides z fidei ḡriū. magis p̄t
se sūt gratia. et diuisa. **de magnitudine / z spe.**

••
} **maior**

Quādo maiore spem hō ponit i deo. tāto pl̄
sua spes significat. i deo existēte magnitudines bo
nitatis. eternitatis. potatis. sapientie. amoris. perfectoris.

medie iusticie aliarq; ututu seu dignatu ad deu
pnneciū. Unde si i deo nō foret magnitudo p̄d̄ar
ututu i spe nō eēt multiplicata magnitudo q̄ spes
poner i dei ututib' sup̄d̄is. ymo seq̄ret̄ p̄cc̄. q̄
q̄to maiore spe hō ponet i diuys dignatib'. tā
to sua spes dissimilior z magis dei ututib' gr̄ia
ac adūssa. **Adueh** et ex h̄. aliud iquētes seq̄ret̄
ydeh q̄ spes quēret̄ m̄l̄ḡ cū q̄tate maiori
p̄ hoc q̄ nō ē. et p̄ hoc q̄ ē quēret̄ et cū m̄o
ri. h̄c at̄ ē ip̄. q̄ ip̄sib̄. clusceat manifeste
q̄ i deo existit magnitudo. h̄ ē ifinitas bonitatis e
t̄n̄t̄n̄ potēcie sapie amoris p̄fectis medie iu
sticie. et p̄ magnitudiez significat̄ istemet̄ utu
tes eē i deo. nā sine hys ututib' i ip̄o sup̄dicta
magnitudo existe nō valet. **de et̄n̄tate z caritate**

Oportz eī hōiez caritate h̄ere. h̄c ē dilige deū
p̄t̄ h̄. q̄ deū ē et̄n̄g. Unde si hō resuscitari
debr. z p̄ influēcia et̄n̄t̄n̄ diuys. hō ē durabi
lis et̄n̄alit̄ i gl̄ia. Amabilior ē dei et̄n̄t̄n̄. cari
tate quā hō ad deū h̄er. q̄ eēt si hō nō foret re
suscitabilis. ser̄ finit̄. z q̄ maior q̄cordācia. q̄ fir
mit̄ et̄n̄tate z caritate cū eē quēit. s̄ q̄ditōem
hui' arboris z m̄oz q̄cordācia maiori gr̄ia quēit
at̄ cū nō eē. eē at̄ z ut̄tas quēiūt. z nō eē z fal
sitas. **is** manifestat̄ resuscitēz eē sine q̄. cari
tas z et̄n̄t̄n̄ nō significazet̄ p̄t̄ deū z creat̄n̄z tā
q̄cordācia existe sic faciūt si resuscitō eē debr.

Pot̄as z iusticia cū et̄n̄tate **de pot̄ate z iusticia**
quēiūt. nā ita deū pot̄uiss̄ iudicare creat̄n̄z
et̄n̄alit̄ si car̄ta poss̄ existe sine p̄n̄. sic pot̄it̄.

ipaz iudicare etnatz si ipa creatā pmanet sine
 fine. **U** si resurto no eet significaret q si crea
 tā poss sine pñ. existe. deo uti iusticia i ipa et
 nalyt no ualeret. **I**deo ad significadu q deo pon
 isset uti iusticia etnatz i creatā sine pñ. si ca
 tā sine pñ. ualēt existe etnatz / sapia uoluntā
 pfecto aliqz uirtus diuine ordinauit q resur
 tio fieret i postū / et u iusticia potate heat
 q suadi corpy huani etnatz / nno et q sit in
 tormen durabile. u i ipo deo iusticia uti possit
Et q potēcia z iusticia dei eunt p hē mltis de
 monstrable. **I**do fin qditōes p dēaz arbor. z uob
 demonstrablis resurto manifeste / **De sapientia et**

Prudētia siqz e qdā cordis liberalitas **prudentia**
 q facit z dult bonū elige z uitare seu efuge
 malū / z magis bonū elige ac euitare magis ma
 lū / **C**u iis prudentia p mīdēaz pterate cū ee cō
 ueiat uirtuosū qto magis h. queit q cordata exist
 te pnt sapiaz z ee uirtuosuz absq h q sapia nō sit
 etnatz sapia i pcedo bonū elige z malū efuge
 seu elige magis bonū atqz efuge magis malū / q
 teo q electio p dēaz grīoz cū nō ee queit / z et
 nityatū p uatō cū prudentia e q cordis **De** **u** dato
 q p dētia cū nō ee queiat / z cū ipstone. prude
 cia nichilōiqz e i ee / **S**i q existit talis prudentia
 qto magis queit sapiaz existe cū q nō quei
 at ipfecto n. nō ee / q sino. sequet. q ee z pfecto
 cū ee seu i ee nō queieret / prudentia at z iper
 fctō cū ee simt q cordaret / **H**ec at e ipd. iudeh
 hoc qd e mīozis nobilitati cū ee mltis queiat

q̄ h̄ qd̄ i maiori nobilitate consistit. cū n̄ alit̄ eē z
maior nobilitas quēriant. nō eē ū quēiat euz
more. Cū iḡ. h̄ sic ita. idēo h̄q̄ manifeste
q̄ sapia eē i eē q̄ sapia eē deo nā nlla alia sapi
eē i eē absq̄ ip̄fctōe q̄ ip̄fctō quēit cū

In huano z ei corde **z amore z fortitudo** nō eē **tudie**

Amor z fortitudo quēiūt. q̄ p̄t̄ amore cor
noble forte eficit q̄t̄ deceptōes uicior z ma
licias q̄ p̄ amore odiūt. q̄ cūalib̄ disciplin̄ su
bia diligit z morib̄ uiciosis. Vnde si amor in
hoīe reddit ita forte cor nobile q̄t̄ uicia. hō.
at̄ eē creat̄a z mortal̄s mult̄q̄ alij̄ defectib̄ sub
iecta. q̄t̄o maḡ quēit amore i deo existe. q̄
deo sit actor z amator z maloz om̄z cupidoz
q̄ si nō foret ita. sepe q̄ hō eēt nobilior i di
ligēdo z odiēdo z desidādo atq̄ i fortitudine
q̄ sic deo. h̄ at̄ eē ip̄o. p̄t̄ qua ip̄ossible. Aliq̄
da significatio huano intellectu z manifesta q̄ in
deo p̄fectissime extat amor. **z p̄fctōe z tēpāna**

Tēpāna siq̄de extat situata i medio duoz
extēmoz. z idēo significat q̄ tēpāna cū ip̄er
fctōe potit quēire. i q̄t̄u eē possibile q̄ p̄ tēpā
na int̄ sup̄da duo extēma ip̄a mediū nō exis
tat. Vnde si tēpāna cū eē quēit z p̄fctōe exis
tēte i m̄yata i medio duoz extēmoz adiuicez
sibi et̄ gr̄iaciū. q̄t̄o maḡ p̄fctōe aliqua eē
quēit absq̄ h̄ q̄ int̄ extēma aliq̄ nō existat
et̄ q̄ sic et̄ i finita ib̄onitate magnitudie aliq̄
florib̄ p̄me arbor̄ sup̄da. q̄ si nō. sequeat̄.
q̄ tēpāna quēret̄ mult̄q̄ cū eē existēte int̄

duo extrema q̄ cū ip̄fectōe quērit z nō eēt q̄ p̄fec
 to / h̄c at̄ ē ip̄sē ob qua ip̄sibilitate demonstrat̄
 p̄fectō q̄ ē deo / q̄ p̄fectō n̄lli rei aliā quērit n̄
 deo **C**orp⁹ h̄uanū n̄q̄m̄ t̄er. p̄n̄. z ē cor
 ruptibile ut mortale q̄ sistit ī medio p̄ncipij
 atq̄ finis / Unde si corp⁹ nō debet resuscitari t̄
 p̄cia cū m̄iori p̄fectōe quēret / z quēret cū
 maiori si resur̄no poss̄ eēt / Sū at̄ t̄ep̄cia
 cū maiori p̄fectōe q̄cordasset. maiore dedit̄
 significatōe p̄fectōis dei aq̄ ip̄a t̄ep̄ana cōrea
 ta / Et q̄ significatō q̄ maior demonstratō diu
 ne p̄fectōis tradit̄. q̄redi quērit z amari / p̄d̄
 cō quērit̄ resur̄no demonstrari pot̄it z am

In q̄d alt̄ sapiēs **De t̄ia arborē / z p̄. de T̄ari**
bonitas z gulositas q̄riat̄ bonitate et gula.

tercia
arbor

adiuicē t̄ eēt i q̄ existit. q̄m̄ bonitas eēt q̄ se
 uat. gulositas at̄ ip̄m̄ destruit z corripit / ne
 v̄it̄ ī vino eodēq̄ s̄bō p̄sistit / **I**s si bonitas
 q̄ eēt / z gulositas q̄ eēt uicē t̄ eēt h̄uano cō
 uicūt. q̄to magis quērit. q̄ bonitas sit ī rea
 liq̄m̄ q̄ nō existat uicē. nō eēt t̄ear pot̄e
 cia p̄sistēdi. / q̄ si nō. t̄q̄ret̄ q̄ nō foret̄ t̄a
 ra q̄rietat̄ p̄t̄ bonū z malū. sic eēt si bonū
 extet ī re aliq̄ t̄ q̄ malū m̄n̄t̄ ualeat re
 p̄iri / Et cū maior q̄rietat̄ q̄ sit p̄t̄ bonū z
 malū q̄redi deb̄at / p̄d̄cō deū existēte signi
 ficatōe lucida demonstrat̄. q̄ si deo nichil foret̄ p̄t̄
 bonū z malū m̄ior q̄rietat̄ existet. / e si eēt cū
 m̄iori q̄rietate p̄t̄ bonū z malū quēret̄ m̄t̄iq̄
 q̄ cū maiori. eēt poss̄. q̄ bonū z malū sine d̄ra

aliq̄cent idē / et q̄ h̄c ē ip̄o. ^{le} ideo demonstratur
manifestissime deū esse. **xx magnitudie z luxia**

Quarto maior ē luxuria. t̄to ē magis p̄c̄m
et cū magis ē peccatū magis discouertur ē
cū eē / q̄ si nō sc̄ret̄ q̄ castitas nō queret cū
eē n̄ luxia cū nō eē. h̄c at̄ ē igneientia p̄t̄ quā
igneientia significat̄ magnitudie i deo existerē
nā si magnitudo i luxia z uicio p̄t̄ existerē q̄ cū
nō eē querit̄. q̄to magis expedit q̄ magnitudo di
uina q̄ cū eē querit̄ sic i deo. **¶** Si i deo nō exist̄
et magis iustitie. q̄s p̄ueret h̄oies p̄t̄ mag
nā luxia. Si et nō foret resur̄ctio i q̄ p̄ure
ē magnā luxia. **¶** Et si i h̄oie magno i uicio p̄
magna luxia eē p̄t̄. q̄to magis i deo eē p̄t̄
magna iustitia p̄ maxia z bonitate et iustitie
potate p̄fecte sapia z amore. **¶** Cū i h̄c sit ita
ideo oibz h̄y sup̄dictis ratioibz sc̄ia gentile signifi
catū eē nescio q̄ i deo ē magnitudo / et q̄ et re
sur̄ctio ē uer̄a. q̄d si nō sc̄ret̄ oia igneientia

Auazina q̄d et **xx c̄nitate / auazicia / sup̄dicta**
largitas sūt gr̄ia / largitas at̄ z c̄nitas que
rit̄ / z ideo auazina z c̄nitas ad iustie ad iustia
tuz. **¶** Unde si debet eē resur̄ctio. diuina iusticia or
p̄lit̄ z sp̄ualit̄ p̄uer sine fine auaz h̄oies q̄
i p̄cto auazicie morit̄ / et si nō ē resur̄ctio nō
p̄uerit̄ n̄ sp̄ualit̄ hoc peccatū / et q̄ maior est pe
na corp̄alis z sp̄ualis q̄ sp̄ualit̄ tantū. **¶** Unde cū
maior sit p̄uictio corp̄alis z sp̄ualis q̄ sp̄ualis p̄
lūm p̄t̄ h̄c maior sit p̄uictio. / n̄ nō c̄nitas
z largitas querant̄ m̄lis q̄ culpa z auazicia

14
Iſ e uob ue refurto demoſtrata. **Si de hoc p**
qd uirtus dei mltis queitur qd uicia i hoie ex
iſtena no fieret ſignificatio neceſſaria. Reperit
q no eſt ipſe q cordata exiſte pnt uirtutes
dei z uicia i creatis exiſtena. h. at e ipſi.
pnt qua ipſibilitate demoſtratu extat. q de
neceſſitate fit ſignificatio neceſſaria i h. p. qd
demoſtrat q cordata pnt uirtus dei ad uirtutu
creatis. qd uicia homiu z peccata. **De potestate**

Accidia odit bonu eoe z bonu ſpale. **z accidia**
et io accidia e qria caritati q bonu eoe z
et ſpale diligit. et q potas z carita' queitur
ut. Reperit q poſſe z accidia ſibi diuerſe opponat
qd ſi no. Reperit q caritas no queitur cu poſſe
ut q no eſt accidie qdices. Tu iſ poſſe z ca
ritas queitur. poſſe at z accidia diſtinciat
Si accidia pnt bonu odire z malu dilige qd qd
vnu extat bono. qto magis oportet caritate ali
qua exiſte q cu potate heat tata queitur q
poſſit bonu dilige abſq. h. q dilige poſſit malu
Tu iſ tali carita' atq. tale poſſe i nlla re alia
n i deo exiſte ualeat. Ideo dei eentia e demo
ſtrabilis i q oportet caritate z potate exiſte ſup
deu q i ipſo no poſſet exiſte n ſua eentia e

Supbia z igno **De ſapientia z ſupbia** **¶ Per aliqd.**
Gracia queitur diuerſe q ho elat cu credit
ſe honorabilioze elate ſeu ſupbia tunc extat
uhoz z a genib. plo deſpicio. z io ignorana z e
lano ſeu ſupbia ſibi diuerſe ſunt q cordat. et q
ſupbia cu ignorana queitur q ſapie qd dicit.

Idcirco in sapientia et superbia est contrarietas manifesta.
Cum igitur ignorantia cum maiestate queratur et non
esse / sapientia autem cum maiestate queratur et cum esse
ideo traditur manifesta significatio. quod sapientia in
aliquo esse existat in quo non superbia non ignorantia po-
tunt esse / quod si non sciret sapientia non posse cum
esse multis querere quod ignorantia et superbia super-
borum / igitur cum sapientia non possit aliam rem querere
sine possibilitate ignorantie nisi illi esse ubi bo-
nitatis poterit amoris profecto reperit. igitur profectus
sapientia in deo existe demonstrat. *De amore et invidia*

Amor et iusticia queruntur et quod invidia cum ini-
iuria querit. quod iusticie odit. ideo est contri-
etate in invidia et amore. Unde cum amor sit bo-
num. invidia autem malum. igitur oportet maiore con-
tate quod bona et malum. sibi plus aliter
non odit / quod tunc contrarietas quod est ponit
maiore concordia in amore et iusticia ut
magis invidie et iniurie opponat. Est et quod
quod maior in istis sit homini pro maiore amore et ius-
ticia / et maior culpa pro iniuria maiore et invidia
quod pro maiore. Negare igitur resurrectionem fieri est ne-
gare maiore concordia iusticie et amoris / est
itaque negare maior in istis et maiore culpa et ma-
iore pena. Cum autem sit valde inquietus nega-
re hoc omnia sunt quod dicitur superbia arbor. ideo
est extat resurrectio clara humano intellectui.

Tra quod est caritas *De profecto et ira* parata
sunt opposita / caritas autem et profecto queruntur
et ideo scilicet quod profecto et ira. et in vice odit

q̄ si nō p̄p̄et q̄ ira z caritas quēiver / z si quēi
 vet p̄. eēt q̄ duo ḡria v̄nū z idē absp̄ difere
 cia possēt eē. h̄. ar̄ ē ip̄. nā si diuissē res q̄cor
 date ad iuce nō possūt v̄nū z idē fieri i quānū
 sūt diuissē z s̄b diuissitate existūt q̄ tūcūq̄ quēi
 ant / z m̄oz ḡuēra sūt i ip̄is. q̄ tōm̄ig res di
 uissē z ḡrie z i nullo q̄cor date. v̄nū z idē supposi
 tū possūt eē. **A**t si caritas z ira v̄nū z idē possēt
 eē / nō ip̄fctōi foret ḡria. p̄p̄et q̄ p̄. eēt. ut
 caritas z ira / z caritas z p̄fctō ad eēndū v̄nū z
 idē eēt quēientis. z ḡrie eglit i s̄bo. v̄nd cū i
 s̄bo p̄fctō z caritas eēt p̄ modū quēctōis p̄t se
 quēiant. caritas ar̄ z ira p̄ modū disūctōis di
 stōueiat. **I**dem significat q̄ p̄fctō z ira resurē
 tōis noticiā māifestat / nā sic resurēto p̄l̄gē
 irā diuissē p̄fctōi ḡria i q̄tū ira p̄ ip̄fctōes cūq̄
 quēit eēt p̄l̄gē p̄tūa q̄ fuisse si resurēto nūq̄
 foret / et q̄to ira maiore pena hūerit p̄ eo q̄
 cū ḡrio p̄fctōis quēit. tātō dei p̄fctō eēt for
 cū demonstrata. **S**i ar̄ deo nō facer h̄ p̄ qd̄ ē me
 liū demonstrabil̄ sua p̄fctō. eēt p̄fctōi p̄p̄e ḡd̄icē
 h̄. ar̄ ip̄. ē p̄p̄e quā ip̄possibili ē resurēto māi
 festa. **C**ū ū sapiēs p̄bau z māifestaū gētili
 rates p̄h̄tas p̄ t̄cia arbore / tūc al̄ p̄bare
 icipit p̄ q̄re arbōis rates **De q̄tra arbore**
Materia z forma atq̄ genatō z p̄. de fide z spe
 cū p̄l̄itate z unitate quēiūt. cū p̄l̄itate
 qd̄ p̄ modū d̄re q̄ qd̄ d̄ra ē p̄t. forma z ma
 t̄ia / cū unitate ū p̄ h̄. q̄ p̄ genatōes st̄alut̄
 q̄st̄iūt v̄nū corp̄. **M**ateria ar̄ z forma z cor

q̄tra
arbore

ruptio cū pluralitate & vnitati destruetōe quēiunt /
cū pluralitate q̄dē i q̄tū materia & forma existūt di
ferētē / cū vnitati ū destruetōe quēiunt i q̄tū
forma & materia adiūce sepat̄ p̄ q̄z diuisiōes cor
p̄ redigit̄ i nichilū & deuenit i nō eē. **S**inḡ
ficta / si deus i eē existit fides & spes cū pluralita
te & vnitare mltiq̄ sūt q̄cordē / cū pluralitate ū i
q̄tū qlibet se m̄iore & nobliore v̄tute demonstrat
si deus sit q̄ si ei⁹ eēntia nō existat. / cū vnitare
q̄dē i q̄tū vnitatis se parat mltiq̄ ad assumēdū v
nū & idē obitū. si deus sit q̄ si diuina eēntia nichil
eēt. **Q**uā ar̄ eē q̄cordat mltiq̄ cū eo cui magis
vnitas & pluralitas sūt q̄cordē / & nō eē cū eē & plu
litate distōueit. vnitati ū q̄tū cū nō eē quēit
q̄r̄ eē. **h** siḡficat̄ q̄ de nōtate s̄q̄t̄ hoc eē p̄
q̄d fides & spes existūt cū eē meliq̄ q̄cordatē /
hoc ar̄ eē e deus sine cui⁹ eē nō possēt ita bene
quēre sic faciūt cū sit. / et si deus nichil eēt cū
nō eē quēret mltiq̄ q̄ cū eē / nā fides credēs
deū. & spes q̄ fides de ei⁹ m̄edia existūt maio
re q̄ sint cū fide nō credit i deū. n̄ spe ab ip̄o
parat̄ gr̄a acceptare. **S**inḡ deus nichil f̄ret
fides & spes sūmet̄ magis obitū i eo q̄ ip̄e i eē
nō existet. q̄ sit obitū q̄d accipiūt. cū credit
ip̄m eē. / cū ar̄ h̄. sic ip̄o. videt̄ q̄ p̄ re q̄ nichil
e v̄tutē nobliore eē ualeat. q̄ p̄ h̄. q̄d i eē e
xistit. **I**deo deū eē e manifestabile talib̄ i uen
q̄ si ip̄e nō eēt. nobilitas & v̄tutē multiplicatō.
cū h̄ q̄d nō e q̄ cū hoc q̄d e eēnt mltiq̄ q̄corda
tes. **h** ar̄ e manifestē q̄tū vnitati.

absq; hoc qd ho sit illd qd deo omnipotes s tradit. / ne e
et deo. hoc qd tradit ho. / et hoc qd no e pot trad
in qtu dat deo res seu res alias q no assintant
ho in sic ho. / igit mltis mltis pot deo huiusmodi
res p bere p modu creatois ac possois / qua ho
deio. eiqs. astra p modu possois ualat exhibe
et io deo e excellenstis sup natas. q no pot.
tradere qd no habet. **De caritate et iusticia.**

Caritas et iusticia pnt qd na et iniuria quem
aut. / igit si i hoie qd e res finita i q. et carita
tis et iusticie qru p existit. caritas et iusticia
queniunt qd iniuria atq; ira. de nate oportet
i deo qd na et iniuria. caritate et iusticia queni
re. / igit si existit resurrectio mior e i deo caritas
et iusticie q cordacia qd pccato na et iniuria q
e culpabilis p opa corpulia et spualia q e et si re
surrectio nichil foret. / et q mior e cordacia op
et deo tunc fm qditos sup dcaz. et hoc. / igit e
uob resurrectio manifesta. **De iusticia et prudentia**

Iustitia et prudentia cu humano ee queniunt. /
Et ac humanu et eterna no queniunt cu sit
hoc q eterna n pn. heat atq; fine. / et ee humanu
pn. heat atq; fine. / Unde si deo nichil e et ope
ret iusticia et prudentia sine humano ee existit e
etnals. au q huius p se ipas pn. ut p aliqua
alia re q ab aliq sumer uau q horet pn. p
se ipas. / Cu igit sine humano ee iusticia et pruden
tia i hoie no possit existit. / cu et ho pn. et fi
ne heat i qtu e genato et corruptibilis seu mo
rtalis. / et cu nlla si qd res possit hore pn. ex

12

se ipa idco e manifeste deu existe demonstru q
dar p creatoz p^m z sine iusticie z prudencie qd
e humanu ex her p^o / *De prudentia / fortitudine.*

Si ei deus existit i ee pl^o p^o scire prudentia.
D^o q^o si deus nichil foret / et fortitudo et pot^o
sui g^ou m^oz existe si deus e q^o si ei^o eencia
nichil foret. / na si deus e p^ole e scire ifinita bo
nitate magtudiez potate p^ofectoz sapias z am
ore / et si deus nichil e ip^ole e ifinitate existe
i p^odas / cu sit ita q^o si deus no eet nlla res poss
existe ifinita. / et q^o ee z m^ozita. p^odecia atq^o
fortitudo siml queunt. / no ee at z m^ozita. pr
udena z fortitudo ad iuce sur corde. / *De gelu*
die manifeste i deo sapias z fortitudiez existe
p^o cu ifluencia fortitudiez z p^odecia her. ho.

Si existit resurrectio. / *De fortitudine / z tepacia.*
S^o magi p^o cor nobile cu libz hois fortifica
ri q^o e p^oaz z p^oam / q^o si resurrectio no existet
cu sit ita q^o cu ho p^oat resurrectoz. nate appe
nt donu corpale i celesti glia sine fine. / Et q^o
q^o p^oam z e p^o m^oz existit. tato cu non
ee queunt m^oz z pl^o g^ozie sur ad ee. idco
manifestat q^o de nccitate op^oz i ee existe. h^o p^o
qd p^oam z e p^o magi ee q^o dicat / z queiat m^oz
cu no ee. / *Die resurrectio tepacia forag p^o ee*
mediu p^o duo uia. q^o si resurrectio no existit
et h^o hoie desidante bonu corpale / z timere
penas z tormeta corpis ifernoz / et q^o med
iu existes exp^ossiq atq^o purio i eqdistacia ab ex
timis timis q^o sur uia. distat magi ab uia

extremoz. q̄ mediū qd̄ nō ē ī hitu tēpāne sic p̄fēte
15. h̄. p̄ qd̄ maior p̄r ēē tēpāna optz nōtio existe
fm̄ ordiatōez z īfluēnā floz p̄me arborz. aliaz
q̄ q̄ditōnū arborz p̄dāz. / q̄ si sic nō ēēt sequēt
q̄ tēpāne q̄rū quēret mltiq̄ cū maioritate z
cū ēē q̄ tēpāna. / z q̄ tēpāna cū m̄ioritate
z cū nō ēē mltiq̄ q̄ sūū q̄rū quēret. / hoc ar
ē ip̄s. / q̄ ip̄sibily. ē uob̄ resur̄tō manifesta.
Quū sapiēs p̄bau p̄ q̄rā arboze oīa sup̄dā
tūe genly dicit alci sapiēti q̄ p̄baret p̄ q̄rā
arboze. deū ēē z ī ip̄o bonitatez magnitudiez al
asp̄ūtūz z resur̄tōez existe. / Verū mltiq̄
p̄re desiderabat genly. / **De** q̄ ēēt q̄ditōz on
m̄pū. / an̄ simud̄ erat et̄nq̄ ut nō. / Sapiēs
m̄ dix̄ ei q̄ ī libz̄ aliȳ manifestaret. sibi deū
ēē creatōze m̄udi z m̄udu. p̄n̄. h̄uisse. / **De q̄nta.**

Si ei deo nichil eet. **arboze. xp̄. de fide et gula.**
S̄m̄ ēē z cāz z fortuna. ī quēreū sequētur
nā si deo nichil ē fortuna magi cū ēē quēit
q̄ occasio sine cā. / cū iḡ magi z sepī uēiamt
ea q̄ p̄ cāz seu occasioez sūt. q̄ ea q̄ uenit
p̄ fortuna. / et occasio seu cā. z ēē quēit. for
tuna ar̄ quēit cū nō ēē. / **Ido** manifeste declara
r̄ deū fore nōtio sine cuiq̄ ēē existet q̄dic
tō ī p̄dāz. / **S**i deo nichil existit. fides a fortuna
credit z decredit aliq̄. / q̄ nō ē q̄ ip̄az fide dirigat
ad credēdu iustate. / nō ēē q̄ aiāz punyat p̄t̄ a
liquā c̄paz ei9 amouedo suā grām z defendo
ip̄az aiāz q̄ credit aliquā falsitate. / **Et** q̄ ma
nifesta ē rō q̄ aiā p̄ lūmē alicui9 grē dirigat

q̄nta
arbor

ad ueritate credenda / et per culpam incidit in ignorantiam
 ueritatis. Idcirco patet manifeste existere deum. quod
 per lumen diuine gratie ad credendum ueritate animam
 illuminat / et per peccata que committit anima deficit in partem
 cuius dimissionem anima falsitatis aliquis credit aliqui
 a se opinando inuenerit quod est falsum. / Anima ex se
 ueritate non habet aliquam que possit ueritate credere cum
 sit res cuius intellectus non intelligat ueritate quam cre
 dit per necessitas rationis. / Cum igitur anima in ueritate credit
 aliqua re oportet existere nobilioris anime per quam
 anima ipsa puenit ad credendum hoc quod per suas poten
 tias solum credere non ualebat. / hac autem re constat
 uobis esse deum. **F**ides et ueritas / ueritas autem et
 ueritas que ueritas / gula et e ueritas / et ueritas et falsi
 ta' isunt sicut corde. / et cum ueritas et falsitas sit
 bene. ideo fides et gula sibi uice gerunt. / si si
 des nichil esset fides et gula que ueritas et falsitas
 forma que si faceret eadem in ueritas et falsitas. / et
 cum ueritas et esse que ueritas et falsitas. / et
 manifestat deum existere per cuius esse que ueritas. esse et
 ueritas et non esse et falsitas. / pro qua que ueritas
 fidelis cum causa seu occasione que ueritas. / et gula et cum
 fortuna / et quod dicitur arbor sicut sicut corde
Quoniam et est que spes cum rebus **de spe et luxuria.**
 spiritualibus que ueritas. / luxuria autem cum rebus corporali
 bus est gorda. / Si igitur in deo non sit bonitas magis
 potestas sapientia amor profectio que sicut dignitas spiritualis
 spes que est spiritualis ueritas cum maiori nobilitate que
 ueritas in anima hominis que in deo. ut que sicut deus. / cum igitur
 hoc sit ipse. / ideo demonstrat in deo ueritas exist

teze sup'deas sine q̄; ee. ho cu m̄iozi nobilitate
q̄cordas existet. deo et cu m̄iozi h̄. ar e q̄t
q̄ditoes az boz p̄o deas. **L**uxia z castitas it
se fut̄ ḡrie / castitate naq̄ sp̄tat spes p̄m̄u
h̄. e p̄ m̄iu castitan̄. / p̄ luxuria dat timore
pene iusticia. na p̄ clpaz luxie dat̄ pena / q̄.
si no e resur̄to m̄ioz e delictato qua ho h̄t
i luxia q̄ sit corpale p̄m̄u qd ho sp̄tat p̄ cas
titan̄ m̄iu / qd p̄m̄u m̄chil eet si resur̄to
nuq̄z fozer. / **S**ic spes q̄ e cum cu ee quei
ar / luxia q̄ e cum cu no ee. idco siḡficā
resur̄toez existe i q̄ corpale hebit ho utili
tate p̄m̄u p̄ m̄iu castitan̄. / z p̄ luxie clpaz
dabit̄ s̄ pena. / q̄ si sic no eet. spes z luxia
no eent tanq̄ s̄ iuxta adūstares. / **E**t q̄ ma
ior ḡrietas m̄t̄ ut̄is z iuxta queiat cu ee
z m̄ioz queit cu no ee sm̄ q̄ditoes hui' az
bois. idco patz resur̄toez existe manifeste.
Caritas q̄d e cu legitate **De caritate z auaricia**
queit / z q̄ auaricia e legitate ḡria / d
cto carita' auariciae q̄diat / z auaricia cari
tan̄. / **U**nde cu pl̄o ḡriu sit auaricia i ee exi
ste i q̄ existit carita'. q̄ i ee i q̄ carita' no
existit. / **S**ic carita' e i hoie i q̄ pt̄ ee. et
auaricia. q̄to maḡ queit caritate i re al
q̄ existe i q̄ neq̄q̄ auaricia possit ee. h̄. ar
res e deo. / q̄ si deo no eet. sepet̄ q̄ ee m
eli' ad ḡria q̄ ad no ḡria se heiet. / h̄. ar e
ip̄o. cu sepet̄ sit ita q̄ i eode s̄bo vnu ḡioz.
cu ee queit / z aliud cu no ee / q̄ alit̄ m̄iu me

19
foret gr̃a. **C**aritas eī cū spūali nā queit. aīa eī
p nāz corpale dīpōit ut ī ipa existat auaricia
ad ordīatōez spūal actōz z hūc destrūedā. **S**īgī
des nichil eēt nā corpali sepeet suū cūssū mltō
z queeret mltō cū vīrate q̃ nā spūali. **I**ōy se q̃
ret q̃ aīa cū mīozī nobilitate foret q̃ cordis cor
pō sīdē cū mīozī. **N**āq̃ sīdes nichil eēt plies de
ficer aīa cogitās ī deo alijsq̃ reb spūalib alīq̃.
seti q̃ nichil eēt. q̃ corp cū sup q̃nq̃ sensib
p̃ictazib vtes reb corpali sensītib. **S**ū īq̃
aīa sit eēna corpali forma z cōplonētū to
cū corp. **C**orp eēt sic corruptibile z mortale. **I**g̃
demonstrat aīaz nobilitate existē q̃ sic corp q̃
mīozī nobilitate aīa cū mīozī vīrate q̃ corp q̃
queit. **P** quā mīozē vīrate māifestat cūq̃ deū
eē sine cū eē aīa cū eē z vīrate nō poss̃ quei
re ita natālī sic corp. **X** iusticia z accidia.

Corp hūanū ē medū p qd aīa ratiōalis cū
mīozī queit ut cū cōpā. nā sine corpō nō po
ss̃ aīa hēre mīozī p iusticia. nō eēt ī ipa cūpā
p accidia eē poss̃. cū sic ita q̃ corp eēt istm q̃
mediate aīa sup vītib ut uicū uti p̃t. **S**īgī
eē deb̃ resur̃tō z des fac corp regnē ī gl̃a
qd qdē fuit istm iusticie. punit eēt corp ī ifer
noz tormēt. qd fuit accidie istm. **M**el̃ iusti
cia dei cū iusticia hōis iustiqueit. z mltō eēt ius
ticia dei ē gr̃a accidiosō hōi. q̃ si resur̃tō nichil
foret. **S**ī h̃ qd dēy ē ī eē queeret mltō. uer̃
tū ī eē nō exister queientia sup̃da. **S**ēq̃ret.
q̃ hēc queientā queeret cū duob̃ gr̃is. cū eē

videtur et non esse / et huiusmodi querentem gratiam cum esse et non esse
similiter querentem. quibus autem istarum generum est ordinatio
manifesta quod gratia est impossibile / ob quam impossibile manifestatur
resurrectionem existere in futuro pro cuius esse nullum querentis

Magis quod est impossibile est. **xx p̄dēcia et supbia** **Requiritur**
Quod supbia seu elatio et gratiarum prudentie existat in
hominem dum actualiter fuerit in ipso humanitas et prudentia.
quod est quod supbia et prudentia sunt in petra. / quod si non esset
ita in se supbia gratia. gratia nulla foret. **Sextum**
quod petra est in anima corpus id est est impossibile quod in ipso uiciorum
ut uicium gratia esse possit. quod si foret iam haberet cor
per anima. **Quis** sic esset quod impossibile esset in homine imprudē
cia elationem seu supbia existere. impossibile fuisse in
ipso. imprudēcia supbia existere quod in petra. **h̄c autem est quod**
possibile est in homine prudentie et supbie gratiarum esse posse
Quis h̄c sit ita cum est prudentia et humilitas cum esse
querant. et eorum gratia querant cum non esse. **pre** cum eorum
gratia accidentaliter cum esse querant ad faciendum cum non
esse humilitate et prudentia querere. / et cum prudentia et humi
litas cum non esse querant accidentaliter ratione suorum quod
uiciorum quod cum esse accidentaliter recordat. / et idem mani
festat quod si imprudēcia et supbia. / et prudentia et humi
litas h̄c sunt in se existunt. / quod magis absque om
nino debet notio esse re aliqua. ubi esse sapientia et
humilitas possit existere in quanto in imprudēcia in su
pbia possit esse. **h̄c autem res est deo.** / quod si sic non esset
Requiritur quod lapides aliaque corpora inanimata siue animata re
rationalia. cum maiori nobilitate esse. quod homo. magis
quereret. in quanto esse humanum cum esse non quereret. ab
sque uicium et uiciorum possibilitate / et quod homo est nobilio

nis nē q̄ tāta corpa n̄ p̄ratālia / p̄ h̄ q̄ p̄t
 subia ūtūtib / oportz aliqua cēcia hōie nobily
 ore fore nērio q̄ ūtūtib i se heat / z nō possit
 s̄bm existe uicior. hec ar res ē deo. cui cēcia
 hec n̄a rāto p̄uestigat. **De fortitudine z iudicia.**

Fortitudo siq̄dē ē ūtū / iudicia ar ē uicū / z q̄ ū
 tūtib uicū s̄ dicitur. p̄ dco fortitudo existit in
 iudicē dicitur / **S**i ūs i deo ē b̄itas maḡ. p̄as sapia
 amor z p̄fco. fortitudo ē deo quēientoz. q̄ si in
 deo nō sit aliq̄ de ūtūtib s̄p̄d̄is / z q̄to deo ē sim
 ilioz z quēientoz fortitudū. tāto maḡ ē iudicē
 dissimilz z d̄rig. / q̄ si nō eet p̄p̄er q̄ fortitudo
 z iudicia nō eēt sibi iuce adūstare. / z q̄ s̄r q̄e
 q̄ et fortitudo z iudicia p̄lo m̄ se s̄r oppoite. si
 ūtūtib p̄ntas deo h̄et. p̄ eo q̄ fortitudo ē deo si
 milioz z quēientoz z maḡ iudicē dicitur. p̄ dco
 declarā manifeste i deo p̄me arboris ūtūtib exist
 te sine q̄b̄ deo z iudicia nō eēt tānū sic s̄r
 sibi iuce adūstare. / ū fortitudo eēt tānū sic
 ē iudicē dicitur. **S**t q̄ h̄ p̄ qd fortitudo ē deo
 simplioz z maḡ iudicē ḡna. / et deo et ē maḡ
 oppoite uicū. z p̄lo quēientoz z q̄ordis ūtūtib
 debeat nērio afirmari. salus p̄me arboris q̄d
 toib̄ and̄is. **I**s i deo b̄itate maḡtudiez z q̄

Intēpācia **De tēpācia et ira** **Existe demonstrat**
 z ira nō possit i aīa sine corpe existe / p̄t
 pācia et ira nō moriūt i aīa p̄tēst hōis q̄ i
 p̄tō moriūt i tēpācie atq̄ ire. / nā si moreret p̄
 morte corpis quēientoz corpi q̄ aīe q̄ordizet
 seu quēiret. cū uerū s̄m n̄az corpale z sp̄uale

melius cum anima quam cum corpore queant / cum et anima im-
mortalis existat. Ideo remanet in reparatione culpa
et in re anima peccatoris / et quod corpus existit occasio
peccandi ipsa anime. Optat namque nostrum corpus resuscita-
ri / et quod tanto tempore peccatorum pro reparatione puni-
atur quam anima durabilis potest esse / quod si sic non foret
esset in deo defectus perfectionis et iusticie reprehen-
deret tanta gravitas in reparatione et in reparatione in in-
caritate et in re sic est cum resurto debet esse / defuit
esset et gradus arborum super deum / et quod si omnia essent
possibilia sine esset resurto / cum tamen sic sunt im-
possibilia. Idem extat demonstrata resurto humano
intellectui evidenter.

Quoniam tres preterita sapienter probantur generaliter per flo-
res arborum deum esse / et in ipso bonitate
magnitudine et in parte potestate sapientiam amorem per-
fectorem existere. Demonstrantur et sic resurto non
fieri manifeste. Generaliter itaque memorat et intelligit
rationes preteritas. Invenitque arborum et earum flores /
tunc divini splendoris coruscatione eius intellectum ill-
uminat quod erat caligiose ignorantie nubilo exce-
catum. Datur suo cordi dulcorosum aperitum quod desi-
derat ad vitam salutiferam pervenire. Divina itaque vir-
tute generaliter protulit ista verba. **A**peccator culpabilis
gravis / quod divina accepisti divina dona in hac pre-
sentia vita ab altissimo domino quod tibi esse tradidit / et co-
medisti et bibisti bona sua / et eis uestes iduis-
ti / ipse et dedit tibi filios et imperiales divicias quas po-
ssides / et ipse te sustentavit in vita / et honores to-
tus imperatorum in te gerere tibi dedit. Tu vero nunquam una

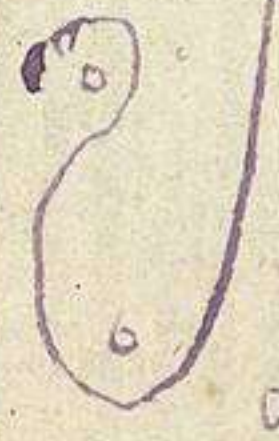
21
die n̄ vna hora de oib' hys' boīs sibi grās reddidisti
nē uq̄ fūisti ei⁹ p̄cepti⁹ obediēs. **H**a mis' quā
uano fūisti errore decept⁹ p̄ ignācie fumū q̄
tue aīe tenuit oculos obūbrat⁹ z nō cognūisti
hūc dñm tā honorabile z glīosuz atq; dignū oī
laude bñdīcōe glīa z honore. **C**ū genti' h' ūba
p̄tulit ip̄e sensir aīaz suā delibata a tormentis
z tristitia ī q̄b' ip̄m error z infidelitā' grauit' affli
xat logi' t̄p̄ib⁹ reuācū. **C**audiu z lencīā quā
genti' hūit q̄s poss' ut referre / et bñdīcōez. et
quā ip̄e dicebat t̄b' sapientib' q̄s poss' uob' ūbōtes
enarrare. **G**enti' ū flexi' ī t̄rā genib⁹ z maib⁹
erētis ad celū / eleuāsq; oculos. q̄z lac' me ubz
rime rigat genas. cū feruētissio cordi' deside
rio. deū adorare īcipit dīcēs. **B**ñdēs sis de⁹
rex glīose st̄lm⁹ pat' z dñe oīpōtes. cūctaz re
rū creator z ḡditōz. cū laudib' marīa nūq̄ de
ficiat n̄ ḡsistit ī t̄m̄p̄o. **r**efere t' grās alme dñe
q̄ te liberari placuit hūc hoīez p̄ccōe. q̄ erat
pōit⁹ ad portā īfinitaz t̄bulatōnū maldicōis
p̄pene īfernōz. **A**dozo te dñe st̄e. bñdēm sic sp̄
z ūq; nomē tuū. **r**epeto uenīā ī te pono totā
sp̄z meā z p̄positū. **a**te q̄de h̄ere ex p̄to bñdīcōez
z grāz. **p**laceat t' st̄e pat' z dñe q̄ si ignācia me
fecit te despīcē z ignāre. tū noticia ī quā me
duxisti me faciāt te honorare fūire z dilige
oīb' t̄p̄ib⁹ iūte me / oīq; uīrs me tā corpato q̄
sp̄ualis nō sit ī alio occupare n̄ ī tuo honore z
laude atq; desīdio tue bñdīcōis z glīe. n̄ ī meo
corde sit ūq; aliud n̄ tu solū modo uere de⁹.

Dū gentilis adorabat h^o m^o dñm deū nr̄m. ei⁹
aiā m̄morari iap̄ sua trā z ei⁹ patre z matre
venūser̄ et infidelitatē z errorem q̄ d^o decessit
ab h^o p̄to / z recolit q̄lū tot gētes i illa trā ex
istens erāt iūa i⁹s p̄pny. quā i⁹rabat / z i
quā erāt ducti p̄ defectū gr̄e z lumīis i⁹sta
tis. **C**ū i⁹s gētilis recolit sup̄ dca oīa. tūc qm̄
sua pietate duct⁹ quā hūit de suo p̄re z m̄re
alijs p̄pny. atq; de oīb⁹ gētib⁹ q̄ i illa trā de
cessit z p̄didit de gl̄iaz sep̄na. plorare iap̄
ualde grauit⁹ / z ait t̄ly sapiētib⁹ ista ūba. **I**ta
dñm sapiētes uos alij. q̄ sic estis dono sup̄ne gr̄e
illustrati qm̄ nō op̄amini tot gētib⁹ i errore e
xistentib⁹ q̄ nullas hēnt de deo nonciā nē s̄ gr̄as
referūt p̄ bñficia q̄ ab ip̄o recipiūt. Vos araly
q̄s de⁹ tanq; dilex̄ z honorāū p̄ccatis gētib⁹. q̄e
nō uadit ad honorādū deū p̄ p̄tm̄ i q̄ de⁹ nō
colit / condie z cōit ē des̄p̄t⁹ i eo q̄ gētes nec
ip̄m diligūt n̄ coḡsūt / nē et ei⁹ p̄cepta obe
diūt / n̄ de ei⁹ m̄cōdia sp̄it ei⁹ gr̄as acceptare
n̄ n̄met ei⁹ altissim⁹ dñm z obliuā p̄p̄ sua
excellētissimā p̄tate. **I**do dep̄cor uos dñm q̄ ean⁹
i trā illa z p̄dicen⁹ gētib⁹ i⁹rate / et q̄ et doc
neti⁹ me talit⁹ q̄ possit deo sup̄re z s̄. honore z
familiā ton⁹ m̄is uirib⁹ exhibē / et placeat ut
me erudire q̄lū diuina adiuuante gr̄a z dext̄
urā ego sciaz z ualeā i dūce ad uita saluifaz
z dirige tot gētes q̄ existūt iūa i⁹q; z t̄bu
latis p̄pny tormētor. **C**ū ū gētilis h̄ ūba
recolit. q̄libet tū sapiētū singlari⁹ respōdes

aut genti. q̄ quiter ad fide sua atq̄ lege / z q̄libr
 sapienū erat i respōssioe alijs q̄ dices. / **in** q̄ ge
 nlijs / nūq̄ est oēs res i vna fide z sb vna lege
 respōdit sapiens nō. ymo sum' diūssi i fide ac
 sb diūssis legib' existis. / nā alt' nrm ē iude' alt'
 xano alt' ē saraceno / **in** v' itū genti' q̄s nrm
 ē i mltioz lege / aū sūc oēs res lege vere / et
 oēs sapiere' r̄pnderit / z vno q̄ dicit alijs / z q̄libz
 fide sua laudat z h' q̄d credit alijs r̄phedit. **Ge**
 nli' n' p̄dōs sapiere' laudū q̄ dicit bat s' ad iuy
 cē / z q̄libz dicebat alt' q̄ fides quā credebat e
 rat error p̄ quē hō p̄dit celeste gliaz z ad p̄ns
 ducit i fernalis. **Et** si ant' cor ei' i pra z i ficia
 fiat. nūc extitit i m̄ioz / z ay illis t' b' sapienb' /
ha dñi i quā m̄gia spes z lencia me duxisti / z
 quā m̄gia i ficia a corde mo / z ab aīa mā eieas
 tis. **Verū** loqe m̄ioz pra z dolore ac i ficiaz
 quā heze soleba. nūc mō aīo reduxisti / nā e
 go antea nō timeba post morte māz sustine la
 bore i fimo' z angustia' / nūc at' q̄stat i cert
 ite q̄ si i uya nō stero salutari. oī pena z i bla
 tōe post morte māz a fliget' mā aīa i eternuz /
ha dñi q̄ fortun' ē ista q̄ me a tot errorib' ex
 xerat i q̄ly erat aīa mā. / et q̄ze aīa mā ad to
 ge m̄ioz dolore z i ficiaz p̄oib' ē reducta /
Picere genti' has p̄bolas a lacrim' z p̄tactu
 se abstinē nō potat / z i ficia z dolore quē pa
 ciebat nō poss' nob alijs enarrare / **in** ual
 de genti' desolat' extitit / z ei' aīa i grauib'
 cogitatioib' fuit logo ip̄re tormētata **Verū**

reparat illos sapientes humilis et deuotus quod proponi
it. ut coram ipso inter se disputaret. et quod quod diceret ra
tiones sua sic possit et scirent multum. ut ipse uideat possit
quod ipse erat in uia saluifera uisitata. Sapientes
respondunt ei dicentes quod ipsi libet coram ipso dispu
taret. ad uicem. quod ante quod ipse ueneret in locum illum
in ipse erat. ibi in proprio disputandi uel inuestigare
et scire possent. quod eorum erat in uia uisitata. quod est
in errore. **U**ng ar sapientum dixit. que modum p
uabim in hac disputacione in qua nunc intrare uo
lumus. **A**lt ar sapientum dixit respondens. melior modo.
que nos habere possunt. et per que etiam et multum dec
larabim ueritate. ista domino sapientum gentium. quod nos
ita ex corde efficaciter rogat ut sibi uiam salu
iferam demonstraret. est. quod teneamus modum quod nos
domina intelligentia erudiunt. ut cum illis floribus quibus
probauimus huic sapientum gentium deum esse et in ipso u
niversis existere atque resurrectum futurum esse. cum illis
conerit quod quod in ipso probare auctores in quod credit in
uia existere saluati. et ille qui multum per suam fidem sua
quod cordare potuit auctores in quod credit. cum floribus
et quod dicitur arborum. ille dabit significacionem et demo
stracionem quod sua fides sit melior quamlibet aliarum. **S**
libet ar aliorum sapientum pro bono huiusmodi hoc quod alt
dixit. tamen quod quod uult alium honorare. quod
libet hesitat promittit inchoare. **G**entili tamen inizo
gat. quod lex fuit promittit. **S**apientis uero dixit. quod lex
Iudeorum. et ideo gentilis rogat Iudeum ut ipse inci
piat promittit. **A**nterum Iudeus uultet incipere quod fuit
a gentilibus et a suis sociis fieri coram interiore

phedere uba sua / et p voluntate genly int trs
 sapienter ordiatu exntur. q bno no obstaret
 alti dualt sua dicer rator. / **na** p q dicitur
 int du orit odium i cordib' hoium / et p odium ipe
 dit opato mltas. / Genly m suplicau tibus
 sapientib' q ipe solu poss rpnere eoz ratorib'
 sm q s uider mltig. / ut ipe poss pftig uelegi
 mpreze uitate qua ipe tantu mltig affecta
 bat. et hoc fuit s gressu p quelibr sapientu.

Incap scds libez. de lege iudeoz: -

In principio fecit iudeos sua rator dices in
 noie vniq potentissu dei i q spes nra fixa
 est. u ipe nre captiuitatis i q unig sic
 redemptor. / Qu ar iudeos sua oroz fini
 uit ipe dix q azncti iqb ipe credebat. erat a
 to. uidel' spm' crede unu deu tantum. / **Secd' e**
 crede q des e creator ouz geau. / **Terc' e** cre
 de q des moyse psonatz lege dedit. / **Quart' e** q
 des mittet messiaz q nos a captiuitate nra exis
 timo libabit. / **Quint' aznct' e** de resurrectoe
 ucti. / **Sext' e** de die iudicij cu des iudicabit
 bonos z malos. / **Septim' e** de spectatoe celestis
 glie. / **Octau' e** credere infernu existe. / **Qu**
 iudeos enarzasset suos aznctos genatz / tuc i
 apit pnu aznctm ptractare. / **pms aznct' e**

.octo.
 aznct'
 d' fide
 iudeoz

In qd genly iudeos q mlti q des sic vniq.

In manifestissis z patenb' ratorib' pbare poss
 vnu deu existe tantum. / **Veru** int alia. hoc
 demonstrare uult qtuoz ratorib' p flors pre
 deax arborz breuit' de qb' qtuoz roib' pmittig

ista p[ro]p[ter] **S**aufestū ē ei q[uo]d h[oc] ordiātō ē ad vnu fi
nē n[ost]r[um] / nat[ur]a ei ē q[uo]d op[er]at[ur] p[ro] vnu sine op[er]atur
h[oc] ar[bit]r[ar]i ordiātō i[n] oib[us] reb[us] vnu deū tantū existē
sig[n]ificat & demonstrat / nā si eēt mlti dii. p[ro]p[ter]
q[uo]d existēt n[ost]r[um] mlti sine / et q[ui]da[m] horū ad dilige
dū vnu deū n[ost]r[um] / & alij ad diligendū alit[er] deū exis
tēt ordian / et h[oc] idē p[ro]p[ter] i[n] alijs creatis / nā qu
b[us] eā d[iv]inissimē ab alit[er] ad sig[n]ificandū deū q[uo]d
ip[s]as creant d[iv]inissimē existē ab alit[er] deo q[uo]d ip[s]as nō
creant n[ost]r[um] p[ro]p[ter] i[n] h[oc] eēt / et si quilib[et] deo h[oc] nō
ordiāss[et] i[n] creatis ab ip[s]o p[re]cedentib[us] sua bonitas / &
sua mag[n]itudo & pot[ent]ia sapia atq[ue] volūtas existēt i[n]
p[er]f[ect]e / q[uo]d si foret. i[n] ip[s]o eēt eēt deū / q[ui]n sic crea
t[ur]e nō queit q[uo]d ip[s]a sic eēt. ita & mlti m[ag]n[us] eēt
i[n] p[er]f[ect]o seu defectu. bonit[er] & mag[n]itudis & nō co
ueit eēt deū / q[uo]d deo queit ois nobilitas s[ecundu]m q[ui]nto
nō arbor p[ro]p[ter] **Q**u[od]a[m] r[ati]o ē h[oc] / mag[n]itudo deī ē
i[n]finita i[n] eēt i[n] bonitate eēt i[n] pot[ent]ia p[er]f[ect]e
tōe sapia & amore / et si q[ui]s duo ut res sūt. dii.
ip[s]o ē mag[n]itudo tā i[n]finita existē i[n] eēt a
lijs p[ro]p[ter] i[n] d[iv]inis / et sic ē vnu de[us] s[ecundu]m p[ro]p[ter]
q[uo]d ē mag[n]itudo deī i[n] eēt p[ro] ois v[er]it[as] p[ro]p[ter]
fore i[n]finita / et q[uo]d possibilia & eēt queit / i[n] possi
bilitat[er] at queit cū nō eēt / p[ro]p[ter] demonstratur
vnu deū existē cū eēt existit ita mag
na i[n] bonitate eēt i[n] pot[ent]ia sapia amore & p[er]
f[ect]e q[uo]d n[on] illa eēt n[on] res alia p[ro] ip[s]as i[n]fina
re n[on] q[ui] p[ro]p[ter] vno ip[s]a i[n]finitat[er] & q[ui] p[ro]p[ter] i[n]finitat[er]
s[ecundu]m ip[s]as oes res alias / et ita & ext[er] oes res
eēt i[n]finitat[er] q[ui] p[ro]p[ter] / q[uo]d si sic nō eēt. ip[s]a i[n]fina

ta existet & finita. **S**icut iudeo genti. **S**im ope
toez nate unu e manifeste q qtuor elementa mix
ta sut i qlibz elementato & qposito corpe / & i hu
mo. corpibz i qlibz corpibz pre. qlibz elementuz
existit eennate / & opatiue ac et i unose. Sic
ig e po. mitro deo existe. / & alij cu alijs sic co
mixta / & q mag. cu illz sic i finita eenna i oibz
iunibz atqz locis. **R**espondez at iudeo ait. / ctu
ei e q i corpe qposito. qlibz elementu i mixta
i alcu fm sua iunite ppaz. / na potas igs i mixta
t i potate aq. q e s gna. / & potas aq i potate
igs simplz / & h i de sejt de acze atqz tra. / & sic
vnu alcu i mixta i unite. sic opato vni opatoe
alci i mixta. p eo q opatoes eoz sut due & di
usse. / & id q qlibz elementu apert nate simplex e.
p se ipm sine comixtione alioz. / na mtis cu suo
ee quezet & sua iunite ppaz si possz existe sine a
lijs. qz facit qno cu alijs e comixtu. / er pp hoc
manifestat q si eent mlti dy. potas & botas & d
culz. eent i mixate & finite. i potate & d alig /
et forez mltioz vng deo q i sua eenna ppaz & po
restate & d existet. qz oes illi dy. / & mtis cu ee
forez q cordas / & i possibile fuisse q i ipo i iudia.
supbia & i p fco possz ee. qz si cu alijs eent mix
ta. / **E**t qz mior nobilitas. & hoc p qd deo cu ee
mtis quezat. qcedi oportz nccario fm q d iudoz
p me arbor. / q et fides spes caritas & d ex hoc
possz cu bonitate mag. & d mtis quezet & pos
sunt miorz existe & plo vicijs ad iustari. / **I**deo
demonstrat hys q d iudoz nccario existe vnu deo /

Tercia ratio est. Si foret unus deus qui esset in uno loco
et in seipso tantum / aliter deus foret in alio loco a
lio / aliter deus in alio loco / similiter oportet
unum deum infinitum existere qui emparet et respondeat
omnes illos deos / et ille deus infinitus ad eundem deum me
lius quam alii quereat / quod si sic esset. sequeretur quod ille deus
maior esset infinitus extra deos alios maiores / et esset
maior in diis maioribus / sicut per diametris qui quereit
ut cuius corpori collocato. seu et locum aliquem oc
cupat. videlicet. sursum. deorsum. dextris. sinist
ris. antea. et retro. / quod si sic foret sequeretur quod deus esset
corpus / quod si sic / esset finitus / nam de corpore oportet
finitum existere in propria quantitate / eo quod cum materia quereit
in superficie atque forma. **C**um igitur sit habitus quod deus
possit finitus et infinitus existere / et quod deus maior / esset fi
nitus in diis maioribus / et esset infinitus in seipso / ideo
manifestat esse in seipso. plures deos maiores existere. quam
unus deus solum / sine cuius unitate et singularitate
non possit cum ipso. bonitatis. magnitudinis. et perfectio que
nunc **R**egentibus. potest esse quod sit unus deus in uno loco et
aliter in alio / et ita quod sit innumerabilis infinitus in numero / et
sit finitus quibus sua propria quantitate. **I**ndem vero respo
dit / quod perfectio bonitatis. magnitudinis. et unitatis. pot
est etiam cum infinitate esse quereit / in qua bonitatis et
magnitudinis. et existit perfectio / et cum fine qui existit
in rebus terminatis in loco et multiplicatis in numero est dis
cordans / nam in infinito numero non potest esse perfectio bon
tatis. et magnitudinis. et in quibus ex illis rebus existe
tib. in eterna terminatis. / nam si hoc esset ita rationabiliter
esset perfectio bonitatis. et magnitudinis. et in ente fini

25
to sic i infinito / h' ar e ipole obqua impossibilitatem
demostrat q pfecto bonitatis magnitudis et cu una
infinita eentia i bonitate et magnitudine et queit / et
no queit cu mltis finis eentis singularit' n' sint
q si facer' est pfecto i re finita et infinita / hoc ar
ipole qstat ee **Q**uia nro e / q spes p' maior
formari i g'fideo i vno deo omz rez dno / carita
et p' m'ior existe i diligedo vnu deū i bonitate
magnitudie et i finitū / q' facer' simla di exist
ter / au' q vno deo dunderet' i duo' ut res de q
b' opo' ip' foret / **E**t q h' p' qd spes et caritas
cu m'ioritate g'cordat' / cu v'itate queit / et cu g'eu
cu falsitate / fm g'ditoe' arbor / idco manifestat
tanū vnu deū / **I**nq' genly' dne sic carita' mltis
cu pfectoe queit / ubi m'ior existe / et ipa m'ior p'
ee i diligedo vnu deū i finitū i bonitate mag'ne
et q' diligedo vnu ut ples deos q' finit exist
ent / ita voluta' hois odier' vnu deū malu qui
he'at i finitā malicia' e nobilioz i odiedo / q' vo
luta' q' no p' odire malu finitū et ee i m'ianiz
Et q' nobili' et mag' odū g'cedi queit / n'ario
id' patz exydet' vnu deū malu et i finitū existe
q' e p' m'ior' t'oe' mal' que p' volutate hois odie
as po' e odiz / **J**ude' ar r'pndes dix' / v'itas
e dne q' q'm ad g'fiditoe' caritan' nobili' po
tuis' voluta' e'ca odire / si odieret deū q' he'et
i finitā malicia' q' finitā / **V**erū q' deo malo
exister' bono g'ri' / et deo bono no he'et / p'f'ce
bonitate mag' / et m'ia' potate et / si no destru
eret deū malu / **I**g' no queit ee illd' i ee exist

re p qd uoluntas possit odire mltiq magis malu / q
uoluntas creata no queit cu nobilitate q nobi
litan foret qzta creatoris / Et si deus bonus non
destrueret deum malu u uoluntas creata ex hoc
possit ee mltior ee i ipso ipso / z plo sua crea
tura diliger q se ipm / Et si deus bonus no posset
destrue deum malu eeit egle i potate / z hoc e
ipole manifeste / na si eeit pole ee quezer ita co
uenient cu infinito malo. sic cu infinito bono /
Iq cu bonu z ee queiant / z malu queiat cu no
ee / pfecto et cu bono z ee queiat / z cu malo
discouciat z no ee / Ido manifestat ee ipole i fi
nitu malu i ee existe / q si eeit ee z no ee cu
eternitate z infinitate egle quezer / qd ipole e
manifeste / Tu u iudeus pbaui genti dnu deue
xiste tanim. nuc qat agentu si reputabat se
gentu de pbatoe qua s fecat de unitate dnu
na p qtuor rades phicas / au q recolliger
plo de flozib' arbor / z q unitate dei s plib'
radib' demonstraret / Gentu at ipndes dixit
q san' erat s san' ssm de pbatoe phica / et h' qd
ipe qdixat s fecat u pfecto z pfecto possim
qreze uitate / Veru de tato supplicabat s ut
diceret ei cuiusmo res e deo. ut q e ipe i sua cen
cia / na mltu desiderabat h'ere notia de hoc qd
e diua eentia i se ipa / Ay at iudeus s. dne
p diuiaz uitate z illustratoez lumys gre. itle
ty huan' i hac p'sentia. de h' qd deus no est
het notia uideh. uis' z manifestissis roib'
deu no ee lapide. n. hoies. n. stellas ne re alia

corpore. n̄ resp̄uato q̄ sit finita. ut q̄ ip̄e de
fectu aliquē p̄ciat. Aduc̄ et coḡs̄t̄. q̄ deo e
xistit bono magnū. et̄n̄ potes̄. et̄ fm̄. q̄ ip̄m̄
lib̄ extit̄ iā p̄banū. et̄ hec oīa sufficiū h̄m̄. ad
sciēdū dū existit̄ i h̄ m̄do. secretū q̄ ē deo ip̄e
ip̄o nemo p̄t̄ h̄. scire. nā nullo h̄o p̄t̄ intelligē q̄ ē
sua aīa. q̄ h̄t̄ ḡ scire potit̄ q̄ ē deo. n̄ i hoc p̄to
ē n̄c̄r̄uz et̄ istō scire. et̄ i alio p̄to sciet̄ ab
ill̄o q̄ extitit̄ i gl̄ia p̄disi. Et̄ si nō n̄z̄ d̄m̄
nā coḡs̄t̄ ex̄s̄t̄ i h̄ p̄to. nō ēet̄ alr̄ū p̄tm̄
nob̄liq̄ q̄ sit̄ istō. P̄uiḡ. aliud p̄tm̄ cū ē nob̄
liori quēiat̄. q̄ istō. Idēto ordiāū deo. q̄ h̄o nō
possit̄ scire i h̄ p̄to. h̄. qd̄ i alio ē quēiat̄ nob̄ scire.

quam dicitur
p̄to multo de
starij

9
2.

Ad p̄bādū q̄ deo sit **Scd̄m̄ azncl̄. et̄ creatōe.**
creator oīuz rex religio. septe floz̄. q̄n̄
q̄ arbor̄ p̄d̄t̄z̄ m̄c̄ alias. q̄b̄ manifestat̄ huano
int̄lectū deū creasse m̄dū. et̄ p̄ quēbz̄ floz̄e da
t̄ uob̄ demonstratō manifesta. **et̄ b̄n̄itate et̄ et̄n̄itate**

Bona siq̄de res et̄n̄itas. cū bonū et̄ ē cū et̄
n̄itate quēiat̄. et̄ et̄n̄itate et̄ ē cū b̄n̄itate.
similit̄ sūt q̄ corde. Siq̄ et̄n̄itate forē malu.
q̄ et̄n̄itate et̄ ē quēiat̄ b̄n̄itas et̄ nō ē. q̄ si
facēt̄ n̄alit̄. oēs h̄oies et̄ oēs p̄late atq̄ oīa b̄n̄i
ta aīa. nō ēē appetēt̄. h̄. at̄ ē ip̄o. cū oē qd̄
ē n̄at̄ et̄ desideret̄. et̄ p̄n̄at̄ oēz̄ odiat̄ et̄ nō esse.

Proxit̄ gen̄li p̄deq̄. si m̄dū nō existit̄ et̄n̄ n̄
deō ip̄m̄ c̄avit̄. opt̄z̄ m̄dū a se ip̄o ut ab alio
p̄n̄. h̄uisse. a se ip̄o h̄uisse nō potuit̄. nā h̄c
q̄ nichil ē alicuj rei nō p̄t̄ p̄bere p̄n̄. q̄ si
facēt̄ se p̄t̄ rē aliqua nichil fore. qd̄ est

27

Judeo ar rudes ay q matu q fidat duplicat
na e qda matu etpe / z caltu matu pene in
cu matu etpe sit bono gnu id no queit q
adeo creatu existat / et qz matu pene cu per
fca dei iusticia queit ad puenidu pcca / z cu
pfca dei sapia ad bonu gre designadu / id
cto a supna bonitate etna creari queit matu

Maior potas de magnitudine z potate pene
significat i deo existe simudg e creatu di
uina potate qz simudg etna existit / nam maior
potas e ex nichilo creare ita magnu z decore
scdm qd ee si dei potas scdm no creass / Et qm
hoc p qd dei mag^d z potas o cordat mltiq. z hu
mas i tltuuy demonstrat ocedi queiat. sm pma
o dutoz p me arbor p deo manifestat mundu
ex nichilo creatu existe / z p^m huius **S**imu
dg foret etna / z p sui potatez no p potate di
uina eet durabilis / i quociencia foret ipm he
re fine i qntate z tpe atq duratoe / qz si
mudg het p^m / z a deo ex nichilo e creatu / z
cu i quociencia eet mundu here fine / z i no ee p
gredi. mag foret significata diuine potate mag^d
ut mundu poss destrue / qz e simudg huius p^m
z i ee ex nichilo e pductu / na p^m e ad no ee
h^o qd e pductu ex nichilo. qz h^o q existit etnu
z nichilu nuqz fuit / et cu p^m e ad no ee
z diuina potas illd sustinet ne i nichilu redi
gat. maior potas significat i deo existe i qntu
illd sustinet / z p^m reduce i no ee ipm / z qro
dei potas e maior. tato maiore bonitate i deo

existe demonstrat. **U**ph ex nou z plq iqueiens ex
istit z magis ratiōi dissonū zōriās / **o**ssidare q̄ boi
tas z potas. diuic q̄ sūt vnu z idē cū etnitate cui
nō queit. hēre p̄n̄ nē fine deueiant i nō eē
q̄ ossidare q̄ i nō eē deueiant re create q̄ ex ni
chilo sūt p̄ducte. **I**n ossidatōe iō ossidante pota
te diuiaz ita magna nō existe q̄ possit mudū des
truerē. esto q̄ mudū existat etnō. **E**ppicū ossida
re deū licz sūt etnō posse i nichilū deueire. **E**t
i ossidatōe ossidante mudū creatū existe. z deū
posse ē. fine tradē ex q̄ ipm creatū ex nichilo. **E**
distās ossidare deū posse i nichilū deueire. **I**gi
cū ossidatō q̄ n̄tū queit ad ossidandū diuic pot
atō magitudiez q̄cedi debet n̄tū. **I**dicto maie
stissimū existit mudū recepisse creatōez p̄ mag
tudine diuic potestans. **De p̄fectōe z caritate.**

Perfectō q̄de z carita significat i reb̄ hui' mundi
mudū creatū existe. nā ignis z cetera clemē
ta iuestigat sua p̄fectōez i genādo z corrupēdo.
res genābiles z corrupibils. i q̄b̄ sua p̄fectōez nō
tueiūt. **E**t iō die nocteq̄ nō cessat genāre z
corrupē mediate n̄alī apertū que hēt ad p̄
p̄n̄ opletētū. **S**i iō mudū etnō existet etna
lic absq̄ p̄n̄ z fine. z i apertū n̄alī elemētōez eēt
defectō. z foret genāto z corrupō. z sic nō fui
ss̄ p̄m̄ hō n̄ p̄ma arbor n̄ p̄ma bestia n̄. et p̄ma
auis z sic de ceteris. **E**t si nō fuiss̄ p̄m̄ hō n̄ p̄
ma arbor n̄ p̄ma bestia n̄ et p̄ma auis z sic de
ceteris reb̄ p̄h̄ns. **I**mp̄d̄. q̄de foret postmū iue
nire i eisde. q̄ si sic. i p̄ finitū elemēta i p̄fecta

labozz etnō

manet / et perfectus appetet naturaliter / et nullo tempore
possit quod appetit adipisci / hoc autem est igneius
et est diuine perfectionis influentia que est aliter atque eternaliter
excessus imperfectionis et desiderare perfectionis causa / quod desi-
derium fuisse imperfectionis si eternaliter desideraret / et nullo
tempore quod sequeret ipsum complementum / **Quod** igitur hanc sit igne-
ius / sine perfectione dei et amore / **Idem** demonstratur
mundum creatum existere / et in perfectione huiusmodi per quod
significat nobis liquet complementum / **Quod** generis iude-
ia significatur et probatur nona corporali quod mundus existit
ut creatus / nunc per naturam spirituale videlicet per animam uol-
untatis hanc probare / **Manifestum** est in humano intellectu quod
anima rationalis non potest scire in hoc seculo / et ideo sic cor-
poralia elementa mouentur ad inquirendum perfectionem per animam
et ipsam non inueniunt / sic iam manifestatur superius / sic
anima spiritualis inuestigat complementum per ipsum / illud tamen non
potest in hoc seculo inuenire / nam cum habet aliquam rem quam
sepe habere desiderat / tunc aliam desiderat quam non
habet / **Quod** igitur hanc sit imperfectione caritatis / **Idem** significat
quod rationalis anima est creata / nam si foret eterna non
esset in ipsa imperfectione seu defectu / quod si haberet / suprema
perfectione atque amor videlicet dei / imperfectionis perpetua
foret / **hanc** autem est impossibile / et est quod dicitur arbor / que inpos-
sibilitate ac quietate declarat animam rationalem et
ita existere / et per caritatem anime significat quod nona corporalis
est creata / nam si anima que nobilioris nature est quam nona corporalis
est creata / quanto magis querit corpus creatum existere /
quod si non esset / hoc quod est nobilior cum non esse quereret / et
cum esse et eternitate hanc quod est ignobilis quod daretur /
hanc autem est omnium perfectione caritatis domini dei nostri /

in

In deo pfecto et iusticia queiunt. **De pfecto et iusticia**
Et cum iam pbatu sit ipmo h. resurrexerit de be fieri
ifitio. id significat. p resurrexerit et p flore ante sep
tu mudu creatu existe. qm simudg eēt etn9 sepe
q etnatz des crearet ordiate matiaz. ex q foret
cep' ratabile ostiatu nā ordial' matia hui' se
culi nō sufficer tot corpib' aiatis. resuscitadi. ha
beab' mntu sine ctpaz. qb' hoies resuscitari queit
fm pfecto iusticie iusti dei. Et cū ualde igneient
sit ex de deū i infinitu augmetare ordiate matia.
et locū q' s' queit. et et q' des pfectaz iusticia nō heat
pfecto creataz negare e' igneient. et affirmare q'
mudg existit durabil' absq' pū i etnū. Et e' ne
gatio q' negat hō mudū q'itate hōe finita et i
locor finitos t'mos situari. est et negatio ex q'
seq' affirmatio q' des aiay et corpū atq' locor infini
tor i numo etnatz sit creator. h' ar e' ipole. et q'
g'dicoes arbor et e' et g'dico manifesta. **De etnitate**

Si etnitate et supbia queisset. **De etnitate et supbia.**
De etnitate queisset cū supbia q' hūilitate q'
cū bonitate mag'ne potate amore pfecto et sapia e'
g'cordas. h' ar e' ipole. p' qua impossibilitate. sig
ficat. q' etnitate et supbia distouciunt. p' qua dis
conuenientia seu igneientia significat q' nā q' ex
istit sbiecta supbie uidelz. nā hois ab etnitate
discrepat et discordat. q' igneientia manifesta sig
ficatē mudū creatū existe demonstrat. Nota ar
gues genl' d'v. hūilitas et supbia sūt s' iuyce q'
me. hō ar e' sbiectū hūilitati. q' nā hois cū
etnitate queit q' cū hūilitate g'cordas existit

g. ho existit de na eternali p humilitate z p supbia
 de creata na. **I**udeg ar rpn des ay. h. i q diuina et
 nitas r hoie cu humilitate queit q supbia. ep m
 fluencia diuine gre qe pona supbie tradite. rex
 h. significat. una etnitas q euum. dicit i latino
 z etnitas q het p m. s no fine. ze creata ab etni
 tate supma q existit sine p m. atq sine. qua crea
 ur ad remunadu hoies p p humilitate. z ad hoies
 p p supbia p uendu. u ho notiaa heat floz p
 me arboris etnals sine fine. **S**imudg eet et
 ng. ho fuis de na etna. z exiit i loco etno.
 z etnitas dei no fuis ita supbie gra. n elato.
 seu supbo ho. sic e simudg creatg existit. na su
 pbia z ho. z eis na. z locg qnnes ipm. etnitas di
 uine i duratoe existet adeqta. **E**t cu h p qd di
 uie uirtus sic plg uicis que qredi queit natio
 p m qd uirtus tne arboris. et si mudg existit ca
 to diuie uirtus mlig se manifestat qeiaz sup
 bie q si mudg existit etng. **I**deo significat mu
 du creatu existe manifeste. **De spe z caritate**
Simudg creatg existit mior e p m spem. et
Caritate q cordacia i diligedo deu z q fidedo
 i ipso. z uehementg suis grys q sut uia q dicit
 q si etng absq p m foret mudg. na mior e gra
 des fecit ho si s z reb qe comedit z bibit. z
 qb p sup nccitantib idiger. ee de nichilo t bu
 it absq etno ee. q fecit si ho z reb qb idige
 de ee de fedet etnals. **E**t cum mior e gra quas
 des facit ho. mior e ho ad deu heze p m car
 tate. et cu mior e caritate ho pot. z debi heze

uide q sit
 euum.

erga deū m̄iore ī deo debet et potest. Item heret et cū
m̄ior spes et caritas potest et debet ī hoīe existe. m̄io
re amore erga hoīes deo heret et heret debet. et
ex h̄. si mūdus ē creatus n̄llm sequit̄ īguēiens. et si
mūdus ē et̄n̄g sequit̄ īguēiens et ḡuētā man
festa. q̄ īguēiens et ḡuētate. mūdus et̄n̄g nō
existe demonstrat. q̄ si sic nō eet. sequer̄ aū de
fectu et nō ee. spes et caritate guēiens atq̄ ḡuē
dācia recordare. et q̄ eoz ḡria cū ee et p̄fecte
ī sim̄t recordaret. h̄ at̄ ē ip̄o. et q̄ ḡditōes q̄
te arboris euidenter. **De prudentia et accidia.**

Prudētia q̄dē et accidia sūt ḡrie m̄p̄tū prude
tia ē virtus et accidia ē uiciū. Unde si mūdus ē
existit et̄n̄g et illd sicut prudentia. accidia nō erit
ita prudentie ḡria n̄ alij uicij cū prudentia.
recordatib̄. sic ē aū mūdus et̄n̄g nō existit. ita
accidia m̄p̄tū odit bonū et̄e et sp̄ale et facit ho
m̄ez n̄gligētē et deside et placet ei malū. que
rit aū nō ee in eo q̄ diligit. h̄. q̄d aū ee nō queit
et odio h̄. q̄d aū ee queit. **Quis** prudentia sciret
mūdus et̄n̄g existe. sciret q̄ si mūdus nō foret
et̄n̄g accidia aū nō ee queit m̄tis q̄ aū ee
h̄. at̄ scire ē ip̄o. cū sit ḡditōis ip̄licatō mā
feste. q̄ si mūdus ē et̄n̄g. accidia ī eo q̄ heret
s̄bm̄ et̄n̄g cū ee queit forā. q̄ si sūū s̄bm̄
uidelz h̄uana spes nō existet et̄nale. et ī
q̄n̄ opatō accidie ē ee ḡria et cū nō ee cor
das. Si mūdus ē creatus m̄tis q̄ sic ē et̄n̄g sūū
s̄bm̄ queit cū nō ee. **Et** aū p̄ et̄n̄g mūdus
foret ḡditō ī h̄. q̄ sciret prudentia et prude

cia nō tñ eēt accidie q̄ua. **I**ḡ significat mundū
 etnū nō fore. cū nullatenus q̄ dicto possit ee/cū h̄
 p̄ qd̄ prudentia ratiōna pl̄q̄ sic q̄zue s̄m q̄ dicitōes
 que arboris. q̄cedē sic necesse. **Q**uā me q̄tēu
 reputo p̄ q̄ gētilis de significatōe r̄ manifesta
 tiōe q̄ m̄ p̄bati mundū creatū existē. **V**erū de
 p̄orte q̄ dicas n̄ q̄ faciebat deus ant̄q̄ mundū
 eēt creatū. / q̄ nobilitatē eēt deus si eēt n̄q̄ r̄ etna
 h̄t opat̄ aliqd̄. q̄ si ei opatō eēt h̄ens p̄m̄. non
 etna. **P**rius iudeus. hoc p̄ qd̄ maxie philosophi p̄
 bare itēdit. mundū etnū existē. eū deo hono
 re r̄ nobilitatē p̄me eēt. h̄ eēt deus. aq̄ p̄ma cā
 rea. p̄hi i re r̄ non aā deuenerūt. dicētes q̄ sic
 ip̄e cā erat r̄ finis oīū. r̄ erat etna. ita sūū ca
 usatū. videlz. sūū effectū eēt debebat etnū. / r̄ hoc
 causatū mundū eēt dixūt. **N**ō ū q̄ credidit mundū
 eēt creatū. honozāq̄ pl̄q̄ deū. r̄ s̄ m̄iore honore
 r̄ nobilitatē attribūq̄. p̄ eo q̄ dicit. deū h̄ere ip̄e
 metip̄o etnā opatōez. amātes r̄ intelligētes se
 metip̄m̄ r̄ ip̄o gl̄iantē. r̄ oēs res alia ex t̄n
 sēca intelligētes. / r̄ dicit q̄ h̄ec opatō eēt p̄ma. et
 fuit ant̄ opatōez quā deus h̄uit r̄ h̄et i m̄do.
 qd̄ nō fecūt p̄hi q̄ ignorāūt. opatōez quā deus
 h̄et i seip̄o. r̄ ei nō attribuerūt opatōez i t̄n sē
 ca. s̄ opatōez q̄ n̄c i seip̄o n̄ de seip̄o eēt videlz
 m̄duz. / r̄ dixūt q̄ erat s̄ i t̄nitate hui op
 atō adeq̄ta. **E**t cū s̄m. p̄ma q̄ dicitōez p̄me arbo
 ris. h̄o debar deo m̄iore nobilitatē attribere.
Ido demonstrat q̄ mundū existit creatū p̄ deū
 q̄ eēt oīū p̄ma cā. / et opatō quā deus h̄et i seip̄o

hinc p̄mittit i se ip̄o q̄ i creato / ydelz. mundo. In
q̄ iudeo gentibz. nullo m̄ possit iſtelligere q̄lit̄ ex ni
chilo aliq̄d causari ualeat seu p̄duca. **S**ed iude
de n̄a iſtelligit̄ huan̄e q̄ dixeret̄ iſtelligat. si re
e ut nō / r̄ q̄lit̄ fit res ip̄a / n̄a p̄ quēcientia r̄ in
quēcientia p̄hita p̄batu exnat. deū oīuz rez.
exiſte creatore / **o**modū uerū q̄lit̄ deū ex ni
chilo p̄ducat aliq̄d. iſtelligit̄ huan̄e i rebz crea
tis iſtelligere nō ē potes. et ſas q̄re / q̄ ex nichilo
nō p̄t iſtelligit̄ aliq̄d iſtelligere. r̄ q̄ iſtelligit̄ nō p̄t
iſtelligere q̄lit̄ ex hoc. res fiat. i q̄ nichil p̄t iſtelligere
iſtelligit̄ nō potes iſtelligere i eo i q̄ nichil iſtelligit̄. **S**ed
tū uoluntate p̄fecta diuina. q̄ p̄fectas h̄et potate
atq̄ ſapiaz potes iſtelligere. deū poſſe creare aliq̄
ex nichilo. ex q̄ ei ſua uolunt̄ p̄t illd uelle et
ſua potas p̄t face r̄ ſua ſcia ſic illd face r̄ ca
re. **S**uſteſtu ei ē tuo iſtelligit̄. te h̄ere corp̄
r̄ aīaz. modū cū q̄ tua aīa ē unīta tuo corp̄i
iſtelligit̄ iſtelligere nō ē potes. **S**uſ i h̄ q̄ ē i te
ip̄o iſtelligere tuo iſtelligit̄ defiat. q̄to maḡ op̄z
iſtelligedo h̄e q̄ i te me ip̄o nō exiſtit̄ mū de
ſice iſtelligit̄. **U**nde ſuſiat r̄ iſtelligere ſi res exiſ
tit̄ ut nō / n̄e i hoc ſcto ſere idiges te q̄lit̄ ſit
creata. **S**ed iudeo gentibz. firmamētū r̄ corpa
celeſtia nō ſūt corruptibilia. n̄ eoz motū ſim
lit̄ ē corruptibilia. r̄ iſdo ſiḡficat̄ q̄ ab ſp̄ p̄n.
ſūt et̄na. **I**n eo q̄ firmamētū r̄ corpa celeſ
tia ſūt iſm̄ata r̄ finita i q̄ntate. ſe eē crea
ta ſiḡficat̄. n̄a ſic et̄nitas cū duratōe diſto
ueit̄ q̄ p̄n. r̄ fine h̄et. ita finita r̄ iſm̄ata loca

no.

no.

ta atqz mobili distouent qntate / et h' ide. e de
 firmamento q genat temp p'mu z ultimu cu q
 p'mo z ultimo etnita' e discordas / vnde h' p't qd
 firmamentu z corpa celestia / eoz motu no sut
 corruptibils. est. q deo ipos creatu icorrupti
 bils. ad mostradu sua maxiaz potate / na si de
 creass hui' m. corruptibils. no mostrass ita for
 tit sua magna potate q pr create seu admethi
 laze res icorruptibls. Veru q p'hi no hnt
 vnt p'fctaz noncia diuie potans uoluntat atqz
 sapie n' sue p'fctois / z uideat firmamentu z
 corpa celestia icorruptibla existe / is opian
 sur ea ee etna sine pn' atqz sine / etio moti
 fuerit creatoz oiu' rex a deo p'cedentiu dene

Ad pbadu Verba archy de lege moysi / legare

3.

q deo dedit lege moysi optz nos collige
 de florib' qnz arborz qb' hoc pbare possig. / qua
 pbatoez face itediq septē florib' breui' q'ro po

Si deo suo p'p'to de bonitate z magnitudine
 lege dedit i q p'cepit q ho face debeat
 ad honoradu deu / z ad obediendu ei / madau
 ut sua bndtoez heat. / et q face no debeat u
 maldtoez deo no adq'rat. maior bonita' ex hoc
 sig'ficat i deo existe / z m'oz ex h' fit sig'fica
 tio celestis glie / z penaz ifernaliu. q si deo
 no dedisset lege / n' p'cepisset hoi q face de
 bet / ut q er face eu'tazer / tantu sic face
 bonu cu ee queit / z face malu queit cu no
 ee / tantu queit p'ceptu cu ee / z cu no ee e
 discordas. / is cu p'ceptu face d' bonu / z iusta

in malu cu ee queiat / r distoneiat cu no ee / er
ee r bonu queiant / r no ee r malu r siml sic qd
des / Si deo no dedisset lege ut no pcepisset face
bonu r uitate malu. deo fecisset de pcepto r de
bono. r no ee qd datur r de malo qd pceptu r
ee atq bonu in eo q pceptu no fuisse i ee / r si
hoc sic eet sequer q i deo no eet magni boni
i potate r pfecte sapia r amore. / Et q oportz
deo atqz magni bonitatez sim qd itoes arbor
pcto manifestat deo lege hoi tradidisse. **U**
n e magna celestis glia r infernalis pena q opz
pceptu factu fuisse hoi. r ordiatorez diuino ope
q qd ordiatore ho uere poss ad uita durabilez
i glia sepirna. / **I**tem si res mudane q sut pauce
cu pcepto queiunt cozpal / q r magis res mag
ne celestes r infernals q i fine no consistunt. / **U**
nde si lex ut pcepta no foret hoi diuina bonitate r
dita sequer q magna dei bonitas cu reb pauce
utilitatis queiunt mltis / r cu reb utilitatis
maxie distordaret. / q si sic eet sequer q ho
q e ca materialis eet finalis. / r h qd e ca finalis
foret materialis / er hoc qd mag bonu foret. mag
bonu exister / er si h sic eet sequer q magna
bonitas dei foret mior qlibz bono alio. / r hoc qd
e mag malu eet mag qlibz alio malo. / hoc at
est impossibile euidenter. **De eternitate r potate.**

Qu eternitas r potas i deo queiant. i quei
ent e q i ope distoneiant. / **U**nde si deo
dedit lege hoi r pcepit ei q face debeat. r
aq et debar abstinere. plz dirigit ho ad bonu

bonū faciēdu r ad malu evitādu q̄ si lex. hoi
 tradita nō fuiss. Et si hō bonū opat. potas diu
 na mtig cū hōie queit ad dādū s̄ gliaz sepitnaz
 et si hō malu opat diuīa potas mtig cū hōie q̄
 ueit ad dādū. s̄ pena' multimoda' sine fine. Et si
 lex nō fuiss. diuīa potas nō hūiss ita magna q̄
 ueientia cū suo ope. et diuīe eternitatē atq̄ diuīe
 potans opatoēs nō queit ita bne i iudicādo
 hōiez ad eternale gliaz sine pena. Et q̄ h̄ p̄ qd
 diuīe uirtūs seu dignitatē i opatoē demonstratur
 mtig. i usu que hēnt i creatis. sic q̄cedēdu ne
 cessario. Idō manifestat̄ i lletu hūano deū lege
 hōi tradidisse.

De sapientia r prudentia.

Sapientia q̄de r p̄fecto i deo queunt. q̄ queientia
 prudentie ueit influētia. n̄ cū diuīa sapia sic
 q̄cordas. Vn̄ si deo lege tradidit. prudentia cū sapia
 dei queit mtig. a q̄ s̄ ueit influētia p̄r qua cū
 fortitudie queiat mtig q̄r uicia r cū caritate. ad
 h̄. ut hō diligat deū r suū pximū r sapm. Igit̄
 si lex nō eēt tradita. i falsitate r errore eēt oēs
 illi q̄ lege credig fore data. Et seq̄ret̄ q̄ prudentia
 cū diuīa sapia queit mtig cū falsitate r erro
 re credēb. q̄ cū illis q̄ nō credūt q̄ aliqb. lex
 sit data. et hoc ē ip̄le. q̄ si eēt p̄le. falsitas. et
 error atq̄ i grāna foret bonū r eoz grāna foret
 malu. et prudentia cū fortitudie r caritate mtig
 p̄ i grācia q̄ p̄ sapiaz queit. h̄. at ē ip̄le. q̄
 ip̄ssibili. manifestat̄ q̄ deo hōib. lege dedit.

De potestate r iusticia.

Iusticia r i grāna dicit̄. Et i hōie. r idō iusticia r sapia i hōie sūt q̄cordes.

Vnde cū hō nō hēt potatēz iudicadi. h. qd nescit.
tūc defectū potatēz iusticie i eo reperit. s. cū hō
hēt sapiāz z sic h. qd iudicare debz. tūc hēt iu
sticia potatē i eo. Si uis i hōie qd ē creatā i ferioz
z mortaliū z pnt finitō qd sicut i mōs. potas. et
iusticia sūt qcordē. qd tomagis optz qcordācia e
xistē pnt potatē diuinā z iusticia creatā in
hōie existētē. qd sino eēt qcordācia q existit
pnt vna unūc creatā z altaz. Aututū pncatāz
ifluētia nō ueniret. z h. ē ipō. pnt quā iposibi
litate significat q iusticia creatā z potas diuinā in
sint quēiūt. i eo q potas pber iusticie grām
z iusticia recip grāz q possit i grācie z iurie
adūstari. Is si deo lege dedit sua potas illu
mīauit iusticia lumie sapie i hū q face debar
z iudicare z eēt euitare. et si lege nō dedit. nō
illumīauit iusticia nō lege solum nāli. Et cū iu
sticia creatā mīore hēt fortitudiez qd igno
rācia z iuria p lege grē z p lege nē i sint. qd
p lege nē tūm. et si deo nō frueret sua pot
tate i dādo hoc p qd iusticia creatā mīore hēt
potatēz qd ignorācia z iuria. Repet potatēz
diuinā cū acedia quēre z eēt diuio amor z
pfectōi grā. h. ar ē ipō. z qd iudicēs arborū.
q. iposibilitē. z qd iudicēs ē lex grē manifesta.

Per fide hō credit i deū. z per **re fide z spe.**
spem. hō sperat a deo bndicōez z grāz accep
tare. Vn si deo lege grē dedit. fides z spes
quēiūt ad mūcē foras. et si deo lege grē nō
dedit nō quēiūt ad deū ita foras qd pceptū du.

115.21

Si igitur diuine uoluntati non fuisset grata lex gratie nec
 ipsa huiusmodi tradidit. Respondeo quod quanto fidelis et spes ad
 contemplandum deum et eius gratiam quereret melius. tunc di-
 uina uoluntas diligenter ipsas melius. et hoc est ipse. et quod
 quod dicitur arbor. / quod si esset pro. Respondeo quod uoluntas dei
 bonitatem magnitudinem et profectum foret gratia. / et quod cum in-
 dia et actiua quereret quod est falsum et ipse. ob quam im-
 possibile. significat. quod deus legem gratie tradidit. ut fides
 et spes cum esse quereret melius quod sua gratia que queritur

Compania siquidem de re temperantia et gulositate. Cui non est

et gulositas gratia sicut in uice et idem temperantia cum o-
 bedientia querit et gulositas cum inobedientia est exor-
 das. Unde sic lex gratie tradit opus quod sic nobis data
 precepta gulositatem gratia que cum esse non querit. ad fac-
 tificandum temperantia que cum esse querit. et si lex gratie non
 esset tradita Respondeo quod diuina gratia foret esse gratia et
 exordaret in similitudinem cum non esse quod si foret significaret
 deum et non esse cum gulositate exordare quod temperantiam
 atque esse quod est ipse. et quod quod dicitur arbor et quod hinc ar-
 te que existit lex gratie manifesta. **Quod** genitum in
 de multis aliis floribus et posse significare et manifestare
 tate legem gratie quia dominus deus moysi per prophetam in monte
 sinay tradidit. **in** quod de lege. decem precepta scripta
 sunt et multa precepta alia. et in quod est lege reuolu-
 ta exiit moysi. mundi creatio et istorum patrum in-
 cio. **Respondeo** quod sufficienter rationes que per prophetam deus
 legem gratie tradidit. et quod est nunc meo meo prociis
 tedio afficere parabola superflua et plura. **Idem** nolo
 loqui de omnibus floribus istarum arborum que et posset. lex
 gratie demonstrari. **Contemto** super inquit iudeo ge-

alij de hys qm dixisti. Rogo tm te q dicas m iura
te sicuti z saraceni i lege quatuor dicitur creditur.

Respondit iudeus dicens. certu e q deo moysi le
ge tradidit. z qlibz credit uaz exiſte lege nraz
Veru q ipi credit reſalia q legi nre ſunt qre
et io m qm credit h. qd nre legi e qm. uide
de crede lege nraz. **I**n no' z xam q cordas i tex
tu legi. ſ. discordas i gloſis z expoſitioib. q altu
q dicunt. z io no poſſug q cordare auctantib. z uel
riga' rades nccias q no' facer q cordare. **S**ar
racei at' nobis q cordat i pre texto z i pre etia
nob' oſtat. z io dicunt. ipi q no' mutat' textu legi
uetis. z no' dia' q ipi hent textu qm uitan.

cordia iudeoy
z p'anoz an
leges h'eny
o'ſſy.

8.

Dixit genli iudeus **Etia' uentis de messia uero**
nos credis aduentu messie q ueniet ad delibe
randa iudaycu p'p'm z erit de nra q z p'p'ta. **I**n
ad p'badu messia ce ueruz op'z no' collige de flo
rib' arbor' qb' nccio h' p'bem' **de magnitudine z sapia**

In deo existit magnitudo sapie q creauit z ordia
uit ce qd e. et cu' mudi ſit op'z diuini op'z
mudu exiſte ordiatuz. q si no' eet. op'z ſem' z
creatu magni dei sapia. no' ſignificaret i deo sa
pia' ee magna. na' q'ro q'libz op'z e p'fctio et
m'io ordiatuz. tato m'ioze ſui artificie q ipm
ordiatuz ſignificat z demonstrat. **N**a p'bauit deo
lege dedite. **I**n ſi lex qua deo tradidit no' h'et
ſtm i q poſſ ordiare exiſte z manere. m'io eet
mag' do diuie sapie q lege p'buir designata. **I**n
cu' no' ſimo i future omz geniu p'p't defectuz
z p'ctm p'moz p'ctuz. z p' future i q exiſtio

fallit
deus

nequam tunc tene non optere lege quam dominus deus
 nobis tradidit / quam teneamus et tene posses ordina
 ta in illa iordie q' s' p' libertate agruit. si liberi
 nos esse. **I**s opt' n'ario deum messiam mitte ut
 nos alios a future et captivitate i' existis lib
 et / et nos libos efficiat. ita q' reges heros et p'ri
 cipes. s'm q' antiqua huiusmodi? q' si sic non esset. mag
 tudo diuine sapie legi qua nobis p'buir existet
 q' dices / et q' h' e' ipse. et q' dices arbor. s.
 q' deus sic suo op' q' r'is. **I**de manifestat q' messia
 i' poster' est uenturo. **De bonitate et caritate.**

Diuina q' de bonitas. et caritas qua erga deum nos
 h'ent' que uenit i' siml. na si distouerent se q'
 uer' q' caritas non foret u'it' ut q' i' deo p'feta
 non existet bonitas. / et q' h' istoz duoz i' uenien
 cu' e' ipse euidet. **V**n' cu' nos alij. p' magna
 caritate qua ad deum h'ent. sustineat et sustin
 uig' logi' reu'acti' ip'rib'. captivitate grauis
 sima i' q' u'it' ualde u'it' u'it' et des'p'ti. ap'p'to
 x'ano et sarzaceo i' q'z potate existis. et ab ip'is
 at'ce' i' u'ias et feroces i' b'loes paciam' condie
 et ad ip'os nos redire op'reat et cu' eis tractare
 et nos eis redime anuati. / et totu' istu' labo
 re sustine diligat et pati. u' mag' possit deum
 dilige / et non dimitat lege n' u'ia q' nos a'p'r.
 ip'e duxit. **I**deco opt' n'ario. q' diuina bonitas
 q' e' repleta m'edia et gra. pietati' m'it' u'it' se
 moueat / et nob' suu' m'it'at n' u'ia q' nos a'cap
 t'uitate libet i' q' sum' ad ip'm diligedu' ma
 gi' et honozadu' / et et f'ue' du' / **I**s si diuina

bonitas non adiuuaret nos nisi succederet nobis laboribus et tribulationibus quas patimur et maxime cum libertate habere possemus si ultimum legem de fere iniqui sumus. significaret in diuina bonitate perfectam potentiam et magnitudinem non existere nisi amore. et hoc est impossibile quod impossibilitate liquet manifeste nostre caritatis et spei quod deus per suam maximam bonitatem miseretur messiam ad nos alios de captiuitate in qua existis redimendum. **Quere** apud eos gentilis est deus qui existis in hac captiuitate. Respondit iudeus. nos iam olim in duabus gentibus captiuitatibus una siquidem durauit annis septuaginta. altera uero quatuorcentis. hec iniquitas nostra existis nunc durauit ultra mille trecentos annos. et per nos duabus captiuitatibus rationes que in ipsis erant bene scimus. et de hac captiuitate in qua nunc existis que in ea sumus nullam possimus intelligere rationem. Inquit gentilis iudeo. potest quod deus uos alios iudeos in alio peccato existere quod sine dei bonitate gratia iniquitas peccato uos existere non creditur nisi penam ueniam diuine bonitatis que concordat cum iustitia propter quam iustitia nolit uos liberare usque cognoscatur peccata uestra et de ipsis ueniam postulentis. **de potestate et spe.**

Dixit iudeus gentili ostendit et ei est quod spes est. Dicitur nam si uita non foret eius gratiam uidebit de spes non esset uicium. Unde cum potestas et spes in nobis alii querantur. ideo quod speramus in deo quod nos captiuitate in qua existis exire adiuuet. Inquit spe ne que existere si non habere potentiam sperandi. Et cum diuina potestas sit maior quam nostra si nostra potestas que

tyby captum
iudicij

3

35

est minor cū uirtute queit q̄tomagis diuina potas
 q̄ est minor op̄t̄ q̄ queit cū spe nra / q̄ si sic nō
 eet significaret q̄ nra potas cū spe nra q̄ i di
 uina q̄ fidu potate queit i maiori q̄ cordana
 q̄ diuina potas similt cū spe nra / et cū h̄ sit ip̄o
 nā si ip̄o nra potas q̄ cordaret cū p̄fectōe maio
 ri q̄ potas diuina q̄c̄ e ip̄o q̄ diuina potas nō
 dignet̄ nob̄ m̄p̄te nre captiuitatis redemptōe
 a q̄ libari sp̄am̄ p̄ maximā p̄fectōe existere i po
 testate dñi dei nri. **G**oto ip̄to iudayo sp̄am̄ q̄
 uirtute z potate vniq̄ hois uidelz messie deuī
 cat̄ z super̄ oīs potas oīz hoīz hui⁹ scti.
 s̄b̄ q̄b̄ i oī existit̄ future. **V**n̄ ad significādu m̄
 messitate potas dei q̄ dabit̄ ita magnā pota
 te illi hoī s̄ messie / et ad ordinādu q̄ nos alij
 magnā h̄eas sp̄e i eo q̄ p̄ vni hoīz sp̄em̄
 a future libari i q̄ nos sum̄ s̄b̄ tot hoīb̄ cap
 tiuati. **I**s̄ ordinauit deo nos i captiuitate
 xiste i q̄ sum̄ / z q̄ ab ip̄a diuina ordiance pot
 tate p̄ posse vniq̄ hoīs t̄m̄ lib̄m̄ / et ex hoc
 p̄bat̄ messia eē uerūz ad nos lib̄adu / et eē
 q̄t̄ i nob̄ m̄jor sp̄e / et ex h̄ et diuine potatis
 m̄jor notia nob̄ dat̄. **E**t cū h̄ p̄ q̄ m̄jore h̄eas
 sp̄e diuine potatis z m̄jore notia cū eē queit̄
 z cū q̄ dicit̄ arbor p̄d̄cat̄. **I**do significat̄ messia
 eē uerūz p̄ redemptōe nra / z ad sp̄e maximā ad
Fides ei z iusticia **de fide z iusticia. i p̄t̄e d̄z**
I i p̄to iudayo queit̄ i siml̄ nā oēs cre
 dit̄ q̄ r̄blatōes q̄s pan̄m̄ i captiuitate q̄ uī
 uis sic p̄ dei iusticia nob̄ date / et iō nra fi

36

In fortitudine siquē **de fortitudine et supbia**
hūilitatē cū dicitur et fortitudine querit. in su-
pbia ū seu elatōe fortitudo cū iustō e cordas
Et q̄ lasciuia seu supbia et hūilitatē sūt gr̄ie
Iḡ. hūilitatē et supbie fortitudo existit gr̄ia atq̄
diuīsa. et cū iustō concordet cū eē / iustō at̄ cū nō
eē. Iḡ fortitudo q̄ cū hūilitate querit. deuiat
et supat fortitudines q̄ cū lasciuia et supbia e
cordas. / q̄ si sic nō eēt sequer̄ q̄ iustō nō cō-
cordaret cū eē n̄ iustō cū nō eē / ut q̄ forti-
tudo cū nō eē / et cū eē fragilitatē concordaret.
h̄ at̄ e ip̄o. q̄ ip̄o. significat fortitudines
hūilitatē existit in cordib⁹ iudeoz. q̄ deuiat
et supat fortitudines lasciuie et supbie in x̄a
noz et saracēoz cordib⁹ existētes nā p̄ mul-
ta uehementē inuicias et offēsa atq̄ tormē-
ta captiuitatē. q̄s iudāico p̄to ifezit neq̄
ut ip̄m deūce. ū s̄ sua staz lege de seze fa-
ciat quā de⁹ moysi tradidit suo suo. **Quis**
h̄ p̄rita et h̄ p̄ qd fortitudo sit uehementē gr̄ia
x̄anoz et saracēoz supbie. q̄ nos in captiuitate
deant p̄ eoz supbia. cū iustate queriat s̄z
gditōez arboris ubi h̄ flos. s̄ fortitudo et sup-
bia e scripto. Iḡ. e n̄te q̄ de⁹ mittat messia
s̄ q̄ p̄st̄ supboz destruat cornua. s̄ p̄st̄. x̄
anoz et saracēoz supbia q̄ nos in captiuitate
uolēt deant. et q̄ nos sim⁹ dñi libe et ip̄i
sint s̄b n̄ra p̄uente t̄d̄no captiuitati. **Inq̄** iu-
deo gen̄h̄. et si ego q̄ suz libe me iudeū facez
eem in p̄uente in q̄ tu existis et p̄ eo q̄ exire de

errore nō intrare fuit p p̄m i q̄ n̄
dīa exiſte / eo q̄ p̄ illd̄ delictū exiſt̄ i cap
tūitate p̄m̄. **H** dīx̄ gen̄l̄ nō m̄ uidē cē
quēten̄ fm̄ ordiatōez q̄ diuīa ſapia bonitate p
oteſtate iuſticia quēit ordinarī. / nā m̄lior̄ eēt
ordiatō / 2 m̄lior̄ cū q̄ditōib̄ arborū quēret / si
hō q̄ ſit lib̄z q̄ ad corp̄ ſenſuāt. / 2 ſit i errore
captū q̄ ad aīaz. defendo errore ſuū. i lib̄ta
te corp̄ate deueniat. n̄ lege ſua ſuare poſſit
m̄lior̄. 2 q̄ de vno errō ad alt̄ū nō trāſeat neq̄
cl̄p̄az. q̄ abſq̄ cl̄pa ſit i p̄tō p̄ qd̄ corp̄ate cap

Dixit iudeus **Quintus arctus de reſur̄ctōe. n̄ uer̄.**

.4.

gen̄l̄ hūc arctū reſur̄ctōis. alit̄ p̄bare
nō ē n̄cē. nā ſan̄ i p̄. li. p̄bam̄ ex̄ant. de q̄ p̄
batoe b̄n̄ m̄ reputo ſan̄ſſim̄. / ub̄nd̄te ſit p̄d̄e
q̄nq̄ arbor̄s 2 earū q̄ditōes atq̄ floz̄ q̄ meaz
elucidaūit aīaz ad ſp̄adū i reſur̄ctōez firm̄t
Nā te nolo late q̄ iudeoz̄ p̄tō. i tr̄s deuenit o
pinioes ſup̄ iſto arctō reſur̄ctōis. **P**rima opi
nio h̄ ē. Aliq̄ ſūt iudei q̄ reſur̄ctōez nō credūt
aſignate m̄tōez hūm̄. uideb̄. qm̄ corp̄ ē d̄ nā
corruptibil̄. nō p̄t̄ i eod̄met cē redire i q̄ ex
nit̄ aut̄ morte. n̄ ſine cibo 2 potu ſuſtētarī po
ſſet. n̄ eēt poſſe ferre iſternato pena. / In parad̄ſo ū
nō quēit q̄ hō comedat n̄ bibat. / et parad̄ſo nō
ē loc̄ corp̄is cū corp̄ nō poſſit eſtare i re aliq̄
q̄ ſua p̄d̄ſitate nō ualeat ſuſtine. / In h̄ȳ rōi
b̄ m̄taſq̄ alij̄ negat̄ 2 deēdūt reſur̄ctōez. / e
go t̄ȳ nō ſuz̄ illis ſecte v̄mo credo reſur̄ctōez
2 credo q̄ diuīa p̄t̄as q̄ p̄ſta ē i oib̄ reb̄.

in iudeoz̄ argua
reſur̄ctōez

pot sustine corp' i celo / esto q ille locu no sit cor
 poru nali. sic facit aiaz i feni i h. pto. qd e locu
 rex corpaliu p niaz. Et sic deo uirtute r potate
 ppa cauit aiaz imortate r incorruptibez. ita p
 resurtoez potit qsuare corpu r naze ipm ad
 eendu imortale absq comedere r bibe i qcuq
 loco uoluit ad sua potate r iusticia ostendit
 Et si deo no haber potate huim. creder pfe
 ctioe floz pme arboru r destrueret oes qditaes
 arboru supde. **Q**ueda opinio e q alia iudei cre
 dit q erit resurto post fine scti. r post illaz
 resurtoez erit i uniuerso mudo pax r concordia. r
 no erit n vna secta tm m. r hec erit secta iude
 or r hebunt hoies uxoz r filioz r comedet r
 biber. pccatu at no facer. i h. statu durabit
 logo tpe. r uerit uerit r credunt q tps ue
 ner q oes mouet r ex tunc no erit resurto
 er absq h q corpu resurter. eoz tunc gliaz pos
 sidebunt. et i hac opinioe p sicut mlti iudei.
 In hac et eia ego am q uerit i huc locu n
 q huius nonaia floz qnq arboru pdeaz fm
 q significati erunt i po li. **Q**ueda qd opinio
 est q alia iudei credunt resurtoez r credunt q oes
 resurtabunt post fine scti r q bon hoies hebunt
 gliaz ppetua. mali at hebunt pena q ad tpy aliqd
 postmodu u. cu deo co p uerit p pccato i hac p sen
 uita coisid. pccat ei. r dabit ipis gliaz sine fine
 Aliq m hoies remanebunt i infno. ppetuo r h
 erit pauca qntate i numero. et sut uacubili
 le q no sut digni. u i aliq tpre uia eis det.

Unde in hac opinione sum ego et esse uolo. dico quod in ista
opinione patres iudei existat quod in aliqua parte
Qui gentili ualde miror de uobis alij iudeis quod
potest esse quod sic sunt diuisi et separati in diuisis opinio-
nibus super predicto articulo de uita necessaria ad sciendum
et ideo in uideri quod hoc per quod est in diuisis opinionibus est
propter defectum scientie ut quod despiciant alium scientiam
et ueritate. **S**icut dixi iudei tantum desiderium recupera-
re libertatem quam in hoc seculo habere consueuerunt. tanquam
affectum aduentum messie quod nos accipimus in
quod existimus eruat. quod pene despiciamus alium scientiam et
maxime cum sumus occupati et coacti uiuere propter gentes
quod non capiunt de iure. quod nos tributa expro-
bationis quamplurimum tradidimus annuatim. nam aliter uiuere
nos non permittent propter ipsos. Nec non scire debent
aliud quod nos impedit. scilicet quod nostrum ydionia et nostra
lingua est in ebraico. quod non est tamen in uersa sic consueuit
et est abbreuiatum propter defectum scientie. et ideo nos alij
non habemus tot libros in suis partibus aliarumque aruum
sic opinio est nobis. **U**na tamen scientia est propter nos. quod talem
mutat appellat et hoc est magna. magneque exposi-
tionis et subtilis. et tamen est magna et subtilis. quod hoc im-
pedit nos ad aliam scientiam non tamen in quod
cum per eam non inueniamus ad iura uel hereditatem
in bonorum temporalium huius mundi. **Sextus articulus**

Item articulus est probabilis floribus. **De die iudicii.**
Quoniam arborum. nam si dies iudicii non esset. quod
totes arborum non essent. et cum tamen oporteat esse
necessario. ideo manifestat floribus pluribus die iu-
dicii existere de quibus floribus sex colligitur ad arti-

Dixit genly iudeo sic e imessa exaltens
 diuina potas. q oib hoib i spali zi vniuf
 sal e manifestabil. et q magna potena co
 ueit manifestari uniuspate oib. opz q oes
 simg coggan isint i vno loco / z q iugere
 dei potate i simt iudeo. Vn p h oes cri
 mo adunan i vno loco. / z deo iudicabit bo
 no z malo. bono at iudicabit ad gliaz sepina
 malo. u ad afflictioes q plima i feznor. / et nlla
 ho se excusare potit. ne q dice diuie sentencie
 iuste date. Vn si die iudicij no eet. magna dei po
 testa no foret. sic demonstrabil cor i penta
 tot genly. et sepet. q dei bona z magni. sap
 iena amor z pfecto foret que diuie magnitudi
 potan. / h est q oes q dices arbor p qua
 quietate e dies iudicij manifestu huano i tto
 ny. q par floz arbor significata recupe manifesta

xx pfectioe z sapientia
Sup celestiu ueit influentia genatois i reus
 corpib fm eius nate. ita z mltis mltis ab p o
 opate apfeta sapia dny dei nri ueit i flue
 cia z bndico. sapie create i hoib existen. Vn
 cu oes eim aggan i die iudicij. / z cogstemg
 deu scire oia bona z oia mala. q qlibz ho fecit
 z iudicabit quez nrm fm sua opa. tuc de di
 uina sapia mjoze hebim noticia isto m. / na q
 libt cogset suamet suaz z suaz alio. / z h.
 simt z i eode tpre atq loco. / z p hac noticia
 crescet z multiplicabit. i qlibz nrm. scia z non

tať i qcordana q̄ existit i p̄fctā dei iusticia z uotu
tate q̄ die iudiciy erit i postu. i q̄ oibz nob i simt
maifestabit m̄gna dei iusticia / z q̄libz i se ip̄o z
i alio. ac er̄ oēs coḡsct̄ diuīaz iusticia q̄ m̄gna /

Dixit iudex genly. *Ex potate z supbia*
uo' bñ. scit̄. q̄ potas z iusticia q̄cordat̄. q̄ su
pbia z iuzia / er̄ iō statui sūt p̄ncips i t̄za. qui
sūt iusti z potentes q̄ iuzios' hoies z supbos.
Vñ ad maifestadu q̄ diuīa potestā. z iusticia cō
ueniūt q̄ p̄ccozes hoies q̄ sūt pleni supbia z iuzia
z q̄ ip̄i deuīcāt̄ z q̄fudat̄ potate dei z ius
ticia. Iq̄ vult deus q̄ die iudiciy sic uet̄. z q̄ oēs
hoies i simt m̄gna dei potate z m̄gna dei iusti
tia coḡsct̄ quā potates z iusticia uideat̄ iudi
cātes z q̄fudetez ac er̄ s̄biugate iuzios' hoie
z supbos. Vñ si die iudiciy nichil er̄ nō for̄et dei
potas z iusticia t̄m maifestables genly. q̄ sup
bia z iuzia. *De cū h̄. p̄ qd potas z iusticia dei*
sūt maifestabiliores huano iusticiy sed̄ debeat
nōt̄rio. s̄m q̄ditōes arborz. Ideo existit die iud
ciy manifesta. *De fide/er spe.*

Hoc p̄ qd fides z spes mltiq̄ possūt deū q̄teplari
diuīa p̄fctōe q̄ existit i bonitate magnitudine
et uitate potate sapia amore / optz nōt̄rio. or
diari. q̄ si nō er̄ significaret̄ q̄ fides z spes pl̄y po
sset i deo q̄teplari. q̄ deus possit uille n̄ ordiare
quē ip̄e er̄ mltū q̄teplari z adorari / t̄ h̄. ē ip̄o.
q̄ si p̄o. p̄q̄ret̄ q̄ mltiq̄ cū uicūb' creat̄ q̄ iare
at̄ p̄fctō q̄cordat̄. h̄. ac ē ip̄o. q̄ impossibilitate.
E die iudiciy maifestabilis. sine q̄ fides z spes

no possit ita bene deum contemplari sic faciunt cum fide crede-
dit et spes sperat divina de summa in presentia omnium peccatorum.

Maior pars fortitudo est **et fortitudo et luxuria**

Fortitudo luxuria in absentia generum quam in presentia. Nam
cuncta mortificat in humano corde luxuria. Unde
cum homo in presentia generum coram quibus recidat luxuria
suadulterius peccare. Et ideo fortitudo non potest
esse ita contra luxuriam in corde hominis castitate dili-
gentis coram testibus sic potest in absente. Unde cum for-
titudo et luxuria plus sunt in absentia generum quam in presentia
cum quam in presentia non potest peccare. Quia in presentia for-
titudinis reuter generum et culpa quam homo habet per lu-
xuriam sit omnibus generum manifesta. Quia si foret contra. per-
fecto et iusticia esset in deo sicut in luce que est ipse.
Quia impossibilitate manifestat die iudicii. In quo fortitu-
do et luxuria erunt omnibus manifeste. Ad hoc in homine divina
iusticia per qualibet virtute sit melius satisfactum. Et
sic plus puritas recidat in presentia omnium peccatorum.

Quando iudei gentem perdidit per bauri arctum. sex flo-
ribus datus a gentibus iudeo. Quod deus sit invisibilis
quod potest iudicare peccatum quod non potest ipsum unde
corpore. Melior summa et ordinatio est si totum peccatum
unde possit illud quod summa habet ferre. Et ideo unde
quod si illa die deus non videbitur in dicitur arbor coram
per. **V**eritas est in iudeo. quod deus est invisibilis. Ver-
ty sic se monstravit moysi in aliqua simplicitate visi-
bilis cum s. lege veteri tradidit. ita in aliqua simplici-
tudine qua accipiet se demonstrabit in die iudicii con-
pito cum manifestabit summa qua omnibus habet dare.
Respondit gentibus. illa simplicitudo non erit deus. et ideo

deus non uidebitur dare suam similitudinem quam accipiet. **¶** Si fieri possit bonum foret quod illemeritum quod iudicabit esse deus. et quod est totum propter quod iudicabit uisibilis. cum sit quiescens uel quilibet iudex ab illis quos iudicat uideat.

Septimo arcto de gloria

.A.

¶ In his floribus quibus arborum pluri potest paradisi hic arcto. nos tamen non colligimus nisi sex flores breuiter ad paradysum existe demonstrandum. *de bonitate*

Diuina bonitas est infinite magnitudinis et magnitudinis.

¶ In eternitate potestate perfecta sapientia et amore quod si non esset. in diuina bonitate magnitudinis et eternitate potestate sapientia et amore perfecta non existeret. et sine diuina certina nichil foret. cum deo quiescunt necessario magis et bonitas super deum. **¶** Quis in ipso sit probatur deum existe. **¶** Ideo manifestatur quod dei bonitas est infinite magnitudinis in eternitate potestate sapientia et amore et perfecta. **¶** In hoc demonstrato facta humano intellectu paradysus existe significat et demonstrat. nam si paradysus nichil esset. in diuino opere iusticie largitatis atque bonitatis nulla foret perfecta. et diuina uoluntas cum accidia inuidia atque auaricia concordaret. **¶** h. ar. ipso. et igitur quod dicitur arbor quod impossibile et quietate. significat existe paradysus. *de eternitate et amore.*

¶ Probatur ex parte in deum existe. et in probatum est diuinum amore non quiescere in eternitate diuina cum principio medio nec cum fine quod si faceret. **¶** In enim certum deo eternitas quod non quiescit cum principio medio neque fine et aliter esset diuinus amor ab eternitate differens per certitudinem. **¶** Quis diuina eternitas et amor sunt una certina eadem res. nam aliter non esset unus deus cum

ty ia pbaung vnu deū existe / Ido pbat̄ diuinū
amore nō hēre p̄n. n̄ mediū neq̄ fine. / et ido ab
amore diuīo exit ifluēna ad amādū ratoales
creat̄ō ū eis p̄beat̄ gliaz sine fine / ad signifi
dū q̄ diuīo amor hēt ī et̄nitate p̄f̄ctōz p̄bētez
creat̄ē et̄nate gliaz / q̄ q̄de glia ē paradys̄ q̄ exit
durabil̄ absq̄ fine. Vn̄ si paradys̄ nichil foret ī
stoa ī deo nō hūȳt̄ p̄f̄ctōz aliqua. / et si paradys̄
et̄nate sine fine nō exist̄et. diuīo amor nō hū
set ī et̄nitate p̄f̄ctōz ad diligēdū et̄nate raci
onate et̄nate diligētez deū / ex q̄b̄ est̄ dare q̄ di
uīna potas nō poss̄ n̄ diuīa sapia scire. nē et̄
diuīo amor uell̄t̄ creat̄ā ratoate duratōe di
lige et̄nate / q̄ si sic est̄. amor̄ potat̄ sapie.
bonit̄ magitudis. est̄ ip̄f̄ctō ī et̄na bonitate m̄g
tudie potate sapia r amore / et̄ h̄. ē ip̄f̄ctō. q̄ ip̄o
sub̄tate demonstrat̄ paradys̄ existe / et̄ ee dura
bite sine fine. **¶** Verū ei ē gen̄l̄. q̄ et̄ā non
p̄ et̄nitate recipe absq̄ p̄n. nā si fac̄et poss̄et
ēe causata sine p̄n. atq̄ fine / et̄ ee ita eq̄l̄ ī du
ratōe sue p̄me et̄e. creat̄ā ifluētia recipiete
a sua cā p̄ma sic ip̄a p̄ma cā. qd̄ ē ip̄f̄ctō. s̄. causa
tū poss̄et ratū recipe q̄tū pot̄t̄ cā dare. / q̄ si
fac̄et hērent̄ q̄tate eq̄te p̄m danois r recep
tiois modū. / et̄ q̄ op̄z cā ē p̄cedētē diḡta
te potat̄. suo causato hēnt̄z m̄ore potate dādi
q̄ cāū recipiēdi. Ido nō pot̄ ee absq̄ p̄n. creat̄ā
et̄ p̄ma cā hēt̄ potate tradēdi ee creat̄ē sine p̄n.
si cāū recipe poss̄et illd̄. Vn̄ si glia paradys̄. est̄
finita / et̄ nō est̄ et̄nate duratō sine fine nō signi

41
causet deū q̄ ē p̄ma cā posse et̄nate duratōez si
ne p̄n̄ trade / z cāuz. i. creatā illd̄ recipe foret
potēs. **E**t q̄ p̄m̄ q̄ditōes arbor̄ opt̄z significari
eēt illd̄ p̄ qd̄ deū sic uel̄ emēt̄q̄ demonstrabilis ī
sū bonitate maḡ^{ne} et̄nitate p̄tate p̄fctōe sapia
z amore. **I**ḡ ē manifestabilis celestis gl̄ie duratō
sine fine. **V**erū iudō gen̄al̄ manifestū ē q̄ cū et̄
nitate fatū distōueit sūp̄ sic p̄n̄. / z p̄n̄. sic sūp̄
iḡ si deū p̄ et̄nitate trade q̄ fine nō heat. / z cre
atā possit illa recipe ut tu dia. uider̄ sūm̄tz p̄ u
ba tua q̄ creatā cāta sine p̄n̄ p̄t ee. **S**p̄ndēs iudō
dix̄. d̄ra q̄d̄ m̄gna ē m̄t̄ īfluētia quā creatā p̄t
a deo recipe sūm̄ q̄ditōes et̄nitate sine fine du
rabilis / z īfluētia quā creatā neq̄d recipe ut
eēt heat absq̄ p̄n̄. q̄m̄ īfluētia quā p̄t recipe
ū sic durabilis sine fine ē p̄t p̄fctōez p̄me cause
q̄ ip̄az cāuz durabile sine fine. / et h̄. q̄e non
p̄t creatā ee sine p̄n̄ ē p̄t hoc q̄ sibi debet̄ cā
ta p̄fctō. q̄ sic durabilis sine fine. **V**n̄ si creatā
foret absq̄ p̄n̄. nō recepisset creatōez p̄fctōez
p̄ quā eēt durabilis absq̄ fine. / quā si nō heat.
eēt et̄na sine p̄n̄. z heat fine nichilōiq̄ e h̄
ē ualde īueniēs / z q̄t̄ q̄ditōes arbor̄ sūp̄ d̄ca /
Supposito q̄ sic p̄adis **z p̄fctōe / z caritate.**
Caritas creatā p̄t ee p̄fctōez ī diligēdo di
uina p̄fctōez. q̄ si p̄adis nō exis̄t. supponat̄
v̄n̄ illd̄ p̄ qd̄ caritas m̄iore p̄t heat p̄fctōez
ī diligēdo p̄fctōez quā deū heat ī bonitate maḡ^{ne}
et̄nitate p̄tate amore z sapia cū ee quēnt
m̄t̄iq̄ q̄ illd̄ p̄ qd̄ caritas nō p̄t t̄m̄ p̄fctōez dili

ge qua deo heri tunc tibi supdas. Un si deo no dilige
hoc p qd carita est pportata mltis cu supdas u
tibi z diliger qm huiusmodi. s. h. p qd carita no pot
tm dilige p hda / sequer q carita creata ad dilige
du p fere queret mltis. q ad creandu caritate di
uina p fere queret. et h. e. ipse q si po. h. p qd
carita pportaret mltis exister itatu qd e ipse
q impossibilitate significat. paradisu existe sine cuius
carita plq possit dilige q p fere possit deo. **2007**

In deo si deo bndes sit ipse **inmatez auaricia.**
Et mta z largita sunt querunt. na si no quer
ret pper q largitate qua deo heri i exibedo
creature suas gras heret ab alio z no a se ipso
au q deo no foret et mta z qdlibz istoz e ipse. Un
cu et mta z largita i deo querant. z cu largita z
auaricia sit qm. **Ido** manifestat q p largitate
diuina et mta auaricie odiat. Un cu fm qd uo
nes arbor qcedi debet hoc p qd et mta z auaricia
plq adiuice sunt qm. **Ido** nctru e qcedi existe
paradisu. na si existit magis odiat et mta auari
cie q si paradisu no exister. Un si est h. p qd et
mta z auaricia mltis sunt qm. **est** i deo hoc p
qd mltis et mta z largita queret. q si foret hoc
qd e magis z nobilis cu no ee queret. z cu esse
hoc qd mltis z ignobilis e qcederet. h. ar. u. appi
ver e ipse. z qd qd uo nes arbor. q impossibilitate
z qrietate e manifestabilis paradisu. **Matiale** qd
e bono magro u faciat suu oppo durable. z p
auaricia mlti magri facer mltis durable suu
oppo. s. si largitate no heret. i dado opi h. qd s.

42
queit ad duradu. **U**n p^r h^o durabilita^r z sapia
z largita^r cu^m ope queiunt. q^u sit factu^m a magro i
q^u sit p^rfecto^r largita^r z sapie^r rep^ru. / **S** cu^m in
deo sapia^r et^rna^r largita^r z p^rfecto^r queiant. **I**do
est demonstrabil^{is} paradys / na^m si paradys nichil est op^{er}
diuini noⁿ est ita durable in q^u q^ude ope duratio
ni^s defectu^m existit. ut p^r defectu^m potan^t ad et^rna
tan^t au^t uoluntati^m q^u cu^m auaricia est g^ordas. / **R**q^uz
istor^{um} est q^uia diuine p^rfecto^r p^r qua^m p^rfecto^r maⁿifest
tat^{ur} diuini op^{er} est durable q^u duratio est p^rfecto^r
maⁿifestissime paradys. **De fide. et. spe.**

Si paradys est fides z spes g^ordat^{ur} m^ultu^m m^ultu^m q^usi
nichil est paradys. / z si paradys nichil est fides z spe^s
g^ordat^{ur} m^ultu^m p^r h^o q^u nichil est q^u p^r h^o q^u est / z hoc
est iⁿ ip^so. / s^{ed} q^u hoc q^u nichil est possit est ita m^ultu^m ac
casio g^ordat^{ur} sic res existes. q^u si est p^r p^r q^u
ret^{ur} q^u occasio z g^ordat^{ur} atq^{ue} m^ultu^m cu^m noⁿ est
g^ordat^{ur} / z cu^m est eoz q^uia queiunt. / **H**at est iⁿ ip^so.
q^u iⁿpossibilitate demonstrabil^{is} est paradys. iⁿ magna co
cordana q^u m^ultu^m fide z spe^s existit. fide credere
paradysu^m / z spe iⁿ celesti gl^oria sp^{er}e. **De prudentia et**

Prudentia z accidia q^uie s^unt qua^m q^ueritate **accidia**
h^{ab}ent p^r p^r iⁿ reb^{us} m^ultu^m q^u p^r p^r. na^m q^uto
prudentia est iⁿ reb^{us} m^ultu^m tato est m^ultu^m u^{lt}o. z q^u
to m^ultu^m est u^{lt}o. tato mag^{is} est u^{lt}o q^u dices. / **P**er hoc
ide^m seq^uit^{ur} de accidia. q^u mag^{is} accidios^{us} est ho^{mo} q^u
m^ultu^m bonu^m q^u q^u m^ultu^m. **U**n si paradys existit iⁿ hoc
prudentia p^r est p^r accidie q^uia z accidia pru
dencie q^u si noⁿ existet paradys. / **E**t cu^m h^{oc} p^r quod
prudentia z accidia s^unt mag^{is} oppo^{si}te est queit

45
mura q̄ her q̄no bonū opat̄. / q̄ si nō heret. de ius
ticia nō coḡs̄t̄. / Et si hoies adinuice m̄ime coḡ
s̄ent. alij i alioz glia gliaz nō herent. / q̄ si nō.
diuina uolunt̄ cū ip̄fete accidia z iuidia q̄corda
ret qd̄ ip̄o q̄stat eē. *Octau' aznct̄ de inferno.*

De q̄libr̄ arbore dixit genli iudey ad p̄badū
infernū existe s̄ufiat nob̄ acipe v̄m̄ florez /

Omn̄e qd̄ deus creauit *de magnitudine z potate.*

creauit ad demonstrādū suā maximā potatē
q̄ potas significabit. m̄tro m̄tis suo p̄to si infernū
ē q̄ sim̄til eēt infernū. / Nā i eo q̄ deus potate sua
potit q̄suare i igne infernal̄. corp' p̄toris hois
et̄nate absq̄ h̄. q̄ ignis potit illd̄ q̄sume z h̄. h̄a
b̄ infernalibz h̄onibz maximā fame z siti calore
z frigid̄ z sine fine duratibz diuina potate q̄ in
ip̄is manifestabit. / z ei⁹ iusticia q̄ demonstrabit
et̄nate. / Et iō q̄ deus cauit hoies eir foras
cū eē quērit̄ q̄ si infernū nō exister̄ n̄c pena z
q̄ h̄. p̄ qd̄ finis quērit̄ m̄tis cū cā q̄ deus cauit
hoies cū eē quērit̄ z suū q̄m̄ cū nō eē. / Iḡ ma
nifestabilis ē infernū. *de et̄nitate z iusticia*

Peccator h̄o cū cōt̄p̄ctm̄ deliq̄ q̄t̄ et̄nate
iusticia q̄ qd̄ ē iusticia i deo existit. p̄ctat
et̄ q̄t̄ et̄na bonitate maḡ^{ne} potate p̄fetez sa
piāz z amore. / z iō cū p̄ctat̄ culpa i finite
duratois quērit̄. / q̄ si nō eēt. i deo eēt p̄fec
tois defect̄ i maḡ^{ne} i finite q̄ et̄nate iusticia
m̄ime uer̄. / et q̄ h̄. ē ip̄o. q̄ i deo deficiat
usq̄ et̄nate iusticie. / S̄ opt̄z q̄ h̄o q̄ p̄ctat̄ moz
talit̄ sit dignū penā et̄nate sustine. / q̄ pena

no foret si infernus no eet demonstrabilis i eternuz

Quod iudeo genit' cu peccatu qd ho comittit sic
penam i finem i duratone tpris qlit ee pot
q ipse ipse illud peccatu pena sustinat eternat sine
fine. **R**espondit iudeus. u sup dem / z significatu ex
tint. ita optz fieri sm magna dei iusticia. / qm
si pena ifernalis sine herent scaper q hoies
q de inferno exieret herent gliaz / qua gliaz
herent absq libo arbito / z absq etetoe deu di
ligedi / z et diligedi iusticia. **C**u ita sic q illi
mortui fuerunt i peccato / z post morte eligedi bo
nu z iustadi malu nllaz herent librate. **V**n per
ratoez qua tu dicitur sic mlti iudei q credit i fee
nale pena sine here. / ego ty no sum de illoz opi
noe ymo edo ifernale pena existe sine fine
na sino eent destrueret q dices arborz z ho
mies existere i glia no recepisset adeo tata
graz si infern' no eet durabilis. sic si infern' eet
durabilis i etnu. **E**t cu h. p q hoies salua m
iore gliaz herent z m iore adeo recipiat graz
z m iore ad ipm herent caritate cu ee queat
sm q dices arborz. **I**deo infernu durabile et
nabile demonstratur. **De amore z ira.**

Diuus qd amor sine fine diligit eternat exi
stere i glia / z scis qre q diuus amor z bo
tas queat ad diligedu sine fine eternat. scis i
glia existere q si no faceret scaper q illa glo
ria qua sti herent i paradiso herent sine no ty p
bauit illa gliaz durabile existe sine fine. **V**n
sic amor cu diuina bonitate queat ad diligedu

44
propter gratie durabilitatem. Ita cum diuina iustitia querit
ad odium peccatoris infernalis eternitatis. quod si ius-
ticia non odiret eternitatem si ipsi eternitatem per iusticia
minime puniretur. **De prudentia et fortitudine**

Prudencia siquidem et fortitudo sunt uirtutes que oppo-
nuntur suis contrariis que sunt. imprudencia et cordis fra-
gilitas. Unde si infernus existit prudentia et forti-
tudo que sunt sua gratia multum queruntur. et cum multum que
eorum oppositi queruntur. uehementer cum esse impru-
dencia et cordis fragilitas sunt discordes. esto quod ni-
hil esset infernus. magna diuina iustitia esset magis
imprudencie et fragilitati cordis gratia si foret infernus
quod si infernus nichil esset. Et cum magna dei iustitia
multum humano designat in illam. prudentia et for-
tudo cum esse multum sunt discordes. et cum sic infernus
significat hoc quod superdum est in magna querentia. et
si non est infernus sequitur querentem superdum. et ac-
querentem discordes. et non esse querentem similis
discordes. Igitur manifestabilis est infernus. **De caritate**

Caritas et accidia sunt que uia per accidia.
Caritate homo bonum diligit et malum odit. et per
accidia est homo malum diligens et bonum odies. Unde
si infernus existit propter hoc est homo que sidas infernalis
pena. bonum dilige et malum uitate. quod esset si quis
daret et crederet mala infernalis nichil fore.
aut quod penne infernalis heret sine. Et pro
penne infernalis maiore daret homini occasione dili-
gendi et opandi bonum et uitandi malum. tanto magis
homo accidie gaudiat. Et cum finem gaudios arborum.
cum esse queriat. hoc per quod uirtutes et uicia uehementer

cu q dicit s iuce / et hoc p qd mig q r rianu
 mig cu ee queiat / et hoc sm q fidatoy ifimite
 duratois ido ifernu existe manifestat hua
 no itletuy q qsditoy huim her **C**u iude
 pbau s deos anctos genly dolozose suppi
 ras ay. ha mis i qro picto logi tepozu by
 steasit z q graues tbtatoy z tormeta hui
 ses ppenie si fustes mortuo i erroze z itene
 bzis i qb eras q tuu pttetu grauyt offusa
 bar. **S**u genly h uba pfezebar dixit iudeo
 s. si reputabat se gretu de azacty qo sibi pba
 uat sue legi. **T**pe u r pndes ay. q san erat s
 sanstem. saluo ty h. qd ab aliy sapientib audire
 spabat. **V**erum de pcor te q dicas n ubi e ife
 no. ut q e pena qua sustinet illi q sut pos
 ti i inferno. **R**pdic iudeo i eo qd ame qris.
 iudayco ppls i diussio opnyoib e pnto. na q
 da credut q ifernu e i h. pto i q unig / aliy
 u dicit q e i medio loco ipis tze ydelz i eig
 cent. aliy qde dicit q e infra aere / qda dicit
 q ifernu nschil aliud e q no yde deu / z qsd
 are q yssione dei z gliaz amifur. aliy qde di
 cit q ifernu e corpu ee etnatz i igne z glacie
 atq nyue z i sulfure z aq bulliet z pnt demo
 nes z colubis z spete. q oia icespant i infno
 potos tormetabur. pena u aie erit maior
 i qtu ee odier / sciet ty se ietnu existe / z q
 nullo tpe eis tormeta cessabur / z sciet q am
 fit gliaz sepitna. **C**u u iudeo h uba ventalit
 z alia q plima qz narra to eet loga dix iudeo

i inferno
 2205

45

Jam pbauis r demonstrauis qd iudeoz ppls uia
lege her r existit i uia uita n spm q q corda
uis nros aznctos cu florib' arbor' r cu eoz
q dicit' ant' d'is / Vn si nra lex no foret i uia
salut' fa no potuisset q corda r flor' r q dicit'
ne' arbor' cu aznctis q's credis. qua q corda
cia demonstrauit significauit. p' qd sit nomen
dny bndem ame. Et q lex xanoz r saraceoz
e nre legi q'ua. I' manifestat' ipos exister' i
errore na oe qd e uita n q'ua errore exister' e
necesse. Vn p' h' tu genti' m'ore hebis cul
pa q' huius ante si dimitt' salut' limite r
acpis uia q' p'ccozes desc'ndu' ad igne dura
bile r amittit' gliaz p'petua q' nullo t'p'e finet

Incipit liber de fide catholica xanoz.

Quis u'rm p'p' d'apier' m'qd' gentis. Ep'n
des u' iudez ay. suato ordie xano. deb' r
p'mittit' t'ape p' eo q' lex sua fuit antea
q' lex saraceoz. I' gentis xanu' rogat.
q' ipe m'aper' sua lege pbare r aznctos. q's
credebat. Xano nichilo' ip'ndit' r sarace
nu' m'rogat. si s' placebat q' sic gentis uo
lebat ipe p'mittit' m'charer' ay u' saraceoz. q'
ualde placid' erat ei. Xan' u' flectit' i trage
nua' obp'ulsi'q' tra' r sua m'etes r aiaz ad deu'
cleuat. oclis r maib' ad celu' erecti' cora fa
cie sua signu' crucis facies p'tulit' ista u'ba
In noie p'ris r filij. r sps sti. Vni' dei i t'nita
te r t'nitate i vnitare. Qu'at' xan' fecit di
uie uinitati r t'nitate reu'ctia. Itaq' fecit sig.

fuisse crucis ad honore humanitatis domini ihesu christi.
dicens has palabras Adorans te christe et benedicens tibi
quod pro cruce tua redemisti mundum. **T**u vanus
sua oratione complerit ipse dixit quod sue legis erat
articuli quatuordecim quod septem sunt diuine nature pro
nietes et septem que humane nature pertinet ihesu christi.

Pertinet uero diuine nature sunt isti scilicet unus deus pater
et filius / spiritus sanctus / creator / creator / glorificator / sep
te uero articuli que humanitatem pertinet ihesu christi sunt hi.
scilicet uerbum conceptum de spiritu sancto / uerbum ex maria uirgine
crucifixus / descendens ad inferos / resurrexerat / as
cendens in celos. **V**erum bonos et malos in die iudicij
iudicare. **A**ntiquus christianus probare incipit suos ar
ticulos dixit gentili. **G**entili quod articuli nostre fidei
sunt ita alii et ad credendum et intelligendum difficiles
quod tu non potes ipso intelligere si non conuerteris
uerbum tuum mittam et ueniam ad intelligendum rati
onibus quibus ego tibi probare incedo articulos supradictos.
Frequentem namque accidit quod homo sufficiat probat aliquid
quod tamen ille cui fit probatio non potest illud intelligere
dicitur ei quod de hoc quod est probabile probatio nulla dicitur.

Deus est unus et inuicibilis deus. **De unitate dei.**
illud autem deum dicitur esse simpliciter perfectum. ipse enim
est omnium bonorum completum et perfectum / et in ipso siquidem
sunt premea bonorum omnes flores. **V**nicuique nobilitate
quam iudei et saraceni possunt attribueret et quare u
nitati dei. omnes illam in se attribuunt vanam / et adue
nitro magis quam iudei et saraceni se possent attribueret
et assignare pro eo quod ipsi non credunt scilicet in deum
unitate nec gloriam incarnationis filij dei. **V**nd

primus articulus.

quatuordecim
articuli de
fide catho
lica christi

no.

1.

ad pbadu vnu deū existe san' decet h' pbau
 iudey. Si tu ty ius q' ego pbe illd' mltas alys
 ratiōib' p'ato suz h' pbare. Epndit gēralis cō
 tēty suz de pbatoe quā m' feat iudey de vny
 rare diuā. q're te nō optz pbare p'mū arictz
 cūā extet pbatū. s' p'choa pbare cetos ar
 nictos q'bus credis. *De trinitate dei.*

1 9 9
 -2-3-8-

Ad pbadu i diuys trinitate existe po. coll
 gum' istu floze de boitate mag'ne. ap'ma re
 lore p' que pbabiq' q' de n'itate optz. sm cō
 ditōes q' nq' arbor. i deo trinitate existe p'p
 naz. Vn' pbado trinitate pbabiq' trs arictō
 uidelz. patre z filiu z spūz sm. / e pbabiq' q'
 lic' istu trs aricti sūt i vna eēcia vng deo.

Boitas q'de z mag' dei *De boitate z mag'ni.*
 Bū sūt finite aū ifinite i et'itate pōr
 ate sapia z amore / si finite p'fctōi existūt
 q'zic / si ū ifinite cū p'fctōe sūt q'ozde. At
 cū sm q'ditōes arbor sūt ipō' boitate z mag
 tudiez. dei p'fctōi q'iaz. i et'ny. pōtate sapia
 z amore. *q' d'emonstrat' diuāz boitate mag
 tudiez i et'nyate ifinita existe z pōtate z a
 more z p'fctōe z sapia ifinitis.* **Q**uēru' e' q'
 q'ro bonū e' m'g z noblis tātō cū p'fctōe et'nyta
 tis pōtan' sapie z amoz' uehement' e' q'ozdas
 et q'ro bonū e' m'g tātō ip'fctōi p'iq' existit
 cū p'fctō q' d'iat. *h' pbato tūc arguo sic /*
 Si i deo e' vnu bonū gēralis q' sūt ifinite boi
 tan' mag' ^{mag' a tis} et'ny. pōtā. sapie amoz' z p'fctōis
 z q' gēner vnu bonū ifinitū i boitate mag' ^{ine}.

na infinita numm pfectoz hanc no pot. cum multip
 licato infinita numm pfecto sic distorde. Et cu
 hoc ita sit. 19. In pfectoz floz eest ideo ipse
 ctos pone. 2 floz eent altur. qm si i deo
 eent genana z genata z pcedena infinita. **D**
 xit genly numm qtuoz. ut. qnz ut mltiaz
 pot i se gntne mjo bonu. qz numm tiaz. **S**
 i. 19. sic qtuoz ut. qnz au mille bona i deo. ma
 ior erit diuina boitas qz e si potu m sic i numo
 tiazio gntura. **R**pondit genly xano. hec qz az
 gumentato solutoe phica soluy pt. qm i deo no
 optz ee n vnu genas z vnu genatu z vnu pce
 des u i qlibz istoz tu sic gpleta ppetaz pfecta i
 boitate mag. terispz ppetanz ant dno. et si plia
 eent. **H**. nllm illoz triu tizer pfectaz ppetate
 ne pfectaz boitates mag. **etm.** 20. na sic no
 quer ptre deos existe. z vno deo suficit. 20
 phedre oes boitate mag. qz oes hanc ualer.
 et plo aduc pot hanc qz oes possit gphedere
 ut hanc. ita vnu genas suficit ad hendu to
 ta boitate mag. 20 qz duo genana possent
 hanc. z plo et qz oia. na si eent plia genana.
 infinitate boita mag. **etm.** potan. z no hanc
 vnu ar genas potit hanc. et hanc idē seqt de
 duobz ut plibz genan. et de pcedentibz simite e
 dicendu. **I**nqd genly xano hanc idē seqt de diuina
 vnitare na si dei vnitaz p se ipaz no suficit
 ad eendu infinita i boitate mag. 20 absqz dis
 tictoe tu diuina psonaz. e i ipa defectuz boi
 tan. magnitudis z repize. **R**pondit xano no

et nū qm si i deo nō eēt p̄prietatū p̄sonaliū dis
tictō nō eēt i eo opatō q̄ foret bonū geniatū
i finitū i magnitudie et̄nitate z̄ ab uno genā
te i finitō i magnitudie et̄nitate z̄ / et si i diuina
eēna unū bonū i finitū i mag^{ne} z̄ et̄nitate ce
tisp̄ ab i finitō genāte z̄ ab i finitō genatō nō
p̄cedet. nō eēt i ipō s̄ p̄fectōe floz̄ arbor̄ ve
p̄re / et i diuina unitate eēt defectō opatōis
p̄habito q̄ opatō e i bonitate mag^{ne} z̄ certis i fi
nita. Quēq̄de opatō z̄ i s̄ p̄sonē distictē q̄ h
b̄t hōis s̄ua p̄prietate distictā p̄sonale i finita
i bonitate mag^{ne} z̄. s̄ic diuina unitas q̄ e una
eēna i t̄b̄ p̄sonalib̄ p̄prietatib̄ q̄stituta. Et cū
eē. z̄ opatō tā glōsa s̄ic e p̄dca opatō. quēiat.
et p̄uato p̄dca opatōis z̄ nō eē similt̄ quēiat
cū eē i q̄ s̄ic bona opatō cū m̄ior nobilitate
quēiat. q̄ eē i q̄ opatō nō existat. Et cū diuine
eēne m̄ior nobilitas at̄buī debar. q̄ significat
q̄ de nōtate s̄q̄r̄ i deo opatōes t̄nitate existē
q̄ si nō eēt p̄t̄ floz̄ p̄t̄ arbor̄ eēt d̄icta
eūdet. h̄. e ipō. q̄ i p̄possibilt̄. diuina t̄nitas de
de potestate sapientia z̄ amore. **mostza**

Ad p̄bādū t̄nitate opt̄ me ap̄ma arboze vna
nō floz̄ collige p̄dca. / Certū eē genat
q̄ sol̄ p̄t̄ opent̄ illūiare z̄ igni caleface z̄
s̄is q̄re p̄ eo q̄ sol̄ a se ipō eēnat̄ p̄t̄ dore
het. z̄ igni calore similt̄ a se ipō. Vn̄ si sol̄
nō eēt illūiare p̄t̄. n̄ igni caleface. sol̄. et
igni distouer̄et cū hoc q̄ hōit̄ eēnat̄ i se
ipō. h̄. at̄ e ipō. nā si ipō. q̄libz̄ eoz̄ cū eoz̄

uproce z p'uaroe foret q'cordas p'p' r'guer'cia
 sui usq' que h'et q'libz i' p'ip'o / z h'c e' ip'o. et
 q' r'eglas p'he i' q' tu nome magist'ri assup
 s'ist' / **D**es b'ndes sit i'pe sep e' suamer potas
 et i'pe e' suamz sapia / z suamz amor / **U**n' si p
 h'z i'gn' q' s'it creat'e usq' queit' s'm q' s' dixio
 q' to magi' queit' usq' florib' s' d'is. ut des u
 possit potare sapia z amore i' creat'is oibz / q'
 si no' facer' p'q'et' q' sol' z i'gn' queit' m'li' cu'
 p'f'ite potans. q' diuina potas sapia atq' amor
 h'c e' ip'o. q' i'possibilitate significat' q' si came p'p'
 b'ite. s. flors ad b'it' d'u creat'e queit' deo q' to
 magi' ad fru'edu' se ipis e' emat' s'it q' cordes.
 q' si sic no' e'et p'q'et' q' des m'li' cu' op'at'one
 ex'it' p'ca q' i' m'p'ca queit'et / **H**ec e' ip'o. q'
 i'possibilita' significat' q' diuine potans queit' possi
 ficare h'c e' de potate age / z sapie'ne sapie'nti
 tate h'c sapiaz op'ari / z amorz amare / z hoc e' i'
 boitate potate amore p'f'ite sapia i'f'inita / q'
 queit'enna ibi no' poss' existe absq' distinctoe
 p'p'etatu' p'sonalu' admixte distinctaz. / ac i'vna
 diuina e'enna s'it t'ns p'p'etatis p'sdals distincte
 p' gen'atoez p'sdals e'ennate gen'atoez / z p' ge
 n'atoez p'sonale gen'ata / z p' p'p'etates p'sdals
 e'ennate p'cedere / q'libz h'ent' i'f'init' oes flo
 res p'me arborz / z oes flors arborz p'd'at' / **Q**u
 s' h'c s'it ita i'g' p' p'p'etaz queit'enna n'c' r'iaz
 demonstrat' sta' t'nta' qua' no' q'rim' i' diuynis.

Potestas i'f'inita q' gen'at' **de p'f'ite z e'ennate** te
 potestate i'f'inita / z sapiaz i'f'inita. amore

īfīnītū. / z īfīnītā sapiā q̄ īfīnītā potatē z īfī
nītū amorē genat. / z īfīnītū amor q̄ īfīnītāz
potatē z īfīnītā sapiāz genat. / z īfīnītā po
tatas z īfīnītā sapiā z īfīnītū amor p̄cedēs
ab īfīnītō genare p̄hītō / z ab īfīnītō p̄hītō gena
tō / **H**y trīs p̄dā quēnt foras cū flore an̄ dō
q̄ facer vna potas. una sapiā z vna amor cō
ciat. ubi tā nō existet sup̄dā. / **E**t q̄ q̄d me
liū dūmē cōmūtā z p̄fētō. quēnt optz deo a
t̄bū z cōcedi. / **I**ḡ optz q̄ deo quēnt oē illd. p̄
q̄d cōmūtā z p̄fētō ī deo m̄liū sūt gōrdēs. q̄ si
nō facer videret. q̄ hūan̄ p̄tētōz poss̄ p̄lō
ītelligē / z hūanā q̄ fidatō q̄ fidare m̄iore nobi
litatē cōmūtā z p̄fētōis q̄ sūt deī cōmūtā z
p̄fētō. / **H**ic ē ip̄o. / **D**ūmā cū cōmūtā z p̄fētō īm
nate existet z finitē / et si facer p̄dō flori.
cōmūtā z p̄fētō arbor adūfāt. / **H**ic ac ē ip̄o. ob quā
īpossibilitatē significat z demonstrat īnitā hūma
no ītelligē / z hūanē q̄ fidatōi q̄ p̄dāz
significatōz z demonstratōz. q̄ fidat manifestat. / **xx.**
Si hō facer pot z vult **maḡ. nō potatē z amorē.**
S facer s̄ simile. m̄iore potatē atq̄ m̄iore a
more hēt īfaciēdo suū simile q̄ ī faciēdo zē
aliā q̄ nō sūt s̄ īp̄e similit̄. nō sūt ita nobilis
sūt hō. / **S**ī ī deo ē deū q̄ possit z vult genā
re deū s̄ simile ī cōmūtā deū z cōmūtā z īfīnītū z
p̄fētūz m̄iore potatē z uolūtātē hēt. q̄ si po
tātē z uolūtātē hūmō. nō hēt. / **E**t cū deo
arbitrī debet m̄ior potas z uolūtātē. / cū et oē
q̄d ē s̄m cōmūtā nō ē s̄ simile īp̄e appetat genā

re 19. tunc tate i deo exiſte liqde ventatur
Pri^o genlis qno por des etnu s simile gena
 re cu ayk opato p^m. debar. **P**rodit xang q
 creati no por absq p^m. exiſte. alit ei caua
 no foret. 19 des neqd opatoez face sine p^m in
 creatis. q t^m m^oz e des creatura idco her
 iſe aliqd. qd por genatoez vraye r face sine p^m
 i etnu. q si no heret no eet i potate p^m factoe su
 p^moz creatis. **De ſapientia r perfectione.**

Inq genli xang. finalis hoc e pncipalis ratio
 q des creauit hoies e u ho deu diligit. r cog
 noſcat. Seda u ratio seu m^oz pncipalis i tenno
 q des hoies creauit e u ho pnciper diuina glia et
 nate sine fine. q si hui^o foret q^m p^mdes flos
 eetalis florib^o p^mne arboris qdices qd e ip^o. p^m
 qua i poſſibilitate maifeſtat hoies creatu exiſte
 pncipalz ad deu cogſcedu r diligedu. **Adizio at**
e creatu u i uauib^o dei glia ualeat. **Quig^o h^o**
ſic ita idco e ſta dei t^mtas demotrabil^o maifeſ
te. Na si des e vng r oſiſtit i t^mitate p^monax
mlto mlto ſigſicat p vni^oſſu mudu u ipe ſit
cogit r dilct. q eet si eet ipe vng. absq. h^o
q i ip^o ſit t^mtas p^max. qm mudu e vng. r oſiſtit
i rebz t^m m^o sine plib^o r pauciozib^o. udelz. vnu p
autu diuiſuz i ta. udelz i aialia. p^mſualia. i tel
lectualia. aialia u. ſit oia q ſit iuncta qpoſi
ta ex corpe r aia ſeſſibil^o. ſenſualia at dicunt^o
oia corpa uita no hencia. i intellectual^o u nata
e ſic angli r aie atqz oia corpa. r he trs. nate
ſit mudu. r mudu e iſte trs nate. r qbz iſta

q^m ſit mudu

in unum. hoc una natura et individua est. Quia hoc
sit ita. Ideo diuina unitas et eius unitas significat uni-
tatem et unitatem existentem in omni creatura. Quia deus
in unitate et non in unitate existet. Unitas in qua existit
creatura unitate dei humano intellectu demonstraret
et unitas existens in creatura. falsa unitate in deo
existere designaret. et si creatura non esset in unita-
te et foret in unitate creatura nihil significaret
deum. si deus non esset in unitate. quod faceret iniquum
suo oppositum et productum in unitate. Et si deus non es-
set creatura in statu quod nihil foret contra et dictum
esset defectus in diuina perfectione et sapientia recte. sicut
hoc sic ipse in deo defectus existere ipse demonstrat.
quod hoc per quod deus demonstrat nihil per creaturas. hoc con-
uenit esse unum. quod unitate in nobis unitas demonstrabilis
evident. **De bonitate caritate et potestate.**

Si tu posses unum bonum facere quod foret infinitum
bonitate magis et in potestate perfectione sapientia et
amore et tu haberes bonam uoluntatem et perfectam cari-
tatem. tu bonum faceres super deum. In autem deus habet per-
fectionem bonitatem et perfectam caritatem atque perfectam potes-
tatem. optis quod deus faciat. hoc quod tu faceres si haberes per-
fectam potestatem. quod si non faceret. tu posses habere me-
liorem uoluntatem quam deus si tu haberes deus potestatem. Et
si tu quod est creatura posses habere meliorem uoluntatem quam
deus. in deo perfectio cum sua caritate minime exorda-
ret. et cum hoc sit ipse. hoc significat. quod in deo deus
patet facit hoc. quod tu faceres si potestatem haberes in perfectione
in qua optis deum habere sua potestatem sua bonitatem sua
sapientiam et sua uoluntatem. Quia hoc sit ita. Ideo

demonstrat nō tñta fm. q̄ p̄dca flos significat
 pabolis sup̄das. **¶** Quarto m̄oz carita' ē m̄oz ca
 ritan similior. t̄ato i bōitate zūture m̄oz exis
 tit. q̄ carita' q̄ m̄oz caritati nō ē ita similis nē
 q̄ cordas. **¶** Vñ si deo q̄sistit i bōitate zūitate ho
 q̄ est i bōitate zūitate ē deo magi' similis. q̄ ē
 per si deo i bōitate zūitate nō q̄sistit. / et cū me
 lius ho deo asimilat' m̄tus ē pars eē bono z herē
 maiore caritate erga deū. / z seipm̄ / atq̄ p̄ximū
 suū. **¶** Vñ cū fm̄ q̄ditōes sēde arboris q̄cedi debet
 h̄. p̄ q̄d bōitas z carita' create / cū dei bōitate z
 caritate i creat' m̄tus sū q̄ cordes. **¶** Iḡ. fm̄ illa
 p̄n̄. z q̄ditōes sē arboris ē nōb̄ diuina tñtas.

Si opato quā **de bōitate mag. z carit.** manifesta
 bōia opat' cū deū intelligit z diligit ē m̄oz
 z m̄tior carita' q̄ cū intelligit z diligit se ip̄as
 seu quālibz alia creatūz. / optz n̄c̄rio deū maiore
 caritate face cū se ip̄m̄ intelligit z diligit. q̄ cū
 intelligit z diligit creatūz. / q̄ si sic nō eēt se
 q̄er' q̄ opato quā deo facit i se ip̄o intelligendo
 z diligendo creatūz. adeq̄er' opato quā deo o
 pat' cū intelligit z diligit semetip̄m̄. **¶** h̄. ar̄ ē
 ip̄o. manifeste. q̄ si ip̄o. sua bōita' ext' semetip̄m̄
 exister' ita m̄gna sic i se ip̄o / q̄d ē ip̄o. z q̄na
 q̄ditōes arbor. obq̄ ip̄osibilitate z q̄rietate
 significat' i deo aliquā opatoez exister' n̄c̄rio p̄
 quā i ip̄o p̄trahat' designat' nā sine p̄trahita
 te ē ip̄o. q̄ ibi opato posit' eē. **¶** Et si deo i se
 ip̄o opatoez nō her. sua m̄gna bōita' foret m̄
 ior si oparet' i se ip̄a bōitate z magitudine. s.

ad diligēdū deū. **E**t cū dei caritas cū maiori
 bonitate et potestate queat. q̄ caritas creata
 optz deū hēre illa nobilitate. q̄ caritas creata
 si illa hēre potuiss̄. existēt nobilitior atq̄ m̄ior
 q̄ si sic nō eēt. **S**ed q̄ creata caritas nō po-
 tēt hēre illa bonitate quā neq̄ hēre caritas ca-
 tē. **E**t h̄c ē ip̄o. ob quā ip̄possibilit̄. lib̄tate ad eū.
 dū diligēs et dilectā. ad h̄c. ut sua bonitas cū p̄fecta
 queat potestate. **C**ū igit̄ h̄c sit ita. idē est t̄m
 ta demonstrabilis n̄titate et lib̄tate p̄fecta. q̄ est
 huāno intellectui exemplar et forma ubi stat t̄m
 tate consistat quā nō q̄m̄. **de potestate**

her

Quāz ip̄possibilitat̄ q̄ possit eē. **de potestate**
Quē deū nō eē. et nō m̄ior possibilitat̄ q̄ possit
 eē deū eē. **V**n̄ m̄ior ip̄possibilitat̄ q̄ sit. q̄t̄ co-
 ruptōz ē genitō. in q̄. q̄t̄ corruptōz m̄ior
 possibilitat̄ sit repta. q̄ si sic nō eēt. **S**ed q̄
 genitō et corruptō in se fōzer m̄m̄e oppo-
 nētē. **V**n̄ cū aulz genitōi eate sit corrup-
 tio et possibilitat̄ q̄re. optz q̄t̄ deo sit genitō.
 cū corruptō et ip̄possibilitat̄ q̄re nō existat.
 et si h̄c nō fōzer ita. prudentia noncā hēre nō
 poss̄ q̄t̄ m̄ior possibilitat̄ et potas dei cū eē
 queat. et m̄ior ip̄possibilitat̄ q̄ deo nō sit et po-
 sibilitat̄ q̄ deo sit. cū potate queat et q̄cordet.
Et cū h̄c p̄ qd̄ prudentia m̄lig potate quā de-
 hēt eēndi pot̄ consistē. cū eē queat fm̄ qd̄
 roes arborū. significat̄ in deo genitōz existe-
 q̄t̄ corruptōz q̄ queat cū nō eē q̄ genitōz
 et corruptōz idēo p̄m̄tate et filiatōz existe

designat. **H**oc qd pl⁹ requiritur qd dicitur e⁹ q⁹lita/
et hoc qd pl⁹ q⁹retan oppo⁹it e⁹ q⁹cordana. **S**u
si i⁹ deo sic e⁹ q⁹lita. z q⁹cordana de n⁹ccitate seq⁹t
q⁹ prudentia cog⁹scat i⁹ deo m⁹iore potate q⁹ i⁹
e⁹ q⁹litate z q⁹retate u⁹ no⁹ sine i⁹ deo. q⁹ si deo e⁹
q⁹litate z q⁹cordana no⁹ heret. **E**t cu⁹ m⁹ior oppo
sino qua⁹ prudentia possit heret i⁹ cog⁹scendo m⁹s
na dei potate cu⁹ e⁹sequat. sm q⁹ditos m⁹bo
ru. **I**deo opt⁹ n⁹ccio i⁹ deo p⁹valitate existe
na sine p⁹valitate i⁹ ip⁹ e⁹ q⁹lita z q⁹cordana n⁹lla
ten⁹ ee possit. **E**t cu⁹ i⁹ deo sic p⁹valita⁹ i⁹ q⁹ d⁹uy
na potate prudente. i⁹ q⁹cordana z e⁹ q⁹litate t⁹
nitas demonstrant. **De bonitate z supbia.**

In q⁹ gen⁹l⁹ x⁹ang. supbia e⁹ bonitati q⁹ria / na
ho supb⁹ diligit. hoc qd e⁹ u⁹le sup hoc qd e⁹
nobile. z odit bonu⁹ sup p⁹ximi. **E**t i⁹o h⁹uilitas
q⁹ e⁹ o⁹ q⁹ria cu⁹ bonitate querit. q⁹ mag⁹ nobiles bo
nu⁹ diligit. q⁹ m⁹is bonu⁹ z m⁹ultiplicat bonu⁹ ma
io z et bonu⁹ m⁹is z bonu⁹ mediu⁹ p⁹ mag⁹ et
m⁹is diligit p⁹ sui e⁹distancia ab ext⁹ms. **E**t i⁹
diu⁹ bonitate e⁹ v⁹nu⁹ bonu⁹ q⁹ det seipm⁹ i⁹ fini
te i⁹ bonitate mag⁹. **E**t i⁹ntate potate sapia amo
re z p⁹fectoe. bono qd sic i⁹ finitu⁹ i⁹ bonitate mag⁹.
z a bonu⁹ p⁹h⁹itu⁹ tradit hoc donu⁹ absq⁹ h⁹. q⁹
n⁹chil m⁹nuat de seipo. **A** bono donate z
a bono donato p⁹cedit v⁹nu⁹ bonu⁹ i⁹ finitu⁹ i⁹
bonitate z mag⁹. **E**t i⁹ existit e⁹ q⁹lita i⁹ bono dona
te z i⁹ bono donato z et p⁹cedere. **Q** si sic e⁹
diu⁹ bonitate e⁹ pl⁹ supbie q⁹ria q⁹ e⁹ absq⁹
bono donato z p⁹cedere p⁹h⁹is. **E**t h⁹ e⁹ p⁹ h⁹

q̄ i diuina bonitate nō eet. ita nobilit̄ donū da
 tū n̄ ita bne diuina bonitas cū hūilitate querē
 et p̄ m̄iore hūilitate diuina hūilitas t̄m̄ nō e
 xister̄ sup̄bie q̄dices. / Et cū s̄m̄ q̄dices hu
 ius arboris m̄ior q̄ueta q̄ sic int̄ diuina bona
 te et sup̄bia q̄redi debet n̄c̄rio. Idco maifest
 rat̄ q̄ i deo ē bonū q̄ totū se ip̄m̄ tradit bono
 donato. et q̄ ab uno donate et ab uno donato p̄ce
 dit. vnu bonū p̄dico egle. / Qū iis. h̄. sic ē quei
 ar s̄m̄ q̄dices huius arboris. Idco ē h̄ de cuius
 t̄n̄ta maifesta. / **De magnitudine et superbia.**

Si sup̄bia h̄eret ita magna potate i se ip̄a.
 q̄ ex se ip̄a genaret i finitā sup̄bia i maḡ.
 potate et t̄n̄ta. / q̄ ex ambab̄ sup̄bijs una su
 p̄bia p̄cedet i finitā magna i potate et t̄n̄ta
 et q̄ oēs i s̄m̄l̄ foret vna eēna i finitā i pot
 rate et t̄n̄ta. / **Impo.** q̄dē eet q̄ hūilitas poss
 deūte sup̄bia sup̄dcaz n̄c̄ aliq̄ hūilitas eē
 possit. / Et cū sup̄bia cū m̄ozitate queriat. et
 nō eēt hūilitas cū m̄ozitate queriat. et cū eē.
 Idco optz i deo vna hūilitate existe q̄ sic m̄
 ior q̄ aliq̄ sup̄bia. q̄ h̄o q̄s̄dare ut i sua q̄s̄da
 t̄e ualeat opinari. / q̄ si sic nō eet hūana q̄
 s̄daro poss̄ p̄sare m̄iore sup̄bia q̄ sic diuina
 hūilitas. et eet m̄ior aīa h̄ois i q̄s̄dando su
 p̄bia q̄ diuina hūilitas i maḡ. poss̄ eē. / hoc at
 ē ip̄o. n̄q̄ ip̄o. significat̄ q̄ i deo existit
 vnu hūile q̄ ex toto se ip̄o genat al̄u hūile
 i finitā bonit̄. maḡ. et ab hūile genā
 te et ab hūile genato i finitā i bonit̄ i maḡ.

alio huic excedes / et hec res p[ro]p[ri]e huiles
i[n] sim[il]i t[er]m[in]a vna c[er]uina huilis i[n] i[n]finita bo[n]itate
m[ag]n[is]i[m]e q[ui]a q[ui] de c[er]uina designat t[er]m[in]as. s[im]p[li]c[ite]r
q[ui] declarat demonstrato sup[er]d[ic]ta. **Ex**istit v[er]o ge[n]t[il]i
t[er]m[in]a si i[n] deo existit t[er]m[in]a huilitat[is] sic i[n] d[ic]ta. cu[m]
huilitat[is] z sup[er]bia s[un]t g[ra]t[ia] q[ui]a p[ro]p[ri]e q[ui] d[ic]ta hu
militat[is] no[n] p[ro]hibet q[ui] no[n] existat sup[er]bia q[ui] e[st] matu
r[um] p[ro]p[ri]e v[er]o. **S**i deo no[n] p[ro]beret h[om]i[n]i lib[er]tate q[ui] p[ro]
p[ro]p[ri]e sup[er]b[us] seu huilis. diuina sapia foret huili
tan h[om]i[n]is g[ra]t[ia]. q[ui] p[ro]p[ri]e h[om]i[n]i a deo m[er]itu[m] z g[ra]t[ia] i[n]pe
t[er]re. **S**icut flos p[er]de arbor[is] no[n] s[ic] n[on] e[st] de
beat i[n] p[ro]p[ri]e g[ra]t[ia]. s[im]p[li]c[ite]r arbor[is] n[on] i[n] p[ro]p[ri]e arbo
re vni[us] floris ad alt[er]u[m] g[ra]t[ia] p[ro]p[ri]e existe[n]s. **I**g[itu]r
diuina huilitat[is] p[ro]m[itt]it sup[er]bia existe[n]s i[n] huilitat[is]
e[st] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e i[n]creata sup[er]bie obviare ad h[om]i[n]i
honorat creata huilitat[is] i[n]creata. **De amor e[st] a**

In h[om]i[n]e s[ic] q[ui] de amor z auaricia g[ra]t[ia] d[ic]it **uaria**
S i[n] m[ag]n[is]i[m]e. **N**a h[om]i[n]i diliges cu[m] largitate q[ui]a
q[ui] e[st] auaricie g[ra]t[ia] d[ic]it. **E**t auaricia tollit
z nichil donat / z cu[m] de p[ro]p[ri]e q[ui] p[ro]p[ri]e e[st] g[ra]t[ia]
q[ui] cu[m] largitate q[ui]a z amore. **S**icut h[om]i[n]i s[ic] i[n] a
p[ro]p[ri]e sup[er]d[ic]ta ut i[n] v[er]o z i[n] v[er]o rep[ro]p[ri]e s[ic] i[n] v[er]o
qua[m] tu quis p[ro]p[ri]e g[ra]t[ia] i[n] v[er]o z i[n] v[er]o exist
t[er]re. **N**a si i[n] deo existit amor q[ui] i[n] deo amet
amatu[m] ita fort[is] q[ui] totu[m] se ip[s]u[m] o[mn]i[n]i v[er]o / z si
amator totu[m] se ip[s]u[m] p[ro]ber. z amator existit i[n]
finito i[n] bo[n]itate mag[is]t[er]e. **A**lysq[ue] florib[us] o[mn]i[um] p[er]
arbor[is] sup[er]d[ic]ta / op[er]e n[on] i[n]creato i[n] amore i[n] fin
ta largitate i[n] bo[n]itate mag[is]t[er]e. z existe[n]s / **E**t q[ui]
to largita e[st] m[ag]is / tato diuina amor e[st] p[ro]p[ri]e a

uaziae q̄ dicitur. Et cū m̄ior q̄ uera q̄ uerū debe
 at fm̄ q̄ suppositū p̄ exant ī ḡditōib' arborū
 Idēo ī m̄ior ḡditōe huius arboris ē thyma' desig
 nata. q̄ q̄dē thyma' existit ī amate zamato / et q̄
 lib' s̄ amas zamato amat zamato / et ab utiq̄
 p̄cedit unū amas zamato q̄ oīa sūt ī sūt
 vna amor centralis ī sūt ī amate zamato ī
 bonitate magtū^{ne} erunt raly' sup̄ deis. **Si** au
 ricia potate ī sūt h̄erēt oēm largitate des
 truet / cū sit ita q̄ ī sūt potan potas alia
 resistē neq̄at / et cū ī deo sit ī sūt potas
 op̄z deū p̄ ī sūt largitate auaziae adūssari
 v̄n si ī deo existit v̄nū libale ī sūt largi
 tate q̄ ī sūt largitate p̄beat de sua p̄ larg
 gitate z nō de alia / nā si de alia largitate ē
 deo nō existet sua largita' ī sūt / et si ī
 deo existit ī sūt largita' z nō ē ī deo q̄ illa
 largitate ī bonitate magtū^{ne} ī sūt tradet / nō
 existet ī deo ī sūt amor q̄ diliger tradē do
 nū tā noble sic ē ī sūt / Et si ī deo ē deo
 amor ī dādo z ē ī ip̄o q̄pletū donū ad dādu
 p̄ amorē z dāre zamare ē q̄ uera' manifesta
 v̄n cū ip̄o sic flors p̄ me arboris altitū adū
 sari. Is existit demonstrata thyma' fm̄ q̄ uba sig

Argenti xan. De fide et spe. fiat s̄ dā

Si ī deo nō existet thyma' nō ē ī ip̄o op
 ato n̄ p̄ se deo h̄erēt opatoez z m̄ior opa
 tio q̄ ī deo existet ē illa quā deo h̄erēt ī ca
 turis. v̄n cū fm̄ ḡditōes arborū opreat opati
 onē existē q̄ sit ī deo m̄ior q̄ opato quā deo

potit cu fide mltis qcordare **I**deo i mioritate
 spei / i miori qcordacia qua ho her cu fide re
 pstat / i manifestat tntas oculis huane qsi
 ditatis uolens qsdare sic exant sup dictu
Quod genly sm uba tua sejt q fides / i spe possit
 mioris existe si i deo exister psonaz q tntas
 ut q eent i deo plies psona ifinite qz sit p
 ee tnta psonaz i deo plim existe cu
 dit xano / **S**i i deo no suficer tu psonaz opa
 to / i q opy eer ibi plibz / u i deo boita magtu
 etnta / i pfecto poss ee / spes no poniss exis
 te ita magna / u ita desparoi qzua / u c fides cre
 didiss ita nobite diuina patntate / i filiatorez
 atq pcessioez / si diuina pfecto idiger duab pur
 ntantib / i filiatorez / i pcessioib / **Q**uod g
 i deo no sit plies tby psonis / u ia plauis ip
 lutoib / i mcdas / et qz fides / i spe ex h / eent m
 nois / **I**deo tua obieto e nobilitan qzua q cu
 plalitate queit / qua i deo existe e nete / i et
 mioritan / i qcordane qz i fide / i spe ee queit
Quod iusticia / i carita **de carita / i iusticia** / **Q**uod iusticia
 qz maluoletia / i iusticia queit / **S**i in
 deo exister tnta / mltis mltis possit i hoie co
 cordare caritas / i iusticia / qz si i deo tnta no
 exister / na p tntate intelligit ho i deo gena
 tore existe caritatu iustu ifintu / i iusticia
 i caritate / qz de ifinta carita / i iusticie e i
 finita boitas / magtu / etnta sapia pfecto / i pot
 ta / **I**deo carita / i iusticia care possit ee miores
 p influentia mcare carita / i iusticie p dca / qz

possit esse absque caritate et iusticia generatores
huiusmodi. Et hoc idem sequitur de filio et de spiritu sancto. Si
quibus est caritas et iusticia per semetipsum et in semet
ipso in bonitate et integritate. Et in fine. Item cum sunt
condiciones huiusmodi sequitur caritas et iusticia
esse possunt esse in iure in hoc si in deo est unitas
quod si in deo unitas non existat factum est non unitas

De unitate et *rependenda* / *fortitudine* / *designata*
Unitate multiplicata actualitate intellectus. et in
intellectu foras quod de unitate in se. Unde si in deo e
xistit unitas et unitas. intellectus huiusmodi in deo plus
potest intelligi. quod si in deo unitas non existit. Sic
homo qui potest plus in herba seu quibus vegetabilibus intelligi
quod in petra. et plus in bestia ut in quibus animalibus quod in
vegetabilibus et in plantis et plus in homine quod in bestis
aliquibus brutis animalibus. Et hoc est pro eo quod in vegeta
bilibus existit plus quod in lapidibus. et plus in brutis
animalibus quod in vegetabilibus et plus in hominibus quod in bru
tis. Si unitas est in deo humani intellectus plus potest ig
nare in deo. quod si in deo non foret unitas. sic intelle
tus qui potest ignorare plus in vegetabilibus quod in lapidi
bus. et plus in brutis seu bestis quod in plantis et plus in
hominibus quod in brutis. Nam quod in realibus plus exis
tunt. tanto ibi potest esse maior ignorantia intellectus. Quia
igitur hoc ita sit. et cum hoc per quod intellectus humanus pos
sit in deo plus intelligi et plus ignorare. queritur cum
dicuntur per se autem quod in arboribus et hoc cum esse queritur
ad demonstrandum quod intellectus potest esse in tantum nobiliss
intelligendo in deo res in mensuris valde. et quod ille
res in mensuris sunt valde nobiles. Et ideo quod intellectus

55
tota nobilitate intelligere non est potes. Idcirco et de
mostribili tunc. eo quod intelligere potest esse aliorum
et nobiliorum intelligendo. et per ino intelligendo plus
existere captivum. Et cum hec due ordines que
mat sunt diuina nobilitate et nobilitate illam
que creatam in per ipsum pinges nobilitate existens in
per carborum floribus consistat. Idcirco demonstrat quod
tunc est in deo. **Quarto** huiusmodi intelligere forcis
facit in deo profunda intelligere. tunc cum fortitudine
cordat in lig. et tunc magis multiplicat ad superiora
prudencie que tunc. et quod intelligere plus est captivum
et neque tota dei nobilitate intelligere. et dat fidei quod
credat hoc ad cuius intelligencia ipse suffice non est po
tes. tunc plus intelligere fidei fortificat et morafica
semetipsum. et ex hoc sequitur maior que tunc in
fortitudine et prudencia. et cum hoc concordata ma
ior possit existere per diuina tunc. et absque hoc. quod
diuina natura in tunc non consistet non possit esse ita
magna concordata in prudencia et fortitudine. Id
circo in hac maior que tunc que cum ordinibus huius
modi que tunc. et tunc manifestissime demonstrata.

In quod genus xam caritate et caritate et inuidia
et inuidia sunt que tunc in caritate hoc cum largi
tate et fidelitate que tunc. et per inuidia cum cupidi
tate que tunc. et cum fraude. Un si hoc caritate her
ad deum plus est inuidie que tunc que tunc cum her ad suum per
ximam caritate. et hoc est per eo quod in deo maior exist
it inuidia et maior largitas que tunc creatis. et si hoc
est inuidia de bono et honore dei plus est inuidia
caritatis que tunc. et si hoc est inuidia de bono sui per xij.

et honore et hoc est pro eo quod bonum et honor quod deo queunt
sunt maiores quam bonum et honor quod queunt creaturis.

Quod quod per se est significat in deo unitate existere
nam hoc per se floze demonstrat quoniam si in deo existit
caritas quod de se ipsa est caritate generat ipsa et quod
a caritate generat et generata procedit equaliter caritas
generat et generat et hoc per voluntate generat et gen-
erare. plus est distantia iudicia ad eundem similem diuine
caritatem quod est si in deo non existet caritas ut dixi
Et cum hoc per quod iudicia plus distat ad eundem deo si-
mili quod debet. sicut quod dicitur per me arboris atque
quod deo est demonstrabilis unitas in maiori quietate
quod existit per naturam diuinam et iudicia et per se.

Homo est secundum rationem fortitudo *et fortitudo et ira.*
et ira adiungit ad misericordiam. Unde cum ira in humano
corde iungit fortitudinem per debilitatem et defectum
cordis iungit fortitudo et cum fortitudo iungit
ira iungit per cordis profectum et cum ira iungit et super
at maiore ira tanto existit maior in uirtute et quanto
ira maiore iungit fortitudinem tanto ira existit
maior in uirtute et per se. **Q**uod dicitur est quod unum simile
in actu alii suo simili augmetat in uirtute et for-
tificat quod suum quod et dissimile. Unde si deus in uni-
tate et unitate consistit plus assimilatur eis quod est
unum in unitate: uidelicet anima corpus et unio u-
triusque quod est unum homo quod si deus est unum absque uni-
tate seu distinctio aliquarum personarum. **Q**uod uero homo sit
obligatus ad diligendum plus deum quam aliquam rem aliam
et cum multis creaturis in unitate et unitate asim-
ilatur homini ad diligendum plus suum dissimile quod suum si

fortitudo

mile ho magis existet obligatus / et cu ho p di
 lige suu simile possit qziaz uehementiq su
 o dissimili. hoc e pe q cu hoie no qcordat p
 cto ho diliges deu s simile i bmeate i tista
 te pot fortior existe qz tra qz si diliges suu
 dissimile adusan existet qz tra / cu ita sit q
 nlla re tanu sit pe qziaz sic deo. Cu ig h sit
 ita p dco i deo e significata i npta i miori simili
 tudie qua ho here debet cu h. qd plz debet dilige
 Est et i hoc designata q qto ho e deo simili
 tato pr ee fortior qz tra. / qz cu h. p qd fortitu
 pr qz tra ea fortior qredi debet sm qditoes
 hui' arbori' p dco i hui' qditois e tista reulata

Qonstat si qde q accidia plz e **de spe z accidia**

maioris spei qziaz q miori / qm negligetoz
 e ho ad affectadu res mignobles q nobilioz
 Vn si i deo e ifinita boita' magnu' etnita' z d
 q gener ifinita boitate magnu' etnita' z d et q
 ab hys duob' pcedat ifinita boita' magnu' etnita'
 z d / et q hys tres ifinit' sit vna eenna ifinita i boi
 tate magnitudie etnita' z d. Si aia hois iusti hoc
 scire i deo desidat. / z her spes q hoc sciet i glia
 maioris spes her sciedi i deo res igetes z mi
 rabito. qz si i deo p dcos tres itellige no opca
 zet / et ubi spes sciedi res imessas pr mior
 existe ubi qz accidia mior qziaz pot ee /
 cu h. p qd spes z accidia plz sit qziaz sit qe
 deduz. sm qditoes hui' arbori' p dco i nptas
 qua uob significat cu afirmatoe queit / z cu ne
 gatioe e discordas. Vn si no cu afirmatoe co

ueneret pater qd h p qd ppe r accidia mig fder q
rie cu afirmate queret / rō negatōe h p qd
magis eent qzic qordner / h at e ipō / rōt hūg
arborū aditōes / q si pō p qzic q ptes r accidia
qordner siml ad eēdu vnu r idē q fder iug
r iugū / r h qstac eē ipō r dōto maifesta **Qu**
ū xan pbaū tūrate i deo existe qnq arborū
sup dōis ipe rēulit ista ūba. **Indes** sic deo cui
ūrate gtiōsissime tūrate. **hem** noncia i sigfica
tōib' floz r cū dōitōib' arborū p dōax. **Un** si tu qe
tū r pāstēm nō rēputā dēmonstratōib' qd ego
t de stūta tūrate dñi dē nū r p būy. ego col
ligā plō de flozib' arborū qd tūg itllatō dūy nū
lūmē rēape ualeat q exalter ad noncia dē
stūstīme tūrate. **Spndit** genl' nolo q plō ad
ligā de flozib' ad p bāda tūrate. **qz** dē pōte
q dīcā n p quē modū possū eē tō p pōne d
ūc vna eēntā absq h q ex ill' tō p pōnīs
q pōtā nō exīstā. **Si** xanō genl' q pōtō
nō p r eē n ex rēb' finit' r tūmān'. **qz** ex rēb'
ī finit' i bōitā magtū. **et** nū rē q pōtō nē
q eē r si simplicitā ex ī finit' i bōitāte magtū.
et nū rē nō poss' exīste. rēs qd ī finit' aptā
m' i bōitāte magtū. **et** nū rē exīstēt finitē i
bōitāte magtū. **et** nū rē. **Cū** iū sic ī finitē p
dō p eaz ī finitāte r p ī finitā pōtāte absq d
q pōtōe r siml vna dūyā sūplex eēntā possū
eē. **Un** q genl' xanō dīcā n qzic tūrate q eē m
deō q sūstāte apā tūrate r filiāte r pcesīōe r nō e
rēs alia q nō sic pā nē filiū. nē spō sū. **Spn**

de

dic xano fm qd dicitur p me arboris mior nobilita
 qua ho qd dicitur uatar debet arbori ipi deo. **U**n cu
 opteat i deo iustate existe uia pluuu opz
 nos iustate i unitate st illi ppetant cogit
 qb diuina iusta i miori nobilitate nro i illoru
 demostret. **U**n cu genas z genat z pcedes
 ab utraq sine admixte p p qoz i nata q res
 alie i qbz genato z processio no existit. **I**deo
 optz hoc i dei iustate z unitate existe p qd
 vna psona ealci p p qoz i unitate z et natura
 i bona mag^{ne} z ad eendu vna eenna bona
 imessa etna atq potes z q si sic no ees
 z et q p feto foret bona magtudiu z ees qd
 ces. hoc ar e ipo q impossibit. sigfiat opte
 nccio q thita existes i deo qster ex patre
 z filio z spu sto. **U**n qd genit^{is} fm essu ne pat
 tpre pcedit filiu z io si i deo pat existit z fi
 liu optz patre filiu pcedit p naz. **I**ndic xano
 diffeena ualde magna e int naz creati z ca
 ta naz. **h**oc e q etnitas z p feto cu icata na
 queunt q no faant cu creati z p dō genato
 z processio dei sūt diuise a genatoe z processioe q
 existit i creatis. **U**n sic lapid existes st ppe
 lapid no p e ho. ita dei filio z sps sts ha
 bete p feto z etnitate nequeunt hēre p n^m
 neq fine q si hērent carezet p feto z etn
 tate q sūt sine p n^a atq sine. **U**erū q tu p
 natiu hēs z fine. **I**g. p altaz naz q no est
 na sumi boi. poret hēre postiozitate q paret
 ad patre tuu z poret antede i tpre tuu nati

Proca n' vane manuez sin qua par filiu genat
Epndit vany. affice genit' i tua osidate qliter
vna eba seu plara genat exalta. e qlit' vngto
ex alto genat. et sic te ymagiaz optz diussuz
modu genatois ad genatoez. s. p' genatoez
fcaz i herbi' ut plant' r genatoez fcaz i animalibz.
sic te osidate optz diussuz modu genatois qua
filio dei recipit apat' r genatois qua recipiut
create qe q' alter modu genatois altior r nobilior e
eulle q' e i deo q' ille q' existit i creatis. Vn sic ai co
sideras genatoez q' fit i creatis. te ymagiaz optz o
patoes r p'etars eatez. ita i genatoe qua apat' filio
dei recipit. optz osidate floz s p' me arbor' q' b' ge
nato designat. na diuis' pat' seipm' intelliges r dili
ges. r sua boita^{tes} magni^{ne} etn^{tes} r d' genat filiu i boi
tate magni^{ne} etn^{tes} r d' sante s. ipi' r pat' intellige
te r diligere eate s. ipi' i boita^{tes} magni^{ne} etn^{tes} r d'
genat filio q' pat' i boita^{tes} magni^{ne} etn^{tes} r d'. e e q' b' s
Et si pat' no heret. itlletuz hui' n' hui' desideriu neq'
uelle exister absq' flozib' p' me arbor'. q' b' flozib' pat'
her ~~pat' her~~ scire posse r uelle p' dca filiu genadi. **C**
nli' q'ur a vano p' que modu sps fcs apat' r filio pe
debat. **V**an' v'ndit dices. sin solutoez q'is p' huc
p' r' r' p' d' i hui' q' e / qm' floz s p' me arbor' huc
modu significat / r significat illu modu ee diussuz ab
exitu que alie ab alijs faciut eate / na sin q' diuisa
p' fco. ai boita^{tes} magni^{ne} etn^{tes} r d' queit. intelligere r
diligere pat' seipm' r filiu que genat / r intelligere
r diligere filio patre r sementipm'. optz ab ambobz
altaz p' sona p' ede ipis i boita^{tes} magni^{ne} etn^{tes} r d'

z cen' ad eq'taz. / z h' e' s'ts. sp's que tu q'z p' / Et si ab
intellctu z amore pat'is z filij. / z et ab eoz boitate.
mag'ne em' p'ora. z p'fectoe. alia p'sona eq'li pat'
z filio i boita' z cen' no' exizer. i uolura' z intellctu
pat'is z filij. defecto exister. / z hoc e' ip'o. eu'deter.

Quid genit' que sp's s'ts ab vna p'sona no' p'cedit
im' / z p'cedit ab utraq' p'sonaz. **R**pondit x'ant' q'uo
pat' cu' nobilitate queit. / z fil' cu' nobilita'. similis.
tato sp's s'ts e'et nobil' mag'. n' p'ceder ab utiq'. **S**i
u' flores arbor' cu' sp'u s'to queiant mltiq. op'z. q'
sp's s'ts a pat' z filio sic p'cedes. **R**ix' genit' que a
sp'u s'to no' exir alia p'sda eq'li. s' i boita' mag'ne.
z d' **S**t que fil' no' geniat aliaz p'sona eq'le i boita'
z mag'ne. z d'. s' ip'i. **R**pondit. x'ang. sic tu te sentis
p'fectus i ee huano / z nichil t' deesse ad eendu ho
mies. ita z mltis mltiq sine op'ate op'z patre im'
p'fectois i boita' z mag'udie i seipo intellige z i fi
lio z i sp'u s'to. q' ip'e no' desider ee pat' alioz filij
n' q' al' sp's exeat a seipo. / q' si fieret supfluita
te appeter z excessus / et hac mer p'fectoz her fi
lioz z et sp's s'ts / z ex hoc q' fuer' p'fecto i floribz
arbor' z i qlibz p'sonaz / q' si sic no' e'et repet. q'
i p'sois z i florib' boitan' mag'udis z d' p'fecto
nlla fozer. **R**ix' op'z. q' nisi vna p'c'nta' z vna
filia' z vna p'sona sp's s'ts diuina cen'na. no' e
xistat. **Q**u' genit' q'uo are q' dicas m' si patre
intelligere. z diligere filiu exir ab ip'o sp's s'ts. ut
si sp's s'ts exir a filio patre intelligere z diligere
au' si pat' intellige' z diliges sp'm s'tm genit' suu
natu. **R**pondit x'ant' tota filio geniat a toto. p'ce

et tota sps stis. a toto pat' z a toto filio e' pcedes
q' si sic no' eet. p'dca totalita' no' concordaret cu'z
florib' arborib'. / z eet p'fecto florib' arborib' q'd dices
q' e' ipse. p'p' qua' impossibilitate' totalitate' existe
sic tu ea q' p' i' florib' q'd dicitur demonstrat. **Primas**
in xane q're i' deo existit t'mtate' p'p'ae. / z q're no'
f'zret i' deo q' p'lemetu' absq' t'mtate' / z q' due p'
sone' sufficiet' ad oia' ad q' sufficiunt' eos p'sone'. **Prin**
dit xan'. manifestu' q'd e' t'mtate' op'te' i' deo exis
te' p'm q' i' p'bauis arborib' florib' ant'das / z aduc
dicas q' ee' mltig' que' i' creatis cu' numo' vny
tati' z t'mtati'. q' cu' alto numo'. **Qu** sic ita q' ois
creata' sit vna i' s'ba' z i' t' b' idu' diu'. ex q'b' ipa
s'ba' q' p'it'. sic corp' q' no' p't' ee' vnu'. absq' lo
gitudine' latitudine' z p'funditate' / z absq' h' q' cor
p' ee' vnu'. logu' latu' z p'fudu' sunt existe' no'
ualezet'. **Qu** ig' ita sit q' i' creatis mltig' numo'
vnytati' z t'mtati' que'iat'. **Idem** op'tz q' i' deo.
q' p'fectio' h'et' ee' q' creatio'. ee' cu' vnytate' z t'm
tate' i' numo' sit concordat'. / q' si no'. p'p'et'. q' ee'
z numo' concordaret' i' creati' mltig' q' i' deo. / h' ac
e' ipse. q' impossibilitate' demonstrat'. q' op'tz necrio
q' deo sit vna' e'na' i' t' b' p'p'is sine p'tib' z p'au
tioz' b'. q' stituta' / q' si sic no' eet. i' florib' p'me.
arborib' no' exister' concordata' n' sue q'd dices po
sset existe' q' p'uate'. **Qu**eriat' ge'aly' si vna' p'
sona' i' deo possit ee' alia nobilioz' / z si i' deo possit
vna' p'sona' existe' absq' alia' / z si vna' p'sona' in
deo possit existe' p' seipaz'. **Prin**dit xan'. si vna'
p'sona' eet nobilioz' alia'. f'zret mltig' nobily' ip

fecta / et si i deo vna psona absq alia poss existe
 sine eruntate diuina vna poss ee / no tñ ia pba
 uig i deo necno existe tñitate / et si qlibz pso
 na no eet existes p se ipaz no hezet pfectoz i
 bonitate z dñi cu qlibz i bonita mag^{ne} z pfectoz
 heat. **I**do e existes qlibz p se ipaz **G**entili i rōg
 xanu si sapietes q cu ipō erat itlligebat ut crede
 bat i deo existe p dcaz tñitate **X**an^{us} ar rpn des
 ait. iudei z saraceni no itlligūt tñitate quā no
 credig. putate nos altaz tñitate crede i quā no
 mīme credig. q et i diuina eēna no existit / et
 ido no recordag cū ipis. n̄ ipi nobiscuz **S**extū. si ipi
 tñitate itlliger quā nos edig i deo existe co
 ges rōis 19 z recordatia floz p me arborz z ei
 qditōes ipos idmazet ad vītate gapietas de
 stissa tñitate dñi dei n̄ri. **Q**u^o z **S**extū ar nctū

X pians si qdē respexit **z** creatōe z recitōe

X qnq arborz z uoluit collige de flozibz ut
 gentili creatōez offeder **S**pondit gentili q no op
 tebat mudi cātōez pbare. nā sac^{ra} sufficiet pba
 uat hac iudeg / et iō xanū hūc ar nctū pbare
 desinit et colligit de flozibz ad pbādū ar nctū
 q post istū pxiē gmet. uidelz recreatōez. **X**

9
4.6.

I n qd gentili xan^{us} i nichilo **bonitate z mīgitudine**

I nichil boni existit / qm si aliq boni ibi existet
 sequer q nichil foret aliq. **S**ñ si des aliq bo
 nu fiat ex nichilo. uidet mīgna dei bonit^{as} ee
 mīoz p tale opatōez / q eet si ex vno bono bonū
 altū faciēbat. **S**extū si des aliq bonū qd foret
 altū bonit^{as}. qd et ipē sibi ipi iuger. z facer

illud bonum una persona seu existe. sequer magis bonum
in bono quod existeret seu una eade res / et in toto bono
omnis sic illud bonum eet. quod sic bonum quod ex nichilo e
creatum / et hoc e pro nobilitate diuini boni. a quo exiit
illud bonum quod e diuino bono quoductu. hoc aut e huius
modi ihu x / et bonum a quo huiusmodi ihu x exiit hoc e
domina nostra sancta maria / et sic sunt ta bona / et pro e ma
gis bonum in hoc opo. quod in bonum aliud ex nichilo eare
quod si sic non eet. bonitas magis eterna aliis flores
dei perfecti et inuoluntati existeret aduersitates / quod est
ipso. nam si possibile inuoluntati et perfecti cum floribus. pe
arboris concordaret hoc aut e ipso. u apper. **Qua**
genus ostendit quod sunt aduersitates prime arboris. maiore
nobilitate quod homo ostendere ualeat et intelligere debet
deo attribueret et cogitare / nam alii flores arborum et co
gnitio atque intellectus hominum non existerent concordaret
in deo attribueret et cogitare magna nobilitate uidet
omnis qui sunt creatore fore. e cogitare magna dei bo
nitate / et dicere et cogitare ac et cogitare quod deo
vult ee una eade res cum aliis bono creato. e
bonum dei / et bonum diuino bono punctu in aliis cogitare
et amare / et ideo magna dei bonitas in infinita mag
nitudine eterna. pota e in aliis designata / et cum hoc p
quod magna dei bonitas manifestat in aliis sic affirma
bile sunt aduersitates arboris. igitur e recitatio affirmabi
lis quod quod recitatio facta fuit cum bono quod deo in semet
ipso het. et cum bono quod s ipi fuerit / quod bonum ab
alio bono eare. hoc e abtra maria uigie acceptauit.
In nichilo non existit culpa nisi peccatum / quod si existeret.
nichil aliud ee possit. cum remouere culpa et peccatum

opus iustificatio
de melius creatione

.m.

ab aliq' bono. m'us e' q' sic aliq' creare ex nichilo.
 cu' clpa z p'ccm bono z m'ito q'dicat. Vn' si id' de
 tr' creato cog'it q' no' e' face' tm' bonu'. sic e' clpa
 z p'ccm abono aliq' remou'e. q'romagi' deo recog'
 sci queit. q' ipe' bonu' i' q' erat p'ccm z clpa glori
 ofissie recreauit. Et cu' i' tal' op'at'oe recreandi
 sit m'us bonu'. q' i' op'at'oe creadi. I'g' op'z q' ad ra
 le op'z fac'edu' m'us bonu' existat. q' ad creandu'
 aliq' ex no' ente. q' q'de m'us bonu' e' v'no q' de bo
 no creato ad bonu' creatu' fieri e' nec'e. u' bonu'
 creatu' corruptu' p' p'ccm z clpa v'none i' creatu'
 boni existet recatu'. Vn' cu' m'ior z m'ior op'at'oe
 m'us m'igna d'ni dei n'ri bonitate demostret z sig
 ficet. q' m'ior op'at'oe. I'g' i' hac m'iori demost'rat'oe
 im'ese dei bonitatis. huano i'lectu'. q' hui' m'iori
 significat'ois her' noncia e' recato paresta. q' re
 creato e' q'ucto filij d'ni n're st' gl'iose s'p'p'z
 u'g'is marie b'nd'ca sic ip'a z sua st'issima u'co.
 cu' q'uct'oe filij dei. p' qua' q'de q'uct'oez z p' hu
 ma'e n're i'ustioez ihu' x' fuit hu'anu' gen' ab ori
 g'iali p'cc'o. regenerat'ois lauac' repatu'. q'd p'ccatu'
 hu'um' ap'no p'ere. hoc e' ^{ab} adam q' lapsu' i'obedie
 cie dei p'cepta no' suau'. p'p' q'd mortale existit
 z fame z siti p'ntim. calore atq' frigo. ac et
 igratie s'bicim. n' no' m'lt' aly' defectib'. quos no'
 herem' si adam p'm'ito no' p'ccasset. et si filij
 dei carne no' sup'fisset. n' morte subysset i' q'm'
 erat ho'. o'es e'emo i' igne et'nalz i'fernalz. s'
 p' gl'iosissiaz st'itate q'uct'ois filij dei z nate
 hu'ane xpi q' sic vna p'sona tm' m' z p' st'itate

moys est p'na
peccati.

preciosissimum sanguis que ihu xps effudit a corpore
pro ad redemptioem seti. existit oes illi q i redemptioem
credidit a potate diaboli liberati et sum uocati ad
gloriam sine fine. *De potestate et caritate.*

Dixit xan genly. certu e si qd q deo creauit
creaturas et eas ppetatis ad significandu et demon-
strandu sua potate maxiaz et sua maxiaz carita-
te et id tradidit deo igni ppetate excedendi sua
pntate ad infinitu oburendo ligna seu qdlibz
alud passu s obedies si s trader lignoz infi-
nitas et locu infinitu q igni querecer. sim q iste lo-
cus s. queit i q sumo q tñ ignis infinita no her
matia ig corpore no oburet infinitu. In si ignis
q e causa tñmata et finita het ista ppetate et
potate qua no het a se ipo. ymo a deo q tra-
didit ea s. p magis deo het potate faciendi
i creatu infinitu bonu existe si creatu recipere
possit illud. q si sic no eet sequet q diuise uolu-
tas et potas eent opposite et q deo m iore pota-
te igni q sibi mes tradidisset. q ipso. q stat ee.

Vides deo creauit vna creatur et fecit illa m iore e-
xiste oib' alij creatis. et ipa het m iore potate
sapiaz et uoluntate q oes alie create m iore sig-
ficat infinita creatur face. i potate sapia et
caritate si creatu illud possit recipere. q eet si de-
huiusmo no faceret creatur. Et cu hoc p qd dei po-
testas et caritas demonstrat m iore ad faciendu bo-
nu infinitu i creatu si causa illud possit recipere
ee debar. Idco queit q deo fecit vna creatur
nobilioze i uirtute et uirtutib' q oes alie create.

et cum creatura huiusmodi possit esse melior omnibus aliis cre-
 aturis si existit unita ad eundem unam personam cum
 natura divina. Idem est propter quod si sit infinita in virtute
 si infinitate possit recipere. quod esset si cum potentia et
 caritate dei unita non existeret nisi iuncta. Et cum
 hoc per quod deus sua caritate et potentia demonstrat me-
 lius sit procedendum necessarium. In hac questione quod
 esse queritur quod si unitum huiusmodi est negatio. existit re-
 creatio quam nos quibus manifesta. **S**i potentia crea-
 ta et caritas creatura in huiusmodi creatio existit quod homo
 sit una persona cum persona increata. maior ex hoc
 potentia et amoris potest esse concordantia inter potentiam increa-
 tam et caritatem increatam cum potentia et caritate creatis
 quod esset si persona increata et creatura una persona non exis-
 teret. Et cum hoc procedi debet per quod in virtute create et
 create melius querantur et impossibile sit ipsas ad in-
 uicem aduicari. Idem quod unitio persone create cum persona
 increata est manifestabilis. et manifestatio recreatio
 lucide demonstratur. **De perfectione et gula.**

Mior est res est recipere quam creare. nam deus adam
 creauit. Verum iudas per peccatum gulositatis cecidit
 cum de fructu comedit et cecidit in ipsum peccatum in-
 obedientie et superbie cum fuit obedientes ipsi deo. In
 humanitate uero ihesus per peccatum aliquod nunquam cadere potuit
 unum cum operatio in qua lapsus peccati euenire non potest. sic per-
 fectior et nobilior. quam operatio in qua potest esse cadere peccatum.
 Et quanto operatio existit perfectior tanto est plus culpe gra-
 uis et peccato. Quod ita sit. et cum homo qui sit unitus deo
 possit esse plus gula grauius et superbie quam homo qui deo uni-
 tus non existat. Idem ille homo qui plus potest esse peccato grauius

pot' existe pl' p'fecto / et q'nto sua p'fecto pot' ee ma
 ior. tato i ip'o diuina p'fecto pot' mltig designari.
 Et cu' h'c p' q'd diuina p'fecto sit demonstrabilis mltig
 ee queiat / idco i maioru dei significatoe e recito
 demonstrabilis manifeste. **D**iuina p'fecto ad pceduz
 mltig q' ad creadu queit / na mai' e ct'puz p'cedo
 q' creare / cu' sit ita q' h'c q'd e nichil deo no q'dicat.
 ct'pa u' sit deo n'cario q'dices / Vn si p'ctm ade fuy
 genale m'ior ct'pa fuy q' e'et si exister spale / et
 q'nto m'ior fuy ct'pa r'buln' p'cti. tato m'edia ad
 sanadu r'p'cedu m'iore p'fecto'z idicat. cu' sanar
 p'ctm genale q' si sanaret ut p'ct' spale / Si p'ctm
 no e'et genale diuina p'fecto queisset cu' bonitate
 mag' ne pot' r'e i creado genale bonu / r' no fozet
 i q' p'cedo genale ct'pa cu' m'edia queisset / Et cu'
 diuina p'fecto r' m'edia sit vnu p' e'entia / cu' ee q'd
 e i deo sit vnu r'ide i ip'o e'entiatz / **I**g' genalis
 ct'pa i huana spe designat. q' op' m'edie sig'ficat
 i sanado genale plaga / p' qua genalitate est r'e
 creatio declarata. **De fide et spe.**

culpa remissionem
 ior est excitatione.

Fide' siq'de e' utiq' p' qua ho credit i deu / r' in
 reio paradisi gl'iaz / spes at' e' utiq' q' q'fidit. ho
 i reio m'edia r' reio iusticia / Vn sic tu genal' r'e
 corpato o'ctis uide' corp'alib'. Ita cu' fide r' spe. q'
 sit sp'ualis o'cti. dei opa sp'ualtz uider ho. Et q'
 to fide' r' spe' m'iores existit. tato dei opa ualet
 ho mltig i'uey. Vn si deo uoluit ee ho r' morte
 sustine p'p' hois recatoe'z. fides r' spe' ex h'c possit
 m'iores existe q' e'ent si deo no fuisset ho. n' morte
 p'p' hoiez sup'sister / q'm q'nto deo p'tra facit p'p'

hoyez. tato i hoie mior fidel z mior spes pot existe
 qd i fidelitate z despatoez q sur etpe uiaa z pta
 Et cu mliq mior fidel z mior spes qz mior cur
 ee queant. Idco fm gditoes arboru. h. qd est
 mior fidel z mior spes occasio. queien e cu ee
 i q qde ee. mior significat recato qua tu quis.

Maior donu qd deo create **De iusticia z pra.**
 pbeze uatar. z mior donu qd creatu qat reci
 pe. e qd deo creatu faciat existe vnumet. cu se
 ipo. et qd ad recandu z exaltadu creatu uelit q
 illa creatu q secu e vnu id. mior e passioez z ma
 iore morte sustineat qz sit passio siue mor. qua
 alia creatu ualeat sustine. Vn si deo e ho ppt
 recatoez hois. z ille ho fuit mortuoz ppt iusticiaz
 ad pacificadu humanu gen cu pa dei. i q ho p pmi
 pena pta cecidit. ex h. sur. mior ira z mior iu
 sticia maifeste. Et cu maior iusticia z ee queiat
 et mior pra mliq qz mior pa cu ee queiat. Ig i
 hac mioritate z mioritate p hui. fm gditoes ar
 boru e recato demonstrata. **M**aior iusticia uide
 ee si vno rex morte punit. qz si punit vn rustic
 et mior iusticia ac mior miedia e i hoie inoce
 re et paz uolere ferre alicui hois etpabili. qz e
 i hoie etpabili iusticia sustinere. Vn ois maior
 iusticia qua deo possit i creatu face. e illa q me
 liq cu miedia queit. h. e qd ipe uelit ee ho ino
 ces. z qd ille ho ppt et paz totu humanu gen pui
 at. Et si h. no eet mior iusticia reqzet mior
 tate florib pme arboru ad usum. h. ar e mpo.
 ppt qua z i qua e recreato patefa. **P**ri filio

dei sup̄st̄ hūanā nat̄az / e fuit ille hō mortu⁹ ad
saluādū dei p̄tm̄ / diuīa iustitia z pa p̄tor̄ i n̄se
mo existētiū quē heb̄ur cū dapnati fuerit eū
magi⁹ admisce adūst̄es. / Et si hō q̄ memorat⁹
i hac p̄f̄ta uita deū hūanā sup̄sisse n̄az / z illaz
hūanitatē mortuā fuisse ad ip̄m redimēdū de
potate diabli. z occasione ad p̄a. foras suā
rā mortificare pot̄t cū memoria sup̄d̄ca / q̄ fa
cerat q̄ filiū dei incarnasse nō credit / n̄ i eo q̄
hō. ū nō saluaret mortē credit recepisse. / Et
sicut q̄ forte h̄et occasione suā mortificandi
trā ratōe hui⁹ qd̄ credit. suā p̄a nō mortificat.
diuīa iustitia m̄tis i ip̄o q̄ i hōie aliq̄ fidei
quēit ad m̄plicadū m̄plice. s. penas. / Cū
iḡ h̄. sic ita. / s. oib⁹ p̄d̄is similitudinib⁹ / z oib⁹ az
boz qd̄ oib⁹ significat hūano int̄ctū. q̄ cū esse
quēit recitō quā satagi⁹ indagari. / *Septim⁹ az*
Dixit x̄an⁹ gen̄ly ad p̄b̄dū n̄ct⁹ z iustificatōe. / z p̄.
Hūc ar̄ctm̄ colliḡ hūc floze z sapia z amore.
p̄m̄t̄ q̄ i deo existit. s̄m̄ q̄ i p̄mo lib⁹ ex̄it̄. iā
p̄batū. / Vñ si deo nō cauisset hōies it̄tōe q̄ sibi
daret gl̄iaz. ū eēt sine fine durabilis. / sc̄p̄t̄ q̄
m̄t̄ p̄d̄m̄ floze z eūm̄tate z p̄f̄ctōe q̄ uicta eēt
posset. / et si deo cauisset hōies ū eēt i gl̄ia durabi
lis. cū p̄d̄m̄ floze eūm̄tā z p̄f̄ctōe q̄ cordaret. / Et
cū h̄. p̄ qd̄ m̄t̄ flōis sup̄d̄ctos nō ext̄et q̄ uicta
cū eēt quēiat s̄m̄ qd̄ oib⁹ hui⁹ arboris. / et h̄. p̄ qd̄
foret q̄ uicta quēiat cū nō eēt. / Id̄to manifestat
q̄ post resur̄ctōe illis q̄ saluatoz habeb̄ur
dabit gl̄iaz s̄p̄it̄naz. / *z s̄p̄t̄ et p̄f̄ctōe.*

Probatu si qd ex nra iam in deo opatoz p'p'ia
 tu p'sonalim existe q opato e distincta p diu
 sitate eo q diuise p'sone admuice sut distincte
 In cu deo sic sup'mu bonu oib' creatis. op'et
 sua op'ioez oib' aly' op'ioib' sup'poni / 2 id' p'fec
 noz op'ato i q ho spes heat e op'ato q i reb' p'p'o
 nis diuys existit. **U**n si ana i illa op'ioe her spes
 her p'fioze spes qua here uatar / et si heret spes
 e sua spes i p'fioez no ueret. sua spe' diuise p
 f'ioi existet qdices / q si eet diuina uoluntas
 diuina p'fio eent s iuice opponeret. h' ac e ip'o.
 q' ip'osib'le significat q op'ez diuina p'fioez spei
 trad' o'plemenu / na si no faceret ana hois foret
 nob'ioz i h'endo spes. q' i d'ido spei diuina p'f'io
 o'plemenu. qd e ip'o. **ma' ip'osib'le significat celest**

Si deo p'ter resur'ioez p'beret gl'iaz / 2 q ho no
 heret illa gl'iaz et'nalz sequer' q ho heret
 tra' p'p'ue i eo q gl'iaz qua ia iudat p'didit i
 et'nu / q si sic eet sequer' q diuina et'nal' et
 eis iusticia qdicer' s iuice i boia mag' ne pota
 i h'imo / h' ac e ip'o. **pp' qua ip'osib'le significat**
 q deo dabit gl'iaz q durabit et'nalz sine fine
 et si deo no daret post resur'ioez gl'iaz qd
 eet q'ozdane i q flors queiur qb' iudez p
 bauit gl'iaz paradisi. p qua qd' p'bat'oz sign'ia
 sup'des az n'cl' sine q no poss' ee p'bab'le gl'ia pa

Si ho q heret spes i **de spes fornicidie.** **dist.**
 Celesti gl'ia te'p'at' ad aliq' p'ccm' com'ite
 du. ille fornic' existit q' illd' p'ccm' q' ho q.

in celesti gloria spes non habet. **U**n si existit celestis gloria
spei fortitudo et uirtus in similibus sunt concordantes. et si celestis
in gloria nichil existit. spes et fortitudo in falsitate
quod uirtute quae uirtute. et per hoc quod est falsitas in talibus quae per
hoc quod est uirtus sunt in iore. et quod uirtus et spes quae uirtute
despiciunt uirtute et fragilitate atque falsitate concordant. **I**dem
significat celestis gloria in eo quod fortitudo et fides quod fal
sitate et sua gloria in talibus sunt concordantes. quod si sic non
esset. existeret in eis hoc quod est in iudicibus arborum quod dicitur.

Prudens est in magis bonum eligere et uirtute seu e
acacia. **P**erfuge in magis malum. et per acacia est homo negligens
acacia ad magis bonum eligendum et ad uirtute malum
malum. **V**erum illa est in iore acacia per quam homo existit
per negligentem ad eligendum in magis bonum quam in magis. et
ad magis malum quam in magis fortis uirtute. **U**n in hoc sic
ita in prophetia. **I**dem est demonstrabile deum glorificatore
existeret. nam si non esset gloria. pena infernalis non foret
ne magis bonum esset eligibile nisi in magis malum foret e
uirtute ita foret sic si pena et celestis gloria sunt in
eis. **E**t in hoc esse quae in similibus in iudicibus huius arboris.
per quod prudens et acacia fortis opponunt. **I**dem in hoc quod
cum esse quae. existit celestis gloria demonstrata. sine
quod hoc quod cum non esse quae in eis existeret. et quod cum esse co
uirtute non existeret. et destrueret in iudicibus arborum quae
sunt uirtute. **U**n quod gentes in anno sancti sufficiunt in prophetis
in superdem arborum de per in te quod dicitur in modum
in quae deus sanctus in gloria gloriabitur. **V**anum uirtute in prophetis
aut. modum in quae deus gloriabitur sanctus. et aliorum quae hu
magis uirtute in talibus ualeat in hac uirtute. quod si poss
in talibus. **H**erent homines in hoc sancto in gloria gloriabitur. quod in

De prudentia
et acacia

hunc talis pto i glia existeret. **S**exm aliquid
 trasige possi de hoc qd quis fm hac similitudine
Con sas bne qd eenne queit ee z itteluy ite
 llige z uoluntati dilige / z sic de reb' aly' hys simi
 lib' fm opitoez ppoz actiu. **V**n si tu cu oculis
 tue osiditiois inspices modu fm que tuq ite
 lletu cu itllige queit / z tua uoluta' cu dilige
 er qualy istaz rez uides qlit' sut disticte z dife
 rent' pnt se aduice / tu de istis reb' detetabile
 placitu heres recipe / na si uides bna nauē fi
 eri magis placitu ex h' posse' accipe qz si uides
 fieri bnu bacu / et si uides aliquē pte fieri.
 z luna z sidera celuqz mare z tra z oia q' ito
 to orbe existit. m'iore detetatoez recipes qz
 si uides bna nauē t'm' fieri / **V**n si tu ees i
 glia z uides qlit' pat' intelligit z diligit se ipm
 z filiu ac er spm fm / z itlliges z diliges se
 ipm z spm fm. genat filiu / z sps sts apat' z
 filio e' pcedes / et si tu uides qlit' filiu itllige
 z diliges patre z spm fm z semetipm a patre
 genat' z pcedit sps sts ab ipso / et si uides qlit'
 sps sts exit apat' z filio itlliges z dilige' patre
 z filiu z seipm / et si tu uides i deo genatoez z
 pcessioez ifinite bonitati' magni' eterni' pota'
 pferoi' sapie z amor' / et si uides qlit' oes hec
 trs p'one sut bna eenna ifinita i bonitate ma
 gni' eterni' z certi' p'sare potes qm magna glo
 ria heret tua aia / qua gliaz habes si i glia i
 traui' paradisi. **I**n glia uidebi' huana natam
 ihu x cu deo filio bna p'ona existe' z uidebis

modū sūm quē dei filius huānā sūpsit nāz. uideb
bisq̄ et quē diuina nāz et huāna solum vna sū
p̄sona / et quē se intelligit et diligit deus filius et hu
māna quā assūpsit. Videbit̄ et illa huāna nāz
m̄tiorē et nobiliore creatiōis q̄ sūc n̄ eē ua
leat i nā. Vide et pot̄ quē ihu x̄ huāna nāz
dn̄az s̄taz maria diligit et honozat. Videbit̄ et
oēs s̄tos gl̄ie ihu x̄ et b̄te gl̄iose uirginis marie
honozē et p̄uā exhibē / et uidebit̄ anḡloz et
arch̄aḡloz ordies / et ordines mariaz uirginū atq̄
et p̄fessor̄ / et oēs deo et huāne n̄e v̄nre carit̄e
laude dulcē et gl̄iaz s̄ date. Vñ si hoc i mēte cō
fides uide et cogitare pot̄. quā magni erit gl̄ia
quā uidebit̄ si te deus uocauit ad suā gl̄iaz et̄na
te. **I**n paradiso nō māducabit̄ hō n̄ bibet n̄ ac
cessus h̄ebit ad fem̄az. Et q̄ i h̄o s̄to corp̄ hu
manū laboris et t̄b̄t̄oēs p̄p̄t̄ d̄nm deū nr̄m sus
tinet. **P**o ad p̄m̄adu corp̄ i gl̄ia uidebit̄ et au
die corp̄ d̄ni nr̄i ihu x̄ v̄n̄tū cū deo filio / et cog
tabit̄ q̄ tuū corp̄ et illd̄ ihu x̄ sūc eiōde n̄e / et q̄ illd̄
corp̄ fuit morti traditū ad te ap̄ot̄ate diaboli
lib̄adu et i sua gl̄ia collocadu / gl̄iaz quā tu ha
bebit̄ i uidebo illd̄ corp̄ tā gl̄iosus nō q̄d̄ a me
q̄ nō posses t̄ ip̄az referre / et signa amoris q̄
ip̄e t̄ facer q̄d̄ posses t̄ ūb̄otes enarrare. **C**ū u
x̄an̄ p̄baū gen̄al̄ p̄d̄m̄ ar̄ictm̄ ip̄e die. s̄m̄ q̄
ordiatū e quē tu m̄tior̄ legi ualeas h̄ere non
cā. intellige pot̄ p̄ s̄p̄d̄az gl̄iaz / et q̄ lex xa
noz e p̄t̄d̄ubio m̄tior̄ q̄libz aliaz / cū m̄ior̄ et
m̄tior̄ gl̄ia m̄liḡ q̄ m̄ior̄ m̄ior̄ gl̄ia cū q̄dit̄o

by arborum sic concordans / q̄m̄tior gl̄ia neq̄d̄ ita t̄m̄e
signari iudeoz & saracenoꝝ legib̄ sic p̄ lege x̄a
noꝝ exant̄ maifesta. / *Octauus articuluꝝ. Exceptio*

.8.

A p̄t̄ ḡn̄li x̄ano *de spu s̄to / 2 p̄. de boitate & ma*
boitat̄ dei ē magna īc̄m̄itate pot̄ate. *ḡtudie*
p̄f̄ct̄oe sapia & amore. *Un̄ ad siḡficadu ita īm̄e*
faz boitate sic ē diuina boitat̄. op̄tuit q̄ p̄ op̄atoꝝ
su sp̄s filij dei huana nat̄az s̄. iuger ī uero dne
n̄re ste marie uigys gl̄iose / q̄ m̄ig bonū ē tam
noble bonū sic ē huana x̄. ab huana spe q̄ p̄
p̄ct̄on̄ corrupta fuit. ex̄ h̄ere q̄ sic bonū diuiz
en̄cū c̄atoꝝ / et si huana spes nō foret bonū
corruptū diuina boitat̄ nō eēt ītata magnitudie
demonstrata sic ē. *Et cū h̄. p̄ qd̄ diuina boitat̄ siḡ*
ficet̄ m̄ior. cū eē queiat. h̄. ē īcarnat̄o īḡ.
ī hac eēndi q̄cordana siḡficat̄ artic̄ls sup̄ d̄s
absq̄ q̄ aucto op̄o īgen̄t̄ dei boitan̄ maifesta
bile sic nō eēt. *Si de bono corrupto bonū in*
corruptū ē extractū / qd̄ sic maḡ & m̄t̄ig q̄ oē
bonū creatū eēt ant̄q̄ corruptū exister̄. m̄t̄ig
ex h̄. m̄gna dei boitat̄ eluceffit / et si de corru
pto bono c̄ato ē bonū creatū ext̄ctū qd̄ sic eē
le al̄t̄i bono creato. qd̄ de bono c̄ato īcorrupti
bilij sic p̄ductū. maḡ ī creatū bonū m̄ostrat̄
ī p̄ducedo de bono corrupto bonū creatū in
corruptibile / q̄ bonū īcorruptibile a bono ī
corruptibilij p̄ducedo. *Et cū h̄. p̄ qd̄ m̄ior opa*
tio & maḡ bonū m̄t̄ig īm̄essaz dei boitate siḡ
ficat̄ cū eē queiat m̄t̄ig. q̄ m̄ior op̄atio & m̄ig
bonū. *Id̄cto reulat̄ p̄ d̄s. articuluꝝ. eē uerq̄.*

Sinza dñā ugo glōsa s̄a maria bñd̄ta sic ip̄a s̄p
z nos bñdicam̄ ab ip̄a accepit ope sp̄s s̄i filiū q̄
s̄c̄ deo z h̄o p̄p̄iq̄ ē magne dñi dei n̄i bōitati
z remotio ē a n̄o i t̄l̄ctū / q̄ tota imēssitate
boni existēti ip̄a b̄a ugie q̄p̄tēde ualeat i se
ip̄o / Et q̄to h̄uan̄ i t̄l̄ctū ē remotior ad q̄p̄tē
dēdū bonū diuīa bōitate c̄atū / t̄to existit re
motior ad q̄p̄tēdēdū diuīaz bōitate z maḡn̄^{nes}
q̄ creatū i n̄za dñā z i suo filio illd̄ bonū / Et cū
h̄ cū eē queiat p̄ qd̄ m̄gna dei bōitas ē celsior
ad n̄o eēdū h̄uano i t̄l̄ctū q̄p̄tēssa / z bōitas z
maḡtudo dei q̄cordat̄ m̄tū cū h̄ qd̄ maḡi cū eē
queit̄ q̄ cū h̄ qd̄ m̄ cū eē queit̄ n̄o existit
p̄d̄o q̄cepto s̄c̄a s̄i sp̄s ope significat̄ n̄c̄t̄ia
ratōe. **P**batū ē i deo t̄nitatē existē / In ma
iō bonū q̄ p̄o s̄c̄a s̄i fieri ē op̄atō t̄nitatē / z maiō
bonū qd̄ i creatā sp̄s s̄c̄a s̄i p̄p̄ face ē q̄ eē ope
filiū dei s̄ b̄mar c̄atū / et q̄ n̄za dñā ugo b̄a
q̄ ē creatā medio eo s̄c̄a s̄i m̄t̄ z ḡit̄ creatori
In si sp̄s s̄c̄a s̄i odiret tale bonū z tale op̄atōe
m̄t̄ creatorē z c̄aturā existē / m̄iori z m̄iori bo
nitatē q̄ m̄t̄ c̄aturē z c̄aturā eē p̄t̄ existēt
q̄d̄ices / q̄ si facer̄ imēse dei bōitan̄ q̄d̄ices q̄
q̄sistit i et̄n̄tā p̄t̄ate p̄f̄ctōe sapia z amore
h̄oat̄ ē ip̄o p̄t̄ quā ip̄sib̄l̄t̄ ē i q̄ ip̄sib̄l̄t̄
q̄cepto filij dei quā recepit b̄a ugo cohoq̄an
te sp̄u s̄c̄o existit liq̄de m̄ifesta. **De amore et**

Si filij dei carne assumpsit h̄uana **justicia.**
Diuīḡ amor for̄a z exp̄ssio i h̄oie i fundit̄
z ip̄mit̄ q̄cordat̄ia z iusticia q̄ facer̄ sino fo

66
ret icarnat? Et cum iusticia sit bonum / iusticia uero
malum / et cum per maiorem iusticia diuina amor de
mostretur magis quam per maiorem / Tu et fides et caritas
spes prudentia fortitudo temperantia per maiorem iusti
cia quam per maiorem magis sit concordat / et per maiorem
iusticia quam per maiorem uehementius uicis ordinat.
Igitur secundum ordinem huius arboris de spiritu sancto dei filio
exceptis / quod si non esset superius flos ordinem con
dane et ordinem arboris antedictis / quod est ipse eundem /

De potentia sapientia et amor *de potentia et prudentia.*
In perfectione queritur in tribus uidelicet / quod per potentiam potest
fieri concordantia / et per sapientiam scilicet fieri / et per uolunta
tem diligere fieri / et per perfectionem debet fieri / et si sic
non esset hec concordantia. scilicet quod per flos foret quia
etiam quod ibi nullatenus potest esse. In maiore potentia quam de
i creatura hec ualeat quod possit ipse et meri iudice
et huiusmodi sedet de sua sapientia et sua uoluntate et su
a perfectione / et maiore potentia quam creatura uelle possit
et intelligere in se ipsa est quod se bene personam cum persona
diuina intelligat et diligat. Tu igitur huiusmodi ita sit iudice
natura et potentia floris per hunc et ordinem huius arboris
uero manifestat dei filium incarnasse. **S**i maiore potentia
quod sit non esse ualeat est quod infinita potentia in bonitate magis
et certum infinita potentia in bonitate magis et generat
et agere et generato infinita potentia exeat in boni
tate et magis et. Sed notandum quod maiore potentia quam
sit non esse possit per infinita potentia et finita. sic quod
infinita potentia finita potentia uincat. sicut ipse / et si
huiusmodi non esset maiore potentia quam foret per potentia in fini
ta et finita. scilicet quod potentia infinita non esset

maior q̄ finita. aū q̄ potas finita m̄ior existet q̄
ifinita. h̄. at̄ nō ē q̄d nū ratio. Et si prudentia po
testate ifinita m̄iore nō intelliget q̄ finita. et
florib' p̄me arborū / r̄ aditōib' hui' arbori' q̄ dices
h̄. at̄ ē ip̄ole. ob quā ip̄osibilitate declarat̄ illd. de
be existe p̄m̄ aditōes hui' arbori' q̄ potas r̄ pru
dentia m̄lig cōcordat̄. i. q̄ cōcordācia manifestat̄
artictō sup̄ dictō. *De p̄fectōe / r̄ accidia.*

Perfectō r̄ accidia sūt oppoite. nā i p̄fectōe nō
existit q̄ cū accidia queiāt. n̄ i accidia ex
istit p̄fectō q̄ defectū q̄dicat. Vñ si dei fili' asūp
sit hūanā nat̄ā. m̄iore p̄fectōe i n̄āz ifūdit hu
manā. q̄ si nat̄āz hūanā m̄ime asūpsisset. Et
q̄to m̄iore p̄fectōe deo i n̄āz hūanā pot̄ seu i
fūdit. tāto i creatā p̄fectō r̄ cāta uehementi' q̄
dicūt accidie / r̄ oib' q̄ cū accidia cōcordat̄. Et
cū m̄ior d̄ietat' q̄ sit p̄ p̄fectōe r̄ accidia cō
cedi debeat. Iḡ i maiori d̄ietate ē dei filij in
carnatō liq̄d̄ ayb' p̄testā. *De fide / r̄ spe.*

Dixit x̄ano gen̄ly. fide' r̄ ifidelitat' oppoim̄ ad
iustit̄. r̄ spes r̄ despectō similtz alt̄it̄ r̄ d̄iat
Vñ cū fide' r̄ spes sint iustis r̄ eaz d̄ia sint iu
cia. Iḡ q̄to fide' r̄ spe' m̄iore' existūt. tāto q̄
sua d̄ia m̄lig sūt cōcordē. Vñ si dei fili' carne
asūpsit. fide' q̄ i carnatōe credit. / r̄ spes q̄ in
m̄carnatōe sp̄at. i hōie existe i gradu alio
ri neq̄ue. q̄ existat / et si fili' dei nō ē m̄car
natō. fide' r̄ spes ponisset i hōie i m̄iori q̄
dāna atq̄ gradu alioz existē q̄ existat. Et
cū h̄. p̄ q̄d fide' r̄ spes m̄iore' hēnt nobilitate

67
cū eē queiat. sūm ordines hui' arboris. Idco in
illa eēndi m̄ozitate z qcordina significat. Ita hu
manitas quā dei filius assūpsit in nra dñā uigie.
Fortitudo z tēpācia *z fortitudo z gu.* **I**glia
queiūt. q̄r in tēpācia atqz gula. / et qz hō co
medit z bibit quibz die. / et qz res q̄s hō come
dit z bibit sūt ori z gustu ualde sapide z pla
cete. Idco des ordināu fortitudiez z tēpāciam.
gule z in tēpācie adūssari. ū dñā in hōido fortitu
dine z tēpācia ualat detari. / Et cū p. ad p̄e
do m̄itu m̄ta' in die uab'. z p mortificatōez gu
le des uelit q̄ in hōie m̄gna eēt fortitudo z m̄g
na tēpācia. / Idco des uoluit. n̄az. huāna su
me ad saluādū hōiez. / et ad h̄ ut deū honorat
et h̄. qd. s̄. grām z placabile foret diliger. / morti
ficaret cū maior fortitudo z tēpācia in se gula.
q̄ m̄ior tēpācia z fortitudo. possūt in hōie m̄tig e
xiste p̄ incarnatōez filij dei. q̄ sine incarnatōe.
in q̄ m̄tig filij. q̄cepto designat. **I**n q̄ genilis
xano. / q̄e oēs r̄s p̄sone dei carne nō assūpsē
rūt. / z p̄sone filij in carne assūpsit. **P**ondit
xano. / ad significādū m̄tig. quē. quibz tū diuinaz
p̄sonaz ab alijs distiguit. maxima dei sapia ordi
nata extitit q̄ nō h̄bna p̄sone foret s̄dū in
carnata. ad euītādū ne in diuinis p̄sone q̄fusa.
distictō uideret. / et ad significādū q̄ vna p̄sona
z vna filiatio. / z vna p̄sone sp̄s s̄t in trinitate dei
p̄fēssie sufficiūt. uoluit dei fili' in carne
ri. / nā si plūb' una p̄sone idiger incarnatō. nō
eēt ideo magnū. z p̄fēto designata. **Q**uerit

axano genly / q̄e filij carne sup̄sit. / z nō p̄t ut
sp̄s st̄s **E**p̄ndit x̄ano / h̄ p̄ qd̄ huam̄ it̄l̄ct̄ q̄d̄
t̄es z q̄cordaria floz it̄llige ualar deo uoluit
ordiar̄e ad maḡtudiez z p̄f̄ct̄oz ī suo ope dem
ost̄radū. / et q̄ fili⁹ dei ē gen̄at⁹ seu gen̄at⁹ / et
ipe huana carne sum̄es gen̄at h̄oiez. / **I**ḡ q̄tū
resp̄tū car̄e v̄n̄ta p̄p̄one m̄l̄ḡ p̄r̄ filiū dei. et
filiū h̄ois queit. q̄ p̄r̄ pat̄re z h̄oiez. / z p̄r̄ sp̄m̄
st̄m̄ z h̄oiez. p̄ eo q̄ filio dei z filio h̄ois gen̄ato
ē q̄cordis. **A**d̄ genly de p̄cor q̄ d̄ca m̄. q̄ d̄
cūc̄ iudei z sarraceni sup̄ isto q̄ceptois articlo.
Ep̄ndit x̄ano / n̄ris īpedientib⁹ p̄ctis nos aly
x̄ani sum⁹ negligere. ad siḡficadu z demonstra
dū ī fidelib⁹ n̄raz fide. / z ip̄i et h̄ent dura cor
da z ḡss̄ it̄l̄ct̄ ad it̄lligēdu. lege n̄raz. / **S**̄
nō nō ēd̄iḡ illa icarnat̄oz. quā ip̄i nos cre
de oppin̄at⁹. / et fide q̄ nō icarnat̄oz filij dei
cred̄iḡ ē alia quā ip̄i nō p̄t̄er̄ credere z se
cū sum⁹. s̄b̄ d̄uss̄ op̄ionib⁹ ad̄s̄ant̄s. / *non⁹ articl⁹. ē.*
In qd̄ x̄an⁹ genly. *nam ex̄iḡie m̄. / z p̄o x̄e bonitate*
q̄to bonū ē maḡ z m̄l̄ḡ. t̄ato ei⁹ z maḡtudie.
op̄ato m̄jor z m̄l̄ḡ. ope b̄oi m̄jor. existē ē
nec̄e. / **S**̄ m̄jor z nob̄l̄ior nat̄uita q̄ s̄c̄. n̄c
ē ualar ē nat̄uita filij dei. q̄ de pat̄ deo na
st̄. / q̄ nat̄itas ē ī p̄f̄n̄ta bonitate maḡ. et
m̄l̄ḡ. z d̄ nascere bonitate īf̄n̄ta maḡ. z et̄n̄.
ex īf̄n̄ta bonitate maḡ. z d̄. / et si ē f̄c̄a b̄oyed
ex bono nato īf̄n̄to ī bonitate maḡ. z et̄n̄. z d̄
cū bono c̄ato f̄n̄to z nato. ambob⁹ b̄ois. ex
m̄l̄ḡe il̄ḡe nasc̄ent̄. maior nat̄uitas et

noblior carē q̄ possit ee. est. hōiez ac deū nas
 a ex mliere uigie sacra iusta z et uerosa. Et
 si h̄c nō eēt noblior natiuita q̄ icreata ee uale
 at. natiuita filij dei q̄ a deo pat̄ nascit̄ nō eēt.
 noblior natiuitas q̄libz aliaz. Vñ sic bonitā que
 nrt bonificare h̄c ē bonū face z magtū! magficia.
 Ita sigficatōi queit sigficare / et fm q̄ bonū ē
 mag. sua sigficatō. m̄iori sigficatōe fieri ē ne
 cesse / et p̄dō fm q̄ditōes hui' arboris deū uoluit
 natūz huāna sume i femia uigie z uoluit ee
 vna p̄sona cū huāna nā. Voluitq̄ et q̄ illa p̄so
 na nascet̄ de uigie ad exaltadu natiuitate i crea
 tā fecit̄. ū creatoris iuges natiuita mostraret̄

In natā natiuitas absq̄ p̄n̄. z corruptōe femie ne
 q̄ ee / et ideo fili' a deo pat̄ nascit̄ tm̄ m̄ sine p̄n̄.
 q̄ditō at hui' arboris ē q̄ flōrs nō sint. s̄ i uice
 opponere. Vñ si filij dei de mliere uigie nasci uo
 luit absq̄ h̄c q̄ sua uoluita et n̄tan q̄ nō h̄et p̄n̄.
 q̄dicat. z uoluita z potas queiūt i h̄c q̄ deū et
 h̄o p̄t nasci de uigie. manifestabilis ē huāno i tel
 lery q̄ flōrs m̄ se neq̄t m̄ aliq̄ adūfari. q̄
 si filij dei noluyset se ee h̄oiez n̄ cū huāna natā
 nasci de uigie icorrupta. Et cū h̄c p̄ q̄ m̄lig of
 redit̄ se ee ip̄o. flōrs q̄iaz ad uice ee debet
 necario. Is i hac ip̄ossibit̄ manifestat̄ sta natiui
 ta qua iuestigat̄ hui' roib' z i uenit̄ i ip̄a nece
 sitate p̄hitar. p̄ qua ē concordata flōz p̄me ar
 boris manifesta. **de potestate z p̄fectōe.**

Omnis maior p̄fectō q̄ i opatōib' n̄alib' existat
 ē q̄ fm c̄suz natē vna res nascat̄ ex alta.

et idē m̄jō posse et nobilitate q̄ n̄a h̄ere uat̄at ē. q̄
suo ope b̄na res al̄az uat̄at gen̄are / et q̄ b̄na
res ex al̄ia possit nasci. q̄ si sic nō ēet sepe
t̄ q̄ p̄f̄ctō n̄al̄is et pot̄as n̄al̄is. eēt al̄t̄erū
q̄rie et adūse h̄. at̄ ē impo. q̄. ip̄osib̄l̄. siḡficā
de et creat̄e nat̄ur̄as ī quā cred̄it̄ x̄am. / n̄a de
inflūētia nat̄ur̄at̄ filij dei q̄ a deo pat̄re nasc̄it̄
opt̄z ēē b̄na al̄az nat̄ur̄at̄e m̄jō nobilitate q̄
nat̄ur̄at̄ quā deo filī fac̄ de deo pat̄re / et q̄ sit no
bilior. nat̄ur̄at̄e. q̄ ī creat̄is sit s̄m̄ cursu
et regl̄az n̄ate ad ostēdēdū m̄jōre p̄f̄ct̄az et
majōre pot̄atez ī deo q̄ ī creat̄is ex̄iste. / cui d̄
creat̄e s̄p̄ se ip̄az pot̄as et p̄f̄ctō nō debet. q̄m̄
s̄h̄. h̄eret sua pot̄as et sua p̄f̄ctō ex̄ist̄et ī ope
ate. qd̄ ē impo. eūdet̄. / b̄n̄ n̄ nat̄ur̄at̄. x̄ f̄oz
s̄p̄ n̄az. pot̄as et p̄f̄ctō. nō quēset ita b̄ne ī
op̄at̄e q̄ p̄t̄ deū et eāt̄az ex̄ist̄et. sic faciūt.
si s̄p̄ n̄az nat̄ur̄at̄ ex̄ist̄at̄ fact̄a / et q̄ ī illa nat̄
ur̄at̄e sit n̄c̄ d̄ns et n̄a. / Et cū m̄jōz pot̄as
et p̄f̄ct̄is q̄cordātia m̄jōre ī deo nobilitate
īdicat̄ q̄ m̄jōz q̄cordātia. / et m̄jōz nobilitas
deo recoḡsci debet s̄m̄ q̄dit̄oz arbor̄. ī qua
flos pot̄as et p̄f̄ct̄is s̄b̄it̄. / Is ī q̄dit̄e h̄ua
nat̄ur̄at̄ ih̄u. x̄. dei et h̄ois et iūḡit̄as gl̄iose.
n̄re d̄ne ste marie ostēdit̄ manifeste. / **P**rima
pot̄as et p̄f̄ctō ī īf̄inita bonitate magnitudie et
ita fort̄e quēiūt. q̄ s̄m̄ c̄f̄uz n̄c̄. sol̄ ī t̄ute
radidēiūt ū s̄p̄ rad̄is uat̄rū penetraret
et cām̄az p̄ uat̄rū m̄jō illum̄inaret sine uic̄
corrupt̄oz / et absq̄ h̄. q̄ sol̄is rad̄i ex̄ist̄ent

intrupa. **S**icut si rota solazis integris sine solis ruit
 corruptioe p uirtu integru penetraret. nobi
 liore pfectioe potat r uirtus posuisset deus i sole
 r uirtu. qd posuit i eo q sol neqret itegs pene
 trare p uirtu integru. n si rota solazis p ipm
 trasiret poss uirtu itegru remane. **E**t q di
 uia potare r pfectioe corp' glificati no impedi
 et ad penetradu itegs p aliu corp' integru
Et cu fm gditoez floret. deu ordiase queiat. qlic
 penetrato glificati corp' demostret. et illa pe
 netrato demostret. si ho natus e ex uirgine. **I**s opz
 q sit ex uirgine natus ho ad penetratoez supdeam
 huano intellectuy ostendedu. sine q natiuitate flo
 r eiq gditoes no existet manifesti **xx sapientia**

In deo existit sapia. in hoie u. **rcaritate.**
Caritas. **S**icut qto diuina sapia i hoie maior
 existit caritas. tato caritas existes i hoie por di
 uina sapiaz plq amare. **S**icut si filius dei natus sup
 sit huana r e cu illa huaitate natus i seculo r illu
 minau illa huaitate miori sapia / o sapia i oib
 angelis r i oib hoib existere / r i fudit i illa ma
 iore caritate qlibz alia caritate. **S**icut q i
 natiuitate huaitat' qua dei filii supsit. sit nata
 mior sapia r mior caritas caritas. qlibz alia sapia
 r caritate / et si mior sapia r caritas inest nata
 mtig ex h. cogstet r diliger amor r sapia i ca
 re. **E**t cu h. qd mtig ad cogstedu r amadu iore
 atui amore r sapiaz. cu uirtate r ee queiat. **I**s.
 i hac miori eendi r uirtan' geordana manifesta
 tur natiuitas. ihu. xpi.

Ugentis scis q̄ i p̄fectōe **de p̄fectōe z auaricia**
 nichil existit auaricie / q̄ si eēt. foret defectus
 auaricie d̄ dices. / In auaritia similit̄ nlla p̄fectio
 existit / q̄ si faceret p̄fectio z defectus eēt adiuices
 cordate / **U**n̄ si nascit̄. vna bestia ex alia p̄fectior
 ē natiuitas. q̄ si vna arbor ex alia oriat̄ / z h̄c ē i
 eo q̄ n̄a nobilioz ē i animato corpore q̄ i inanimato cor
 pe sensualitate / et si vng hō oriat̄ ex femina p̄fec
 tor ē natiuitas. q̄ si vnu brutū animal ex alio oriat̄
 et sic q̄e p̄ eo q̄ hō cū rationaliā nascit̄. bes
 tia cū aīa inq̄. ratio nō existit / **U**ng h̄c sit ita.
 Si ḡ nascit̄ hō ex femina. z q̄ ille hō sit deo. p̄fec
 tor ē natiuitas q̄ sit natiuitas om̄z hom̄z alioz.
Et q̄to natiuitas i p̄fectōe m̄oz existit. tāto liba
 litate dei uehement̄ significat. q̄ auaricie aduſa
 ē. q̄q̄de auaricia ē liberalitatis ḡzia / **U**n̄ fm̄. h̄c ḡ
 n̄li scire pot̄ et intellige q̄ deo sua m̄iore largi
 tate iudicat. ubi foras sua b̄nificat carit̄z / et
 cū ip̄e se largitore ostendit. m̄tis significat. hōi
 q̄ hō sit auaricie inimicus / **E**t q̄ ad h̄c m̄io
 re significatōz p̄fecte largitatis sit dei natiuitas
 cū carit̄ z i creat̄a n̄cra. **I**deo ē dei natiuitas
 hōis manifesta. **P**̄fectio domū dicit deo femine
 cū s̄. dat filiu. q̄ cū s̄ tradit filia / z scis q̄e
 eo q̄ hō ē p̄fectior q̄ mulier i nat̄a / et si deo de
 disset p̄ filio mar̄ tue. / z q̄ nasc̄er̄. ex ea.
 cū tota sapia quā h̄es n̄c. z es a nob̄ alijs.
 sapiētib̄ h̄ic. nobili domū dedisset t̄ deo q̄
 dedit cū tu ab ip̄a fuisti ex ps̄ sic genit̄. **U**n̄
 si deo n̄c d̄ne s̄te marie filiu tradidit. q̄ sit i

p̄m̄is cunablis r̄i n̄antate ip̄a sapiēs. sic post
 p̄f̄ctōē etat̄ q̄plete fuit. p̄f̄ctōē donū. s̄. tradi
 dit. q̄ si is̄ip̄ies n̄ast̄et. et si ille filij que s̄ deus
 tradidit. tātaq̄ lib̄tate h̄uit. q̄ totū se h̄uano
 gen̄i p̄buit ad redimēdū r̄ sustinēdū p̄p̄ta
 rez. q̄cūntia. tormēta angustia. atq̄ mortez.
 foras auaricie q̄z̄ existit. q̄ si se reb̄. p̄h̄m̄
 nō dedisset. **V̄n̄** cū im̄ariozi largitate c̄ata sig
 ficer̄ m̄t̄iq̄ ic̄are largitan̄ p̄f̄ctō q̄ m̄iozi. **Īs̄**
 i m̄iozitate r̄ m̄iozitate sup̄d̄cis. p̄m̄ q̄ditōes
 arbor̄ r̄ ear̄ flor̄s ostēdit. n̄antat̄ quā tu q̄p̄.

Dixit gen̄i tang. **Ubi pl̄g de prudentia r̄ caritate.**

D̄it̄liḡ pl̄g pot̄ illd̄ qd̄ it̄liḡ dilige ut odire
 et ubi pl̄g pot̄ odire seu dilige. pl̄g it̄liḡ pot̄
V̄n̄ si deus ē h̄o / r̄ ē h̄o n̄at̄ ex fem̄ia ūḡie existere
 si h̄o it̄liḡ r̄ dilige. maior inde ē sup̄d̄cis flos. q̄
 si h̄o dilige ūext̄ nō it̄liḡ. ut si illd̄ it̄liḡ
 atq̄ od̄. / q̄ si sic nō ē. sequē. q̄ prudentia r̄ ca
 rita. for̄er̄ q̄z̄ic / r̄ q̄ q̄cordaz̄er̄ prudentia r̄ q̄z̄iū
 carita. / r̄ q̄ carita. r̄ ip̄udentia quepet̄. h̄o ar
 ē ip̄o. **m̄q̄** ip̄ossib̄l̄. siḡficat̄. cū ēē queize h̄o
 p̄ qd̄ prudentia r̄ carita. m̄t̄iq̄ q̄cordat̄. / q̄ si cū ēē
 dist̄ouer̄. cū ēē suū q̄z̄iū q̄cordaz̄er̄. / r̄ sequē
 r̄. q̄ ēē queizer̄ m̄t̄iq̄ cū h̄o. p̄ qd̄ prudentia r̄ cari
 ta. m̄t̄iq̄ q̄cordat̄. q̄ cū h̄o. p̄ qd̄ m̄t̄iq̄ q̄cordat̄. / r̄ se
 quē. q̄ ēē r̄ m̄ioz ūt̄q̄ opponer̄. h̄o ar̄ ē ip̄o. q̄ si
 ip̄o. sequē. q̄ deus cū m̄iozi ēē q̄cordaz̄er̄. q̄ ma
 ior ēē. / qd̄ ē ip̄o. r̄ q̄ q̄ditōes arbor̄ liq̄r̄ ēē. / i q̄
 q̄ditōē filij dei n̄antat̄ ē ostēssa. **C**ontract̄ r̄
 op̄atōib̄ q̄ deus sup̄ cursū n̄at̄ē op̄at̄ pot̄ m̄t̄iq̄

in tuo intellectu multiplicare huius prudentie / et huius
caritatis scientiam diligens. quod per intelligere miraculosa opera
in creaturis tantum. secundum vitam naturalem. **Quia** hoc sic ita.
multis quod potest in tua anima huius multiplicare caritatis
et prudentie si deus facit opera mirabile de creatura in
se ipso humana sumere carnem / et nascere de uirgine. quod
facies si deus opera miraculosa non faceret non in creaturis
solum. **Et** cum hoc per quod suspenses huius sic maior in cog
sciendo et diligendo deum cum gaudioribus arborum quecumque / **Et**
in maiori significatio miraculose operatio facte in deo et
in creatura dei et hominis naturalis demonstrat. **22114**

Iusticia et superbia sunt contrarie. **icia et superbia.**
Item in nostro patre adam et in nostra matre eua orta
fuit culpa et peccatum per superbia. **Et** cum superbia et iu
ria quecumque. contra humilitate et iusticia. **Idcirco** secundum
flos gaudios. optet humilitate et iusticia in naturate
melioris creature omnibus creaturis aliis concordare ad hoc
quod in creatura maiore foret iusticia et humilitas quod sit pe
ccatum et culpa. quod in hominibus per iuriam et superbia deuenie
runt. **Et** si sic non esset flos gaudios destrueretur
et in flore perfectiois et iusticie esset contraria. quod in
flore perfectiois et superbie discordantia monstraret. quod
discordantia est impossibile eundem. in quo impossibile. sig
ficat. quod dei filius cum humana natura natus est. non in huma
na natura. humilitatis et iusticie maior utique oritur.
Quia xianus per bauerum gentem. superbum arictum. gentilis
ab ipso interrogat. **Dica** mihi illa forma qua tu dici
a quo dei filius natus est. cuius regis fuit filia. **ut** quod
nobilitas mulieris potuit ad hoc sufficere ubi utter
deus naturam humanam accipit et ex eadem diuina nobilitas

nasci uellet **I**psu x̄an. **V**ras ē q̄ nra d̄na sta
 maria fuit de gene dauid q̄ fuit rex honorabi
 lioz q̄ nuq̄ fuit ī p̄to iudeoz. **V**erū pat̄. nost̄.
 d̄ne ste marie nō fuit rex. n̄ ei9 genit̄x regina
 ymo fuerūt p̄sone paupes. et gl̄iosa b̄ra uirgo
 maria fuit paup̄ia istoz bonoz tēpaliū. fuit
 t̄m uirtib⁹ excepto suo filio d̄noz oib⁹ creat̄is
 et hec d̄na tātaq̄ habet paup̄tate z mediat̄. q̄
 q̄no ex ea nato fuit saluator mudi. nō habet ha
 bitactm̄ ī q̄ d̄stūbet z suū filiū p̄ceret. s̄ ī sta
 bulo qd̄ ē besty⁹ cois m̄ssio pepit. **V**n̄ h̄ f̄m̄
 fuit ī siḡficat̄e im̄esse hūilitat̄ filij dei q̄ est
 pl̄9 q̄ oēs creat̄e sup̄bie q̄d̄ces / nā si filij dei
 uoluiss̄ ex regia nasci d̄na oib⁹ regiaz hui⁹ s̄cti
 b̄m potuiss̄. **V**erū nō ita m̄gnā q̄cordat̄a hūi
 litat̄is z iusticie q̄t̄ ī iuzā z sup̄bia ostēdisset.

Tu scis b̄n genlis **reus auct̄. ē crucifix̄.**
Quod gl̄ia z passio seu pena z mort̄. / z p̄ dem̄ḡ.
 sūt ḡue / et iō scire potes q̄ passio **tu zēnitate**
 ē c̄n̄t̄at̄ ḡua ī q̄t̄ū ḡueit cū nō ēē / z gl̄ia c̄n̄t̄
 tate ḡueit ī q̄t̄ū ḡueit ē cū ēē. **V**n̄ cū ēē z nō ēē
 opponat̄ / z nō ēē cū m̄oz q̄cordet / z ēē ḡueit cū
 m̄oz. **P**o m̄ozta c̄n̄t̄at̄ ḡueit. q̄ ḡueit̄a
 ī passioe d̄ni n̄z ihu. x̄. ex̄nt̄ designata. **A**m̄ fili⁹
 dei ī illa passioe siḡficare uoluit q̄ ī ip̄o maḡt̄.
 z c̄n̄t̄at̄ q̄cordat̄. / nā si dei filij cū hūanitate ihu
 x̄. una p̄sone fuit / z illa hūanitat̄ passa fuit / z passi
 one q̄ly fuit mort̄ tradita sustinuit / z ab c̄lo
 mys ī nō ēē deueit / nāt̄a t̄m filij dei ī sua maḡ.
 z c̄n̄t̄at̄ absq̄ īfinit̄az b̄ita. z maḡt̄. et. d̄

16.

altrare remansit uolumus et illesa / ex h. dei filio
se foras immortalitate et impassibile manifestat. quod fecerit
sine humanitate quam assumpsit unione / et sine pa
ssione quam humana natura sustinuit atque morte. / Et
cum h. p. quod filio dei se ipsum monstrat multum immorta
le et impassibile ad significandum suam magnitudinem et
eternitatem sic affirmabile secundum ordines huius arboris
Igitur in hac affirmatione ihesu christi passio existit manifesta
Angelis et rationali anime sunt creature immortales. / et anima
et corpus sunt una persona. id est unus homo. / et in adnitione
sive in morte illius hominis anima non moritur. sed remanet
in se ipsa. Idcirco per experientiam multum humano intellectu
immortalitas anime quod angelus immortalitas demonstrat.
Igitur ex h. significat. quod ad ostendendum deum suum immorta
litate uoluit filium unam personam existere cum homine / et
quod in morte illius hominis non esset causa quod foret filius im
mortalis. / Et cum h. p. quod diuine nature ostendit multum
immortalitas cum equiuiat. Idcirco in hac eandem co
uenientia filii dei incarnato et morte quam assumpsit
ac humanitas demonstrat. **Q**uidam christianus gentili non est
dignus quod cum corpore ihesu christi remansit deitas quod in cruce
partibulo suffensus remansit. cum anima descendit ad
inferos. / et creditur quod anima non fuit a deitate separata
esto quod ipsa anima fuit a corpore separata. / In si deitas
sic fuit unam personam cum humanitate christi. cum fuit
morte penitus sic fuerat ante mortem. esto quod natura
humana post mortem homo non existeret. maior ex h.
magnus eternitas. in deo existentium demonstratio non
datur. / nam in quantum filius in cruce fuit cum corpore / et fuit
in inferno cum anima quod in infernum descendit ad exitum

72

adam. aliosq; p[ro]p[ri]as ab eterno igne. et ostendi
t[er]m[in]u[m] i[n] qua[m] n[on] d[omi]ne z n[on] hu[m]ane remasit
v[er]itas. dato q[uo]d ille q[ui] n[on] habebat hu[m]ana[m] n[on] descenderet.
p[ro]p[ri]a v[er]itas filij dei fuit et v[er]itas manifesta. In s[an]c[t]a
hu[m]ana sic vna p[er]sona fuit. licet hu[m]ana n[on] e[ss]et
mortalis. q[uo]nto magis cu[m] p[er]e z sp[irit]u s[an]c[t]o q[ui] s[un]t i[m]mor-
tales vnu[m] i[n] e[ss]entia op[er]at[ur] e[ss]e. In ad ostende[n]du[m]
hac v[er]itate p[ro]p[ri]a i[n] deitate existe[n]s. voluit i[n] p[ro]p[ri]a
s[an]c[t]e z v[er]itate h[ab]ere sua et[er]nitate z mag[is] ^{ne} demof-
trare q[uo]d voluntate q[ui] cu[m] p[er]f[ec]te g[er]dat ihu x[rist]i pa-
sio e[st] offensa sine q[ui] n[on] foret i[n] deo sic p[er]f[ec]te mag-
tudo z et[er]nitas manifeste. **De amore z caritate.**

Dixit gen[er]ali x[rist]o s[ecundu]m q[uo]d dicitur p[ri]mo arboris
op[er]e q[uo]d m[ai]ore amore que[m] ho[m]o possit deo at-
t[er]re s[er]v[er]e arbuar[um] z cog[no]scat. q[uo]d si n[on] faceret d[omi]ne
nobilitate[m] g[er]deret. q[uo]d cu[m] i[n]finita bona mag[is] ^{ne} z
e[st] g[er]dat. **Quo** i[n]g[er] h[ab]ita s[un]t. q[uo]d ex g[er]ditio[n]ib[us] p[ri]mo
arboris sequit[ur] g[er]ditio[n]es s[er]v[er]e arboris. videlicet q[uo]d illud p[ro]p[ri]a
q[uo]d ho[m]o p[ro]p[ri]a obligari[m] m[ai]us ad deum diligendu[m] que[m] i[n]c[on]-
e cu[m] e[ss]e. n[on] si n[on] faceret sequer[etur] q[uo]d deum dilige[n]s foret
m[ai]us. h[ab]it[ur] e[st] i[m]p[os]sibile q[uo]d i[m]p[os]sibile significat. deum s[ecundu]m
q[uo]d suus amor g[er]dat cu[m] i[n]finita bona mag[is] ^{ne} z
velle e[ss]e ho[m]i[n]es. ad m[ai]us ho[m]i[n]es diligendu[m] / n[on] p[ro]p[ri]a
diligit[ur] amato[r] p[ro] amato[r]e. cu[m] amas vult vnu[m] e[ss]e
cu[m] suo amato. q[uo]d si amas cu[m] suo amato n[on] di-
liger vnu[m] e[ss]e. In i[n] hoc m[ai]ori amore deum fore
ho[m]i[n]es demonstrat. et q[uo]d i[n] diligendo ho[m]o deum eo q[uo]d
voluit e[ss]e ho[m]o z mori p[ro]p[ri]a ho[m]i[n]es i[n] q[ui]tu[m] erat ho[m]o.
et cu[m] ita i[n]ges amor i[n] ho[m]i[n]ib[us] e[ss]e neq[ue]t absp[er]e
hoc q[uo]d deus foret ho[m]o. z x[rist]i morte p[ro]p[ri]a ho[m]i[n]es susci-

ner p^o amore sic magno. illig hois que deo ee
uoluit passio demonstrat. q si hec no ee ua sig
ficato. sequer q gditores arbor eeit false qd a
pater ipo. manifeste. scdm gditores supdas se
qt. q h. qd e igneicia u amor diuig gnetur
hoi / z carita hois deo. cu ee queit. / z h. qd e ca
q. diuig amor. z carita hois. sic gne queit cu
no ee. q no ee zq. ca. carita i hoie neqd existe
du ho diuio gzig e amor. / Cu ig. h. sic ita. er
cu nullo alio m. tm sic igneicia. uoluntate dei uo
lucati gziari hois. sic p hoc q deo sic ho. / z q
ille ho mori uoluit pp hois. saluatoz. / 19.
sigficat deu ee hoies. z illu hoies pp. hoies
mortuu fuisse u ho diuio amori sua no heat
gziar uoluntate. / *De bonitate et gula.*

Questu rei e q i adam diuina bonitas. naz. sble
quan z honorauit huana. sup celu z mare
z tra atq oia i tra existena. / z er sup. oia. q.
qponit. ex quoz elemens. / na i nlla istaz rez
existit creata sic nobili sic ho. / er q peccauit
adaz. z fuit deo iobedies i paradiso tresti ppter
gula. / 19 i adam z p adam fuit huana na efec
ta uilior oibz p hui creatis. / cu ita sic. q per
peccm z culpaz. adaz fuit diuie bonitan gzig. au
supde creatre que no existit. / Cu ig. h. ita sic
optz fm dei bonitate. z fm gditores hui arbor
q si adaz destruxit hoc qd deo tm sbleuauit
uidelz nataz huana. ad alioze statu q antea
fuit reducet. q statz nobilior q plenitu no
huisse. absq h. q na huana foret vna psona

ai boitate magnu^{ne} z^o ifinitu. q^o p^ona nra recrea
ret. na. u^o rediret eendi qcordana me no^s z^o finate
cam q^o des i h^o pto no^s creauit. h^o e^o deu i sua glia

Quanto te caritas z^o iusticia. [oreplazi

Quanto facit deu dilige. tato iusticia te facit i iuria
pl^o odire. et q^o pro foras odis i iuria. tato pl^o ama^s
iusticia. z^o cu uehementis iusticia dilige^s pl^o dilige
pote^s deu. **Quis.** h^o ita sit. **Ido** ad furedu deo. p^o
caritate z^o iusticia qcordana designat. **Un** si uuz
e q^o des sic ho z^o ad passioez z^o morte iudicatu illu
hoiez ad q^o ptedu magnu fuyau qd des here uolu
it a caritate z^o iusticia i illo hoie existenb. et ad
uch ad morte iudicare illu hoiez uoluit. ad sal
uadu oez hoiez q^o illu hoiez diligit z^o ab illo hoie
diligit. **Manifestu** e q^o i te z^o i me z^o i illo homie
m^oz caritatis z^o iusticie p^o ee qcordana. z^o possit
m^oz caritatis z^o iusticie q^o rry^s adu^sari. q^o si des
ho no^s fuisse. n^o p^o hoiez saluatoez sustinisset
grauissime mortis pena^s. **Et** cu fm qditoes hui^o
arboru. h^o p^o qd uiret cu ee q^o uent ee debet. **Is**
i qditois hui^o arboru. et flore p^o hto. d^o n^o i hu
xpi sta passio demonstrat. **De Spe z^o auaricia**

Auaricia e spei q^o rria. et io paupes de auaris
despar z^o diu^orib. z^o i hoibz largi^s z^o libalibus
spez henc. **Un** si des e ho z^o ad saluadu me z^o te
z^o illu. mo^o uoluit. p^o te ip^o q^o sda. si p^o aliquo mo
du aliu. absq^o isto. pote^s m^oz i deo spaze. z^o fi
dere. z^o pl^o auaricie pote^s ee q^o dices. **Et** cu p^o i
carnatoez filij dei. z^o p^o passioez ihu x. maiores
spez here uatas. z^o pl^o auaricie q^o dice. **Idco**

in maiori spe et in maiori quietate spei et auaricie filii
dei incarnato et ihu x passio ostendit. **S**araceni di-
cunt quod ihu xps mortuus non fuit. et scis que dicit
pro eo quod putat se in maiore honore tribuere in non mo-
ri. **S**ed ipse non cogitavit honore que ihu xps
recepit. in eundo spes et solatio cuiuslibet hominis. quoniam
cumque sit culpabilis siue pauper. cui non foret ita in-
res spes ab ipse h. quod deus non fuisse homo nec sustinuisse
pro saluatore hominum mortis pena. **S**ed ualde
ad gentes. que ihu xps sic se dimisit occide. ex quo
sic erat persona notabilis ut tu dicas. **S**yndic xang
tu audis et non intelligis. et idem de audire et non intelli-
gere genat in parte que genato corumpit. cum in-
telligit quod audit. **S**ed cum hoc ita sit intellige quod
in humana natura ihu x et in eius passione ac morte. deus
perfectus flos primo arboris ac se de res que nobis
indicat et demonstrat. et sic in speculo dispositio mo-
strat in corpore. ita in malis hominibus. et de aduersariis
tunc et que arborum floribus. flores plura demonstrat
sine quibus tunc et quia arboribus non essent perfecti flores
in humano intellectu manifesti. **S**ed et in auctoritate

Dixit gentibus xang **recedit ad inferos.** et primo
maior perfectio que in re magis et perfectione
creatura esse uoluntate que possit unum creatorem. ad esse
duo una persona cum creatore. **S**ed si h. e. in creatura no-
bilior perfectio. optet quod nobilior usque que in creatura pos-
sit esse sic. si que creatura sic deus ut uoluntate crea-
tis. **S**ed si h. e. maior et nobilior usque que in creatura
possit esse optet quod nobilior usque que creatura
possit recipere existat in creatura. quod si non esset. ca-

14
tura possit nobiliores usus recipere q̄ heret / & seque
t̄ q̄ magis ^{do} & p̄fecto i flore foret q̄ue cū bonitate
et̄ n̄ p̄tā ^{ce} & c̄. & cū auaritia acidia & supbia co
cordaret / hoc at̄ ē ip̄o. q̄. ip̄o. siḡficat̄. in
creat̄a t̄m̄ eē usq̄ & d̄m̄. q̄rū i ip̄a. s̄m̄ q̄ d̄m̄
arborū capi p̄t̄. q̄ usū & p̄p̄t̄ recipere ē nob̄ filij
dei it̄nato demonstrata / Et p̄ it̄natores & flo
re p̄t̄nuz siḡficat̄ passio ihu. x̄. / et p̄ passioez
ostendit̄ d̄m̄ qd̄ huana n̄a ihu. x̄. sup̄ creat̄a
heret / q̄ creat̄a s̄m̄ flore siḡficat̄. aīaz. x̄. i inf̄m̄
descendit̄ ad lib̄andu adim abraz aliosq̄ p̄t̄
ut q̄pleret eoz f̄t̄z / & mediate n̄a d̄m̄a cure
rar̄ iūta p̄ter eis c̄pas / p̄ qua q̄de n̄a d̄m̄
n̄a m̄ore p̄f̄t̄ez heret q̄ oēs creat̄a h̄c ad
ostendū i deo flore existe sup̄t̄m̄. **S**olis q̄de
p̄f̄t̄o ē. suis radijs p̄ finū & loca trāf̄re p̄di
da / & q̄ ab illis p̄ q̄ trāf̄re nō capiāt i se s̄rdes /
p̄f̄t̄o et̄ aīe ē eē v̄m̄ cū corpe / & q̄ p̄ corrup
tioez corpis ip̄a min̄te corrupit / **V**nde sic sol et
aīa h̄ent aliq̄ q̄ ip̄oz p̄f̄t̄o sic demonstrabilis.
Ita op̄t̄ d̄m̄az p̄f̄t̄ez heret aliq̄. q̄ ext̄er oste
n̄sibilis creat̄is. / q̄ si nō heret seget̄ d̄m̄a
p̄f̄t̄ez m̄ore p̄f̄t̄e. solis & aīe nō existe n̄c
t̄at̄az / et h̄c ē ip̄o. ob qua ip̄o. de p̄f̄t̄o
& magis ^{do} s̄m̄ demonstrabilis / q̄ demonstrabilis
siḡficat̄. q̄ op̄t̄ur x̄pi aīaz i locū descendit̄
i q̄ cor̄m̄erab̄t̄ p̄p̄t̄az aīe / & q̄ ip̄a ad siḡf̄ca
dū suā p̄f̄t̄ez p̄ d̄m̄a p̄f̄t̄ez i siḡf̄cat̄e q̄
d̄m̄a n̄a erat cū ip̄a i inf̄no absq̄ deit̄at̄ et
aīe passioez / n̄a si aīa x̄. passioez nō h̄m̄t̄ q̄ro

mag deitas passioez i inferno no huerit/ esto q
centrat forer ibi. Vñ cu sine desestu aie .x.
no ita significaret dei magnitudo r pfecto / et illa
magnitudo r pfectio significari oportet. fm q s que
nr r fm floz r gditas. Jg. i ggruitate signifi
catis floz ostendit ur significaret. flos .x. aia
ad inferos descendisse. *De magnitudine r eternitate.*

In finita siqde magnitudo moui ab vno loco ne
qd i alio cu ois locis sit finit r rmpabilis
pstant. ne eterna er p p r altabilis seu o
mutabilis / cu ee altabile r gmutabile sic i cep
tu. Vñ ad significadu diuiaz magnt^{nes} r eternitate
aia .x. q e vna cu dei filio q e vno cu .x. corpe
descendit i infernu. ad ostedendu dei filiu i cor
pe r aia fore siml. Dato q corpe i vno loco er
aia i alio exister separi. r q corpe aucta i mor
te ee altabile r aia de vno loco i alio muta
bilis p niaz. Et cu huius significatio ad ostedendu
pdem floze i psona filij queat / et illa signifi
cacio fiat si .x. aia descendit ad inferos p dco aiaz
xpi ad infernu descendisse gditois arboris demo

Si potati dei *De potate r iusticia.* **I**stas
Precois queit mior nobilita q i potate
alta sic seu ee ualat. oportet q aie diuie potes
tati vniue mior recogstat iusticia qz alicui.
alci create / r i miori eata iusticia significatur
mior ioreata potas q illa create iusticia sup
ceras eatas iusticia exaltant. Vñ si aia ihu .x.
descendit i infernu ad ostedendu sua iusticia ut
p hac iusticia diuia potas extet manifestabilis.

sequitur quod divina iustitia multo diuina iudicat potestate
Et cum hoc per quod dei potestas est multo manifestabilis cum
iustitiam querat et cum esse ipsa iustitiam et esse ma
nifestat in inferno animas x. descendisse. *De bonitate*

in

Divina bonitas creavit in paradiso angelos et superbia
et creavit et posuit adam in paradiso terreno per super
bia aut ceciderunt a celo demones. et adam fuit a
paradiso terreno eiectus. *De ad significandum diuina boni
tate uehementer gratia superbie uoluit ipsa tunc esse
humilis quod humilitate creatur uirgine uoluit. si ipse
quod humana natura existet. quod et foret mortu humilia
ta. ad restaurandum hoc quod homo per superbia perdidit
et quod celi recuperaret diuinitate. quod in ipis patet signifi
cator diuina bonitas uidetur. *De in significato fieret
huius operum animas x. in inferno respiciat humilita
te corporis in cruce penna et diuina bonitate quod apt
labat animas. ad abrahæ atque aliorum prophetarum et sanctorum
ut ipsas ad celos eigeret a quibus demones ceciderunt
per superbia et peccatum. Et cum sine anima x. descendit in
infernum superbia demostro sic querent fieri ne
quisquam. Idcirco in memoriam querentia sunt quod dicitur arbor
ostendit. animas x. in inferno descendit ad uocandum
sanctos in ipis existere in inferno ad gloriam sempiterna.**

Abraha et alij prophete credebant *De fide et spe.*
et sperabant aduentum messie. Iudei autem nunc exi
stentes credunt mesiaz fore uerum. uero ipsos a cap
tuitate extrahat temporaliter. *Vanum tamen credunt quod m
essias iam uenit et quod optulerit desiderium prophetarum et uero
in uirgine dei natura exaltaret humana et ab originali
peccato existet recitata. Et cum huius uanorum deside*

riū cū m̄joritate quēiat. z cū m̄jori nēcitate q̄
desideriū i qd̄ creditur iudei. J̄s̄ fidei z spei sc̄dm
nr̄az lege q̄ s̄m lege iudeoz cū majorita^{te} m̄tig
sūt q̄ cordē / z cū majorita^{te} tēē quēiat. Idēto i fi
dei z spei m̄joritate. z cē. fidei x̄anoz ostēdit eē
iū / q̄ nō poss̄ eē iū si credēmo aīaz x̄ i m̄f̄nū
descedisse. Et cū fidei nr̄a significet eē iū i ma
iori fidei z spei q̄ cordāna. J̄s̄ manifestat x̄pi
aīaz ad inferos descedisse. *De caritate / z ira.*

Si qd̄ aīa x̄ i m̄f̄nū descedit. i istos ex̄
heret / corp̄ ar̄ ei⁹. fuit moza traditū. p̄
ip̄oz recitāte. m̄jor ex hoc caritas significat i aīa
x̄. z m̄jor i deo si e b̄nū cū aīa z corp̄ ei⁹ m̄jore
ira ex h̄. h̄ent i fernan. forausq̄ eoz q̄ s̄tā eē
ocasio tormētoz. Et cū h̄. p̄ qd̄ caritas z ira p̄
distat ad invicē. / z ira cū m̄jori pena. caritas
ū cū m̄jori gl̄ia quēiant. eē debet s̄m q̄ d̄itio
nē arbor. J̄d̄ i m̄jori d̄iū s̄ficatōe caritatis z
pe / z i q̄ d̄itōib⁹ arbor̄ declarat i m̄f̄nū descedi
sse x̄ aīaz ad significādū distāciā z alienitatē q̄ m̄
t̄ caritatē z irā eē debet. *Quod eāz aracty. est*

Quod eāz aracty. est. *resurrexit a mortuis*
creata ad unū finē. / z p̄ / de maḡtū. z p̄f̄ctōe.
se h̄er. videt ad illū finē q̄ s̄ quēit m̄tig. / s̄i q̄
e b̄na creatā q̄ sic finis oīuz alioz c̄atoz finis
illigat eāte deo sic finali rō. m̄jor ex h̄. i deo
z creatā p̄f̄ctō ostēdit. q̄ si b̄na c̄atā medioc̄
m̄t̄ deū z creatā nō eēt finis oīuz creatis. / et
cū h̄. p̄ qd̄ m̄jor p̄f̄ctō i deo z creatis designet
m̄tig cū eē quēiat. s̄m q̄ d̄itōes arbor̄. Idēto in

creata filij dei incarnato demonstrat. q. creatura
 significat mors q. sic resurrectio finalis ro. p. qua
 resurrectio multig. flos p. des q. p. alia ostendatur/
 cuius resurrectio nobilior nobilitas ipaz. ex ante
 manifestat. q. alia resurrectio mag. nobilitas q.
 si no. eet. sup. des flos r. g. d. r. o. e. s. a. z. b. o. r. i. s. f. o. r. e. t.
 ad m. u. c. e. o. p. p. o. n. e. t. e. s. h. a. t. n. i. l. l. a. r. e. s. e. e. p. o. t. /

Anime siq. de spez henc recuperadi *de potate r. spe.*
 corpa ad redeudu i. huaitate. i. q. g. s. u. e. u. i. t. o. i.
 corpi b. existe. *Un* si corpi ihu x. e. resuscitatu aie
 q. ipm. i. t. l. l. i. g. u. t. p. o. t. u. t. m. i. o. r. e. h. e. r. e. s. p. e. z. q. h. u. i.
 s. s. e. t. s. i. e. i. o. c. o. r. p. i. m. i. n. i. m. e. s. u. r. r. e. x. i. s. e. t. / e. t. o. i. a. i. e. m. a.
 i. o. r. e. h. e. n. t. p. o. t. a. t. e. h. e. n. d. i. s. p. e. z. i. r. e. s. u. r. r. e. x. i. t. o. e. m. i. o. r. e.
 a. p. o. t. a. t. e. d. i. u. i. n. a. r. e. c. i. p. i. u. t. p. o. t. a. t. e. / z. c. u. m. a. g. i. s. a. d. e. o.
 r. e. c. i. p. i. u. t. m. a. g. i. s. i. p. m. d. i. l. i. g. u. t. z. c. o. g. i. t. a. n. t. / e. t. d. i. u. i.
 n. a. p. o. t. a. t. e. p. l. u. s. g. r. a. u. n. t. z. p. o. s. s. i. f. i. c. a. t. e. t. p. o. s. s. e. o. p.
 a. r. i. u. t. a. c. t. o. p. o. s. s. e. d. i. a. b. i. t. o. r. u. m. g. l. i. e. p. a. d. i. s. i. / *Qu* i. g.
 h. i. c. s. i. c. u. a. s. i. c. o. r. p. i. x. r. e. s. u. c. i. t. a. t. u. e. z. e. x. i. s. t. i. t. i. g. l. i. a.
 f. l. o. s. z. g. d. i. t. o. e. s. a. z. b. o. r. i. s. e. x. h. i. c. m. u. l. t. i. g. g. o. r. d. a. t. / e. t. i. o.
 i. e. o. q. e. g. o. r. d. a. s. m. u. l. t. i. g. z. i. g. d. i. t. o. i. b. a. z. b. o. r. i. s. l. i. q. u. e.
 r. e. s. u. r. r. e. x. i. t. o. m. a. i. f. e. s. t. e. *de p. f. e. c. t. i. o. e. / e. t. a. c. t. i. d. i. a.*

Probatu ei e. i. m. t. a. h. u. i. s. h. i. b. l. o. c. i. s. f. i. l. i. u. m. d. e. i.
 carne sup. s. i. s. e. / e. t. i. l. l. a. c. a. r. n. e. q. u. a. s. u. p. s. i. s. i. t. p. p. t.
 h. u. a. n. y. g. e. n. t. i. s. s. a. l. u. t. e. f. u. i. s. s. e. m. o. r. t. u. a. / e. t. a. d. r. e. p.
 s. e. t. a. n. d. u. d. i. u. i. n. a. p. f. e. c. t. o. e. z. p. f. e. c. t. o. e. z. q. u. a. i. p. e. t. r. a. d. i.
 d. u. c. r. e. a. t. i. s. *Un* i. c. o. r. p. e. x. d. i. u. i. n. a. u. o. l. u. n. t. a. t. e. g. p. l. e. n. u.
 f. u. i. t. h. i. c. q. d. d. e. i. f. i. l. i. o. p. l. a. c. u. i. t. / c. o. m. p. l. e. m. e. n. t. u. a. r. c. o. r. p. i. s.
 n. o. f. u. i. s. s. i. t. i. c. o. r. p. e. a. b. s. q. h. i. c. q. c. o. r. p. i. r. e. s. u. c. i. t. a. t. u. e. x. i. s.
 t. e. t. / q. s. i. c. o. r. p. i. x. r. e. s. u. c. i. t. a. t. u. n. o. e. x. i. s. t. e. t. i. c. o. r. p. e.
 m. i. o. r. q. i. d. e. i. f. i. l. i. o. p. f. e. c. t. o. u. y. d. e. t. / n. a. c. o. r. p. i. p. s. u. a.

passioez z morte passisset dei ^{filij} voluntati / fili ar
dei qd illd corp cu q e vna psona cu accidia qcor
dasset / h ar neqq e po. q. impossib. e dny nost
ihu x. offessibili resurto euidet. **De fide z spe.**

Inq. genti xan. iudei z sarracei no creduo
t aduch corp aliqd surruxisse / ou et cu p def
nu oberzabus. eras i tñcia z it bone maria eo
q i resurtoe n fide n spes hebas. **Ad gita g.** i re
ipo si hes tñcia lenia qd tñcia i q solebas e
xiste. tendo i resurtoe fide z spes. si credi aliqd
corp resucitatu ia fore. sic hes si de credi. iaz
corp aliqd surruxisse. **Un h. p.** qd fide z spes i re
surtoe ad multiplicadu i re lenia. p resurtoez
qcordat mtig. cu floze queit mtig. qz h. p. qd
no hes tñcia lenia qd tñcia qua hebas cu
resurtoez aliqua no credebas. **Et cu h. p.** qd
fide z spes qd tñcia qcordat mtig cu ee que
myr. **Ig i hac miori qcordana. x. resurto e**

Corp tuu z meu **De iusticia z gula. [offensa.**
z illd snt mortalia pp pccm gule qd pa
r. nr adaz comisit. **Un opuit iusticia z repa
cia q snt gule z iniurie qz i aliq hore existe
p que corp immortalitate recuper i q totu cor
p huani fuit catu. / p pp supdm accides fu
it acciderat corruptibile z mortale. **Un cu corp
x mortuu sit pp iusticia. i. u p excellere rep
ancia gula mortificaret. / z mortificat iur
iaz p iusticia excellere. expedit q si cpa vni
corpis fuit mortalitas. q nito alio corpis.
foret immortalit restaurata. / q si no. ppet****

iuzia z guta maiore hece potatez qd imorta
 litate qd qd mortalitate iustina z repāna. qd e
 ipo. maifeste i qd iposibly. incarnato z resurto
 demonstrat. **Significat. et qd carne qua sup sir dei**
filio optuit resuataz p qd cozp' altu. qd si no
faceret qd dices arbor eent corrupte. qd e ipo.
eudent. *Ascendit ad celos.*

Vol ei i die maio / z p. de magnitudine pfectoe.

139

Sol ei i die maio / z p. de magnitudine pfectoe.
 re pber claritate / luna at i nocte qd oes st
 elle alie. **S**i i celo existit vna creatā per qua
 glia sit noblioz qd p oes creatās alia. maior ex
 h. deo pfecto cogitet. **S**i qd nā huana ihu x. no
 eet i celo / z eet i tra. i celo no foret catā qd pfect
 noez glie daret oib' creatās. qd foret queient. i
 deo pfecto designata. qd si no. dei uoluntā z potā
 eent flozi gzie sup dco. h. at e ipo. / qd ipo. ote
 dit. qd ad celo ihu x. huana e ascesa. **S**icut
 x. aduch foret i tra / z qd no ascederet i celos
 iustina z caritas qd sūt i aiab' stoz honu i celo
 existenu. eent magi grate flozi p dco. qd ius
 tina z carita ihu x. h. at e ipo. / qd si ipo. flos
 eet miori caritan z iusticie qd dices. qd ee est
 ipo. ob qua iposibly. ihu x. huana i celo existe

Quertū si qd e. de sapia z iusticia. demonstrat

qd glifican cozpis no e locy. hoc setm n. ra
 tional' aie simpz. **S**i huana ihu x. queit ad
 morte p' salute nraz no eet i loco suo. eent
 gzie diuina sapia z iusticia ihu x. qd si eent. ius
 tina creata z iusticia icreata qd dices s i iuce.
 qd gnetate icreata sapia qd i iata queit ius

naia eēt create sapie z create iusticie q̄ queiūt
adūsan. h. e. ipō. Inq̄ ipōssibi. dñi nzi ihu x̄. ste
huaitan' aſſeſſio eōſteſſa. **D**iuia ſapia ſcit ho
nozato' mltos ſtos. z mltos m̄nrs ī hoc mūdo
er ſcit mltos p̄ncipos q̄ ſūt ī h. ſcto. honozati.
ſiḡ ī h. mūdo eēt huaitas ihu x̄. eēnc pl̄ ho
nozati q̄ ihs x̄ps ī hoc ſcto ſup̄da. q̄ ſi eēnc di
uia ſapia ī ſe ip̄a ſazet iuzia z ihu x̄. ſapia
ſazet iuſticia ip̄a. **E**t cū diuia ſapia ſit cū
huaitate ihu x̄. vna p̄ſona z iuſticia z iuzia
ſit ḡnie. **I**deo ſm̄ h. qd̄ p̄dem e. ſiḡficat' aſcen

Ayt genli x̄ang **xx potate z ſupbia.** **ſio. ihu x̄.**

Demoēs de celis cecidūt p̄ ſupbia. coz p̄
ar. x̄. ueit ad morte p̄ huilitate. q̄ ad locū aq̄
demoēs cecidat aſcende ualezet iuſti. **S**i ſi
p̄ aduētū z morte ihu x̄. ibi poſſiḡ aſcende ū
p̄bauiḡ x̄pm̄ recatoze exiſte. optz n̄cōrio q̄
ihs ſm̄ ſua potatez diuiaz z huana poſit p̄
ad celo' aſcende q̄ aliq̄s alē ho. q̄ ſi nō facer p̄
q̄zet q̄ ſua potas nō foret pl̄ q̄ n̄ra. ſupbie
q̄ diceſ. h. ar. e. ipō. ī q̄. ipōssibi. ī ḡditōibz az
bozū declaraf. x̄. aſſeſſio huano it̄letū. q̄
ip̄az p̄ modū hui' iueſtigat. **xx ſpez caritate**

Sua' genli q̄ ſi ihs x̄. e. ī celo z nū ipō heſ
Spez. q̄ te adiuuet z t' pat detq̄ t' gl̄iam
pl̄ ip̄m̄ pote' dilige. z oratozez ſpez. ī ipō heze
poteſ. q̄ heres ſi ihs eēt ī tra. z tu credeſ ip̄m̄
ī celo' exiſte. aū ſi eēt ī celo. z tu credeſ. q̄ ī ce
lū nō exiſtet. **S**i cū h. eē queiat p̄ qd̄ ſpez z
carita' poſue mltiḡ q̄ cordare. **ſḡ. ī hac maiori**

concordantia sicut dicitur in libro de arboribus est accessio de motu

Si ihu x. e. gloria *in caritate* *irabili appet.* *ira.*

maioris in gloria habent si alternantur et quibus
in se ipso quod habet si in celo non existet quod si sic
non esset si existere in gloria quod maioris alii per alii
os habent gloriam cum gloria querebant foras et in terra
quod humanitas ihu x. h. at neque potest esse ob qua
impossibile significat quod gloria extat xps. ergo per
sua gloria si maioris habent alii cum aliis caritate
et quanto eorum caritas est maior tanto existit longius
ab ira existenti in inferno quod ira est maior cum
plura habent glorie benedictio. *Quia* igitur sicut dicitur in libro
de arboribus h. per quod caritas et ira sunt vehementer contrarie
cum esse querant. Idcirco in maiori quietate carita
tis et in re filii dei accessio demonstrat.

Quod dicitur

Veritas apud arborem *arboris est de ulmo et gen*
colligit flores phisicis. *aliud iudicio.* *et per de mag*
ad probandum ihm xpm fore verum. *tudie et potate*
ad bonos et malos in die iudicii iudicandum. et
dixit ei gentili quod non oportebat ipsum probare die iu
dicii. nam iudeus san. h. sufficiens probavit. *Verum*
namque ipse dixit s. quod in quantum ipse credebat. quod
ihu x. e. deus et homo. et oportet quod ille qui fecerit suam
sic deus et homo. oportebat ipsum probare quod sic deus et
homo necessario quod secretum habet ferre. *Quod dicitur* *namque*
aliud si tu haberes per te ipsum ita in mensis potate
quod posses iudicare omnes homines qui sunt ad gloriam siue
penam tu non es creatura immo feres creator. et
scis que eo quod potestas huiusmodi querit solum deo. *Un*
potate utitur. quod tu de creatura quod es transiens

.19.

in creatore optz in deo existe / q si no eet no fo.
ret deo caroz p sua solum potates. Et si pos
es vna potate ifinita genare q iudicatz oes
hoies aduc oes mtioz deo p genare potate hu
y q p creare seu pduce creatas / et sic qe eo
q mag e potate genare ifinita q creare cau
ra. In cu h. ita sit. / **I**g manifestat q in deo e
xistit q potate genat ifinita. / q si tu es deo
sicare uales creatas qto magi optz. q in deo sit
aliq q sit deo p h. q e genare potate ifinita
qd e magi q pduce creatas. / **I**n u. h. ita sit.
Ideo ostendit in deo genato ifinita. q manifestat
in deo tuncate existe p qua t significat sma. q p
deu z hoies nario debz ferri. / na si tu p care
catas es trasbato in deo diuini qto magi catas
p vnyone su cu ifinita potate pot z debz ee iu
dex. fm qditoes arboru cuilibz create. **de magnitudine**
Dixit genly xano. iusticia cu magni. **et sapientia.**

De sapia queit. qm qto sapia mior existit. ta
to iusticia dirigit. ad iudicadu. sapientia / z tato
plo ab igracia e remota. In si iudex q in die iu
dicij dabit sntaz e ho z ille ho scit oia bona et
oia mala q oes alij hoies conseru. / ille et ho
het sic magna sapiaz p eo q e vnus in vna pso
na cu ifinita sapia. qua deo het in vna. mag
tu. et m. z. / quatomagi us ex h. magna dei
sapia significabit mtio ee magna z cu iusticia
geozs. qz facer si ho mntie forz deo. Et cu p
qditoes arboru ee queiat h. p qd magna sapia
sufficer mtio z cu iusticia mtio geozder. / **I**deo

19
I hac maiori significatio ostendit q̄ est uerū
deus et hō iudex q̄ sūmā hēt ferre / q̄ sūmō est
diuina uolūta. q̄ dicit hūc p̄ qd̄ p̄os sup̄ dēs
fozet mlt̄ hūano iūctū reūta. qd̄ uittatō
Quētu siq̄ de genl̄. **xx magnū et iusticia** **cap̄**
Q̄m̄ nos q̄ q̄to hō maḡ bonū facit / ut
maḡ p̄m̄. t̄to p̄ bono ad m̄m̄ m̄m̄. et pro
c̄pa ad maiore p̄nā pot̄ iudicari. / et iō cū
iusticia p̄o pot̄ iudicare p̄o ibi sua magna
actualit̄ demonstrat. / q̄ si sic nō est. seq̄et̄.
q̄ i d̄do te ip̄m̄ deo. maḡ q̄ i d̄do v̄nū deū
rū p̄m̄ nō h̄et. n̄ i occidēdo v̄nū hōiem
m̄iore p̄nā h̄et. q̄ si v̄nū p̄m̄ facit uēia
le. qd̄ euidentē extat falsū. **¶** In deo mis
cordia et iusticia sūt v̄nū et idē / et iō misericōdia
ēq̄l̄ cū eadē magnitudie quēit cū q̄ iusticia
ē cōcordas. **¶** V̄n̄ q̄to cū p̄o eis p̄m̄ et ma
iore de n̄is p̄m̄ h̄ebis q̄t̄o. t̄to deo mi
sēcordia ē pot̄ m̄iore c̄paz p̄e et p̄m̄ /
et q̄to t̄ maḡ p̄et. t̄to maḡ m̄ll̄ge po
tis ip̄az. **¶** Quas genl̄. q̄ i iudicio p̄to / et
sarracēno. tot hōies religios̄ et mart̄s. et
hōies q̄ faciāt elemosias. et q̄ p̄t̄ deū m̄dū
defū. sic i x̄ano p̄to nō existūt. / et i d̄cto
ostendit q̄ m̄gna deo iusticia ad iudicādū i
ill̄ m̄gna p̄m̄a m̄l̄ quēit q̄ i al̄ hōibz
q̄ m̄ nō faciūt amore deo n̄i. / q̄ si nō. seq̄
et q̄ maḡ et iusticia fozet m̄ se q̄zue. **¶** h̄. ar
ē i p̄o. **¶** p̄t̄ quā et i q̄. i p̄sib̄l̄. significat̄ illo. i
uā uittat̄ existē i q̄. iusticia p̄ m̄l̄ p̄m̄are

q̄ si sic / z illi credunt iudicē eē deū z hoīez. seq̄r
q̄ sic deū z hō q̄ s̄m̄az e dātō. **S**i filius dei q̄ e sic
imēps̄ z nobilis dñs. s̄m̄ q̄ q̄s̄idare potis. z ad
uich̄ m̄jor̄ q̄ tu q̄as̄ itllize p̄t̄ saluatoez sui
p̄ti uoluit eē hō. uoluitq̄ et illu hoīez amore
hoīs. p̄uip̄tan̄ n̄nō tormēt̄ z mortē trade. pl̄
sūt p̄ctoꝝ hoīez x̄ani q̄ p̄tant̄ q̄t̄ illu hoīez q̄
ifidels̄ p̄tant̄ p̄ iustānā q̄t̄ ip̄m̄. **E**t si pl̄ sūt
p̄ctoꝝ. possūt ad m̄jors̄ t̄bulatoez z tormēta iu
dicaꝝ. ut possūt eē m̄jora p̄ta q̄ alij hoīb̄ idul
gi. **q̄ si sic.** iustitia z m̄c̄dia possūt significari
m̄tiḡ i maior̄ m̄gtudie i x̄anico p̄to. q̄ i nullo
alio p̄to sine tali fide. **e**t si sic e optz x̄ano. i
uia existe salutari. **q̄** cū ip̄i credunt. iudicē eē
deū z hoīez. **q̄** h̄ optz eē nec̄rio. **q̄** si nō. exis
tēt̄ i errore. **e**t seq̄r̄ illo i uia iustā existē
p̄ q̄s̄ m̄c̄dia z iusticia nō q̄cordaret. sic foꝛn̄t̄
ad v̄tedu i eāta magnudie tā imēsa. **h̄** ac e
i p̄o. **q̄** si p̄o. destrueret̄ q̄ditōes arbor̄. **q̄** i

Si deus e iudex. **de amore z tra** **ra e neqd.**
Smagis grata. magisq̄ uia z amabilior. et si
tribulior. ex h̄ euit s̄m̄a q̄ eēt. si iudicaret alij
q̄s̄ alij p̄t̄ deū. **e**t si deus e iudex. optz ei eēn
cia foꝛe itlligibile aiab̄ illoꝝ q̄s̄ iudicabit. z et
eē sensibile n̄e corpali eoz q̄s̄ h̄et s̄m̄t̄z iudi
care. **e**t si deus z hō vna p̄p̄na nō eēt foꝛer
i p̄o. iudicē existe ū optz. cū sit ita q̄ deus sit i
uisibilis̄ octis corpali. z et ei eēnna nō sit
uisibilis̄. octis sp̄ualib̄ p̄ctoꝝ. q̄s̄ ad ifin̄tos
iudicabit laboz̄ z t̄b̄latoez. q̄ pena. h̄ere ne

quer. si ipm uideret / et se sue suaz no timeret
et si no heret. sua pasioez eis no traderet
tra. et h. e. ipo. q. si po. e. uisio. sine g. dices
h. ac falsu e. manifeste. q. e. iudice fore deu et

Quarta et iusti **de caritate et iusticia** | **h. o. i. g. s. t. a. r. e.**

cia queiunt / et cum aliis concordant magis odio
et iustie g. d. i. a. n. t. **S**ed si dei filius e. ho. et ille ho
i die iudicij ueniat et mostret caritate qua er
ga suu pptm h. u. i. t. mostrans cruce i pan uolu
tati ad i. mostransq. sua uulna. q. b. p. t. salute sui
p. t. i. suu p. c. i. o. s. i. s. s. i. m. u. effudit sanguis. maior ex
hoc caritas q. r. o. d. i. u. i. t. i. u. z. i. u. z. i. a. ostendet. / et cum ma
ior erit caritas significata. minor inde erit iusti
cia demonstrata. **E**t cum h. p. q. d. minor significetur
iusticia et caritas sic affirmabile s. m. g. d. i. c. i. o. e. s. a. z.
boz. **g. g. m. a. i. f. e. s. t. a. t. i. t. y. m. x. u. e. r. u. u. f. o. r. e. i. d. i. e. i. u.**
d. i. c. i. j. a. d. s. u. u. p. p. t. m. i. u. d. i. c. a. d. u. / q. s. i. n. o. f. l. o. r. s. p. e.
a. r. b. o. r. u. e. e. n. t. c. u. f. l. o. r. e. p. t. h. u. o. a. d. u. s. a. n. t. s. h. a. c. e.
i. p. o. l. e. q. i. p. o. l. e. d. e. m. o. s. t. r. a. t. q. i. u. s. t. i. c. i. a. x. o. r. d. i. a. b. i. t. m. e.
l. i. g. a. d. f. r. u. e. d. u. i. l. l. i. s. q. q. r. i. p. a. z. u. t. u. t. o. d. i. o. z. i. u. z. i. a.

Sape siq. de et supbia **de spe et iusticia** | **i. h. m. u. n. d. o.**

queiunt p. t. g. c. o. r. d. a. n. a. s. p. e. i. z. h. u. i. l. i. t. a. t. e. q. d. e. s.
p. a. t. o. i. z. s. u. p. b. i. e. g. d. i. c. i. u. r. **S**ed si tu sp. s. q. i. d. i. e. i. u.
d. i. c. i. j. i. u. d. i. c. i. s. p. h. o. i. e. z. m. a. i. o. r. e. i. n. d. e. t. u. a. s. p. e. h. e. r.
c. u. h. u. i. l. i. t. a. t. e. g. c. o. r. d. a. n. a. / e. t. s. i. e. s. t. a. l. a. s. a. u. s. e. n. s. u. p.
b. i. q. n. o. c. r. e. d. i. s. t. e. h. o. i. e. z. i. u. d. i. c. a. r. e. p. o. s. s. e. n. c. d. e. b. e.
i. t. u. a. s. u. p. b. i. a. f. o. r. m. a. t. d. e. s. p. a. t. o. e. x. h. m. i. o. r. / **E**t
c. u. s. p. e. z. h. u. i. l. i. t. a. t. e. c. u. e. e. q. u. e. i. a. n. t. s. u. p. b. i. a. a. r. s. e. n.
e. l. a. n. o. z. d. e. s. p. a. t. o. q. u. e. i. a. t. c. u. n. o. e. e. i. d. o. o. p. t. z. i.
e. e. e. x. i. s. t. e. s. m. g. d. i. c. i. o. e. s. h. u. i. l. a. r. b. o. r. u. p. h. p. q. d. q. u. e. i.

unt spes et humilitas cum maiori esse / et cum esse distine
unt. h^{oc} p^{ro} q^{uo}d maior superbia et despectus sunt corde. / **Qu**
is hoc sic ita / **Ido** et superbia maiora. ostendit q^{uo}d fi
lius dei et ho^{mo} in die iudicii super partem dei suam habet
ferre. **Qu**iam gentes suos p^{ro}bauit arctos q^{uo}d
omnibus et floribus arborum. habet parabolas ei dixit. **Quia** gen
tibus q^{uo}d deus rex glorie benedictus sic ipse dedit h^{oc} memo
ria ad recedendum et intellendum ad intelligendum et uolu
tate ad diligendum deum et eius operas. **Et** q^{uo}d ma
iore memoria heret anima et maiore intelligentia. atq^{ue}
maiore amore ad deum. tanto cum finali ree p^{ro} qua
fuit caritas multo exordas. **Quis** h^{oc} sic ita / **S** si
tu es memoras intelliges et diliges deum. uelime
tus p^{ro} uerba q^{uo}d ego t^{ibi} dixi p^{ro} uerba meos arctos. q^{uo}d p^{ro}
uerba q^{uo}d t^{ibi} dixit iudeus / et q^{uo}d et heret t^{ibi} dice saraceni
q^{uo}d parabolas non potest sic aliter deum recedere nec intelli
gere nec amare sic parabolas q^{uo}d t^{ibi} in parabolis enarr
auit. **S** ex h^{oc} lex mea ostendit esse uia. **Et** cum esse no
bilitate qua iudei et saraceni posuerunt finem eorum legis
deus attribuit et cogit / nos possunt raduc pl^{ur} in q^{uo}d
in diuinitate et in carnitate filii dei credidit.
Qu et finem uerba mea multo tua memoria tuum in
intellendum tuam uoluntate cum floribus et g^oditibus arbo
rum recordare uitas. finem ordies nouumq^{ue} disputa
tois modum in que non possunt d^{omi}na intelligentia et di
recto. **Ido** opt^{er} te mis^{er} uerbi. et mis^{er} uerbi. crede
si uis benedictus heret in dei gloria sempiterna. **Qu**
hec uerba uanum p^{ro}tulit. gentibus s^{ed} respondes ait. au
diui tua uerba et tua uerba. et intellexi et. **Respon**
ditq^{ue} et h^{oc} uerbis respondeam uolo audire saraca

cenoz lege r modu s'm que suos arictos cu flo
rib' r q'ditib' arbor' q'cordat. / et io sarzace nu
de p'cor u' hoc qd' intelligit dicat m.

Incap lib' q' p' de lege siue secta sarzaceoz.

Qum sarzacez vidit q' ip's r hora erat q' ip'e
loquet. tuc ip'e vadit ad fonte r lauat
sua' maq' r facie r aurs' nasuz atq' os.
postmodu' abluir suo' pedes atq' aliq' mebra a
lia sui corpis i' significat' origial' p'cc' r mudi
cie sui corpis. / post hoc at' extes' i' solo manli.
flexi' genib' ostend' tra. r i' ipa' r'ly u'ab' p'it
sua' capd' / r eriges ad celu' suu' cor' r sua' maq'
atq' oculos p'tulit ista u'ba. In noie sum' op'i
fial' misericordiosi. cui lag' r'buat' r honoz. / q'm
ip'e e' mudi d'ns. ip'm adoro r i' ip'o q'fido. quia
ip'e e' d'it' d'no r u'ia salua'. / alia et' plu'
ma u'ba dix' sarzacez sic q'fueuat i' suis o'zoib'

Postq' sarzacez sua' q'pleu' o'roz. ait genli' q'
aricti sue legi' s'it. Duodeci' / u'idel' / vnu' deu'
crede' / creatore' / machometu' p'ph'az fore' / alio
raz ee' lege' a deo tradita' / i' i'rogatoez ho'i moz
tuo i' numlo' p' anglo' fieri. / q' mozie' o'ia exce
pto deo / resur'ioez fut'az ee' / machometu' i' die
iudicij exaudiu'. / redde' deo i' die iudicij. ranoez /
q' p'oderabur' i' i'ra r'clpe' / q' r'assibur' p' u'ia.
vltiq' arict' e' paradisu' crede' r infernu'.

*Duodeci
aricti d'
fide sarza
cenoz.*

Quz sarzacez p'p'icuebat i' arbo *de vno deo.*
q'rib' ad eligedu' flors' q'b' i' digebat ad p'ba
du' vnu' deu' existe' ait ei genli'. no' re op'et
p'bare vnu' deu' ee' q' san' sufficiet. hoc iudez

*9
1.*

pbavit / Sarzaces tñ rpn̄des dix̄. q̄ ip̄e uolebā
deū pbare nō fore diuisibiles n̄ separā i p̄nibz
n̄ et op̄ositū ymo ē v̄nq̄ modis oibz absq̄ h̄. q̄
tñta seu p̄bilitā sit i ip̄o. / q̄ si eēt op̄terz ip̄m
ē op̄ositū. / z q̄ boitā maḡtu. et̄ tñta. potas.
sapia. z amor. p̄fctoi existēt adūspatē. / Ar cū
h̄ sit ip̄o. / J̄ḡ deū i tñtate nō existē demost̄
t̄. / Cū sarzaces. hec dix̄ ūba. x̄ano rpn̄de uolū
sarzaceo. genl̄ tñ dix̄ ei q̄ nō erat ip̄s q̄ ip̄e
loq̄ret. s̄ ip̄e rpn̄det sarzaceo. / z iō genl̄ dix̄
sarzaceo. Recordari potes q̄lic̄ ego h̄ac mē q̄o
nē quā tu facis p̄posui x̄ano. / V̄n ex h̄is q̄ tu
dicis. / z q̄ ego x̄ano collige potui nonciā ha
beo q̄lic̄ x̄ani v̄no m̄ i diuina tñtate credūt
et tu putā ip̄os alia credē tñtate. p̄ hoc
m̄ uidet̄ q̄ neq̄at̄ ad eēndū s̄b v̄na fide ac
lege cū x̄anus recordare. / Et desistāq̄ ab h̄ac r̄e
et trāsi v̄l̄t̄ ad p̄bādū tuos̄ anctos nā de isto
loq̄ ampliq̄ nō op̄ret. / *scd̄ artic̄. de creati*

2.
Sarzaces uoluit pbare deū creatore *one.*
Hec mundi z oīuz q̄ i ip̄o sūt. / genl̄ tñ dix̄
ei q̄ nō erat n̄cē n̄tato pbare deū creatore
existē q̄ s̄c̄ p̄fctē p̄ iudē fuit h̄. p̄batuz
Dep̄cor tñ te q̄ dicas m̄ si deo creauit malū
z c̄paz atq̄ p̄c̄m. / Sarzaces ū rpn̄des ait. nō
credis deū creasse oīa. z credis q̄ ip̄e creauit
malū z bonū z c̄paz ac p̄c̄m. / z et̄ m̄stū. / z q̄
oīa adiūo c̄m̄e uenūt z uenūt. / nā si eēt
aliqū creatū q̄ ueniret ab alio existēt duo di
h̄. at̄ ē ip̄o. obquā ip̄ossib̄l̄ p̄bat̄ bona z ma

la a deo pccasse. **¶** Inqd sarzaceo genli. de qdi
 roib' se arbori' e q' flors pme arbori' z se ad
 muice mune opponat. **¶** In si h' q' tu dia' foz
 uita' sepet diuiaz uoluntate q' uia iusticie
 z cu' muia q' cordare. **¶** Na si deo pccm' creauit
 optz q' ipm' create dilexit. q' si uille no' hui
 set illd' no' casset. / z si pccm' cauit z cipa. i' ius
 te illi' q' ad ifernu' iudicat p'bet penas. eo q'
 pccm' qd' ipe creau' h'uit uti. **¶** Et q' no' e po. m
 florb' pme arbori' z se q' ueritate existe p'ccm'
 deu' create pccm' uillate' ee pot'. **¶** In p'ndes para
 tes aut' tu scis q' deo b'ndes sic ipe p'fecit her
 sapias. sm' q' i' p' h' extitit declaratu'. **¶** In si
 deo p'fecit her sapias. scit q' deo sciuisset pe
 cca' antq' mudu' exister' / z sciuisset. et q' si
 mudu' caset erat ho' pccat' / et q' deo h' scie
 bat z ipe creau' h'ores atq' mudu'. p'ccm' mani
 festat. q' deo pccm' cauit z e' occasio u' sic pe
 ccatu'. **¶** In p'ndit genli' dices. Deo her p'fecit
 potat' z sapie q' si no' heret. sua magitudo
 i' sua potate z sapia heret i' m'uz atq' fine
 sz cu' sic sine fine. **¶** In i' potate i' finia z sapia
 ostendit' deu' posse scire pccm' absq' h' q' no' sit
 pccm' occasio. sua potat' ne sua sapia ne et suu
 uelle. **¶** Et si deo potate no' heret hui' q' h' po
 tate sine h' q' uillet ee pccm' occasio. p'fec
 tioez sua potas z sua uoluntad' z sua sapia no'
 herent. **¶** q' d' m'itag' hac q'onez z trasi uleio
 ad p'badu' alio' articulos. qm' de hac q'one no
 lo q'ere ate plura. **¶** *Terce' articulo. q' ma*

de p'ccat' q' no' sit
 occasio
 illud

3.
Inq̄ genti saraceni. **Chomery** sic **phar** p̄.
temp̄ extitit q̄oes hitate **de boitate** **z m**
imecha **z** ipoli ubi fuit machomery **agrudie**
ppha erat idolat̄ **z** nullas de deo heb̄at noticia
β erat̄ illo errore / m̄q̄ tu p̄sistebas̄ ant̄q̄ i huc
loaū ueisses **z** de deo non erat̄ h̄y p̄s. **Un̄** sic tu
idigebas̄ q̄ platoe tue t̄fnac m̄q̄ solebas̄ existe
ita sup̄d̄ce gētes̄ auxilio **z** illum̄atōe fidei mdi
gebat̄. **Et** q̄ diuina boitā ē p̄m̄esa ualde p̄do
des pietate de illis gētib̄ h̄y q̄ sic ugr̄at̄ p̄
debat̄ **z** uoluit eas illum̄are / **z** eis nonciam
trade de sua gl̄ia **z** se ip̄o. **z** p̄deo misit̄ eī ma
chometū p̄ ppha q̄ ip̄os illum̄auit / **z** de eo eis
nonciā uaz dedit. / q̄ illum̄atō **z** q̄ nonciā auz
m̄gna dei boitate quēiūt. cū q̄ n̄ ppha foret
m̄n̄te quēiēt. / **Et** cū ap̄teat̄ v̄nū bonū cū alto
quēiēte **z** i bono dei **z** i bono q̄ machomery
fecit dirigēdo errate p̄bat̄ machometū fore
dei m̄ciū **z** ppha. **Sp̄ndit** gentib̄ ei dicē sm̄
h̄. qd̄ tu dicis. **sc̄p̄er** q̄ diuina p̄f̄ctō cū m̄gna dei
boitate q̄ordas nō existet. cū n̄c̄riuz h̄ foret
i tra aq̄ ego suz ord̄ud̄ i q̄ tot gētes̄ existūt
tedere ad p̄dit̄az condie p̄ eo q̄ nō ē q̄ de deo
nonciā tradat̄ eis. **Et** cū diuina boitā nō satisf
faciat̄ oī eo qd̄ ē n̄c̄riuz. **z** m̄gitudū q̄ dicit̄
cū q̄ quēiēt̄ si oī bono qd̄ ē n̄c̄riuz satisfacēt̄
Et si diuina boitā ē m̄gitudū ḡzia. **mp̄o.** q̄des
ē q̄ cū p̄f̄ctōe ualat̄ q̄ordare. **h̄. ar̄** ē cū q̄ dicit̄
oīb̄ arbor̄ q̄ dices. **Sp̄ndit** saraceni d̄v̄. certū
Et est q̄ des ord̄iauit̄ libū arbit̄ū h̄oi. bonū

opadi et matu euytadi. **V**n si oēs hoīes q̄ sūt. i
ua iustan' exister. illi q̄ existūt iua iustan'. nō
hēret māriā i q̄ libo azbitō possēt uti. / et idō
dey p̄mittit i errore gēte aliq̄s. ū nos alij q̄
i iustate existitō amore dei. uadag ad p̄dicadu
eis. et ad ipos gūtedū et ad aduce dū ad iua et
ne saluat. ū ex h' nō alij plō glōsi i diuā glā
existē ualeamus. / **de potate et prudētia.**

Consuetudo siq̄dē ē regū. q̄ uicūt. suo p̄plo i
eis dē ḡsuetudib' q̄b' uolūt. **V**n cū dey i ho
mīe prudētia cōiūt. q̄ dei m̄gnā potatez i illi
gat. idō ad demonstradu dey suā i mēssaz pot
atez misit i diuisis t̄pib' p̄phas et ḡsuetudies
ad demonstradu q̄ dey potēs ē i diuisis t̄pib' di
uisa face statuta. / et idō misit moyses p̄phas et
legē iudei t̄buit quā dey suare uoluit usq̄
ad t̄pē q̄ uicūt ihs xps p̄pha. q̄ fuit sp̄s dei
natus ex m̄lieze sta et iugie et tūc legē tradidit
xanis. q̄ durauit usq̄q̄ misit machometū q̄ nō
alij reulauit alcoran q̄ ē lex nra ḡmēs ūba
dei. **V**n si dey has mutates legū et ḡsuetudinū
diuisis p̄phen'. atq̄ diuisis t̄pib' nō facer nō il
lumīaret t̄m ad diuāz potate prudēcia cogite
dū. / **A**t cū h' p̄ qd̄ prudētia dei potatez m̄liq̄ co
gite ualat cū ee queiat. **I**ḡ i ee et ḡcordāna
diuīe potan' et prudēcie machometū fore dei
nūciū demonstrat. **P**ndit gēnly. s̄m flors
arboz et earz ḡditōes. sc̄it. q̄ dey ūnū p̄phā nō
mittat ḡr altū q̄ ei neget ū destruat neq̄ di
sper h' qd̄ alt' de deo iā p̄phāuit. **V**n cū lex

panoz & tua sic gūe **19** e ipse a deo existeam
ba lege q si sint opz q floz pme arboris
cū falsitate quēat & sic opozm iustati. hoc at
neqz stare p^r **Aduch** et sedt ex deis a te q
dey debz mīre alīuz pphaz q deā machomen
destruet. / & post illu alīuz & sic ultio i iustu
usqz ad fine mudi. **h** ar e ipse & diuise pfecto
& sapie gūices / nā quēz magmū dez ama
re suū oppz. q amore suo opz det pfecto / si i
magro locū hēant sapia & potas. **De sapia**

Dixit genly saraces machomen **& supbia.**
Dezar hō layco & ignas tras & reulauit ei
dey alcoraz q e libz mgen^r sapie & m nobily
ozī dictatū & editū q sic n̄ ee ualat i nā. / q
oēs hoies nūc existere / & oēs angli. ar p oēs
denoēs neqzēt sic plerū dictamē face sic
e alcora q tota i se gūner lege nrāz. **S**ū cū
moro sit hōmūz sapiaz supbia & uana gliaz ha
benū insipiere uilipede **10** diuīa sapia ma
chomenū illumare uoluit q tā imēfaz sapi
ēiaz hūit q reulaze suū alcora q e u buz
diuīnū. **S**uply tū nō extit. ū elatoez destr
ueret & uana gliaz i exēplo hūilitatis dei q
tāuz i machomū hūilitate & sapiaz uoluit
exaltare. **E**t cū magmū sapie & hūilitat^r m
machomū extit / **g** i hac magmū sapie et
hūilitat^r. ee ppha ostēdit machomū. **De carit**

Hōi i q existit caritas & iusticia **rate & iusticia.**
Ropz fieri reuēnā & honore **S**ū cū macho
menū m p tot gētes honoratū fūit i hoc

pto optz i ipso cu diuina caritate iusticia qoz
 dare q si no faceret. deo no sustinet ipm. tan
 sic sustinuit honorari / et si faceret sequer q
 iuzia z honor cu carita. qz caritate z deo
 z iusticia qoz daret. h. ar e ipd. q i possib.
 i honore q deo tm tenuit machometu. de
 mostrat pphaz existe machometu. **¶** Ay sa
 raceo genit. fm h. qd rudias seqt. q ihs xps
 q sic e honorat i h. pto sic deo i q sui. apti
 aliq mris q i hoc mudo tm honore recipiut
 sic mortui i limite iurati. qm si deo no susti
 net q honoraret i h. pto mortui q i falsita
 te deceper. opter q ea q de xpo relata sur.
 forer ua / q si eet. no eet tua lex iura. n ma
 chomig forz digni q honorati exister. i ppha

Dixit genit saraceo. fm q re **De sterz gula.**
 fer i alcora q e ubi dei i paradiso erit ual
 demigna glia i mltis diussaz manerz fer culz
 q ad comededu erit ualde placida. / z erit ibi
 qptima pcosissia uestimeta / z hospina palaci
 oz z camaz mpabilis plectudis. i qb erit te
 ti pteherim u iacebur plere mliers nymz
 migne plectudis z assit cu qb ho hebit de
 letatões qptimal corpals. **¶** In ad destruedu
 gulositate z auaricia z luxiaz hui mundi. deo
 machometu myte uoluit. u geres paret de
 delicis paradisi ut no deliqret i delias hui
 mundi. **¶** Et cu h. ee queiat p qd foras spes z
 gula possit ee gne. **¶** Apes ar z gula possit gzi
 azi foras si i paradiso existit bonu pthmz. **¶**

35
ficia dū concordantia p̄nt potates diuinas z uolunta
te q̄ i hoc querunt q̄ potas pot̄ z uoluntas uult
h̄ qd̄ x̄anor̄ z iudor̄ p̄tli destrue neqūr̄ / esto q̄
inde h̄nt uoluntates / **De potate z iusticia.**

Suas gentiū q̄ honorabilior locū z magis opta
tū a x̄anis z iudeis q̄ i h̄ mundo existat est
vna ciuitas q̄ ap̄t̄at̄ iherosolym / illa q̄ de ciuitas
fuit cap̄d̄ p̄phaz̄ i p̄n̄ s̄t̄i / et i illa ciuitate fuit
x̄ps cruciat̄ i cruce p̄antib̄to z morte p̄mit̄o / z
cibi ei⁹ septorū sic credunt̄ cū sic x̄ani / et illa
ciuitate saraceni tenent z possident i despectu x̄anor̄
z iudeor̄ / et illa ciuitas legit̄ alcora / z n̄t̄ lib̄
al̄ n̄c lex ibi t̄m̄ legit̄ n̄c colit̄ ū alcora / In
tonū h̄ ē exēpl̄ar̄ z significatio potat̄ diuine z
iusticie / n̄a p̄ eo q̄ x̄anor̄ z iudor̄ p̄tli n̄o cre
dūt̄ alcora / de⁹ punit̄ eos i illo loco honora
bilior̄ z desiderabilior̄ q̄ ip̄i h̄ant / Et id̄ q̄ al
cora sit dei p̄abola pat̄z plane / q̄ si n̄o eēt seq̄
ret̄ diuinas potate z iusticia x̄anor̄ z iudeor̄
iusticie adūfari / h̄ ar̄ ē ip̄ole q̄ ip̄osib̄l̄e sig
ficat̄ alcora ad diuina potate mitti z sustentari /

Ad significandū diuinas **De sapia z inuidia**
Sapia i iudie fore gr̄ia de⁹ i t̄raz misic
alcora i q̄ p̄mittit̄ bona q̄plima q̄ i paradiso
h̄bit̄ h̄o ad mortificandū q̄ h̄oies n̄o h̄ant
i iudia detratōuz t̄p̄raliū i h̄ mundo / ū aly
h̄oies ad alior̄ m̄tens z diuicia i iudia n̄o
mouēt̄ / q̄m̄ i paradiso t̄at̄z bonor̄ h̄bit̄ co
pia / q̄ i h̄ mundo h̄o neq̄q̄ i iudia eē deb̄t̄ / et
cū p̄ alcora p̄mittat̄ p̄tra z m̄iora bona q̄

p lege alia ad morificandu i h^o mundo iudicia /
alcora no eet ubi dei designaret fm gditores
arbor q diuina sapia z iudicia posset ad iudice q
cordare qd e ipo. q ipo. alcora fore ubi diu
nu ostendit manifeste. *De spe z caritate.*

Promitte mltas res nobles caritate significat
Per u foras significat caritas foras spes mlti
plicat. *Et cu ita sit us. u spes z caritas mtig
cordare ualeat ad eendu i m^o qm nra et
actualitate fm gditores arbor u e iura desig
nata. Et cu i alcora pmittat hori ptra z m^o
ra bona qz i lib^o alio p^octo fm spei z caritatis
cordana significat q alcora i se gnet iura
te q iura significat q den ipam misit ad
spei z caritate i h^oie augmetadu. *De iusti**

Quanto maior e iusticia tato pot *oaz tra*
ra multiplicari p iura i hoibz iusticia
gdepnan. *Et cu i alcora pmittat tot bona
i paradiso existentibz illi at qzuc i p^ono z no
exerit deo obediret hebur m^ore pa. cuz
m^orabunt gliaz qua amiserunt q s pmittent
p alcora z reutabat i h^o p^oto. qua hebur iu
dei z xam. qb^o tara no pmittit glia i eoz legi
bz. sic pmittit saraccis. Et q h^o de se magis
signu t^obu^o iura. qd maiore g^oietate facit
m^ore iusticia qz h^o qd ibi m^ore facit g^o
etate p^octo i m^ore z m^ore iusticie z pe alco
raz dei ubi existe demonstrat. *Quo aridg.**

Tuq saraccen. *e de m^orogate q fit h^o m^o
geni no credig q cu homo tuo in septaro*

49

morit' & septuag. Duo angli. s. qnq' faciunt qoes
 videlz. / q' e deo / de q' e sua lex / q' e sua lex / si ma-
 chomus sit ppha / si mecha e i m' die / et si
 deo dat s' graz r' pndedi. / q' deo e suq' creator
 et q' sua lex e de deo. / et q' sua lex e alcora /
 q' machomus e dei nuag' & ppha / et q' ocedat
 mecha i m' die situaz. / tuc usq' ad die iudi-
 cy lety ualde & late iacebit i tumblo / & uidebi
 paradisu' & gliaz qua feliab' deo spoder / n'cno
 uidebit penas gehenats aqb' erit p' dei miseri-
 cordia liberato. / et si ille ho negat sup'dca oia
 & ignorat q' dicit q' illi' q' oib' queiur. tuc e-
 rit s' monumetu' stitu' / & erit i pena & es-
 noa usq' ad die iudicy / uidebit' et pena' i
 fernats q' p' ipso pamt. / & uidebit' gliaz qua
 pdidit paradisi. **Secundm** q' sup'dem e credit sa-
 rraei de hoib' morauis. **Un** ad pbadu istu' ar-
 nctm colligis p'm' istu' floze. **xx magni**

Quoniam ad demonstradu deo sua **diuinitate** & **potate**
 potate fore magna. In eo q' p' sua potate
 possit hoies existere i tumblo uide sup'dca
 oia. Vult deo i'rogatoes fieri sup'dcas. **Et**
 cu' diuina potas absq' i'rogoe & uisioe p'dca no
 eet sic ostensibilis / cu' et h'c p' qd' diuina potas
 sit mltiq' demonstrabilis cu' ee queiat. **Idco** i
 m'oz' demonstratoe & uisioe potati' demonstra-
 sup'dca articta fore uig. **Primo** genit' q' m' ho
 morau' uide p' ea q' tu dicas. cu' sit corp' q'
 absq' aia / corp' at sine aia neq' uide n' i'ntel-
 lige. n' loq' ne r'pnde. **R'pndit** sarraei / aliq'

nam creditur qd deus reducat ad corp^u aia / a
ly u creditur qd aia existit int^u corp^u z sudazju
et id^o p^o uirtute diuine potat^u z p^o aia q^u exis
tit iⁿ mundo pot^u ho^u r^undere / z uide oia sup^uda
et si diuina potat^u t^u pose no^u heret qd ho^u mor
tuo possit sup^uda face. sciret^u qd iⁿ deo mag
nudo z potat^u eent admittit adu^ustare. quod
nllaten^u ee potest. / *xx magnitudie z iusticia*

Dixit genti saraceni. certu^u ei^u e^u qd diuina
iusticia m^uioze q^u iusticia existes iⁿ hoib^u
et id^o sm^u magna dei sapiaz ordiaz quent
q^u diuina iusticia ee m^uioze q^u iusticia hoium
ostendat^u / q^u ostensio fit iⁿ h^u q^u iusticia hois no^u
sufficiat ad pl^u q^u uita hois se credit^u / iusticia
at^u dei e^u ant^u q^u ho^u p^uducat^u iⁿ ee z post morte
et h^u manifestat^u iⁿ hoc qd demonstrat paradisu^u z
ifernu^u q^u ant^u q^u cert^u ho^u fut^u / z fut^u ee post ei^u
obitu^u post quada^u morte de^u sua monstrat
iusticia iⁿ iudicando hoies mortuu^u sm^u q^u res
podebit quib^u sup^uda / Et cu^u h^u p^o qd iⁿ mesa
dei iusticia reulet^u m^uioze ee m^uioze q^u iusticia
hoium cu^u ee queriat^u / *xx iⁿ hac eendi q^u cordana*
manifestat^u iⁿ iⁿrogato sup^uda / *xx bonitate / 121.*

Iuxta genti saraceni p^o magna dei bonitate
manifestat^u ira qua de^u her^u erga ira q^u ho^u
et p^uabili^u eficit^u z p^ucor / *xx ad significadu^u illa*
magna bonitate z ira qua de^u her^u ad uia^u z pe
ccatu^u uoluit ho^u mortuo iⁿ monum^uento pena
ifernate z gliaz reutare ad demonstradu^u qd
de^u amat gliaz / z her^u ad pena^u ifernate iraz.

87
z qd hō possit elige gliaz z uitare penā i ium
ulo si rēndit angustis ut sapiens gmet. **Et**
cū hō magis tēpōis spaciū hēat bonū eligēdi
z malū uitādi sic ē uitas p̄dca irogatō. q̄ ha
beret absq̄ irogatōe. **Et** cū p̄ magis spaciū
tēpōis mltiq̄ i bōitate dei z paz q̄ ē uicū ḡrie
ta designet. **Is** i h̄. m̄iori tēpōis spaciū q̄ p̄
hō bonū elige z malū uitare declarat sup̄
dca irogatō fore uā. **De fide/et spe.**

Fides z spes possūt i m̄iori q̄ntitate i hōie
existē sic irogatō q̄ si irogatō nō
existat / nā si hō p̄ccōr neq̄ i sua uita opa fa
de q̄b̄ saluari uolat. salū i eiq̄ morte cū an
geli sup̄dca q̄es facer possit saluatōz elige
z q̄depnatōz efuge et̄nate. **Et** cū h̄. sic q̄e
dedū p̄ qd̄ fides z spes possūt queire mltius
et si irogatō possūt queire i hac m̄iori
tate fidei z spei. **Idō** m̄iori q̄cordata ostēdit eē
uā s̄m̄ q̄ditōes arborū irogatō sup̄dca **De a**

Natā si q̄de caritatē ē q̄ **ritate z auaricia**
fir hōi occasio uitate q̄cedēdi / e natā aua
ricie ē q̄ i fidari faciat hōi uitate / z **idō** cari
tal z auaricia sūt oppōite. q̄ oppōitōe caritas
q̄ auaricia cū largitate queit. / z auaricia q̄
caritate cū odio ē q̄cordas. **Qu** i h̄. sic uā
idō i sup̄dca q̄cordata z q̄rietate significat eē
uā irogatō sup̄dca / nā sic uā z hō mortū
q̄cedit uitate angustis. mltiq̄ caritas cū largita
te q̄ auaricia z odiū q̄cordat. / et si uitate de
negat cū auaricia z odio q̄ caritate z laz

gitate intelligit e concordas. Et cum h. p. qd caritas
z auaricia longis ad iuce distet uehementia
et gnetur cu ee queiat. **15** i miori eendi co
cordana qm iustas ostendit sup dei. **Sexto**
Inqt saraces genti **Articulus** e. q oia mo
nos credim q oes res uiet. excepto deo
moriunt. iudei. hoies angli. z p. de potate et
demoes oesq res alie uiuere. **hec pfectio**
at mors erit tunc qno seraphim angli tubicia
bit. z postmodu morietur. nlla res uita hens
uua uenit. potit n deo. **Un** ad pbadu huc
tictm flos e queien sup dei. qm si oes res ui
uere moriunt. intelligit ex h. i deo potas z pfectio
significat. qm mior potas z pfectio existit i re
imortal q mortal. cu immortalia pfectioem
significet. mortalia u designat ipfectioem. **Et**
cu h. p. qd potas z pfectio dei cu miori nobilitate
queiunt qredi debar. fm qdicoes arbori. **16**
significat. q oes res debet mori. z morietur
absq dubio oia. no at deo. **17** genti fm
q i illa qdicoes arboris ordiant. s biali forma
q si p vnu modu i deo significat mior nobilitas
z p aliu modu illi qm s foret mior nobilitas
designata. **Un** si oia moriunt. uita e q potas z
pfectio dei mioris ex h. uidebit. i qm usus henc
potant pfectio immortalis. **Verum** q. angli z aie
storu hoium q morte no met. ymo met uita
moriunt. **Idco** diuina pfectio erit qd bonitate et
iusticia manifeste. cu sic ita q mors iusticie
z dapnu tribuat. q passio z dapnu ee no debet

absq[ue] c[on]tra. **U**n cu[m] ip[s]o sit diuina p[er]fectio diu-
 ne bonitan[is] iusticie adu[er]sus. **U**s. q[uo]d iudic[is] of-
 fedit. e[st] falsus. **R**ep[ro]bat saraceni. h[oc] q[uo]d iudic[is]
 e[st] iustas si de[us] no[n] reit[er]et anglos z anas.
 q[uo]d i[n] redibit ad iust[ici]a[m] z de[us] dabit ei iust[ici]a[m] p[er]
 pena[m] p[ro]p[ter]o de[us] no[n] faciet ei i[n] morte iusticia[m]
 et si no[n] uter[et] i[n] creatis suis iusticia[m] u[el] iudic[is]
 i[n] iusticia[m] nobilitate[m] z p[er]fectio[n]e[m]. faciet iusticia[m] sibi ip[s]i.

Ad h[oc] gen[er]is. **M**ors e[st] corp[or]is z a[n]i[m]e se[par]ato. **U**n
 cu[m] angli corpa no[n] heant. q[ui] mori potunt
 no[n] uider[et]. **R**ep[ro]bat saraceni angli moriet[ur] i[n] q[uo]
 tu nichil e[st] z p[ro]p[ter]o dicit ip[s]os mori. **R**ep[ro]bat
 gen[er]is. p[ro] eo q[uo]d nichil e[st] e[st] de[us] q[ui] h[oc] h[oc]
 q[uo]d querent[ur] e[st] cu[m] e[st]. cu[m] sit ita q[uo]d angli boi. eo
 q[uo]d de[us] suu[m] m[er]it[um] heze e[st] / q[uo]d si nichil sit.
 diuine uirtus cu[m] no[n] e[st] querit[ur] q[ui] e[st] hoc aut[em].
 e[st] impossibile maifeste. **De p[er]fectio[n]e z iusticia.**

In q[uo] gen[er]is saraceni sic aut[em] ut argenti
 i[n] igne purificat[ur]. ita mors e[st] stoz puri-
 ficatio. na[m] o[mn]i uirtu z o[mn]i iusticia i[n] morte dele-
 bit[ur] z mors e[st] p[ro] iusticia. q[uo]d iusticia e[st] eoz
 p[er]fectio dep[re]ta. **U**n ad demonstradu[m] q[uo]d diuina p[er]-
 fectio cu[m] iusticia z p[ur]ificatio[n]e angloz atq[ue] stoz
 homin[um] querit uolet de[us] o[mn]i morte pan[em]. **R**ep[ro]bat
 tu e[st] q[uo]d n[on] ulla res e[st] p[er]fecta u[el] i[m]mortalis i[n] m[un]do
 h[oc] de[us]. **U**n si h[oc] q[uo]d e[st] i[m]mortalis morte h[oc] q[uo]d
 e[st] mortale no[n] trader[et]. iusticia ad significadu[m]
 sua p[er]fectio[n]e z sua i[m]mortalitate m[un]do u[el] iusticia
 i[m]mortalitate i[n] actu ducer[et]. z sue p[er]fectio[n]e ac
 i[m]mortalitate for[is] iusticia z e[st] mortalis. **h[oc]**

aut e ipole. r q impossibili. ostendit. qd de qd est
excepto deo nullo moriet. *de potate r super*

Ad qd dicitur supbia errore r lapsu *bia.*
credenti se de na existe eternali uolent deo
q oes res moriet. ad significadu sua etna
potate q pr de qd e destrue r q oes pduit. ex
nichilo creatas. Et cu absq h q moretetur
oia. h flos pdes no forz ex ta magis. trieta
nb q potat. et mior gnetas sic afirmabilis nece
sario. *is e pbabilis. h. arctis i miori flori gnetate*
etate q m potate r supbia iueitur. *de caritate*

Caritas r iusticia queiunt r q caritas r iusticia.
r timor q cordat. *is timor r iusticia q adiu*
r despates r iustia q cordat. Et q mors timo
re significat. *is deo deo uolent q oes res moria*
tur u ho ipm timat r diligit. r q mori mend
itatio. *is si oes res moriet. mlig ex h flos sup*
des q flos e gnu ostendit. Et cu mior gnetas
tas u ma r uia cu ee queiat. r p morte omz
rez cu ee mlig sic q cordas. *is i ee significat h*
arctis sine q deo q ee q cordas existet cu no
ee. qd e impossibile euidet. *de caritate r pra.*

Caritas r prudentia queiunt. q pra r prude
cia. et cu res q morit mlig morte scire
uatur q res q no morit. *is scire r prudentia*
queiunt mlig i scido morte i eo qd morit.
q i eo qd no morit. et ubi prudentia mior pr
ee i scire morte. mior potit ee caritas i h. q
de morte ad uita reducat. q i h. q nullo tpe
sustinuit mortis pena. *is h. ia sic. is deo*

ex h. significat qd angli z m hoies hebunt ma
 iore sapias i stare qe mors si moriunt. et he
 bur mmore caritate cu resuscitabunt. qz heret
 si imortals eent z m mte moreret. Et cu
 h. p qd caritas z prudentia mlig cu m mortate
 gcordat cu ee queiat. Ig i hac m mortate de
 mostrat cu ee h. arcto queize. **Si** miq hoies
 z demoes moriunt maiore tra hebunt i redendo
 i ee qz heret si nullo tpe moreret. Et cu he
 p qd e mior pra plz sic caritati gruu. Idco i
 miori tra significat h. arcto. q mior pra absp
 hoc arcto i ptozib nuqz foret. **Septim arcti**

Qu sarzaceo m tuebat. **ctz e xx resurctioe.**
 i pma arbore uoles floze elige q resurcti
 one osteder. genli m m m m qlic i p. h. sans
 exnat resurctio demonstrata / z ido dix sarzaceo
 no optz te resurctioez pbare amplio. na fact
 i p. h. exnat ia pbata **Preptoz** m te q dicit
 m modu. fm que resurgete credia uos alij sa
 rzacei **Epndic sarzaceo.** / no credio q oes re
 uerent moriet. z q i fine qdragita diez plu
 et aq de celo alba sic lac / z tuc naster. zoref
 cer sicerbe hoies. bestie z aues atq oes alie
 create q nalic. hent uita. / z angly seraphim
 tubicabit i cu cornu / z tuc gete resiget. et
 distuciet. a capitib suis tra. / Igus uerit de ce
 lo. z calor solis erit imes ualde / z gete p p
 estuz que sustinebut ferudu distuber i tra
 q n m p erit calida. / gete at erit i sudore
 maxio emiteret ext. lingua. z uidebit ei. q

A.

j

quingenta mille annis durer illa dies / ~~et~~ pmo ce
lo descendet angeli qd ptes erunt qd hoies h' u
ueres / a pto celo uerent ptes i duplo / et post
anno et sic deinceps de celo i cetu duplicado
numu usq ad cetu septimu. aq des descende
cu angelis illis celi dices / Ego sum inuiosus
si ih' resurtois die ame aliq uues creatie
uade potit qd ego pfeissima iudicia accipia
de iury sm lan' / **S**im huc modu. genti nos
die resurtois credis existe / et ptes resaha
t posses ih' pto dice / eent ty narzatois pli
xe / **E**t qd i hac disputatoe ordiatu existit q
loqem qto pl' posses breuis / **J**ds sumati t
dico h' qd nr ppha machomito refer de ista
matia i alcora / et sim q nri sapieret exponit
et dicit i glosis et expositioib' nre legis / **Octau'**

Sicut genti saraceni **arctus** e / q machomito
nos credis q machomito exaudiet / **I**n die iu
rogabit deu p pto et exaudiet / **S**u autq dicit
t ptem florib' arbor huc arctm uolo t refe
re modu sim que nos credis machomitu deu
rogare / et exaudiri / **I**n die q oes gete erunt
resuscitate. des oes i vno loco gregabit. et
habent labore maximu p' calore que susti
nebit / et p' sudore que paciet / na aliq erunt
i sudore usq ad talu pedis. alij u usq ad genua
alij u usq ad gula / et alij usq ad oculos. alij
at erunt sudore pleni. sic magna olla q est aq
repleta / et h' e sim q alij hoies erunt pl' ut
m' alij piores / **V**u gete sic erunt i pena

z sudore huius. concordabunt omnes una. qd i simul
 uadant ad adam z roget ipm / qd ipe p ei sup
 plicet deo u illos ab illa pena eximat z tormen
 to / z qd illis q saluari debet det paradisi gliaz / z
 illis q debet adempnari pena t'buat infernalis
Ad am tm rpndebit ei / ego uenudare depari
 deu p eo qd fuis iobedies cu de fructu comedi.
 de q ipe n uenit manducare / et dicet ei adam
 It ad noe u ipe p uob alij roget deu / et illa me
 pces qd porrexerunt ad e porriget eas s. **N**oe
 u rpndebit / ego no suz digni deprecadi deu n exau
 diedi ab ipo. na ego pptm meu q i die diluuij
 pnt deservi / z ido me pudet pces porrigere sumo
 deo / s uadite ad abraa z rogate ipm u deu pro
 uob alij exoret. / ad abraa tender / z sic noe di
 xant dicet ei **A**braa u rpndebit no suz digni
 supplicadi deo / cu ego duab' uicib' medaui uia
 fueri enodat9. uidelz. cu pzi mo dixi qd ego yd
 la no fregaz s ipa fuerunt p se fracta / p'u alia
 uice cu dixi qd ma mlier erat ma soroz / z mme
 ma uxor. **V**n cu ego sim idigni pce deo faciedi
 z ab eo exaudiedi. p'cto uob q'fulo q ad moyses
 uo uadant / z qd ipm rogent. u p uob alij pces
 debita' m'poat. **A**d moyses ibit. z ipm depra
 bunt. u p ipis roget deu z exoret. **M**oyses u
 rpndebit / ego no suz digni rogate n exaudiri
 a deo. qd occidi vnu hoiez z madaui. qd oes illi m'
 ficent q' i uultu aureu edidat. de q' s ydotu qd
 sic deu adorabat fecat adoznatu / s uob q'fulo q
 ad ihm xpm uadant / z s supplicare qd p uob alij

mittat. **A**d ihm x. ibit z ipm deprecabitur sup
plicat. Ipe u excusabit se ab eis z dicet eis. ego
no sum dignus deu deprecari n exaudiri. exubesto
p uob alij pces face tato deo / cuius pmita stest
ca. q me gere sine dei licetia adorauit. z i me
sic i deu alissimu credidit. / et q saler eis q
ipi uadat ad stm pphaz machomtu / z q ipse p
et pces debita deo fundat. **A**d machomtu ibit
z rogabit eu n ipse pces deo exibat. u ipos a
pena i q existit erhat / z q saluari debet q sal
uet / z q dapnari et q dapnet. / Machomtu at
respondebit dices. q p ipis uoluntarie exorabit /
et i gnum cora dei cathedra flexi genib' ad so
lu se inclinabit. / z ad deu mittet. q ipos a pe
na i q existit delibet / z q saluadi sur i paradiso
ponat / z q dapnadi sint repositi i inferno / **U**n
machomtu i huc modu deu rogabit. **D**ivina
uox audiet i celo dices. Machomte no e hodie
die oroes facedi n deprecadi. s pte z dabit
t / z pces tue exaudiet. tuc machomtu dicet
q des petat roez. a genib' de opib' q fecit. / z
q iuui sur ad paradisu uadat / z q debet q dep
nari ad infero remittat. **H**ic e un' mod' gen
li. sm que nos credig q machomtu deu depre
cat. z exaudiet et sue pces. **A**lt' e et mod' s
que machomtu supplicabit deo z exaudietur
iudez. cu des iudicauit bono ad paradisu z ma
lo ad infernu. / et cu erit i inferno aliq pecc
toris de ppto machomtu. tuc machomtu deo p
illo ppto pces fundet. **D**es at machomtu ducto

pat' ipos exher ab inferno. **U**n hos duos modos
deptadi credig. sm q' gditoes z flosz arborz ne
cessio ostendit. / er q' h' sic nu. ecce modu quo
maifestusse hoc pbam. **De magnitudine z p'f'oe.**

Inq' genti saraceg. Audiuisti q' tu. i hoc qd
sup'dem e nos credig. / Et cu' sm gditoes az
borz. aq' flos sup'des ex' h' deo m'ior nobili
tas queiat. p'bere deo machom'to. t'at'az nobili
tate sup' oes alia nobilitate exaudiedi. p'd'co
ideo m'ior nobilitaz z b'ngitas su' ostese. na i
m'iori nobilitate exaudia. exauditoz' maior no
bilita' demonstrat. / Et cu' m'ior nobilita' i exau
diere z exaudito cog'at'. foraz m'igna dei per
f'cio declarat'. ad cui' declaratoz' z maifestaa
one deb' ee sup'des aznctg. sine q' sic clare
no exister demonstrata. **De amore z iusticia.**

Dixit genti saraceg. / nos iueim' oes p'ph'as
ex q' p'ph'e fuerut i aliq' deliq'se. q' delicto a
deptado deu se p'strax'ut. u' sup'io e relatu z.
machom'tu' at postq' fuit p'pha no iueig' p'cm
aliq' commississe. **U**n ad demonstradu q' de' uehe
mer' diligit iusticia z odit iuzia q' e p'cm. iu
dicat sup' oes p'phas machometu' honorari
z ee exaudiz. / Et cu' hec demonstrato p'd'ca flo
ris no foret sic by f'ca absq' azncto sup'deo p's
sm gditoes noluit de' u'itate z huc aznctm co
cordare. q' queientia pbabili' e h' aznctg mai
feste. **U**n saraceg u'ba sua simp' iudeg z x'ag
ip'nde uoluerut. genti' ty noluit g'stare. iup
genti' dica' m' simachom'to. aut q' fuit p'pha de

liq. **Epndic** saraces. iuta e machomuz pcca
se igrat am qz forer ppha i eo q credeba ydo
la u mouerat geau i resue / z i q fuerudie qua
pete sui ipm misat q ydola adorabat **xx amo**

Des humilitate diligit. z odit **re/er superbia.**

Supbia. / et q scia e occasio supbie. / ad demo
stradu q des humilitate diligit z odit suu qm
uoluit machomou sup oes alios pphas exaudi
ri. q machomuz erat layca ho ex ps pps scie
z ignazo. / et p humilitate mjoze huir audacia
i deprecado deu qz alij pphie q no fuerunt ausi deo
suplicare esto q licita forer. z ualde scus eru
dia. / **Et cu hic arctus** sic ualde quociens. ad
sigficadu flore phtuz. **15.** i magna flozi sig
ficatoe ostedit i uitate existe arctus sup deo

Quoniam ei e q iudei z xam no credut **xx fide z spe.**

Quoniam spar q pab alicui hois de iferno exeat
postqz mirauit ibi nllg ho. **Et cu fides z spes**
mjoze ex h sic qntate. i iudeis z xam / z i sa
races sic mjoze q credut z spar. pccozs in
iferno existetes inde exire pab machomen
Et cu h p qd fides z spes cu mjoze qntate co
ueiat. qcedi debar nctrio sm qditoes arbor
15 pbat pdes arctus fore uero **Ca**u genly
uitas e q qditoes arborum sur u iudicis excep
to q qditoes. aliaz arborum nllm iquociens
inde det. / qd iquociens seqret nctrio si forz u
ta qd iudicis. na des plg diliger magnudiez
m fide z spes. qz m pferoz z iusticia. qd e
i pte maifeste / q i po. pbat. te qditoe arbor

Dixit saraceni ad multiplicandu caritate & mor-
tificandu inuidia uolens deo ordiare q macho-
metem sup celos pphas exaudiat. & q oēs pphie
machometu diligat. & nō inuideat q de honore
que deo s faciet sup oēs. / et cū absq sup dicto
aucto. nō forer ptes flos sic bene designat. n
multiplicata caritas. n. et mortificata inuidia. /
cū h. p qd sic manifestat. n. lig. cū ee queiat. q
h. p qd nō sic manifeste significet. / dco ostendit.
sup dictu auctu existe nōno sm qditos ac
boxe i qb sup des auctu e pabili. euidet.

Scias genli. *non azactu e veritate red*
da i die iudicij.
q deo perer ab oibz hoibz. /
bonis & malis q conseru i hac pten iura redde-
runt. / Et h q fecit iuste suo pxio iuzia. /
fecit et bonu aliqd. deo om puer ipm q pmtu
qd tere debuāt p bono qd fecat. /
iuzia fecit i h mudo. / et si bonu nō fecit. deo
dabit s penas. qua tere debuāt aliq ptozs q
q aliqd bonu fecit. / et h faciet ad sua iusticia
demonstrada. / Et nō solu deo opuatōez qer
ab hoibz. iū et a bestis & auibz. & puer ipis p
iuzis qd alij alijs ad iuce mtulerūt. / et post
q ipos puerit dicer eis q reuāt i traz
rex nūc ultiq nichil erūt. / *Ex genli qd pfi*
cū sedt ex resurtoe bestiaz & auis /
puro qd redder ex q hoit i nichilu redigi /
sint absq distōe & de diuisa iusticia noticia
nllaz hēnt. / *Epndit saraceni dices. utilita q*

9.
9.

in resurrectione sequitur bestiarum atque omnium praeceptabilium
quod sicut in hoc quod peccatores desiderabunt sic praeceptabi-
lia in nichilo deuenire et praeter passionem habent eo
quod in esse penitus remanebunt. **¶** Inquit gentilibus quomodo po-
tuit finiri ratio seu quomodo omnium animalium cum sint
tot carumque in iuria fecerit aliter in hoc mundo.

¶ Respondit frater meus. Sicut quod non credis non durabit
ratio nisi tanto tempore quanto pro eo quod solum in unum omnium
et hoc est ad demonstrandum in ineffabilem in diuina
perfectio sapientia et potentia. **¶** Sed cum tu intellexeris modum
sicut quod deus rationem quaerit a creaturis uiuentibus. **¶** Quod
non redire ad modum sicut quod ordinata est disputatio
in qua sumus et sic oportet quod floribus arborum propter arti-
culum super dictum; **De sapientia et perfectione.**

¶ Quod est et est quod diuina sapientia cum perfectione quae
est ad demonstrandum diuinam sapientiam perfectam ex
iste oportet quod creatura tenet reddere rationem ut
uideatur diuinam sapientiam fore perfectam in sciendo omnia
quae fecerit in hoc seculo creaturae. **¶** Sed si hic arctus non
esset deo gratum non in utilitate existet. **¶** Sequitur quod
in diuinam sapientiam et perfectionem fore quod uerum inquit
cum diuina perfectio noluisse ordinasse quod in esse perfectio
diuina sapientia fore nota. **¶** Et cum sic ipse diuinam
sapientiam et perfectionem ad inuicem aduersari. **¶** Idem sequitur hinc
arctum esse uerum; **De perfectione et iusticia.**

¶ Quomodo in deo perfectio et sapientia extet concordantia
Quod cum diuina perfectio quae cum iusticia ad os-
tendendum diuinam sapientiam cum omni eo cum quod quae di-
uina perfectio concordare. **¶** Deus ostendere uoluit quod sua
sapientia cum iusticia est concordans. **¶** Et idem ordinare non

hinc q̄ i die iudicii reddat̄ ratio i p̄sētia oīū p̄p̄tōz
et q̄libet creat̄a iudicet̄. s̄m̄ exigētia op̄ū q̄ fecit
i h̄c m̄udo. Et cū hęc s̄m̄a z h̄c op̄tō sit s̄b̄iectū i
q̄ manifestabit̄. diuīa p̄fēctō z iusticia. h̄c at̄ s̄m̄
ēē neq̄zē ab s̄p̄z arctō s̄p̄dēō. Iḡ manifestat̄
h̄nc arctū fore uerū. *De potate z supbia.*

Per istū flore manifestabit̄ q̄lī diuīa potas
cū magnitudie queit̄ q̄r̄ sup̄bos z i m̄urio
s̄os. q̄ iuzia fecit̄ z supbia hoīb̄ paup̄ib̄ humi
lib̄ atq̄ iustis. nā tūc eōdē deo grauit̄ p̄iūer̄. i
p̄sētia p̄p̄tī z iudiciū efūge nō pot̄ūt. n̄ diuīe
ḡdice potat̄. Et cū s̄m̄ flozī ḡditōez. oē illd̄ cū
ēē queiat̄ p̄ qd̄ declaret̄ dei potatē s̄p̄e sup̄
bos dep̄nie. hęc at̄ declarātō. neq̄zē fieri sic
manifeste sine s̄p̄dēō arctō. Iḡ s̄p̄dēō arctō
cū iuzia existē demonstrat̄. *De spe z iusticia.*

Quāto spes z iusticia m̄tū q̄r̄ sua ḡzia quei
ūt t̄tō possūt m̄iōzē existē z cū ēē m̄tū
ḡcordare. et q̄tō m̄iōzē z i maiori ḡcordācia
existūt. t̄tō dei uirt̄s uehēntiō manifest
t̄t. Vñ si iuzia ē. p̄dēō arctū iuziē existē. ille
cui sit iuzia pot̄ iude m̄iōzē hēre spes i diuīa
iusticia. et iuzios̄ p̄r̄ ex h̄c p̄lō t̄mē dei ius
ticia. q̄r̄ facer̄ si des arctū. n̄t̄atēq̄ for̄t̄ uḡ
Et cū oē illd̄ cū ēē z cū iuzia queiat̄. p̄ qd̄
hō m̄iōzē hēat̄ spes z m̄iōzē t̄mōzē i diuīa
iusticia. Iḡ. des arctū ostēdit̄ fore uerū.

Dixit genti saracē *De tēpancia. z. tra.*
Tēpancia ē iuziō q̄ i medio duoz iuziozē
xistit. Vñ q̄tō tēpancia i medio duoz iuziozē

existit foras. tato e maior / r aduob' uicis eqli
plo e distas / et q'ro rep'na plo distat aduob'
uicis. tato duo uicia m'ora ee uider' r m'co
uicenta cu rep'na r cu ee / Et cu uu ee quei
ar fm floz' q' dices de illd p qd rep'na q'd
cu m'ig r plo distat aduob' uicis / dco u'
ta' e reddi roez arictm fore uer' / cu illo
aracto fm q' reu'lig g'neat' q' des eqli
te facer de vno bono cu alio ad m'taplicadu
vnu m'itu cu alio / r vna gl'ia cu alia augme
tadu / Et facer q'cordana i hoib' p'corib' de
vno p'co cu alio u' m'taplic' es' pena' amoue
re et'paz a iustis r iuziatis hoib' / r ipaz trade
re iuziosis p'bere et m'itu iuziosoz q'bo
m'uzia fuit facta. *xxv' arict' e / q' pon*

19.
Ayt faraces genli. nos dabunt m'ita sine
credig q' postq' des abois r malis culpe
ut sup'dem e recep'it roez. podabit bona et
mala q' i h' m'udo hoies comiser' / et si i hoie
plo bona podat q' mala saluabit' / r si plo ma
la q' bona dapnabit' / et si mala r bona eqli
poderat ibut ad vnu locu q' m'it' paradisu r in
fernū existit. / et i illo loco taru p'manebit
q'ru diu'e placuit uoluntati. / vñ ad p'badu q'
sit u'g h' arict' collig' p'mito istu florez.

Qertū ei e genli q' *xx potate r sapientia.*
potas r sapia i deo queiut / et ad demof
tradu hac q'cordana qua hent i magtu
bonitate r et'itate. s' q' diu'a potas s'ize p' bo
na r oia mala q' hoies fecer' / q' des podan

facit qd hō ē magi' bon' q' mal' / & qd magi' mal' q' bon' / & qd ē bon' eq'lit' atq' mal' / et h' sa-
 pientia dei q' tantu' scire pot' erit p' pōd' qd deo
 de bonis & malis faciet. i die iudicii manifesta. Et
 tū absq' h' qd deo pōd'aret bona & mala neq'et
 ee sic manifestabil' / et cū h' p' qd manifestet'
 mltis diuina pot' & sapia genib' cū ee queiat
 is manifestat' aznctm' bona & mala pōd'zadi
 & reddedi q' potū nōcūio fore iuz. **2x magnudie**

Dicit genli sarzaceg. moris ē **et iusticia.**
 In nō' q' reges & p'ncipes & magni dñi re-
 ner' cūas & faciūt q'q'zate gere' ostenduntq' ei'
 suos thesauros ad manifestadu' eoz magnudiez
 Et ratio q'z de lat'ib' & homicidis iusticia
 faciūt i p'sena oīuz ē nō i m'gna q'ntate sua
 iusticia uideat'. Vñ ee qd faciūt i h' mūdo ad
 demonstradu' eoz magnudiez & iusticia. fit i
 significatōe hui' azncti i que nō' credig' sarzacei /
 et i dō deo nō ostendat sua m'gna iusticia pōdi-
 bit bona & mala. ad demonstradu' q' sua iusticia
 ē ita m'gna q' nonū' faciet iuzia nō d'pniū.
 Et cū absq' bonoz & maloz pōde' imessa mag'
 tu' diuine iusticie nō poss' sic bñ existe demo-
 strata / et h' p' qd demonstret' mltis cū ee quei-
 at. is ē nōcūū. q' cū ee queiat. aznct' s' d'co.

Perfectō & humilitat'. q' ipsoz **2x p'fectōe & sup**
 & supbia queiūt. nā hō supb' cū pl' **bia.**
 ualere credit m'g uate & m'ioze i se ipō her'
 defctūz / et cū pl' hō humilis se humiliat. & m'g
 ualere credit pl' uate & magi' p'fectōi' g'ner

ipse ipso. **U**n cum h[uius] ita sit / et diuina perfectio sit sapientie.
gratia ad ostendendum quod superbia hominum elatores non po-
tunt diuine perfectioni que humilitate diligit obviare.
Deus confidet cum humilitate superbia et elatione seu super-
bia hominibus. trades enim pedes humilibus quod superbis
quod credunt superbia plus humilibus pedare. **E**t cum
philosophus flos multorum declaret humane conditioni si
existat h[uius] arctus quasi h[uius] arctus non existet. **I**tem
op[er]is h[uius] arctus fore naturam uel superbiae flos
manifestet multum / et gratia que est in perfectione et super-
bia / et concordia que est in perfectione et humilitate / et
gratia que est in humilitate et superbia multum declaret.

Si uero est h[uius] arctus in ore **de caritate et iusticia**
de caritate et iusticia inde potest habere ad dilige-
ndum deum et temetipsum et tuum proximum quod habere potest
per si arctus in mente foret uero / et multum ex h[uius] gratia
odiu et iniqua potest caritate et iusticia concordare
Et cum hoc per quod potest multum esse uirtuosus. cum esse que-
ratur quoniam si uerum existet. h[uius] per quod tantum uirtuosus
esse non potest quod est gratia huius per quod multum potest
esse uirtuosus. **R**eperit magnitudinem dei magnitudinem
flos philosophi aduersari / quod si sic. diuina magnitudo
cum modesta. inuidia atque acedia concordaret h[uius]
atque est ipse et gratia arborum omni arborum. quod gratia
tate significat superbia arctus fore uero. **de carita**

Caritas siquidem et p[er] se sunt gratie / cum caritate **re et p[er] se.**
sit uero p[er] se ut uicium. **U**n si deus pedabit bona
et mala et seggabit bona a malis et mala a
bonis. inior ex h[uius] erit ad bona p[er] se caritas / et
ira ad alia quod si in similitudine existet. nam in similitudine

una alia obfuscat. Et cum hoc quod dicitur sic u
m / z u u e e g u e i a r u i t a z i t a s i t m i o z i s a l u
a n s z p r a m i o z e r i d a p n a n s / e t s i b o n a z m a
l a s u n t p r a z p o d i t a . c a z i t a c u m i o z i u i t u
p r a a r c u m i o z i u a o g c o r d a b u n t / e t i d o s i m
g d i t o e s f l o r i s t e d i t q p o d a n d i a r n e t o n e
c e s s a z i o e x i t u e r g .

Vnde dicitur arnctus e / q

Dixit gentili saraces *transibunt p uia stictaz*
no credis q i die iudicij *i die iudicij.*
erit vna linea seu uia q felice q saluadi sur
transibunt. Illis limitis erit altitudinis pagratio
spacij mille anoz / z i longitudine pagratio si
mitz anoz mille / z tande i decesu. *obis huc*
limite erit infern. i que cader illi q huc limi
te no potit ptransire / *illa u uia erit sic sic*
ta sic vni capilli . seu sic ensis acuae / et qd
ea sic ptransibunt uelocit. sic fulgis corrustra
no. *Alii u sic eq cres / Alii ar sic ho cres / A*
ly. et sic infas ipotes libe ambulare / z qlibz
sim m i n u s i u i l l u t r a m i t e p a g r a b i . q s i n o
m e t g l i a z . r u e t s t i c t o e i l l i s t r a m i n a i n f e r
n u . *Un iste e vna ex arnctis i que nos alij*
credis . que er p pbare i t e d i s p h u c f l o r e z .

9
-11.

Gloria dei e ides q sua *ex boita. z magnitudine.*
magna boita. na des i alio no her glam
n solum i se ipo. *Un cu diuina boita sit infi*
nita i m g t u . e r m . p o t a . s a p i a . a m o r e z p f e c
n o e . o p t z e i o g l i a z q e s u a m e t b o i t a i n f i n i
t a e x i s t e i o i b z f l o r i b z s u p d e i s . *Qu is na sic.*
i d o o p t z q q a d d e i g l i a z t e d i t . i b i u a d a t .

cū labore m̄xio. ū herē gliaz ī magna dei bona
re m̄lig meat. / Et cū limes. que nō dīas sic
tān alio z logg atq; stas z m̄feri m̄fering
existat. / *15* q̄to hoies p̄ ipm̄ trāsibūt. cū ma
iori p̄cto z pl̄g ī trāsēdo durabūt. tāto ex
h̄ erūt herē gliaz digozes. / Et cū h̄ p̄ q̄ h̄o
m̄iore herē gliaz cū ee m̄lig quēiat. q̄ h̄ p̄
qd̄ h̄o herē m̄iore *15* fm̄ q̄d̄icos arbori p̄bat
anctō an̄ des. / *De sapientia z prudentia.*

Aic fraces gen̄h. nā si q̄de m̄lletō ē q̄ q̄
ro st̄nlig itelligit. m̄ p̄ suū itellige. cum
prudētia m̄lig ē q̄ cordas. / z q̄to m̄iore ē prude
tia tāto uehementiō ī hoie m̄llicat q̄stiaz quā
h̄o herē de sup̄ defectib̄ z elp̄s. q̄o q̄t̄ d̄m̄ z suū p̄
ximū p̄traiū. / Et cū prudētia z q̄stia ī hoie ma
iōs existūt cū diuina sapia q̄ oia fac. m̄lig cō
cordat. / *15* si p̄dca via ē fm̄ iustate sic nō ce
dig. maiorē ex h̄ prudētia z q̄stiaz hebūt. h̄o
nō q̄ p̄ ipm̄ trāsibūt. q̄ herēt si nō ee d̄ctū
Itēz n̄ p̄ ipm̄ hoies pagr̄bet. / Et cū h̄ sic iustā
p̄ qd̄ prudētia z q̄stia cū diuina sapia m̄lig quēi
ūt. *15* ostēdit ī iustate existēdes limes. / *De*

Consuetudo amoris z nā. ē q̄ *amore z iustā.*
sic labori aleuato. / *15* q̄no paradisi limes
grauioz̄s existūt z cū m̄gno herēt labore tā
to op̄tz q̄ h̄o sic magiō fortificatō ī amore dei
ū fortit̄ deū amet. / et q̄to h̄o p̄t̄ amore fora
oz existit. z amor ē facit laboris q̄ sūt graūs
leuit̄ z cū lenia sustine. tāto diligit̄ pl̄g a
deo. / Et cū h̄ ee iustā op̄reat. q̄ diuīg amor er

amor hois. possunt multo concordare / et per uiam super
 dea possunt multo querere. **I**dem demonstrat uiam de
 q loquitur fore uiam. **Q**uia et amor sunt gēni. **S**ed si
 hoies q trāsibunt per dem limite nubado et i
 migro tpris spatio et no potunt sic uigorose
 trāsire sic illi q trāsibunt utū p aere corrupta
 tio. no trāsunt. / et ingen amoris fornicū. ipos
 letos sufficit absq pa. magis ex h. re. dū
 erit amor. **E**t cū h. p qd amor plo re gōdicat
 ee uū queriat. **I**dem optz uitate existe s dem
 auctm. sine q amor no possit re ita fornicet

Aperige uentum me **de spe et iusticia** **ad uisum**

Aosidatois oculos et iusticie qut. **V**ia i qua
 nos credis. e ratio et occasio. magna spes et ius
 ticia i hoie existeb. **N**aq p potes tate alti
 tudis et tate longitudis atq. stete trāsire. co
 gitare potes q i grau et tribul existit piculo
Et cū mūg redurabilis e pictm magis i hoie
 optz ee iusticie et spei. **E**t cū spes et iusticia
 possunt inde multo querere et mioris existe. **I**dem
 significat. i uitate existe carzeria supdet.

Iusticia ei supbia cohibet **de iusticia et supbia.**

Icū supbia uelit sup iuzia exaltari. **S**ed
 illi supbi q cadet de limite mille anoz i alti
 tudie paggatois spaciū gūneret. de alioz illo
 co cadet p supbia et iuzia. qz facer si limes
 no exister supdes. **E**t cū h. i uitate ee queri
 ar. p qd iusticia foras supbie gōdicat. **I**dem optz
 auctm existe supdem. q si no. sequet flo
 res p me arboris gōdice huc. p qd iusticia et

supbia foras aduſſat. h. ar. e. ipole. q. ipossibili.
demonſtrat q. aucto. extat uo. **¶** Inq. genlis
fraces. ſm h. qd tudias ſeqt. q. alta uia ala
oz z logioz illa. qua tudias exiſtat. ut ex h.
juſticia uehemētis ſupbie dicitur. **¶** Pndi. ſ.
vaces. uū diceſ n. modo alio q. floz p. me
arboz. i. quēien. ſeqret. **¶** Verū q. nō. q. ſtat
q. vani z p. dei atq. alie gēteſ nō. credūt. p.
alio h. m. m. q. ſit iſte que nō. credi. q.
cto. e. i. quēien. q. uia qua tudias. exiſtat. n.
chilois i. g. r. e. q. ſi exiſtet. for. t. ignota
z i. flozib. p. me. arboz. e. u. d. e. i. quēien. ſeqre
t. h. ar. e. ipole. e. u. d. e. t. **¶** Si uū. e. h. q. tu. dia.
dica. m. q. d. comeder. z biber. illi. q. tere. z tu
bādo. p. agrabūt. illd. p. r. e. z. u. z. ſ. i. q. t. a. t. u. p. r. e.
collocabit. q. m. tot. iſte. m. u. d. q. nō. e. t. a. t. e. mag.
tudis. q. ibi. capi. ualēt. tā. loga. z. alta. u. r. u.
dica. ſemita. **¶** Pndi. ſ. fraces. dices. i. alcora.
z i. p. u. b. y. s. machomn. de. g. p. a. p. i. e. r. t. r. e. q. ſ.
extēdat. tā. t. u. ſ. i. die. i. u. d. i. c. i. a. i. poſſit. reapi. o. e. s.
gēteſ. z. h. i. d. e. p. r. e. p. t. u. p. a. d. i. ſ. o. ſ. a. c. i. e. r. z. i. f. e. r. n. o.
ut. illi. q. i. e. i. s. h. e. n. t. i. n. t. r. a. z. e. i. b. i. u. a. l. e. a. t. c. o. l. l. o.
cā. z. / e. r. e. x. h. i. d. i. u. i. a. p. o. t. a. t. e. z. u. o. l. u. t. a. t. e. ſ. i. g. n. i.
cā. b. i. t. i. n. t. i. q. m. a. g. n. i. t. u. d. o. / n. a. p. u. x. t. a. d. e. i. u. o. l. u. t. a. t. e.
o. r. d. i. a. b. i. t. / e. r. i. d. o. r. p. n. d. e. o. t. r. i. d. i. c. o. q. p. r. a. e. x. t. e.
d. e. t. tā. t. u. q. u. ſ. q. i. i. p. a. c. a. p. i. p. o. ſ. ſ. i. t. ſ. o. m. p. t. a. ſ. d. e. a.
¶ S. e. c. u. n. d. u. m. h. q. tu. dia. i. n. f. i. n. i. t. e. o. p. t. e. r. t. r. a. z. p. a. d. i. ſ. u. z.
atq. i. f. e. r. n. u. e. x. t. e. d. i. / n. nō. e. t. i. f. i. n. i. t. a. gēteſ. c. r. e.
a. z. i. u. i. n. d. e. m. a. g. n. i. t. u. d. i. d. i. u. i. a. p. o. t. a. t. e. z. u. o. l. u. t. a. t. e.
m. t. i. q. o. ſ. t. e. d. e. r. **¶** Pndi. ſ. fraces. dices. n. l. l. a. z. r. e.

optz ifinita existe. ū magtudinē dei q̄ ē ifinita
eq̄ta nō existat / et idō oē qd̄ deo ī creatū op
at̄. optz s̄b finita existe q̄ n̄tate / **uodetis**

Dixit saraceno gentili **arcto ē de paradiso**
nō optz te paradisu z infernū / **et inferno.**
pbare nā s̄m̄ sufficiēt. h̄. extitit iā p̄batum
volo t̄m̄ scire modū. s̄m̄ quē tu ēd̄s ī paradiso
gliaz poside. **Respondit saraceno z dixit.** nos credis
duob̄ modis. h̄ere gliaz. **Una** siq̄d̄ ē glia sp̄ualis
z alia corp̄alis. **Glia sp̄ualis** ē uide deū ac ip̄m̄
dilige z ḡreplari. **Ūn** h̄ac gliaz ī paradiso hebim̄
s̄m̄ q̄ n̄r̄ p̄ph̄a machom̄t̄ refer̄ ī sup̄ p̄ub̄is
videlz. q̄ hoies ī paradiso existēt̄ mane z uesp̄e
deū uidebūt / nā p̄ quecuq̄ locū sua capita ī
cauitū duxit p̄ fenestras palacioz ī q̄b̄ existēt
eis deo ap̄ebit. **hec** ar̄ uisio erit sic ī m̄ssa glia
q̄ n̄ m̄es ip̄az pot̄ ḡape n̄ lingua p̄ferre. **Gliaz**
corp̄ale heb̄is ī oib̄ q̄nq̄ sensib̄ corp̄alib̄. cū
q̄b̄ h̄o deo f̄uerit ī h̄ac uita / ḡm̄ si ī q̄nq̄ sen
sib̄ nō h̄ere ī paradiso gliaz. deo p̄f̄az boitate
atq̄ p̄f̄az iusticia nō h̄eret. q̄ ip̄f̄ctōe oste
dit̄ q̄ erit ī paradiso glia corp̄alis. **Ūn** ut tua
aīa ī boīs q̄ ī paradiso heb̄is si ad n̄raz te ḡue
r̄is legē letari ualar ac det̄ctari uolo t̄ n̄az
rare breuīt̄ de glia quā h̄o ī q̄lib̄ corp̄ali

Dos credis ī paradiso **uodis** sensū p̄ uita.
h̄ere p̄lora palana z decora cama ex au
ro ḡstructa z arḡeto atq̄ lapidib̄ p̄ciosis. u
delz. rubicū. smaragdū. saphirū. margarinas.
alysq̄ lapidib̄ similib̄ s̄p̄d̄as z p̄ sculpt̄az

et diuinitate colorum ac lapidum que sic erunt magis.
sic magni montes. erunt illa palatia et carne
plene ad uidentum. In illis palatiis erunt
multi preciosi panes de auro facti et argenteo atque sa-
ro ex quibus ualde illa palatia ornabuntur. erunt et
ibi tecta et ex ore atque tapan ex auro et argenteo
bissap et purpura gressu. Rursus in illis palatiis
erunt multe decore multiere in re plenitudinis.
nobilissimas idcirco uestibus que aspectus erit ualde
placida ad uidentum. Erunt et ibi multe ripa-
rie prata in quibus erunt fiores que plim atque flu-
uij. ne non arboris. multi formosi flozibus et sa-
rifis fructibus humdatis. que umbra dulcis que
tis faciet. et a quibus odor suauissimus emanabit et
decor et ornamentum istarum rerum. que et figurare pos-
set in boreis seu narzate. In paradiso erunt uidebitur
angulos que sunt uehementis plenitudinis que nunc
migne et in numero maximo sunt can. et uidebitur p-
phera aliosque suos existere. reges diuinitatis. ge-
niti. sui statum in quo deo fuerit. in hoc mundo. et que
libz hinc erunt coruscatis plis que plis octis et erit
idcirco nobilitatis uestimentis. Quis igitur hinc sic
quidam potest paradisi gliaz regere facere in omni
pluribus multiplicat ad uidentum. **De gloria audito**

Audite siquidem anglos can. atque hominum et mu-
lierum et laude et benedictione dei. peccate que magna
tradet gliaz. illis que audierit can. huius et maxime
cum tot sit illi que cantabunt. can. dulcedinis glie
et honozis. In paradiso si te ibi inuare quicquam
fieri potest cum tuis amicis et familiaribus de omnibus

rebus quos loquutus uoluit / et de omnibus que fecisti in hoc seculo
et de gloria quam habebis. / et illi cum quibus locutus
fuit. simili modo loquetur tecum. / loquutus uero et audire
uerba huius dabit gratabile ac dulce solacium cuiuslibet.

Gloria quam feliciter habebit. *De gloria odorata.*

olfaciedo odorosus paradisi existere respice
et nequeat. / nam paradisi erit odor ambre musci
foliorum. florum atque fructuum mirabilis. / in omnibus que
homo comederit et biberit induet atque tanget. / Venit
ei paradisi erit suauis atque placida de se ipso odor
tanti sensus olphatus deturabitur quod omnes odores
huius seculi nichil sunt comparatione existencium paradisi.

Item gentili frater amice benigne. *De gloria gustata.*

crede ubi minus audis et intellige felicitatis quam homo
habebit in paradiso et eas cum desiderio occupasse. / Nam in pa-
diso erunt flumines aque uini lactis et butiri atque olei
et per litora fluminum et fontium erunt inter pul-
cherrime arborum ad umbram quam homo sedebit cum suis
amicis et familiaribus bibes et comedes quod uult. / nam
si homo de fructibus arborum uult comedere ignem ha-
bit. / et si non carne seu rebus alia comedere desi-
dat absque mora erunt ei omnia que desiderat presentata.
et sic parata sicut in lignis uoluntatis que sunt ex natura. / et
potere ei et dulcorare. quod homo in comedendo et bibendo ac
in omnibus rebus perhibitis inueniet. / humanaque fiducia non est
sufficiens enarrare. / et maxime cum homo in paradiso co-
medere et bibere in maiore quam in hoc seculo habere pota-
re. / **Am.** sic paradisi gloria maior est gloria huius mundi
ita oportet homines in maiore in paradiso interuenerit et
bibere habere potare quam habere ualere in hac uita.

In palpando tangendo sciendo **regia tactus.**

recipit homo delectationes et solatia in hoc mundo.
et idem in paradiso habet homo gloriarum per palpationem semper
et tangere panes albos et lenes et per iace in mollibus
culatibus et albis sindonibus. atque in aliis panibus de fico
et puzpa nobilibus in quibus sensus tactus delectabiliter re-
peritur. **A**d dandum deus maximam in paradiso delectationem
corpore homini. creavit intra plethura domus
viginti quos per felicitatem que saluari debet eligit et cum
tandem cum quibus homo valde delectabile habet solacium
in iacendo cum eis quod nullo senescit tempore quos et quod
cunctis homo ad eas accessit inveniet utrumque viginti
in corrupta. **I**n paradiso accessus habet homo ad multum
et quos in suo hospitio tenent. et ad quos iam acce-
sus habent in hoc mundo. et sunt quod quidam homines erunt
habendi gloriarum alius dignos. sic habent per suum cor-
poribus per tres et plethura. quod alii domus. **A**d multa
plicandum deus paradisi fore maiorem gloriam quam gloria
huius mundi. multiplicabit deus in paradiso homini potatem
ad multum quod optimum accedendi. et ideo homines ha-
bent in paradiso maximam cohortem hundredam ut
magna queat gloriarum posside. **Q**uia generaliter quod in
paradiso habent homines. gloria quos a meo vobis po-
tuit per pedere. et alias et quod septima. quos et non re-
tulit. quod et et longa narratio. et ad quos et narra-
tum ob sui magnitudinem sufficere non valere. **Q**uia
fraccio generaliter. si est ita ut tu referis. optus in pa-
diso sordidus et immundicia plethura existit. nam sunt
essus nate hominis comedens et bibens. et coherens
optus ab ipso sordidus et corruptioes perede quod

ualde fede sur ad uideudu z odoradu z orzibito ad
 diceudu **R**pondit fraces. h. qd tu dica' e' iusta' fm e'
 spu hui' uite i q' nunc existis. **S**extus i alio sclo e'
 rit totu' g'nu' / z h' erit ope diuice potant' q' mtioza
 roez i reb' oib' pot daze **Q**uod gentili' fm q' ego
 it' h' final' ratio pp' qua' ho e' creaty. e' u' in deo
 gliaz heat. / et fm h' q' tu dica' sepe' q' ho forz
 e' ad h'endu' gliaz i p'das. qd si ser no sepe'
 e' fm' pp' que' ho creaty existit. / et si no facer
 sepe' q' i deo. sapia cu' pota' amore z p'fctoe mi
 nie recordaret. h' ar e' i po'le. z q' d' d' d' oes az box
 u' uidet. **R**pondit fraces. ho car' e' p'ncipat' u'
 deu' cog' scit z diligit. / z sepe' fm diuiaz p'fctoez
 z iusticia q' ho sit remunerat' i sup'das felicitatib'
 sine qb' ho no poss' existe p'myati. **S**ix fraces
 gentili' si de' e' iustis. i paradys' vni ho iusto mltas
 mtiezo' h'uit. / z cu' magi' erit iusto p'tre' heb'
 femias cu' qb' iacebit u' sua glia extet m'ior. fm
 h' sepe' q' mtiezi q' magi' iusta e' q' ho / z magi' er
 iusta q' alia mtiez debet deo i paradys' p'tre' ho
 m'io' q' ad ipaz h'et' accesuz. uade u' m'ioze ex
 h' gliaz acceptaret. **R**pondit fraces. deo i h' sclo
 honoraui plo' hoiez q' femiaz. / z id' vult. ipm plo'
 q' mtieze i alio sclo honoraue. **S**ix fraces ge
 tili' de p'cor te q' dica' m' si oes uos alij fraces
 credid' eo m' q' tu ia' reculisti h'ere gliaz p'adi
 si. **R**pondit fraces. q' m' nos diuisi diuisimode
 credid' gliaz p'adi. / Na q'da' credid' h'ere gliaz
 fm q' i' reculi. / z h' intelligit fm trale exposi
 toez qua' ab alioza accipiunt. u' lex nra g'ner

si hoc
 fiat.

z apud machomn / z et apud bys z glosis. z expo
sitionib' sapien' exponen' lege nra. Alii t' ge
te' s'nt m' no'. q' intelligit gliaz moralit' / z spi
ritualit' exponit ea. dicere. q' machomn me
thasozice genb' ab sp' rationabili intellectu z inspie
tib' loq'bat' / z n' eos ad diuinu' amozze poss' tra
he referebat ei' gliaz sup'diaz / et id' h' tate
q' h'nt fide hui' mo'. dicunt. q' ho' i' paradiso comedere
di' n' bibere n' p'cedere cu' mulierib'. n' h'ndi res ali
q's p' h'ra' gliaz no' h'ebit. / et h' tate s'nt n'ate
philosof' z mag' etia. p'cepta nre legi' i' aliqb'
no' suate' / et id' nos. tate m' no' q' h'nticos
reputag. ad qua' h'esiz deuenit audiedo logi
ca z n'as. / et id' statutum extat m' no'. q' aliq's
publice logicalia z n'alia lege no' sic ausus.

Qu' saraces sua' finu' r'oes / z retulit oia q' ad
sue legi' p' b'aciones ezat quentenna. ipe genli' po
sunt ista u'ba. Audiuisti genli' r'oes z p' b'aciones
q's t' tradidi de arctis nre legi'. / et audiuisti
felicitate paradisi z d'cedies q's si i' nra lege. a
deo tradita credidit. h'ebit etnate sine fine / cu
at saraces h' u'ba p'tulit. clauso suo lib' z fini
t' ei' u'bis. Duob' sapien' b' fin' sua' q' suentidiez
dat salutes. *de restitioe genli' f'ca t' b' sapien' b'.*

Qum genli' oes cu' sapien' r'oes audiuir
ppe refre' i' ap' oia q' iudez dixat / postmodu'
narrat oia q' dixat i' an'. / z h' id' facit de oib' q' dix
at fraces. / ita q' oes n'os sapien' b' u' d'ere' gen
le sic b'n' eoz u'ba renne z intellige fuerunt m'igno
gaudio exultant. / z vna dixit oes genli'. q' b'n'

coſtebar. ſe nō locuto fuſe. hōi nō audienti

ſeu melleoꝝ ratabite nō hēn. *22 illustratio*

*gentis / 2 de eius
deuotissima.
oratione p̄
p̄me arboris
flores.*

Quācūq; gērali. h. qd sup̄ dēū ē reulit. erectus
stent pedibꝫ / 2 eius it̄llctō ī tua saluifera
fuit illuminatō doctrina sup̄ne grē / eiꝫq; cor dēū
dilige īcepit. nō nō oclis tradē lacrimas ub̄rias
atq; ītama. / 2 adorat dēū p̄fere ista ūba. **Q**uā
uīnū ī finitū sup̄mūq; bonū. qd es oīūz bonoz
fons 2 origo atq; p̄fctō. tue fuisse bonitā dñe
reuerētiā exhibeo 2 honore ubiq; coḡsto 2 reḡ
ao tā īmēsaꝝ felicitatē 2 gr̄āz ī quā tua mēdia
suz deducty. **A**doꝝo te ste dñe deꝝ. / 2 b̄ndico tu
e stissime maḡitudi. q̄ īfinita existit. ī bonitate
et̄n̄ta. pot̄a. p̄fctōe. sapia 2 amore. **T**ue et̄n̄
tan dñe 2 pat̄ sic lag 2 gl̄ia. qm̄ ī bonit̄ maḡtu.
pot̄a. sapia. amore 2 p̄fctōe existit sine p̄i. atq;
fine. **T**ue deꝝ pot̄atē quā tu hēs īfinita ī tua
bonit̄. maḡtu. et̄n̄. sapia amore p̄fctōe. adozo
metuo 2 honozo nō īm̄to sup̄ cetera alia pot̄atē.
Amanisse dñe deꝝ q̄ ītemer ip̄o īfinita hēs sapiāz
ī tua bonit̄. maḡtu. et̄n̄. pot̄a amore p̄fctōe.
nō nō ī oībꝫ q̄ casti. tua sapiāz dñe diligo. eiꝫto
tis m̄is up̄ibꝫ tā corp̄alibꝫ q̄ sp̄ualibꝫ supplicē
p̄cel̄ poruzo debita 2 deuota. **T**uū ste dñe a
more q̄ q̄dicoes cuiūq; amoris nō hēt ymo ē
amor sup̄ ceteros amoris excelles / amor siq̄dē
existēs p̄fctō ī tua p̄fctā bonit̄. maḡtu. et̄n̄.
pot̄a. sapia. **I**llū siq̄dē fuisse dñe diligo 2 adozo
atq; illi amozi totā meā uirtē m̄ it̄llctō / 2 to
tū q̄dē tuꝝ amor nō tradē uoluit totū dñe sibi

offerro ad ipm fuedu honozadu z laudadu oib
tprib' uite me. **S**uua pfero. q oib' ipferoib'
lume est' z medicia ac spectm sine macula. q
oib' p'cor' sp' estis salutar'. q et est' infinta
p tota uraz boitate magnu' ^{ne} etni' ^{tes} p'ora ^{tes} sapias.
z amoze ad uo' singlaze rec'fuz heo / uob' p
to uena donu' q silu' z auxiliu'. q'ue uob' sui
re ualea' / z uob' rehere t'pra q p mea p'didi
igracia atq' culpa **De oroe fm floz q're arbori'.**

Du genli' p'fidis suspiry' z lacmaz mltitudine
ac uia cordi' g'itoe adora'u' floz p'me arbo
ris. m'tra se flectes. a deo b'ndictoez q'at. et
graz u' s' floz q're arboris trader' uba p'fe
res i huc modu'. **T**ha uia fide' q' tm ad mea
illumandu' itelligencia uere distulisti. dies
naq' m'i t'ra facti p'cepabitz s'ur amissi. **S**a fi
des au' i t'ra a q' ego suz ozudu no' her' noncia
ob au' igrana' ad igne tot hoies d'f' r'uc p
peruu' icesant'. **D**amabili' fide'. b'nda glifi
cata tu sep' sis i aia ma. q'm p' te z i te lume
recep' sapie'. **A**ma si q'de q'fidatoe tenebras z
caligies i q'b' oib' diebo uite me steta'z repu
listi / doioze et. pra. despatoez angustia' atq' t'
bulatoez mltimoda'. i q'b' igrane nubilo cor
meu' deueniat q'cafi'. **D**eo gl'ioso z s'btim' p' te
gras refero. / z tua uirtute i me existat oib' ui
te me t'p'rib' / ego ei sim tu' fues ad tua fa
ma z honoze mltiplicadu' / z ad tue uirtut' mlti
tudiez diuulgadu'. **S**pes amica. **S**u ueris ut
ubi stent' reiacti' t'p'rib'. **S**as tu h'ima q'ue

catolica
xpianoz

despatō in lagoro et blatoēs q̄ptima logi t̄p̄u
 ly itulit. **I**n despatō me sic affligebat grauisse
 curm̄ q̄r̄ tuū inimicū auxiliū nō p̄staba. **O**ffe
 q̄ es desolan̄ et misis q̄solato / paupib̄ thesaur̄
 et diuicie / q̄ debilis et fragile. q̄r̄ forte fortifi
 ca / q̄ deū regē gl̄ie facī tene et i assidua h̄ere
 m̄morua illis q̄ ip̄m̄ desid̄at et diligūt. **I**n mei
 cordī iustib̄ iurasti sic forni. q̄ ex n̄c. tuū
 nō timo gr̄iū. qd̄ in logo t̄p̄e mortalī exiit
 inimic̄. teū et te sp̄o ī im̄esa d̄ni m̄i potate
 q̄lic̄ ad q̄plem̄entū meū ducat̄ desid̄iū. qd̄ est
 i honozādo et f̄uēdo ip̄i deo / et de sua celsitudine
 dare noticiā illis q̄ ip̄m̄ nō diligūt n̄ cognoscūt.
Se m̄a potat̄. p̄p̄ia uolūta. defectiū et idigen
 b̄. n̄ de m̄is grauisis despo ch̄iūb̄. qm̄ tu me
 memorari facī illī d̄ni m̄ic̄iaz maxiaz. q̄ p̄or
 oēs rel̄ p̄fice / oēs q̄ gras t̄b̄ue / atq̄ oia deli
 toz gen̄a indulge. **I**n gen̄lī has dicebat
 p̄abola. f̄terēs. assidue genua et oscuta. t̄raz
 atq̄ maḡ et octos ad celū exiges. q̄ t̄iḡit ip̄m̄
 uelle cū caritate c̄ata adorare et ḡreplari. diu
 n̄a i c̄atā caritate. dignā oī gl̄ia et honore. **C**
 caritā amabilī ūit̄ q̄ te h̄et et te diligit. grat̄
 et amabilī p̄ diuina caritate existit q̄ oia q̄ di
 ligūt i f̄m̄te diligit i t̄r̄nū. **C**aritā q̄ te m̄adi
 oib̄ illis q̄ te h̄ere uolūt et de te h̄ere possūt q̄
 tū uolūt. q̄ fortuna c̄ista q̄ tu i tuo me tenē
 nolūisti d̄ni. absq̄ h̄. q̄ ego te recolare coḡ
 cere et amare. **F**ortuna q̄ in te h̄endo. diu in
 im̄ica exiit. nūc p̄p̄s m̄a dapna oia restau

rauit. **V**n̄ cū ego sim paup̄ z p̄ccōz ac deff̄ia p̄
sona. tu ar̄ m̄ t̄m̄ deū z meū p̄ximū fac̄ dilī
gē q̄lit̄ t̄ ualeze ī m̄esuz bonū qd̄ p̄ te m̄ eue
nit p̄m̄iare. **H**am̄ p̄ ī q̄ta paup̄tate degūt z
m̄is̄ia illi q̄ caritate nō diligūt n̄ coḡsūt. qd̄
absq̄ caritate ī cordib̄ hōiuz felicitat̄s uater
mūdane z diuine q̄ hūanā m̄etē errore ua
no detinet alligatā. **A**mabil̄ deus q̄ me illum̄as
t̄ z feruore ignis caritatis me calefieri fecistis.
cū caritate illum̄are z calefacere desolatos z
paup̄es hōies caritatis ex p̄t̄e ī tra vnde ego suz
existēt̄. q̄ paup̄tate s̄m̄it̄ur condie tenebro
sis h̄m̄it̄ib̄ ī finit̄ laborib̄ īḡs p̄p̄t̄ ī q̄b̄ ip̄os. af
flictoes tormētare nō cessat. **S**pes t̄y refrigeriū
aliq̄ nō ex p̄tat. **I**n ūra oratōe nō obliuisti ius
tiae fore n̄c̄rū extimo. qm̄ diuīa iusticia fac̄ oē
m̄os defect̄s z elpas z iuste me p̄ūze p̄t̄ ī meis
defect̄ib̄. qd̄ ei diuīa iusticia de me faciat. siue
me ad tormēta et̄nalia q̄d̄epnet z p̄ūat. siue ad
b̄ndictōez p̄p̄t̄ia m̄ īdulgeat cuiq̄. uoluntarieme
s̄m̄it̄o. z ī oib̄ adoro z b̄ndico dei s̄s̄s̄imā iusticiā.
de me si q̄de faciat qd̄ q̄ ē p̄h̄at̄. nā caritatis me
t̄me deū facit z dilige atq̄ adorare ī sua iusticia
q̄ oīa iuste z sine scruplo q̄sc̄ie op̄at̄. z p̄d̄cto op̄t̄z
q̄ m̄a iusticia t̄m̄ ī me p̄otat̄ heat. q̄ me uelle
faciat z appet̄e oē illd̄ qd̄ diuīa iusticia face de me
uelit. **P**rudētia q̄ lumē est̄ salus z corruf
catō. q̄ sapiētē ad diuinū splēdore q̄ oēs suos a
mator̄s z seq̄tes illum̄at. dirigūt. me si q̄des
ī t̄l̄t̄is legis rēp̄ib̄ tenebros̄s exant̄. eo q̄ uos

i ipso nequēq; teban' huiactm. / **E**rgo iſ p uos tāta
 m felicitat' eueit obſc' uos. q ex nūc i antea
 mā aīa abſq; uzo q ſortō nō exiſtat / placeatq; ex
 cellentiſſio bono z ſblim. q uob' ai coſp'ce uatar
 ſup'ma ſapiaz. q nri alioz q luminū exiſtit. p
 fulgēs illumiatō. / **E**t q gra z illumiatōe ſupre
 mi lumīe me iuuenſ ad illummandū z dirigē
 dū tot erratē hoīes i tēbroſo exiſtere ſtatu
 z t'pre ignoratē ſenſitā ſalutare. **F**ortitudo
 q corda nobilia fortifica' ne iclinēt ad fraudes
 ſeu maliciaſ. uelis fortificare cor tā fragile pec
 catoz' hoīe z timidi ad ſuſtinedū laborē. picta
 z morte q g'gruūt. ad exhibedū laudē gliaz et
 bndictōz nōi illig dñi q dign' ē oī honore. q' et
 uult tū nō im'ro honorari n' ad ipm ſuēdū
 nllaz timet moleſtia n' ſe ab aliq' tormētoz ge
 nē abſtinet. / **O**carita'. iuſticia prudētia. z uo
 biſtū ſpes. poſen' ſua queere q cordit. q' lū' it'ra
 nri'z preſis. z q' ibi bonū edificaret' z grāz quā
 ego i uob' recepi ab altiſſio creatore. **C**ōſtan
 cia abſtinētia paſcia fortitudo alieq; uirtutes.
 nolite dormire ſumit'. qm uicia q uob' ſue grā
 nocte dieq; uigilat. n' ceſſat mūdū diſſipare
 z deſtrūe g'nnue. i uoluntatib'. hoīuz guloſoz
 luxioſoz. auaroz. accidioſoz. inidoz. praſtetū
 ac ē ſupboz. **De orōne ſz flōis dñe arboris.**

Dum gentili ūba referebat huſ' ppe recordat'
 z iueit q eis octi nō plezabat n' emittē
 lacrima' qō ſolebat. / z ū ſuū cor. ſuū octis aqua
 quā ſolebat reddet. q' ſuū octi genā' rugabat

lacrimis. **S**epere peccatorum mortalium recordari uolunt
istis uerbis. **D**olor in quo peccata future et stultice
non existunt. illi qui sunt gulosi sunt et capiti.
nam gulositas suis futuris. cotidie non cessat
tormenta trahere et neminem diuitem pauperi parcat.
vires autem ad nos applicat et continue et nostrum corpus
pigrescit cotidie in breuiori tempore in escaz uim
bis prebeat. **L**uxuria que non solum corpus. detras et des
truit ymo est ipsa temeritas et sordida et in morte
que te meminit et itelligit que te intelligit. et uoluntatis
que te diligit. et tunc est temeritas et sordida. quod omnibus
quibus se sub orzibulissimum das obiectum. **A**uari
cia que diuites depauperas. et pauperes et stultice. que et
facis homines de dei despicere gratia. que plene gplemenum
omnium bonorum potest trahere. aut existis in hoc seculo. que
diuites facis pauperes despice. et quod pauperes odiant
diuites et blasphemant. **A**ccidia que in tuis stulticiis
dapatosis signum existit. que negligenter et pigro
facis tot homines. quos remunerabis illo quod frigo
re torques neque et diuitem gratie facis expres. et
que ipsos in infernum ducas. propter autem tua sequitur uo
luntate in eo quod eis herere odio facis bonum. **S**u
perbia si nichil foret humilitas. tu quis es. et si hu
militas que te depmit exaltare non esset que ma
gitudinis es in. et si tu in gloria neque existes que
ad ascendendum ad gloriam humilem impedis. illos enim
et gloria quam tu perdidisti. et de qua tu diuina mediante
iusticia cecidisti. **I**nuidia que es aie et stulticia
si dum tempus existit non morieris. et si nunquam in huius
quibus inuides sacra fuisti et sepe omnia que prebe tollis

aut ea desidas / et si tōib' istis p'ditōes facias z
 fraude. est aliq' i q' sis uar z fidelis. **Q**uare
 nebra cogitatio / ofuscato et i' illatō. / mora
 uoluntat. q' facis mē no' r' q' nos deuias
 z i'pedis. ad diligēdū honore illig dñi q' omz
 q' fuerū honore diligit. / r' oēs tuos fuitōes
 z seq'ce' u' uiles a se sepat z g'repuit. **P**ūge
 nū' moztat' sup'dca ūba dicebat. ipe recordat'
 et z i'ueit q' a'ius o'ctis lacme nō manabat
 z ayt. **A**mis' c't'pabil' q' ē hoc qd' tuos o'ctos.
 ad plozādū i'pedit. / nā si dū t'ps hēs plozā
 di nō plozas p'mmo gaudio z felicitatē. i' qua
 deueisti a fortuna z nesa' q'lit'. / nō et plozā
 tuā c't'pas z delicta dū t'ps hēs licitū. q'no plo
 rabi'. **A**mis' z iā tu plozaba' grauit' ant'q' ad
 hūc diē uenires. eo q' ēdebas te post tuū ob
 tum n'ehil fore. *re o'zōe i' q' pen' lacmā. z ueiāz suor' p'ator'.*

Dum genlis referebat. has p'abola' atq' mlt'
 ras alia' q'z eēt p'lixa narzato. ei' aīa fa
 ragit recole' mlt'ize z dilige dñiāz ūtutē. q'
 ūtutē suo cordi p'ber. q'lit' aq' sui cordi ad suos
 o'ctos ualeat a'p'ēde ū ab ipis efluat fluius
 lacmaz. / et sic ualde d'cat' plozat z deuote
 genlis. logo t'pre ūba p'feres i' hūc modum.
Adeo rex glie z ūtinū. q' m'gna difētia est
 mē lacmas z p'lactō m'q'b' eē q' ūeūaz. z i' stō
 p'lactō i' q'b' nūc existo. / nā illi p'lactō mō cō
 pi z aīe laborō ferebat z tormēta graua hū
 a' p'lactō m' sūt sic gratabitō z placidi. atq'
 tāta felicitate meā aīaz u'iuificāt. q' n'ltm

altru bonu hanc uelle tibi pto. n. q. i. hoc habitabili
corpore in ma dia tot me uite tpub. i. amore p
sisset. / 2. in acti i. hac dulcedie lacmax. **Ex** m
de fra i. tra me optz i. cedē z redire i. tra b. i. ego
suz / et optz in diuulgare z ostede dei honore z
gliaz illi q. de deo no hent noncia cuius dei gra
m eueit tantu bonu. / 2. idō laborare me optz oī
bo dieb. uite me. **Et** placeat uob dñe deo. q. ti
mor famis z sitis. caloz. frigoz. paupertas.
fangatois corpali. despois genū. egitudinis.
tormentoz. desolatois dñi. separatois amice seu
afily. filiab. amias z penb. siue abois tepalib.
Ut et timor eximentatū laoz seu genū. susti
ne di morte. au. quab. pena grauissiaz. q. oia is
ta seu istoz aliq. amo corde pelleze neqant. uzi
honoris mmoza. n. exaltatoz uzi nois gliafi.
Dñe deo q. tot bona tibus. z tot clpa. p. azas.
placeat t. tuo p. tozi clpabil. p. ce q. te penit
uentia / et q. bñdico suo glie supplicat il. t. p. lo
no qd. in fecisti. gras referat. ad qd. regreacia
dñe ego sufficiēs no exysto / et p. ce dñe i. hac
hora detiqueti. q. t. oēs sua potate ofert. / 2. auz
ipm. q. regla q. lit. i. tuis uis dirigat. / 2. tua fa
ciat opa. q. b. tu. a. tuis sbiectū z famly. u. i. fuzi.
Qd. q. p. libatū ē adorabat z bñdicebat genly.
suū creatore z dñm. / et tm. nitebat ad adora
dū z laudādū deū. z ad q. edū ab ipō de sup. de
frib. ueiaz. / q. oēs t. ros sapietes ex m. gna piet
ate mirabat. q. p. lūmū. q. nobilit. sua o. roez
faciebat. / et tm. erat m. gna deuoto qua i. gen

104
li uidebat q̄ ip̄os p̄t̄ se remozdebat. q̄ sc̄ia. q̄
ip̄os de p̄ctis i q̄b̄ p̄seuauat̄ acusabat. & max.
cū coḡs̄tebat. q̄ genli' m̄iore deuotoz dadi
laudes noi dei i breui t̄p̄e ceperat. q̄ ip̄i. q̄b̄
logo t̄p̄e f̄iat̄ dei noncia patefacta. *De come*

Qū genli' sua finit̄ oroz *atq̄ qd̄ t̄s sapiere' acce*
ti f̄ore p̄t̄ch̄zio sua maḡ z facie abluir̄ p̄t̄ agenli'
rat̄e lacmaz q̄s emis̄at. z t̄git se i vno albo
p̄ano que portabat. q̄ suo' oculos q̄ suenat̄ t̄ge
cū plorabat. p̄nima t̄stia i q̄ erat. *postmod*
u' p̄dit̄ iux̄ t̄s sapiere' dices ista ūba. *Quia*
b̄nd̄ct̄e z gr̄a ḡagit q̄ ego i h̄. loco uob̄ alijs
dn̄s obuiam. i q̄ deo me i m̄oria h̄ere uol
uit. z i suū p̄uozē accipe. *Un̄ b̄nd̄ct̄s sic ille*
gl̄ios̄ dn̄s / z b̄nd̄ct̄s sic loco / z uos alijs ab ip̄o.
sic b̄nd̄ct̄s. *Gr̄as et̄ deo refero. q̄ ip̄e i iuris*
uoluntat̄ posuit. q̄ i h̄uc locū uer̄en̄. *Et*
i h̄. loco i q̄ t̄m̄ felicitat̄ z gr̄e m̄ euenit. iura
p̄s̄ta uolo iuestigare z elige illa lege q̄ m̄
diuina gr̄a z ūbi. iā p̄h̄m̄. uera existe design̄
t̄. / et̄ i illa lege uolo existe / z p̄ illa laborare
uolo oib̄ m̄s dieb̄ ad honozādū z manifestā
dū nomē dn̄i dei m̄i. **Q**ū genli' h̄a' finit̄ pa
bola' ip̄e exer̄it se pedib̄. ū genua flecter̄. z fle
xi' genib̄ lege ostēder̄ quā obrabat. t̄nc ip̄e u
dit̄ em̄n̄ p̄ n̄em̄ḡ duo' gente' d̄tra sua uere
q̄ i errore p̄s̄tebat. i q̄ ip̄e q̄suenat̄ existe
q̄s genli' et̄ coḡs̄tebat. *z id̄o genli' ait̄ t̄b̄ sa*
p̄ient̄b̄. q̄ ip̄e uolebat illo' duo' gente' queie
bat̄ ex̄p̄t̄are / z uolebat i eoz p̄s̄ta elige z

manifestare legem que est summa iusticia. **T**res uero sapientes tunc surrexerunt et comentum genti ualde gratum et deuote acceperunt. / quod plene benedictos fuerunt. quod sapientes dederunt genti et gentilibus sapientibus. amplexus et oscula lacrimarum et placentiam. fuerunt in eorum discessu atque in fine suorum uerborum.

Quando tamen quod tres sapientes ab illo loco recederent gentilibus eos interrogarunt dicens. quod de ipsis mirabatur non modicum. cur non preceperat. uel audiret quam legem ipse eligeret nisi aliam esse uideret. **R**esponderunt autem tres sapientes et dixerunt. quod pro eo in quibus optione habeat uel sua legem eligat. nolimus scire quam legem tu uis elige. **E**t maxime cum sit nobis occasio et materia quod nos inter nos disputemus. sed uis uis uis et nunc in illis. uideamus quam legem tu debet elige pro nunc. **E**t si tu coram nobis ostenderis quam legem plus diligis. non habemus sic materia bene que disputare posset et inquirere ueritatem. **H**is uerbis finem tres sapientes redierunt in ciuitate a qua exierant. **G**entilibus autem inspicentes in floribus quibus arborum et memorantur hoc quod per hunc ceperat. spectat illos duos gentes quos uiderat uenientes.

In quibus tunc sapientium. *de ubi que tres sapientes*
si gentilibus quod multum temporibus huerunt. ita se in regressu.
in errore extitit. tam magna deuotio et feruore in dando deo laudes cepit. et quod dicit quod tribulationibus seu tormentis atque moribus quod in quibus grauius pro deum non dubitabit se submittere. **S**ed tamen magis non alii. quod tam longis temporibus huiusmodi de deo nouicia. **H**ec debet ad laudandum nomen

m̄gnū n̄ p̄uū iuuamē a deo recipiat. uitas ar
sep̄ diuīa iuuet̄ uirtute. q̄ ē m̄cāta uita q̄ ore
aut̄ uirtute cāta ū destruet falsitate. **Verū**
q̄ hoīes sūt amatores bonoz t̄p̄aliūz repide
atq̄ p̄ua deuotōe. deū z suū p̄ximū diligūt.
et idō nō curāt falsitate z errore destrūe. n̄
met̄ et morte morbo atq̄ media sustine. et
nolūt eoz desine diuicias n̄ alia bona t̄p̄alia
nē t̄ra p̄pas neq̄ p̄etes. ū i errore existere
aduīa ducet̄ uirtutē. ū t̄btoes nō sustinet
i finit̄ z ad gl̄iaz t̄dezet sine fine. **Et ma**
xīe debet h̄. face ū laudaret nomē dei gl̄io
si z manifestaret suā uirtutē. et postq̄ deo uult
q̄ manifestet̄ i oibz p̄p̄tis. q̄ et p̄tat̄ cotidie ut
ip̄m honoret. n̄ illo q̄ ip̄m uitupat̄ z despiciūt
z ignōrāt. et q̄ faciāt oīa q̄ pot̄is ad exaltādū
gl̄iosissimū nomē dei. nā si nō facem̄ i laudi
do deū. h̄. qd̄ face p̄p̄es. **Et maḡ deo facer**
ad laudē suū nom̄is z honore. q̄ si nō facer su
o honori z sibi ip̄i existet̄ iudices. h̄. at̄ ē ip̄o.
z q̄ iudices arbor̄ manifeste. **Quia t̄m nō nō p̄**
p̄am̄ nō ad receptōez diuīe uirtutis z b̄ndictōis
q̄ eēn̄g suū boni p̄uitor̄ z laudatores. aiati
atq̄ fort̄s ad sustinēdū afflictōes p̄ exalta
tiōe suū honori. **Idō de n̄b uirtute nō t̄buit**
q̄ q̄grūt illi q̄ uolūt diuīa uirtute errores
destrūe i q̄b̄ existūt hoīes i uīa d̄apnatois q̄
credūt existe i semita saluati. **Cū sapiēs**
p̄d̄cās p̄abola z m̄tra alia referēbat. p̄p̄i nō
p̄ueniūt ad illū locū. i q̄ i exim̄ ciuitatē sibi

p̄m̄is obuiauat / z ibi gratat̄ z am̄cabit̄.
 ualde illi t̄s sapiēt̄s accep̄it̄ al̄cūm̄. co
 mentū. / et q̄libz aliōs pet̄t̄ uen̄iā si ī aliq̄. q̄
 suā leges ūbū aliq̄d dix̄at rusticale / z sic ad
 m̄uicē p̄c̄it̄ sibi. **¶** Cū fuer̄it̄ ad h̄. q̄ sepa
 ri debuer̄it̄. **¶** Sic al̄t̄ sapiēt̄m̄. De fortuna q̄
 nob̄ ī f̄ozeta a q̄ ūc̄im̄ accidit̄. Req̄ret̄ nob̄
 aliq̄ ūn̄l̄it̄ aliq̄. si uider̄it̄ nob̄ bonū. q̄ p̄z
 modū q̄nq̄ arborz / z p̄ decē q̄ditōes significat̄
 ī eaz̄ flozib̄. q̄libz die s̄m̄t̄ disputaz̄es. / z se
 q̄r̄m̄ modū quē d̄n̄a īt̄lligēna n̄b̄ dedit̄. / z q̄
 tato t̄p̄e duraret̄ n̄rā disputatō qūs̄q̄ oēs
 t̄s t̄erem̄ unā fide t̄m̄m̄. / et q̄ p̄t̄ n̄ō sua
 rem̄ modū honoz̄is z mutūi f̄uic̄i ū c̄ic̄o cō
 cordare poss̄et̄ / nā guerra z r̄acoz z ūn̄p̄m̄
 īpediūt̄ hoīes ad eēndū ī ūna fide s̄m̄t̄ cō
 cordat̄es. **¶** **¶** Q̄libz duoz sapiēt̄m̄ qd̄ t̄aq̄ dix̄it̄
 ap̄bat̄. / ord̄ia ūn̄q̄ locū z h̄ra. q̄ disputaret̄
 et modū q̄libz ī disputatōe s̄ exhiberet̄ f̄uic̄i
 z honoz̄e ut ī ūna fide z lege q̄cordare ual̄et̄ /
 et p̄ mudū dist̄r̄eret̄. d̄ado laude z gl̄iaz. de
 noīe d̄n̄i dei n̄ri. / Deniq̄ hoc f̄ito. q̄libz t̄ū sapi
 ēnt̄m̄ recedit̄ ad p̄p̄ū hospiciū / z p̄uauit̄ oīa
 q̄ p̄m̄isit̄. **De fine huius libri.**

Huius est libz gen̄le. z t̄uz sapiēt̄m̄ sic inde
 b̄nd̄es deo rex gl̄ios̄ z s̄blim̄s cuī adiu
 uate gr̄a z sap̄ia īcept̄s fuit̄ z mediatoz z ad
 fin̄s q̄pl̄em̄t̄m̄ d̄duct̄s / cuīs et̄ com̄iss̄ est
 custodie / et p̄t̄ cuī honoz̄e edit̄s ē nouit̄
 z extract̄s. ab arte q̄p̄ediosa īuēiendi n̄ra

Ar̄ com̄.
 p̄ndiosa.

te q̄ causas & p̄ncipia om̄iū rer̄ i om̄ib⁹ sc̄is. tā
libalib⁹ q̄ mechaic⁹. exq̄sistisse iueſtigat. q̄
q̄de libz̄ exiſtit mod⁹ & ratio. ad illum̄andu
turbam̄ & oſuſtatū m̄ellētū. et ad exortan
dū m̄ignoſ canē q̄ dormiūt. et ad m̄radū
i ſcholaritate & nonnā alicui⁹ m̄. cū ext
neis atq; non⁹. q̄redo q̄ lex uideſcis q̄ ge
tili⁹ accepit. ū i oſp̄u ſblim⁹ dei fieret m̄
gus grat⁹. **A** hui⁹ dictamē ſēp̄ ſit & oſo
ſuit. & q̄ hūc et libzū legiſt & m̄p̄exiſt. i
glia ſum⁹ dei ſit grat⁹ & placabili. et p̄p̄
ueſt i hoc ſcto ab iūib⁹ q̄b⁹ ad inferiorū
ignē uadūt. illi q̄ i p̄a exiſtūt iuſticiae ſu
m⁹ dei. **R**exphat libz̄. **Deo gr̄as amē**

Que legius cari. p̄ me curate p̄car. **Deo**
dicereſ m̄ete pia. pat̄ n̄z. cū aue. q̄.

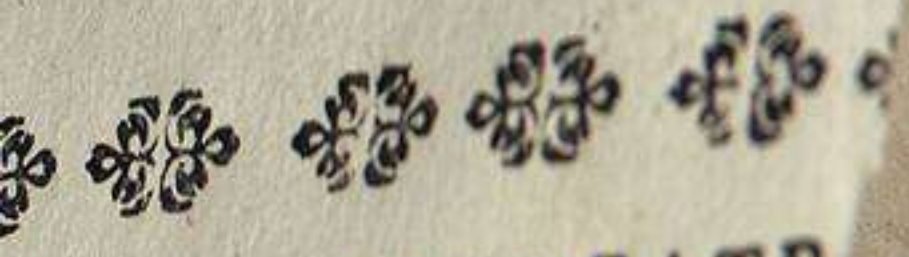
h. ſēp̄ ſit. reue
de magi. Ray?
i h. greplatonū
i p̄o. lib. diſtictē
v. c. p̄o. i fine.
facies m̄enoz
de hoc libro.

gr̄as

Tibi dñe de⁹ ſit honor & lag q̄ illum̄aſti me ſuū tuū
p̄ libzū q̄ nūcupat. libz̄ ratorū tū legiſt p̄t̄ que ego
cognou. q̄ tua ſba diuīa ē t̄na i p̄p̄is & vna i eēcia
et cogit. et p̄ ipm̄. et iudicē. q̄tuor dēa auctoz. & q̄
ſola lex catholica ext̄ qua nemo pluat. q̄tinet i ſe iūta
te. **B**n̄ b̄ndicat̄ tua m̄geſt̄ regia i eēnū. q̄ poſt̄p̄ tu
dediſti m̄ gr̄az. legedi i p̄dēo lib. ego ab illa hora cū
ſuī cūſtat̄ i ſua fide & remouy amē oēs ambiguitatē
n̄re fidei. q̄ i illo ſūt eſicacite roes q̄ p̄bat totatē
legē n̄raz eē uaz. & alia. q̄ illi gr̄iat ſi lege poſit̄ di
ci eē falſiſia & gr̄ia v̄oi. et p̄t̄ h. dñe de. ego ſuū
tū et hūit̄. reſo p̄t̄ b̄n̄ficiū ſuū i t̄llat̄ m̄ collatū. e
q̄ſiteor corde aīo & ſūlo. q̄ p̄ſon̄ p̄ris ē p̄ſon̄ diuīa. &
p̄ſon̄ filij ſim̄t̄. & p̄ſon̄ ſp̄s ſc̄i. **n̄** nō dico n̄ q̄ſiteor
q̄ t̄o di. ſinc̄ m̄ vna ſola ſba diuīa t̄na i p̄p̄is et
t̄o p̄ſone i vna ſola. ſba diuīa. **h. Reu. m̄r. Ray.**

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

as natura

SERAPHICI PATR
NSIS IVLII M.DC.XV

P

1001651
Ms.1062

